

مطالعات مرحله دوم آمایش استان کرمان

و بازنگری مطالعات مرحله اول

(ویرایش نهایی)

فصل اول: تحلیل وضعیت استان کرمان

۱-۲- تحلیل فرهنگی و اجتماعی

۱-۲-۱- تحولات جمعیت در سه دهه گذشته

کارفرما:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

مشاور و مجری طرح:

جهاددانشگاهی استان کرمان

۱۳۹۵

فهرست مطالب

- ۹ ۱-۱-۲- تحولات جمعیت در سه دهه
- ۱۰ ۱-۱-۱-۲- بررسی جمعیت و پراکندگی آن
- ۲۰ ۱-۱-۲-۱-۱- تحلیل توزیع شاخصهای جمعیتی به تفکیک شهری و روستایی
- ۵۲ ۱-۲-۱-۱-۲- تحلیل پراکندگی جمعیت بر حسب اندازه گروههای جمعیتی
- ۵۳ ۱-۲-۱-۱-۳- تحلیل پراکندگی جمعیت بر حسب اندازه گروههای سنی
- ۵۹ ۱-۲-۱-۱-۴- تحلیل تراکم جمعیت
- ۶۲ ۱-۲-۱-۱- بررسی جمعیت و پراکندگی
- ۶۴ ۱-۲-۱-۲- تحلیل روند تحولات جمعیت استان و گرایشهای غالب بر آن
- ۶۹ ۱-۲-۱-۲-۱- ساختار جنسی و تحولات آن در هر یک از شهرستان های استان
- ۷۶ ۱-۲-۱-۲-۲- ساختار سنی و تحولات آن در هر یک از شهرستان های استان
- ۱۰۲ ۱-۲-۱-۲-۳- روند تحولات جمعیت استان ناشی از باروری، مرگ و میر و مهاجرت به تفکیک شهرستان
- ۱۱۱ ۱-۲-۱-۲-۱- تحلیل روند تحولات جمعیت استان و گرایشهای غالب بر آن
- ۱۱۹ ۱-۲-۱-۳- تحلیل چگونگی و دلایل جابجایی درون و برون استانی
- ۱۲۰ ۱-۲-۱-۳-۱- تحلیل جابجایی درون استانی
- ۱۲۲ ۱-۲-۱-۳-۲- تحلیل جابجایی برون استانی
- ۱۲۵ ۱-۲-۱-۴- تحلیل شاخص توسعه انسانی
- ۱۲۶ ۱-۲-۱-۴-۱- شاخص امید به زندگی
- ۱۲۸ ۱-۲-۱-۴-۲- شاخص آموزش
- ۱۳۲ ۱-۲-۱-۴-۳- شاخص تولید ناخالص سرانه
- ۱۳۵ ۱-۲-۱-۴- تحلیل شاخص توسعه انسانی

فهرست جداول

- جدول ۱: تعداد شهرها، بخش ها، دهستان ها و آبادی های دارای سکنه استان کرمان به تفکیک شهرستان ۱۳۹۰... ۱۳
- جدول ۲: تغییرات جمعیت نقاط شهری و روستایی کل کشور و استان کرمان به تفکیک دوره مورد بررسی ۱۵
- جدول ۳: مقایسه درصد شهرنشینی در استان و کل کشور ۱۷
- جدول ۴: نرخ رشد جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی ۱۸
- جدول ۵: جمعیت کل کشور و استان کرمان به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی ۹۰-۱۳۶۵ ۲۱
- جدول ۶: تغییرات جمعیت نقاط شهری و روستایی کل کشور و استان کرمان به تفکیک سه دهه ۲۲
- جدول ۷: تحولات جمعیت استان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۳
- جدول ۸: جمعیت شهرستان ارزوئیه ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۴
- جدول ۹: جمعیت شهرستان انار ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۵
- جدول ۱۰: جمعیت شهرستان بافت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۵
- جدول ۱۱: تحولات جمعیت شهرستان بردسیر ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۶
- جدول ۱۲: تحولات جمعیت در شهرستان بم ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۷
- جدول ۱۳: تحولات جمعیتی شهرستان جیرفت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۸
- جدول ۱۴: جمعیت شهرستان رابر ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۹
- جدول ۱۵: تحولات جمعیتی در شهرستان راور ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۰
- جدول ۱۶: تحولات جمعیت در شهرستان رفسنجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۱
- جدول ۱۷: تحولات جمعیتی در شهرستان رودبار ۱۳۸۵-۱۳۶۵ ۳۲
- جدول ۱۸: جمعیت شهرستان ریگان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۳
- جدول ۱۹: جمعیت سرشماری شهرستان زرنند ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۳
- جدول ۲۰: تحولات جمعیت در شهرستان سیرجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۴
- جدول ۲۱: تحولات جمعیت در شهرستان شهربابک ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۵
- جدول ۲۲: تحولات جمعیت در شهرستان عنبرآباد ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۶
- جدول ۲۳: تحولات جمعیت در شهرستان فاریاب ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۷
- جدول ۲۴: تحولات جمعیت در شهرستان فهرج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۸
- جدول ۲۵: تحولات جمعیت در شهرستان قلعه گنج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۸
- جدول ۲۶: تحولات جمعیت در شهرستان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۹
- جدول ۲۷: تحولات جمعیت شهرستان کوهبنان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۰

- جدول ۲۸: تحولات جمعیت شهرستان کهنوج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۱
- جدول ۲۹: تحولات جمعیت در شهرستان منوجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۲
- جدول ۳۰: تحولات جمعیت در شهرستان نرماشیر ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۳
- جدول ۳۱: نرخ رشد جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی ۴۴
- جدول ۳۲: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۶۵ ۴۷
- جدول ۳۳: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی ۱۳۷۵ ۴۸
- جدول ۳۴: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۸۵ ۴۹
- جدول ۳۵: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۰ ۵۱
- جدول ۳۶: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۹۰-۱۳۶۵ ۵۴
- جدول ۳۷: سهم هر یک از گروههای سنی از کل جمعیت استان کرمان ۹۰-۱۳۶۵ ۵۹
- جدول ۳۸: تراکم نسبی جمعیت شهرستانهای استان کرمان در طی سه سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۶۰
- جدول ۳۹: شاخص ضریب جذب جمعیتی به تفکیک شهرستان در استان کرمان (۱۳۸۵-۹۰) ۶۶
- جدول ۴۰: جمعیت کشور و استان بر حسب جنس در نقاط شهری و روستایی ۱۳۹۰ ۷۰
- جدول ۴۱: شاخص نسبت جنسی به تفکیک شهرستان ۹۰-۱۳۶۵ ۷۱
- جدول ۴۲: جمعیت سرشماری استان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۷۲
- جدول ۴۳: جمعیت سرشماری استان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ (درصد) ۷۳
- جدول ۴۴: میزان و سهم هر یک از گروههای سنی جمعیت در مقاطع ۹۰-۱۳۶۵ استان کرمان ۷۴
- جدول ۴۵: گروههای عمده سنی جمعیت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۷۵
- جدول ۴۶: مقایسه درصد جمعیت گروههای عمده سنی کشور و استان ۱۳۹۰ ۷۶
- جدول ۴۷: شاخص های جمعیتی شهرستان ارزوئیه ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۷۶
- جدول ۴۸: شاخص های جمعیتی شهرستان انار ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۷۷
- جدول ۴۹: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان بافت طی سال های مورد مطالعه ۷۷
- جدول ۵۰: شاخص های جمعیتی شهرستان بافت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۷۸
- جدول ۵۱: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان بردسیر طی سال های مورد مطالعه ۷۸
- جدول ۵۲: شاخص های جمعیتی شهرستان بردسیر ۱۳۹۰-۱۳۷۵ ۷۹
- جدول ۵۳: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان بم طی سال های مورد مطالعه ۷۹
- جدول ۵۴: شاخص های جمعیتی شهرستان بم ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۰
- جدول ۵۵: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان جیرفت طی سال های مورد مطالعه ۸۰

- جدول ۵۶: شاخص های جمعیتی شهرستان جیرفت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۱
- جدول ۵۷: شاخص های جمعیتی شهرستان رابر ۱۳۹۰-۱۳۷۵ ۸۲
- جدول ۵۸: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان راور طی سال های مورد مطالعه ۸۲
- جدول ۵۹: شاخص های جمعیتی شهرستان راور ۱۳۹۰-۱۳۷۵ ۸۳
- جدول ۶۰: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان رفسنجان طی سال های مورد مطالعه ۸۳
- جدول ۶۱: شاخص های جمعیتی شهرستان رفسنجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۴
- جدول ۶۲: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان رودبار جنوب طی سال های مورد مطالعه ۸۴
- جدول ۶۳: شاخص های جمعیتی شهرستان رودبار جنوب ۱۳۸۵-۱۳۶۵ ۸۵
- جدول ۶۴: شاخص های جمعیتی شهرستان ریگان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۵
- جدول ۶۵: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان زرنند طی سال های مورد مطالعه ۸۶
- جدول ۶۶: شاخص های جمعیتی شهرستان زرنند ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۶
- جدول ۶۷: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان سیرجان طی سال های مورد مطالعه ۸۷
- جدول ۶۸: شاخص های جمعیتی شهرستان سیرجان ۱۳۹۰-۱۳۷۵ ۸۷
- جدول ۶۹: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان شهربابک طی سال های مورد مطالعه ۸۸
- جدول ۷۰: شاخص های جمعیتی شهرستان شهربابک ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۸
- جدول ۷۱: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان عنبرآباد طی سال های مورد مطالعه ۸۹
- جدول ۷۲: شاخص های جمعیتی شهرستان عنبرآباد ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۸۹
- جدول ۷۳: شاخص های جمعیتی شهرستان فاریاب ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۹۰
- جدول ۷۴: شاخص های جمعیتی شهرستان فهرج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۹۱
- جدول ۷۵: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان قلعه گنج طی سال های مورد مطالعه ۹۱
- جدول ۷۶: شاخص های جمعیتی شهرستان قلعه گنج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۹۲
- جدول ۷۷: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان کرمان طی سال های مورد مطالعه ۹۲
- جدول ۷۸: شاخص های جمعیتی شهرستان کرمان ۱۳۸۵-۱۳۶۵ ۹۳
- جدول ۷۹: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان کوهبنان طی سال های مورد مطالعه ۹۳
- جدول ۸۰: شاخص های جمعیتی شهرستان کوهبنان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۹۴
- جدول ۸۱: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان کهنوج طی سال های مورد مطالعه ۹۴
- جدول ۸۲: شاخص های جمعیتی شهرستان کهنوج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۹۵
- جدول ۸۳: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان منوجان طی سال های مورد مطالعه ۹۵

- جدول ۸۴: شاخص های جمعیتی شهرستان منوجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵..... ۹۶
- جدول ۸۵: شاخص های جمعیتی شهرستان نرماشیر منوجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵..... ۹۷
- جدول ۸۶: بعد خانوار (متوسط افراد در خانوار) به تفکیک استان ۹۸
- جدول ۸۷: تحولات تعداد خانوار به تفکیک شهرستان و نقاط شهری و روستایی ۹۰-۱۳۶۵..... ۹۹
- جدول ۸۸: میزان باروری به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۰..... ۱۰۳
- جدول ۸۹: محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت با استفاده از نرخ مرگ و میر و میزان موالید (با استفاده از آمار مرگ و زاد و ولد)..... ۱۰۵
- جدول ۹۰: مهاجران داخلی وارد شده و خارج شده کشور و استان از سال ۱۳۸۵-۱۳۹۰..... ۱۰۷
- جدول ۹۱: مجموع مهاجرین وارد شده و خارج شده به تفکیک شهرستان طی سالهای ۹۰-۱۳۸۵..... ۱۰۷
- جدول ۹۲: مجموع مهاجرین وارد شده و خارج شده به تفکیک شهرستان طی سالهای ۸۵-۱۳۷۵..... ۱۰۸
- جدول ۹۳: مجموع مهاجرین وارد شده و خارج شده به تفکیک شهرستان طی سالهای ۷۵-۱۳۶۵..... ۱۰۸
- جدول ۹۴: محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت طی دهه ۹۰-۱۳۸۵..... ۱۰۹
- جدول ۹۵: بار تکفل استان ۱۳۹۰-۱۳۶۵..... ۱۱۰
- جدول ۹۶: مهاجرین وارد شده، خارج شده، تحرک جمعیتی و سهم از مهاجرت درون استانی و برون استانی شهرستان های استان کرمان..... ۱۱۹
- جدول ۹۷: امید به زندگی در روز تولد در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۲۷
- جدول ۹۸: شاخص امید به زندگی در روز تولد در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۲۸
- جدول ۹۹: درصد باسوادی افراد بالای ۲۵ سال در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۲۹
- جدول ۱۰۰: نسبت ترکیبی ثبت نام ناخالص در سطوح مختلف در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-..... ۱۳۸۸
- جدول ۱۰۱: شاخص آموزش در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۳۱
- جدول ۱۰۲: متغیرهای تسهیم کننده برای هر بخش اقتصادی..... ۱۳۲
- جدول ۱۰۳: تولید جاری هر شهرستان استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۳۳
- جدول ۱۰۴: شاخص تولید (درآمد) هر شهرستان استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۳۴
- جدول ۱۰۵: شاخص توسعه انسانی هر شهرستان استان کرمان طی سالهای ۱۳۹۲-۱۳۸۸..... ۱۳۵

فهرست نمودار

- نمودار ۱: مقایسه نرخ رشد جمعیت کشور و استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی ۱۶
- نمودار ۲: مقایسه درصد شهرنشینی در استان و کل کشور ۱۷
- نمودار ۳: نرخ رشد جمعیت استان و شهرستان ها در سال ۹۰-۸۵ ۱۹
- نمودار ۴: مقایسه نرخ رشد جمعیت کشور و استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی ۲۲
- نمودار ۵: تحولات جمعیت استان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۴
- نمودار ۶: جمعیت شهرستان بافت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۶
- نمودار ۷: تحولات جمعیت شهرستان بردسیر ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۷
- نمودار ۸: تحولات جمعیت در شهرستان بم ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۸
- نمودار ۹: تحولات جمعیتی شهرستان جیرفت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۲۹
- نمودار ۱۰: تحولات جمعیتی در شهرستان راور ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۰
- نمودار ۱۱: تحولات جمعیت در شهرستان رفسنجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۱
- نمودار ۱۲: تحولات جمعیتی در شهرستان رودبار ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۲
- نمودار ۱۳: جمعیت سرشماری شهرستان زرنند ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۴
- نمودار ۱۴: تحولات جمعیت در شهرستان سیرجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۵
- نمودار ۱۵: تحولات جمعیت در شهرستان عنبر آباد ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۶
- نمودار ۱۶: تحولات جمعیت در شهرستان عنبر آباد ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۷
- نمودار ۱۷: تحولات جمعیت در شهرستان قلعه گنج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۳۹
- نمودار ۱۸: تحولات جمعیت در شهرستان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۰
- نمودار ۱۹: تحولات جمعیت شهرستان کوهبنان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۱
- نمودار ۲۰: تحولات جمعیت شهرستان کهنوج ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۲
- نمودار ۲۱: تحولات جمعیت در شهرستان منوجان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۴۳
- نمودار ۲۲: سهم جمعیت شهرستان های استان از کل استان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۵۲
- نمودار ۲۳: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۶۵ ۵۷
- نمودار ۲۴: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۷۵ ۵۷
- نمودار ۲۵: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۸۵ ۵۸
- نمودار ۲۶: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۹۰ ۵۹

- نمودار ۲۷: سهم هر یک از گروههای سنی از کل جمعیت ۹۰-۱۳۶۵ ۵۹
- نمودار ۲۸: تراکم نسبی جمعیت شهرستانهای استان کرمان ۱۳۸۵ ۶۱
- نمودار ۲۹: تراکم نسبی جمعیت شهرستانهای استان کرمان ۱۳۹۰ ۶۱
- نمودار ۳۰: شاخص ضریب جذب جمعیتی به تفکیک شهرستان در استان کرمان ۶۷
- نمودار ۳۱: شاخص نسبت جنسی به تفکیک شهرستان ۹۰-۱۳۶۵ ۷۲
- نمودار ۳۲: درصد جمعیت استان کرمان به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی و گروههای سنی بزرگ ۱۳۹۰ -
 ۱۳۶۵ ۷۳
- نمودار ۳۳: میزان و سهم هر یک از گروههای سنی جمعیت در مقاطع ۶۵ و ۱۳۹۰ ۷۴
- نمودار ۳۴: گروههای عمده سنی جمعیت ۱۳۹۰-۱۳۶۵ ۷۵
- نمودار ۳۵: روند بار تکفل استان ۱۳۹۰-۱۳۵۵ ۱۱۱
- نمودار ۳۶: روند تولید ناخالص داخلی استان ۱۳۹۲-۱۳۸۸ ۱۳۳

۱-۱-۲- تحولات جمعیت در سه دهه

افزایش شتابان باروری و رشد سریع جمعیت در دهه بعد از انقلاب اسلامی و کنترل موالید و کاهش مستمر باروری در دو دهه اخیر منجر به تغییرات بنیادی در ترکیب سنی جمعیت کشور شده و هرم سنی و جنسی جمعیت را در بستر انتقال از جمعیت جوان به جمعیت میانسال و در نهایت سالخورده قرار داده است. چنین روندی در مقطع زمانی حاضر منجر به تمرکز جمعیت در سنین میانی شده است. در این مرحله از انتقال جمعیتی، نسبت جمعیت در سن فعالیت به جمعیت تحت تکفل بالاست که از این شرایط خاص جمعیتی تحت عناوینی چون موهبت جمعیتی، پنجره جمعیتی و... یاد می‌کنند. مسأله و دغدغه اصلی سیاستگذاران و برنامه ریزان کشورهای در حال توسعه در این مرحله از انتقال جمعیتی این است که شرایطی فراهم کنند تا حداکثر استفاده از ظرفیت‌های نیروی کار به منظور رشد و توسعه و شکوفایی به عمل آید. با توجه به اینکه کشور ما در چنین شرایطی قرار دارد و با خیل عظیمی از جمعیت واقع در سن کار و فعالیت مواجه است، در صورت برنامه ریزی مناسب برای استفاده از نیروی کار موجود می‌توان منتظر جهش ارزنده‌ای در توسعه کشور بود.

نگاهی به موضوع، از منظر اقتصادی اهمیت مسأله را دو چندان می‌کند. بخش‌های مختلف اقتصادی تأثیر انکارناپذیری بر کمیت و کیفیت متغیرهای جمعیتی دارد و همچنین در مورد تأثیر متغیرهای جمعیتی بر اقتصاد نمی‌توان تردید کرد. کمیت و کیفیت مسایل جمعیتی و تصور از آینده جمعیت، روی مسایل اقتصادی تأثیر خواهد گذاشت. از این رو، برای انجام برنامه‌ریزی‌های اقتصادی مؤثر نیاز مبرمی به آگاهی از تعداد و آینده جمعیت احساس می‌شود.

آگاهی از تعداد و ترکیب جمعیت، نخستین گام در هر برنامه‌ای است. یکی از مسایل مهمی که در هر برنامه‌ریزی باید مدنظر قرار گیرد، توجه به تغییر و تحولات ترکیب جمعیت در سال‌های آینده است؛ به این خاطر که ساختار و ترکیب سنی و جنسی جمعیت نشان دهنده نیازها و ظرفیت‌های جوامع است. جمعیتی که دارای یک ساختار جوان است نسبت به جمعیت دارای ساختار سنی سالخورده یا در حال گذار، نیازهای متفاوتی خواهد داشت، به همین دلیل بدون توجه، آگاهی و شناخت تغییرات جمعیت و ساختارهای سنی و جنسی آن نمی‌توان مبادرت به تصمیم‌گیری کرد و سیاست‌ها، راهبردها و راهکارهای مناسبی را در زمینه تجهیز و تخصیص منابع برگزید.

نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۰ جمعیت استان برابر ۲۹۳۸۹۸۸ نفر بوده است که از این تعداد ۵۰/۴۴ درصد مرد و ۴۹/۵۶ درصد زن بوده‌اند. ضریب شهرنشینی در این سال ۵۷/۵ درصد بوده است. بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ تعداد جمعیت استان کرمان برابر ۲۰۰۴۳۲۸ نفر، همچنین نتایج سرشماری سال ۱۳۸۵ نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۵ جمعیت استان برابر ۲۶۵۲۴۱۳ نفر بوده است که از این تعداد ۵۱ درصد مرد و ۴۹ درصد زن بوده‌اند. ضریب شهرنشینی در این سال ۵۸/۵ درصد بوده است. محاسبات نرخ رشد جمعیت کشور طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که متوسط نرخ رشد جمعیت کشور طی این سال‌ها ۶/۶ درصد بوده است. هم‌اکنون ویژگی منحصر به

فرد جمعیت کشور تراکم جمعیت در سنین فعالیت و اشتغال است و با خیل عظیمی از جمعیت واقع در سن کار و فعالیت مواجه هستیم. با توجه به ظرفیت موجود، در صورت برنامه‌ریزی مناسب برای استفاده از این جمعیت عظیم نیروی کار می‌توان منتظر جهش ارزنده‌ای در توسعه کشور بود. گروه سنی زیر ۱۵ ساله و افزایش نسبت جمعیت گروه سنی ۶۴-۱۵ ساله و ۶۵ ساله و بالاتر است که در اصطلاح جمعیت سالخورده نامیده می‌شود. از موارد یادشده می‌توان پیش بینی کرد که ساختار جمعیت کشور در سال‌های آینده تغییر خواهد کرد و به تدریج شاهد تبدیل جمعیت کشور به جمعیت میانسال و در نهایت سالخورده خواهیم بود.

شواهد و مدارک زیادی وجود دارد که روند کاهش میزان‌های باروری را در استان تأیید می‌کند اما با وجود این شاهد افزایش نسبت جمعیت ۱۴-۰ ساله در سال‌های آتی خواهیم بود. این افزایش نسبت جمعیت در گروه سنی ۱۴-۰ ساله به دلیل افزایش تعداد موالید، ناشی از ورود متولدان دهه ۶۵-۵۵ (که هم زمان با انفجار جمعیتی در کشور بود)، به سنین ازدواج و باروری است.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود تغییرات سیاسی نقش تعیین‌کننده‌ای در ترکیب سنی جمعیت دارد. با وجود تأکید بر کنترل باروری در دو دهه اخیر احتمالاً در سال‌های آتی شاهد موج دوم انفجار جمعیت باشیم چون جمعیت جوان ما واقع در سن ازدواج و باروری اند. اگر به مساله تحولات جمعیت از دید اقتصادی نظر کنیم آگاهی از ترکیب به توسعه متوازن و پایدار کشور کمک می‌کند چون از نیازهای جمعیت خود آگاه می‌شویم و این فرصت را داریم که برای رفع نیازها برنامه‌ریزی کنیم.

در ضمن یکی از شاخصهای توسعه میزان جمعیت جوان کشور است که هر قدر جمعیت ۰-۱۴ ساله کمتر باشد کشور توسعه یافته‌تر است. این موضوع به دلیل شاخص بار تکفل است که به این معناست هر نفر بار اقتصادی چند نفر را به دوش می‌کشد که اگر این میزان کم باشد بقیه درآمد افراد به درآمد ملی بر می‌گردد و این موضوع به رشد و توسعه کشور کمک می‌کند.

۲-۱-۱-۱- بررسی جمعیت و پراکندگی آن

استان پهناور کرمان با مساحتی حدود ۱۸۱۷۳۷ کیلومتر مربع در جنوب شرق فلات ایران واقع شده و ۱۱/۱۵ درصد خاک کشور را در بر می‌گیرد و به لحاظ وسعت مقام اول را در کشور حائز می‌باشد. از نظر موقعیت جغرافیایی بین ۲۰' ۵۴° تا ۳۴' ۵۹° طول شرقی و ۲۹' ۲۶° تا ۵۸' ۳۱° عرض شمالی قرار گرفته است. استان کرمان از شمال و شمال شرق به استان خراسان جنوبی، از شرق به استان سیستان و بلوچستان، از شمال غرب و غرب به استان یزد و از جنوب غرب به استان فارس و از جنوب به استان هرمزگان محدود می‌گردد. شهر کرمان، مرکز استان در ۱۰۳۸ کیلومتری جنوب شرق شهر تهران (پایتخت) قرار دارد.

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری سال ۱۳۹۰ این استان شامل ۲۳ شهرستان می‌باشد. استان کرمان در سال ۱۳۹۰ دارای ۲۳ شهرستان، ۵۸ بخش، ۶۵ شهر و ۱۵۱ دهستان بوده است. افزایش تعداد شهرستان‌های استان و شکل‌گیری شهرستان‌های جدید که عمدتاً در مناطق جنوبی شکل گرفته‌اند، از عمده‌ترین تحولات تقسیمات سیاسی اداری استان محسوب می‌شوند.

جمعیت استان کرمان در سرشماری ۱۳۶۵ برابر ۱۶۲۲۹۵۸ نفر، سال ۱۳۷۰ برابر با ۱۸۶۲۵۴۲ نفر، سال ۱۳۷۵ برابر ۲۰۰۴۳۲۸ نفر، سال ۱۳۸۵ برابر با ۲۶۵۲۴۱۳، و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲۹۳۸۹۸۸ نفر بوده است. نرخ رشد جمعیت در استان طی دهه ۱۳۶۵-۷۵ برابر ۲.۱۳ و دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر ۲.۸۴ درصد و دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۲/۱۶ درصد به طور متوسط طی چهار دهه ۶۵-۹۰ حدود ۳/۲۴ در سال بوده است. نرخ رشد جمعیت استان کرمان در این سالها همواره بیش از نرخ رشد جمعیت کل کشور بوده است. پدید آمدن چنین وضعیتی ناشی از مهاجرپذیر شدن استان و تشدید آن در دهه ۶۵-۵۵ بوده است. عمده ترین دلایل بالا بودن نرخ رشد جمعیت در استان کرمان در طی این سه دهه و بخصوص دهه مذکور را می توان به صورت زیر طبقه بندی نمود.

- جنگ داخلی افغانستان باعث شد تا سیل مهاجران از این کشور به سوی ایران سرازیر گردند و استان کرمان به دلیل مجاورت با استان های مرزی ناگزیر از پذیرش بخشی از مهاجران شد، که در حال حاضر شاهد بازگشت آنها می باشیم.

- رونق اقتصادی در استان که همراه با ایجاد شهرک ها و نواحی صنعتی، ایجاد کارخانجات بزرگ و نیز راه اندازی مناطق ویژه اقتصادی در شهرهایی نظیر سیرجان و بم بود.

- توجه ویژه به بخش کشاورزی خصوصاً محصولات نظیر پسته که سرمایه فراوانی را وارد استان نمود.

- بالا رفتن سطح بهداشت که نتیجه مستقیم آن کاهش مرگ و میر بخصوص مرگ و میر اطفال بوده است.

- بالا بودن نسبی میزان مولید به ویژه در مناطق جنوبی استان.

- کاهش سن ازدواج (در دهه اول و دوم)

جدول شماره ۲ نشان می دهد که میزان شهرنشینی در کل کشور از ۵۴.۳ درصد برای سال ۱۳۶۵ به ۶۴/۲ درصد برای سال ۱۳۹۰ رسیده است. یعنی اندکی کمتر از ۷۰ درصد از جمعیت کل کشور در سال ۱۳۸۵ در نقاط شهری زیست کرده اند. در طی همین مدت میزان شهرنشینی در استان کرمان از ۴۳.۱ درصد به ۵۷.۵ درصد رسیده است. در مقابل میزان روستانشینی در کل کشور از ۴۵.۷ درصد برای سال ۱۳۶۵ به ۲۸.۵ درصد برای سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است. در استان کرمان این مقدار از ۵۶.۹ درصد برای سال ۱۳۶۵ به ۴۲.۵ درصد برای سال ۱۳۹۰ کاهش داشته است. ارقام فوق نشان می دهد که نقش کشاورزی و روستانشینی در زندگی مردم استان همچنان قابل توجه می باشد اما روند تغییرات حاکی از آن است که در آینده نه چندان دور در غیاب توجه به روستائیان، در این استان نیز مانند سایر نقاط کشور اکثریت ساکنان در نقاط شهری بسر خواهند برد.

به طور کلی روند شهرنشینی بین دو دسته کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به گونه ای بوده است که در کشورهای توسعه یافته همواره افزایش شهرنشینی بر کشورهای در حال توسعه فزونی داشته است اما شهرنشینی در کشورهای در توسعه یافته متوازن و متعادل بوده زیرا همراه با افزایش جمعیت شهرنشین؛ امکانات و تسهیلات شهری و عمران شهری نیز افزایش یافته است، اما در کشورهای در حال توسعه افزایش شهرنشینی بی قواره و نامتوازن بوده و افزایش جمعیت در شهرها همراه با توسعه شهری نبوده است و در بیشتر موارد باعث به وجود آمدن پدیده حاشیه نشینی شده است. کشور ایران نیز از کشورهای در حال توسعه می باشد با توجه به دو برابر شدن نرخ شهرنشینی کشور از سال ۱۳۳۵ (۳۱.۷ درصد) تا ۱۳۹۰ (۶۴ درصد)

واضح است که چه تبعاتی را به دنبال داشته است. در استان کرمان نیز همان روند طی شده مضاف بر این که واقع شدن استان کرمان در کویر و نیز سال های متوالی خشکسالی در استان کرمان، مهاجرت روستا- شهری را افزایش داده است، همچنین کم توجهی به توسعه روستایی، نبودن فرصت های شغلی مناسب در روستاها، وقوع زلزله های سال های اخیر از عوامل دافعه بوده و باعث مهاجرت روستاییان به شهرها و خصوصا به مرکز استان شده است. اما از آنجا که بر اساس تئوری تودارو افراد همیشه بر اساس میزان درآمد مورد انتظار خود در شهر مهاجرت می کنند و نه بر اساس میزان درآمد واقعی خود، لذا هر چند که توسعه و عمران شهری به تناسب جمعیت شهرنشین گسترش ندارد اما همواره جاذب هایی برای مهاجران داشته است. افزایش تعداد شهرهای استان از ۲۲ شهر به ۶۵ شهر نیز باعث افزایش نرخ رشد جمعیت شهری شده است.

استان کرمان طی سال های ۱۳۸۵-۱۳۹۰ از تغییرات عمده ای به لحاظ تقسیمات اداری سیاسی (در سطح داخلی) برخوردار بوده است. به عبارت دیگر طی این دهه شمار شهرستان های استان از ۱۶ واحد به ۲۳ شهرستان افزایش یافته است. شهرستان های جدید التاسیس طی این دهه به ترتیب عبارتند از: شهرستان ارزوئیه، انار، رابر، ریگان، فاریاب، فهرج، نرماشیر به دلیل تحولات فوق الذکر در تقسیمات اداری و افزایش شمار شهرستان های استان انجام مقایسه تحولات جمعیتی بین سه دهه مورد بررسی مشکل می باشد. لذا در این بررسی سعی گردیده با استفاده از همگون سازی (بازسازی بر اساس محدوده جدید) توزیع جمعیت سال های مذکور بر اساس تقسیمات سال ۱۳۹۰ تحولات جمعیتی مورد بررسی قرار گیرد. (لازم به ذکر است که اطلاعات بازسازی شده جمعیت استان بر اساس تقسیمات پس از سرشماری یعنی در قالب ۲۳ شهرستان در انتهای همین گزارش ذکر شده است).

جدول شماره ۱ تعداد شهرها، بخش ها و دهستان ها و آبادی های دارای سکنه استان و تحولات مربوط به هر یک را طی سال های مورد بررسی ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ به تفکیک هر شهرستان مورد بررسی قرار گرفت. همان گونه که در این جدول دیده می شود. در مجموع کل استان تعداد شهرها از ۲۲ شهر به ۶۵ شهر طی سال های مورد بررسی افزایش یافته است که همگی این شهرها از طریق تبدیل نقاط روستایی عمده و یا روستا- شهرها به نقاط شهری حادث شده اند تعداد بخش های استان نیز طی این دوره از ۲۳ بخش به ۵۸ بخش افزایش یافته است، این در حالی است که شمار دهستان های استان از ۱۲۲ به ۱۵۱ دهستان افزایش یافته و و بیانگر آن است که علی رغم تغییرات عمده در سطح شهرستان ها و بخش های استان، تغییرات در سطح دهستانی در سطح بسیار محدودتری صورت گرفته است.

همچنین تعداد روستاهای دارای سکنه استان طی دهه ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ از ۵۹۳۷ آبادی به ۶۲۰۳ آبادی افزایش یافته است، که بررسی دقیق تحولات جمعیتی در این سطح حکایت از خالی از سکنه شدن برخی از روستاهای موجود و شکل گیری برخی روستاهای جدید دارد.

میزان جمعیت و تحولات مربوط به آن پایه و اساس کلیه برنامه ریزی های شهری و منطقه ای محسوب می گردد. بررسی تحولات کلی جمعیت در استان کرمان در دو دهه گذشته به لحاظ توزیع جغرافیایی جمعیت بر حسب تقسیمات اداری - سیاسی استان و همچنین تفکیک مناطق شهری و روستایی از تغییرات عمده ای برخوردار می باشد. عمده این

تغییرات اساسی، تغییر در گرایش‌های کلی تحول جمعیت در مناطق روستایی را نشان می‌دهد که در دهه اخیر بر خلاف دهه قبل از آن با افزایش غیر منتظره رشد جمعیت مناطق روستایی استان روبرو بوده است. این مساله با توجه به تفاوت ماهوی بین نیاز ساکنان شهری و روستایی از اهمیت عمده‌ای برخوردار می‌باشد. به نظر می‌رسد علاوه بر تغییرات مربوط به نرخ رشد طبیعی جمعیت که غالباً در سطح مناطق روستایی از درجه اهمیت بالاتری برخوردار می‌باشد، تغییر تقسیمات سیاسی - اداری استان نیز در تغییر گرایش‌های حاکم بر تحولات مکانی جمعیت نیز تاثیر بسزایی داشته است.

جدول ۱: تعداد شهرها، بخش‌ها، دهستان‌ها و آبادی‌های دارای سکنه استان کرمان به تفکیک شهرستان ۱۳۹۰

استان و شهرستان	تعداد شهر در سال	تعداد بخش در سال	تعداد دهستان در سال	تعداد آبادی دارای سکنه در سال
استان و شهرستان	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
ارزوئیه	۱	۲	۵	۲۲۲
انار	۲	۱	۲	۵۱
بافت	۲	۲	۶	۲۸۳
بردسیر	۴	۴	۸	۳۸۳
بم	۲	۲	۴	۱۶۸
جیرفت	۴	۴	۱۴	۷۶۰
رابر	۱	۲	۴	۱۱۹
راور	۲	۲	۳	۱۱۸
رفسنجان	۵	۴	۱۴	۳۰۶
رودبار جنوب	۱	۲	۴	۴۱۹
ریگان	۱	۲	۴	۲۶۲
زرند	۴	۲	۱۱	۲۳۱
سیرجان	۵	۵	۱۰	۵۴۷
شهربابک	۵	۲	۹	۳۴۲
عنبرآباد	۳	۲	۷	۲۸۳
فاریاب	۱	۲	۴	۱۸۴
فهرج	۱	۲	۴	۱۲۰
قلعه گنج	۱	۲	۵	۲۲۱
کرمان	۱۳	۶	۱۶	۵۳۴
کوهبنان	۲	۲	۳	۲۳۱
کهنوج	۱	۲	۵	۱۹۲
منوجان	۲	۲	۵	۱۳۲
نرماشیر	۲	۲	۴	۹۵
استان	۶۵	۵۸	۱۵۱	۶۲۰۳

مأخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۸۵-۱۳۶۵

ادامه جدول ۱: تعداد شهرها، بخش ها، دهستان ها و آبادی های دارای سکنه استان کرمان به تفکیک شهرستان

استان و شهرستان	تعداد شهر در سال			تعداد دهستان در سال			تعداد بخش در سال			تعداد آبادی دارای سکنه در سال		
	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵
بافت	۲	۳	۴	۱۴	۱۴	۱۹	۳	۲	۳	۷۳۳	۶۲۱	-
بردسیر	۱	۱	۳	۶	۶	۸	۲	۱	۱	۴۵۸	۳۴۴	-
بم	۳	۲	۶	۱۳	۱۳	۱۶	۵	۳	۴	۶۳۳	۵۷۲	-
جیرفت	۲	۲	۳	۱۱	۲۱	۱۷	۳	۳	۴	۷۴۸	۱۱۰۷	-
راور	-	-	۲	۲	-	-	۲	-	-	۱۲۸	-	-
رفسنجان	۲	۳	۶	۱۶	۱۶	۷	۵	۱	۳	۳۸۱	۴۳۱	-
رودبار جنوب	-	-	۱	۴	-	-	۲	-	-	۳۶۳	-	-
زرنند	۲	۴	۴	۱۰	۱۳	۱۰	۲	۲	۲	۲۳۱	۳۶۶	-
سیرجان	۱	۱	۴	۱۰	۱۰	۹	۲	۱	۱	۸۱۶	۴۶۷	-
شهربابک	۱	۱	۲	۹	۹	۶	۲	۱	۱	۳۱۵	۳۱۵	-
عنبرآباد	-	-	۲	۱۰	-	-	۳	-	-	۴۸۶	-	-
قلعه گنج	-	-	۱	۵	-	-	۲	-	-	۲۰۸	-	-
کرمان	۷	۸	۱۳	۱۶	۱۹	۲۰	۶	۵	۷	۶۸۰	۷۷۰	-
کوهبنان	-	-	۲	۴	-	-	۲	-	-	۱۲۷	-	-
کهنوج	۱	۲	۲	۵	۲۰	۱۰	۲	۴	۵	۲۳۷	۹۴۴	-
منوجان	-	-	۲	۶	-	-	۲	-	-	۱۷۷	-	-
استان	۲۲	۲۷	۵۷	۱۴۲	۱۴۱	۱۲۲	۴۵	۳۱	۲۳	۶۷۲۱	۵۹۳۷	-

مأخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۸۰

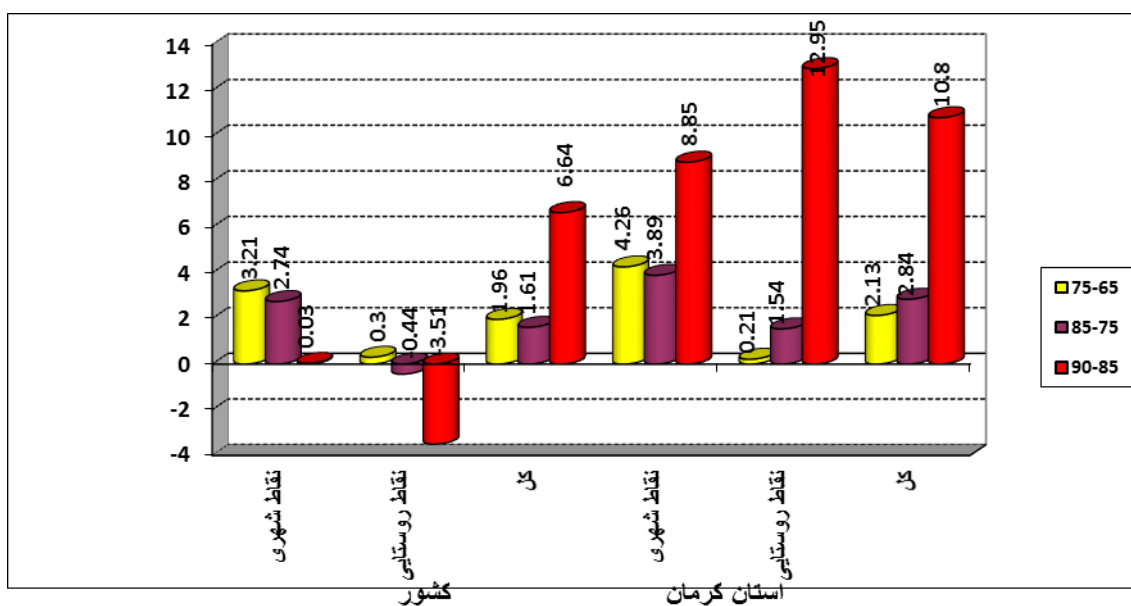
جدول ۲: تغییرات جمعیت نقاط شهری و روستایی کل کشور و استان کرمان به تفکیک دوره مورد بررسی

نرخ رشد سالانه (درصد)						سال				منطقه	کل کشور
						۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵		
۸۵-۹۰	۷۵-۹۰	۶۵-۹۰	۶۵-۸۵	۷۵-۸۵	۶۵-۷۵	جمعیت	جمعیت	جمعیت	جمعیت	نقاط شهری	
						درصد	درصد	درصد	درصد		
۰.۰۳	۳۱.۰۸	۷۹.۷۸	۲.۹۷	۲.۷۴	۳.۲۱	۴۸۲۵۹۹۶۴	۴۸۲۴۵۰۷۵	۳۶۸۱۷۷۸۹	۲۶۸۴۴۵۶۱		
						۶۴.۲	۶۸.۵	۶۱.۳	۵۴.۳		
-۳.۵۱	-۶.۸۶	-۵.۱۰	-۰.۰۸	-۰.۴۴	۰.۳	۲۱۴۴۶۷۸۳	۲۲۲۲۷۷۷۱	۲۳۰۲۶۲۹۳	۲۲۶۰۰۴۴۹	نقاط روستایی	
						۲۸.۵	۳۱.۵	۳۸.۳۴	۴۵.۷		
۶.۶۴	۲۵.۱۳	۵۱.۹۹	۱.۸	۱.۶۱	۱.۹۶	۷۵۱۴۹۶۶۹	۷۰۴۷۲۸۴۶	۶۰۰۵۵۴۸۸	۴۹۴۴۵۰۱۰	کل	
						۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰		

نرخ رشد سالانه (درصد)						سال				منطقه	استان کرمان
						۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵		
۸۵-۹۰	۷۵-۹۰	۶۵-۹۰	۶۵-۸۵	۷۵-۸۵	۶۵-۷۵	جمعیت	جمعیت	جمعیت	جمعیت	نقاط شهری	
						درصد	درصد	درصد	درصد		
۸۸۵	۵۹.۴۱	۱۴۱.۴	۴.۰۷	۳.۸۹	۴.۲۶	۱۶۸۹۸۴۲	۱۵۵۲۵۱۹	۱۰۶۰۰۷۵	۶۹۸۷۵۵	۴۳.۱	
۱۲.۹۶	۳۱.۵۷	۳۴.۴۲	۰.۸۷	۱.۵۴	۰.۲۱	۱۲۴۲۳۴۴	۱۰۹۹۸۹۴	۹۴۴۲۵۳	۹۲۴۲۰۳	۵۶.۹	
۱۰.۸۰	۴۶.۶۳	۸۱.۰۹	۲.۴۹	۲.۸۴	۲.۱۳	۲۹۳۸۹۸۸	۲۶۵۲۴۱۳	۲۰۰۴۳۲۸	۱۶۲۲۹۵۸	۱۰۰	
						۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل	

مأخذ: نشریات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰

نمودار ۱: مقایسه نرخ رشد جمعیت کشور و استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی

مأخذ: نشریات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰

در سال های ۹۰-۱۳۸۵ نرخ رشد جمعیتی کشور به طور متوسط ۱/۳۲ درصد در هر سال بیان شده که در مقایسه با نرخ رشد جمعیتی استان به میزان ۲/۱۶ درصد در هر سال حکایت از بالاتر بودن نرخ رشد جمعیت استان کرمان در مقایسه با متوسط کشور دارد. به طوری که طی سالهای (۹۰-۱۳۸۵) نرخ رشد جمعیت استان کرمان نسبت به دهه قبل افزایش داشته و در سطح بسیار بالاتری از متوسط کشور قرار گرفته است.

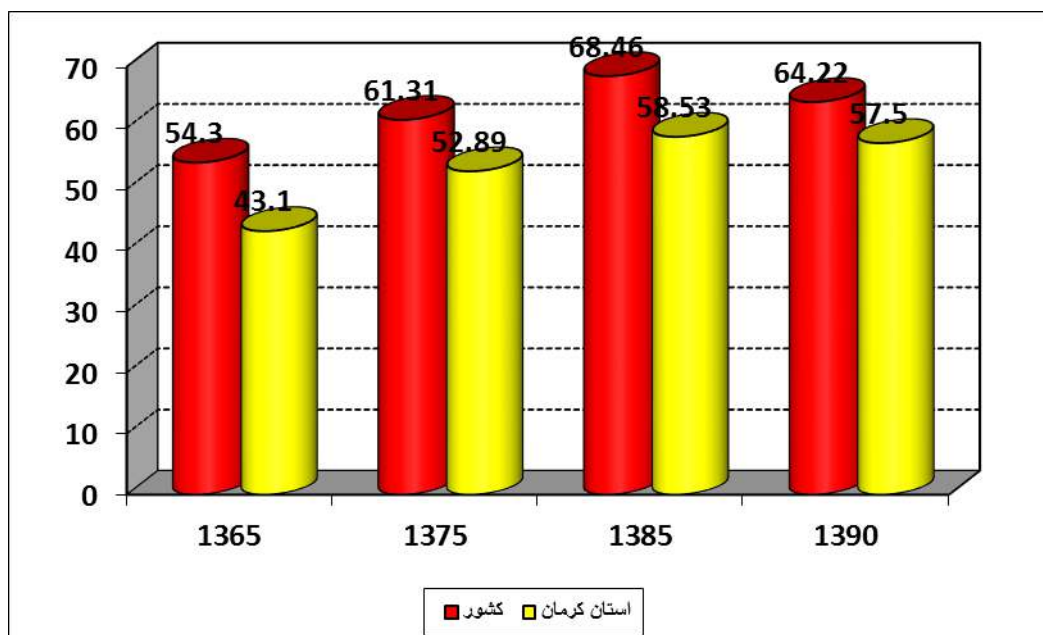
نرخ رشد متوسط جمعیت استان طی دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر با ۲/۱۳ درصد بوده که در مقایسه با نرخ ۱/۹۶ درصدی کشور در این دوره در سطح بالاتری قرار دارد. بررسی وضعیت مهاجرت طی این دهه به استان کرمان حکایت از آن دارد که خالص مهاجرت استان زیر ۱۰ هزار نفر می باشد، که بیانگر عدم تاثیر جدی تحولات مکانی (مهاجرت) در افزایش رشد جمعیتی استان طی این دهه دارد. به عبارت دیگر بررسی میزان مهاجرت به استان و مهاجرت از استان نشان دهنده آن است که تاثیر این پدیده به طور خالص بر افزایش جمعیتی استان ناچیز می باشد، لذا بالا بودن نرخ رشد نسبی جمعیت استان در این دهه در مقایسه با کشور حکایت از بالاتر نمودن نرخ رشد طبیعی جمعیت در این دهه می باشد.

جدول ۳: مقایسه درصد شهرنشینی در استان و کل کشور

سال	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
کشور	۵۴.۳	۶۱.۳۱	۶۸.۴۶	۶۴.۲۲
استان	۴۳.۱	۵۲.۸۹	۵۸.۵۳	۵۷.۵۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۲: مقایسه درصد شهرنشینی در استان و کل کشور

مأخذ: نشریات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰

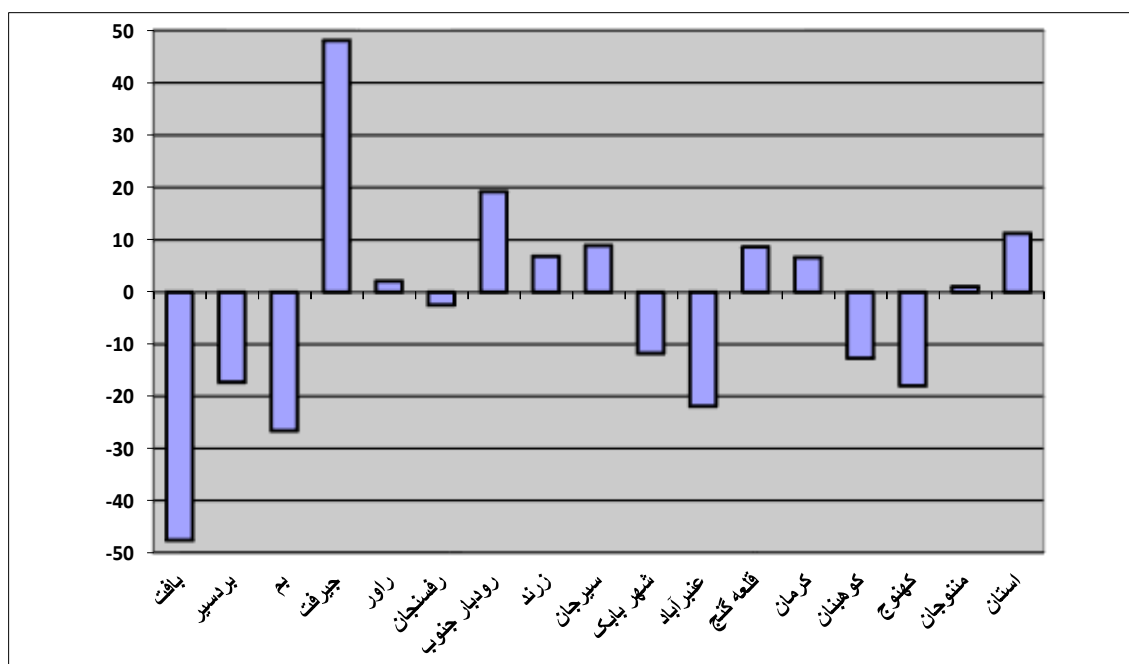
جدول ۴: نرخ رشد جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی

نام شهرستان	نرخ رشد	۱۳۶۵-۷۵	۱۳۷۵-۸۵	۱۳۹۰-۸۵
بافت	کل جمعیت	۰/۷	۱/۶۶	-۴۷/۶۳
	جمعیت شهری	۶/۴۱	۲/۸۶	-۳۸
	جمعیت روستایی	-۰/۶۸	۱/۴۹	-۵۴/۴۱
بردسیر	کل جمعیت	۱/۲۱	۳/۱۱	-۱۷/۲۸
	جمعیت شهری	۶/۷۱	۳/۳۸	-۱۷/۳۹
	جمعیت روستایی	-۲/۳۳	۲/۵۸	-۱۷/۱۲
بم	کل جمعیت	۱/۷۶	۵۹۳	-۲۶/۶۴
	جمعیت شهری	۲/۹۱	۱/۷۷	۱۹/۰۷
	جمعیت روستایی	۱/۰۶	۴/۹۲	-۵۶/۶۲
جیرفت	کل جمعیت	-۳/۸	۳/۶۳	۴۸/۰۶
	جمعیت شهری	۲/۷۵	۵/۸۳	۱۴/۱۵
	جمعیت روستایی	-۵/۸۴	۲/۱۹	۹۲/۹۵
راور	کل جمعیت	-	۰/۵۴	۲/۱۱
	جمعیت شهری	-	-۰/۲۲	-۶/۵۴
	جمعیت روستایی	-	۱/۹۳	۱۵/۸۷
رفسنجان	کل جمعیت	۲/۹۹	۲/۰۸	-۲/۴۶
	جمعیت شهری	۵/۶۸	۳/۱۴	-۱/۹۸
	جمعیت روستایی	۰/۶۲	۶	-۳/۱۵
رودبار جنوب	کل جمعیت	-	۷/۷۴	۱۹/۲۱
	جمعیت شهری	-	۱۲/۷۶	۳۶/۱۶
	جمعیت روستایی	-	۷/۲۹	۱۷/۲۷
زرند	کل جمعیت	-۱/۶	۱/۱۲	۶/۸۶
	جمعیت شهری	۱/۴۳	۴/۶۲	۱/۶۶
	جمعیت روستایی	-۳/۲۲	-۲/۱۴	۱۳/۷۹
سیرجان	کل جمعیت	۲/۲۲	۲/۱۵	۸/۹۰
	جمعیت شهری	۴/۷۸	۲/۷	۱۱/۹۷
	جمعیت روستایی	-۱/۷۵	۱/۰۳	-۰/۵۹
شهربابک	کل جمعیت	۱/۱۵	۵/۲۲	-۱۱/۷۴
	جمعیت شهری	۵/۹۴	۴/۱۲	۲۲/۳۷
	جمعیت روستایی	-۲/۹۴	۶/۵۵	-۴۷/۷۴
عنبر آباد	کل جمعیت	-	۴/۰۲	-۲۱/۹۰
	جمعیت شهری	-	۳/۱۲	۲۴/۷۲
	جمعیت روستایی	-	۴/۱۹	-۳۲/۴۹

نام شهرستان	نرخ رشد	۱۳۶۵-۷۵	۱۳۷۵-۸۵	۱۳۹۰-۸۵
قلعه گنج	کل جمعیت	-	۵/۱۶	۸/۶۶
	جمعیت شهری	-	۱۰/۰۱	۹/۳۲
	جمعیت روستایی	-	۴/۴	۸/۵۲
کرمان	کل جمعیت	۲/۷۶	۲/۲۹	۶/۶۲
	جمعیت شهری	۴/۰۱	۲/۶۴	۶/۱۲
	جمعیت روستایی	-۲/۲۹	۰/۰۶	۹/۷۸
کوهبنان	کل جمعیت	-	-۰/۸۶	-۱۲/۶۹
	جمعیت شهری	-	۰/۱۲	-۱/۲۷
	جمعیت روستایی	-	-۲/۶۶	-۳۶/۷۱
کهنوج	کل جمعیت	-۹/۷۸	۵/۲۴	-۱۷/۹۸
	جمعیت شهری	۹/۴۷	۷/۲۷	-۰/۵۰
	جمعیت روستایی	-۱۳/۶۷	۴/۷۴	-۳۰/۶۴
منوجان	کل جمعیت	-	۲/۹۵	۱/۰۷
	جمعیت شهری	-	۲۲/۳	۸/۱۱
	جمعیت روستایی	-	۰/۰۷	-۱/۷۲
کل استان	کل جمعیت	۲/۱۳	۲/۸۴	۱۱/۲۲
	جمعیت شهری	۴/۹۵	۳/۲	۹/۹۰
	جمعیت روستایی	-۰/۳۸	۲/۵۲	۱۳/۰۶

مأخذ: سرشماری سال‌های مختلف و بازسازی بر اساس محدوده سال ۱۳۹۰

نمودار ۳: نرخ رشد جمعیت استان و شهرستان‌ها در سال ۸۵-۹۰

مأخذ: سرشماری آماری سال ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

با توجه به تفاوت ماهوی بین نیاز ساکنان شهری و روستایی آگاه بودن از پراکندگی آنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به نظر می‌رسد علاوه بر تغییرات مربوط به نرخ رشد طبیعی جمعیت که غالباً در سطح مناطق روستایی از درجه اهمیت بالاتری برخوردار می‌باشد، تغییر تقسیمات سیاسی - اداری استان نیز در تغییر گرایش‌ها حاکم بر تحولات مکانی جمعیت نیز تاثیر بسزایی داشته است. شکل گیری شهرستان های جدید که عمدتاً در مناطق جنوبی شکل گرفته اند، از عمده ترین تحولات تقسیمات سیاسی اداری استان محسوب می‌شوند.

استان کرمان در کویر واقع شده است و نیز سال های متوالی خشکسالی در استان کرمان، مهاجرت روستا- شهری را افزایش داده است، همچنین کم توجهی به توسعه روستایی، نبودن فرصت های شغلی مناسب در روستاها، وقوع زلزله های سال های اخیر از عوامل دافعه بوده و باعث مهاجرت روستاییان به شهرها و خصوصاً به مرکز استان شده است. و باید ذکر شود که همان طور که در کشورهای در حال توسعه افزایش شهرنشینی بی قواره و نامتوازن بوده و افزایش جمعیت در شهرها همراه با توسعه شهری نبوده است و در بیشتر موارد باعث به وجود آمدن پدیده حاشیه نشینی شده است، در کرمان نیز همین روند مشاهده می‌شود. در ضمن چون استان کرمان نسبت به سایر استانهای دیگر کمتر توسعه یافته است، نرخ رشد جمعیت آن در این سه دهه همواره بیش از نرخ رشد جمعیت کل کشور بوده است. البته با بررسی وضعیت مهاجرت‌ها، می‌توان اظهار داشت که استان کرمان در مقایسه با متوسط کشور، سطح بالاتری از نرخ رشد طبیعی جمعیت را دارا می‌باشد.

۱-۱-۱-۲-۱- تحلیل توزیع شاخص های جمعیتی به تفکیک شهری و روستایی

تحولات جمعیت شهری و روستایی در استان و کشور همان گونه که در جدول ۴ دیده می‌شود، در سالهای (۱۳۸۵-۹۰) نرخ رشد جمعیت شهری استان برابر با ۸/۸ درصد بوده که در مقایسه با همین شاخص در کشور به میزان ۰/۰۳ درصد در سطح بالاتری قرار دارد، اما در مقایسه با دهه قبل از آن به میزان زیادی کاهش یافته است. در این دوره بر خلاف دهه قبل نرخ رشد جمعیت شهری استان حدود ۱ درصد کاهش یافته و نرخ رشد جمعیت روستایی افزوده شده است.

در دهه ۷۵-۱۳۶۵ استان کرمان دارای نرخ رشد جمعیت شهری برابر با ۴/۹۵ درصد بوده که در مقایسه با نرخ رشد کلی جمعیت به میزان ۲/۱۳ درصد بیش از دو برابر می‌باشد، بالا بودن نرخ رشد جمعیت در نقاط شهری، با توجه به این که انتظار می‌رود نرخ باروری این مناطق پایین تر از مناطق روستایی باشد، ناشی از عوامل زیر می‌باشد.

الف: مهاجرت بخش زیادی از جمعیت روستاییان به سوی شهرها و در نتیجه افزایش جمعیت مناطق شهری که بخش عمده ای از این تحولات به شهر کرمان و دیگر شهرهای مرکزی (مراکز شهرستان ها) صورت گرفته است .

ب: افزایش تعداد شهرهای استان از ۲۲ شهر به ۲۷ شهر که افزایش نرخ رشد جمعیت شهری را به دنبال داشته است .

بر خلاف نرخ رشد جمعیت شهری، مناطق روستایی از نرخ رشد جمعیتی بسیار پایینی برابر با ۰/۲۱ درصد برخوردار بوده اند. این وضعیت در کل کشور نیز صادق بوده و علی رغم نرخ رشد متوسط جمعیت کشور به میزان ۱/۹۶ درصد در این دهه، نرخ رشد جمعیت مناطق روستایی برابر با ۰/۳ درصد بیان شده است.

در دهه اخیر (۸۵-۱۳۷۵) نرخ رشد جمعیت شهری استان برابر با ۳/۸۹ درصد بوده که در مقایسه با همین شاخص در کشور به میزان ۲/۷۴ درصد در سطح بالاتری قرار دارد، اما در مقایسه با دهه قبل از آن (۷۵-۱۳۶۵) به میزان ۴/۲۶ درصد به میزان زیادی کاهش یافته است.

بر خلاف روند معمول کشور نرخ جمعیت روستایی استان کرمان در این دهه به میزان قابل توجهی افزایش داشته و از ۰/۲۱ درصد، در دهه قبل به ۱/۵۴ درصد رسیده است. این رقم در مقایسه با نرخ منفی ۰/۴۴ درصدی کاهش جمعیت روستایی کشور، در سطح بسیار بالایی قرار دارد. بررسی تعداد آبادی های داری سکنه استان طی این دهه حکایت از آن دارد که طی این دوره تعداد روستاها از ۵۹۳۷ روستا به ۶۷۲۱ روستا افزایش یافته که به ترتیب ۷۸۴ آبادی به شمار آبادی های استان در سال ۱۳۷۵ افزوده شده است.

جدول ۵: جمعیت کل کشور و استان کرمان به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی ۹۰-۱۳۶۵

سال	شرح			
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
۱۳۹۰	۷۵۱۴۹۶۶۹	۲۹۳۸۹۸۸	۳.۹۱	۳.۹۱
۱۳۸۵	۷۰۴۷۲۸۴۶	۲۶۵۲۴۱۳	۳.۷۶	۳.۷۶
۱۳۷۵	۶۰۰۵۵۴۸	۲۰۰۴۳۲۸	۳.۳۴	۳.۳۴
۱۳۶۵	۴۹۴۴۵۰۱۰	۱۶۲۲۹۵۸	۳.۲۸	۳.۲۸
جمعیت کل	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
جمعیت زنان	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
جمعیت مردان	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
جمعیت شهری	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
جمعیت روستایی	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور
	کشور	استان	سهم از کشور	سهم از کشور

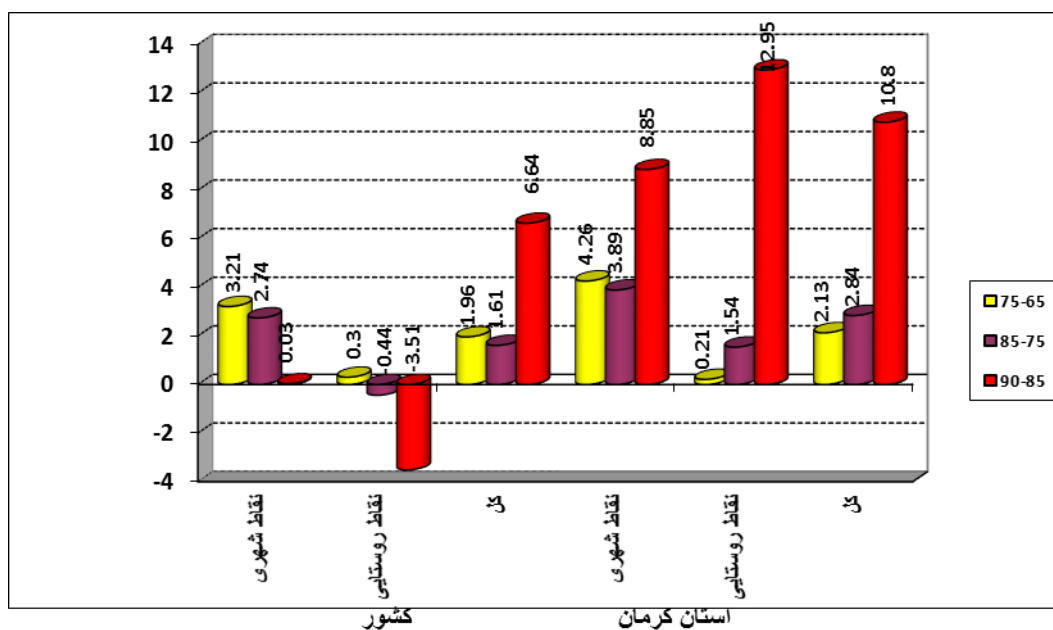
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۶: تغییرات جمعیت نقاط شهری و روستایی کل کشور و استان کرمان به تفکیک سه دهه

منطقه		نرخ رشد سالانه (درصد)						سال			
		۶۵-۷۵		۷۵-۸۵		۸۵-۹۰		۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
کشور	نقاط شهری	جمعیت	۳.۲۱	۲.۷۴	۲.۹۷	جمعیت	۴۸۲۵۹۹۶۴	۴۸۲۴۵۰۷۵	۳۶۸۱۷۷۸۹	۲۶۸۴۴۵۶۱	
		درصد	۶۴.۲	۶۸.۵	۶۱.۳	درصد	۲۱.۵	۳۱.۵	۳۸.۳۴	۴۵.۷	
کشور	نقاط روستایی	جمعیت	۰.۳	-۰.۴۴	-۰.۰۸	جمعیت	۲۱۴۴۶۷۸۳	۲۲۲۲۷۷۷۱	۲۳۰۲۶۲۹۳	۲۲۶۰۰۴۴۹	
		درصد	۲۸.۵	۳۱.۵	۳۸.۳۴	درصد	۲۱.۵	۳۱.۵	۳۸.۳۴	۴۵.۷	
کل	کل	جمعیت	۱.۹۶	۱.۶۱	۱.۸	جمعیت	۷۵۱۴۹۶۶۹	۷۰۴۷۲۸۴۶	۶۰۰۵۵۴۸۸	۴۹۴۴۵۰۱۰	
		درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	
استان کرمان	نقاط شهری	جمعیت	۴.۲۶	۳.۸۹	۴.۰۷	جمعیت	۱۶۸۹۸۴۲	۱۵۵۲۵۱۹	۱۰۶۰۰۷۵	۶۹۸۱۷۵۵	
		درصد	۵۷.۵	۵۸.۵	۵۲.۹	درصد	۵۷.۵	۵۸.۵	۵۲.۹	۴۳.۱	
	نقاط روستایی	جمعیت	۰.۲۱	۱.۵۴	۰.۸۷	جمعیت	۱۲۴۲۳۴۴	۱۰۹۹۸۹۴	۹۴۴۲۵۳	۹۲۴۲۰۳	
		درصد	۴۲.۵	۴۱.۵	۴۷.۱	درصد	۴۲.۵	۴۱.۵	۴۷.۱	۵۶.۹	
	کل	کل	جمعیت	۲.۱۳	۲.۸۴	۲.۴۹	جمعیت	۲۹۳۸۹۸۸	۲۶۵۲۴۱۳	۲۰۰۴۳۲۸	۱۶۲۲۹۵۸
			درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

مأخذ: نشریات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۶۵-۱۳۹۰

نمودار ۴: مقایسه نرخ رشد جمعیت کشور و استان به تفکیک نقاط شهری و روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۰

جداول ذیل جمعیت استان و هر یک از شهرستان ها را به تفکیک کل جمعیت، جمعیت شهری و روستایی نشان می دهد. چنان که در این جدول دیده می شود، کل جمعیت استان طی دوره ۶۵-۷۵ از نرخ رشد متوسط ۲/۱۳ درصد برخوردار بوده است که در دهه ۸۵-۱۳۷۵ این نرخ به ۲/۸۴ درصد افزایش یافته است. به لحاظ تحولات جمعیت شهری و روستایی در طی سال های مورد بررسی تفاوت قابل ملاحظه ای مشاهده می شود. به عبارت دیگر نرخ شهرنشینی در سال ۶۵ برابر ۴۳/۰۵ در سال ۷۵ برابر ۵۲/۸۹ و در سال ۸۵ برابر ۵۸/۵ و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۵۷/۵ درصد بوده است. در این ارتباط دو عامل عمده در تحولات بالای جمعیتی در نقاط شهری موثر بوده اند:

۱- افزایش تعداد نقاط شهری استان

۲- مهاجرت بالای روستاییان به مناطق شهری

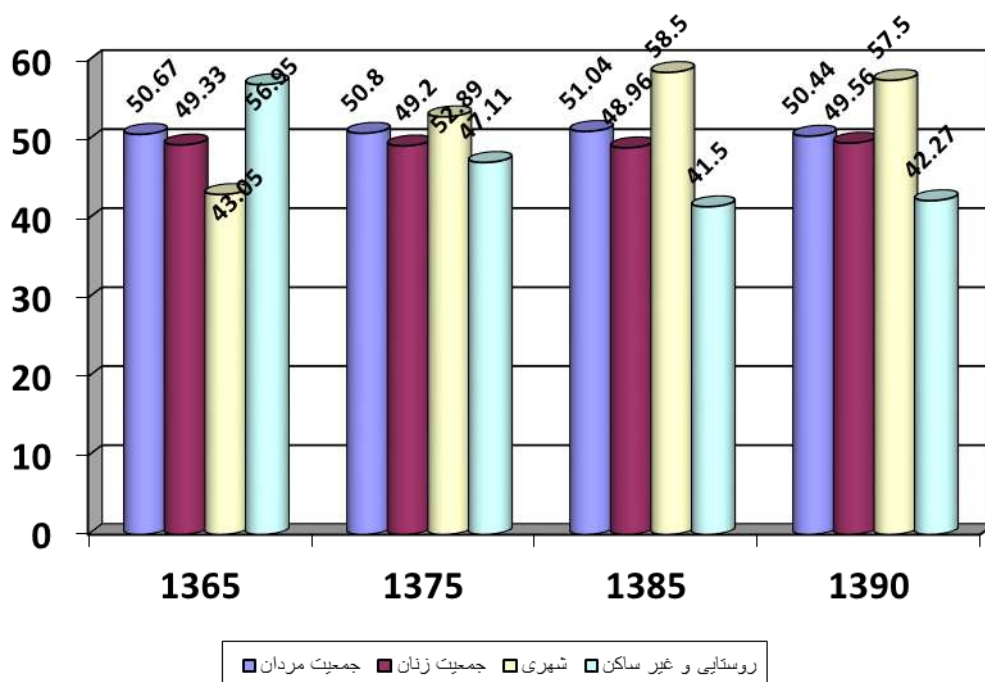
بررسی تحولات جمعیت به تفکیک نقاط شهری و روستایی در سطح هر یک از شهرستان های استان نیز حکایت از آن دارد که در سطح کلیه شهرستان ها وضعیت یکسانی دیده نمی شود. اما به عنوان یک گرایش غالب در دهه اخیر به نظر می رسد، نرخ رشد جمعیت نقاط روستایی در شهرستان های محروم جنوبی (عمدتاً شهرستان های تازه تاسیس) از سطح بالاتری برخوردار می باشد.

جدول ۷: تحولات جمعیت استان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		استان کرمان
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۹۳۸۹۸۸	۱۰۰.۰۰	۲۶۵۲۴۱۳	۱۰۰	۲۰۰۴۳۲۸	۱۰۰	۱۶۲۲۹۵۸	۱۰۰	کل
۱۴۸۲۳۳۹	۵۰.۴۴	۱۳۵۳۸۶۵	۵۱/۰۴	۱۰۱۸۲۰۱	۵۰/۸۰	۸۲۲۴۱۲	۵۰/۶۷	جمعیت مردان
۱۴۵۶۶۴۹	۴۹.۵۶	۱۲۹۸۵۴۸	۴۸/۹۶	۹۸۶۱۲۷	۴۹/۲۰	۸۰۰۵۴۶	۴۹/۳۳	جمعیت زنان
۱۶۸۹۸۴۲	۵۷.۵۰	۱۵۵۲۵۱۹	۵۸/۵	۱۰۶۰۰۷۵	۵۲/۸۹	۶۹۸۱۷۵۵	۴۳/۰۵	شهری
۱۲۴۲۳۴۴	۴۲.۲۷	۱۰۹۹۸۹۴	۴۱/۵	۹۴۴۲۵۳	۴۷/۱۱	۹۲۴۲۰۳	۵۶/۹۵	روستایی و غیر ساکن

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

نمودار ۵: تحولات جمعیت استان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

همانطور که قبلاً بیان شد و در جدول ۱ نیز دیده می‌شود در استان کرمان طی دو دهه گذشته کل جمعیت، جمعیت مردان و جمعیت زنان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی استان روند کاهشی داشته است.

تحولات جمعیت به تفکیک شهرستان

جداول زیر تحولات جمعیت در هر یک از شهرستان‌های استان را در مقاطع ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ نشان می‌دهد. لازم به توضیح است که در خصوص شهرستان‌های جدید التاسیس و انتزاع آنها از شهرستان‌های مربوطه بازسازی جمعیتی مطابق با محدوده سال ۱۳۹۰ صورت گرفته است.

جدول ۸: جمعیت شهرستان ارزوئیه ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	-	-	-	-	-	-	۴۱۹۷۹	۱۰۰
شهری	-	-	-	-	-	-	۷۵۵۵	۱۸.۰۰
روستایی	-	-	-	-	-	-	۳۴۴۲۴	۸۲.۰۰
غیر ساکن	-	-	-	-	-	-	۰	۰.۰۰
جمعیت مردان	-	-	-	-	-	-	۲۰۹۲۵	۴۹.۸۵
جمعیت زنان	-	-	-	-	-	-	۲۱۰۵۴	۵۰.۱۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های مختلف

جدول ۹: جمعیت شهرستان انار ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان انار
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۰۰.۰۰	۳۵۲۹۵	-	-	-	-	-	-	کل
۴۹.۹۹	۱۷۶۴۴	-	-	-	-	-	-	شهری
۵۰.۰۱	۱۷۶۵۱	-	-	-	-	-	-	روستایی
۰.۰۰	۰	-	-	-	-	-	-	غیر ساکن
۵۱.۴۳	۱۸۱۵۲	-	-	-	-	-	-	جمعیت مردان
۴۸.۵۷	۱۷۱۴۳	-	-	-	-	-	-	جمعیت زنان

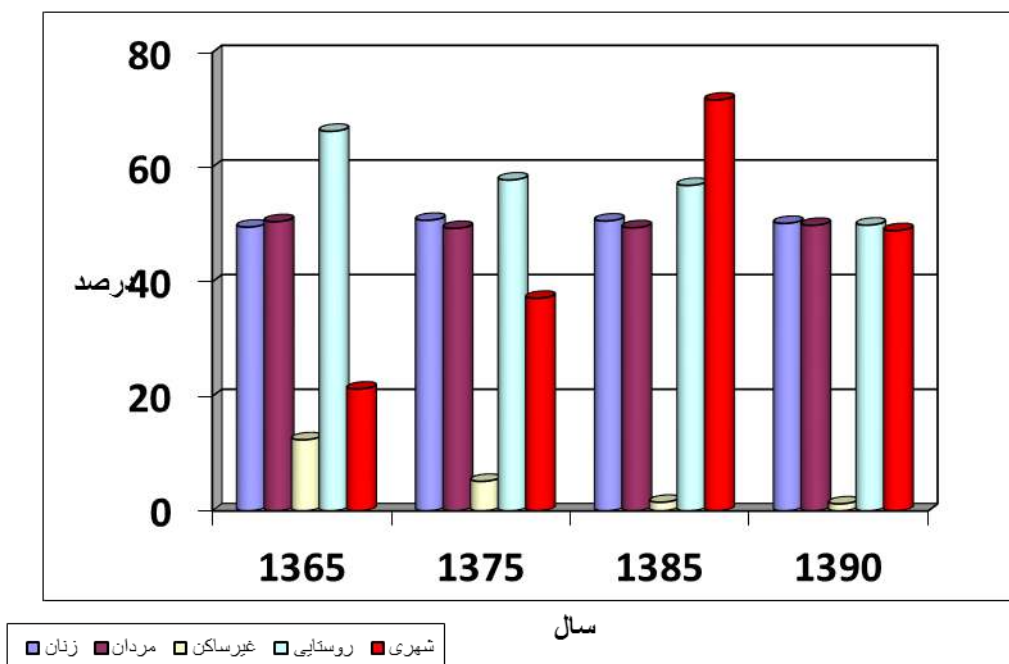
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

جدول ۱۰: جمعیت شهرستان بافت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان بافت
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۰۰.۰۰	۷۵۹۴۰	۱۰۰	۱۴۵۰۱۴	۱۰۰	۱۲۲۹۶۷	۱۰۰	۱۱۴۷۳۱	کل
۴۸.۹۱	۳۷۱۴۱	۴۱/۷	۶۰۴۶۹	۳۷/۱۰	۴۵۶۲۱	۲۱/۳۶	۲۴۵۰۶	شهری
۴۹.۸۷	۳۷۸۷۳	۵۶/۸	۸۲۳۶۶	۵۷/۷۵	۷۱۰۱۰	۶۶/۲۴	۷۵۹۹۵	روستایی
۱.۲۲	۹۲۶	۱/۵	۲۱۷۹	۵/۱۵	۶۳۳۶	۱۲/۴۰	۱۴۲۳۰	غیر ساکن
۴۹.۸۳	۳۷۸۴۴	۴۹/۴۱	۷۱۶۴۶	۴۹/۲۹	۶۰۵۴۸	۵۰/۴۷	۵۷۹۰۵	جمعیت مردان
۵۰.۱۷	۳۸۰۹۶	۵۰/۵۹	۷۳۳۶۸	۵۰/۷۱	۶۲۴۱۹	۴۹/۵۳	۵۶۸۲۶	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۶: جمعیت شهرستان بافت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

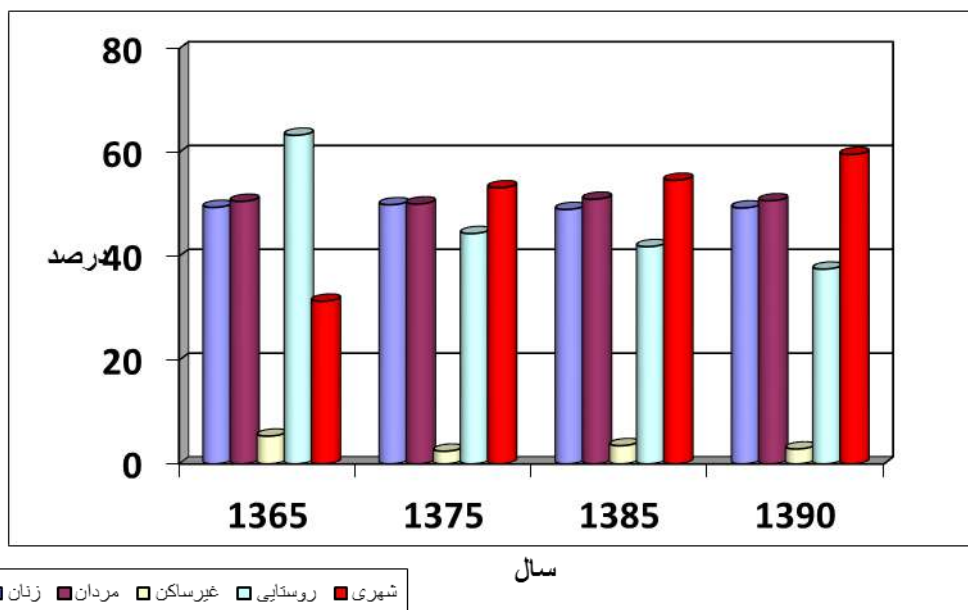
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان بافت در دهه ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ کل جمعیت، جمعیت مردان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی و غیر ساکن روند کاهشی داشته است. جمعیت زنان نیز با کمی نوسان، روند افزایشی داشته است. در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل این شهرستان تغییرات محسوسی داشته است. این تغییرات می تواند به دلیل تفکیک شهرستان ها و افزایش تعداد آن ها باشد.

جدول ۱۱: تحولات جمعیت شهرستان بردسیر ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان بردسیر	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	۵۸۳۰۶	۱۰۰	۶۵۷۴۵	۱۰۰	۸۹۲۶۵	۱۰۰	۷۳۷۳۸	۱۰۰
شهری	۱۸۲۷۲	۳۱/۳۴	۳۴۹۶۸	۵۳/۱۹	۴۸۷۷۷	۵۴/۶۴	۴۳۹۵۷	۵۹/۶۱
روستایی	۳۶۹۱۴	۶۳/۳۱	۲۹۱۷۱	۴۴/۳۷	۳۷۳۵۴	۴۱/۸۵	۲۷۶۶۷	۳۷/۵۲
غیر ساکن	۳۱۲۰	۵/۳۵	۱۶۰۶	۲/۴۴	۳۱۳۴	۳/۵۱	۲۱۱۴	۲/۸۷
جمعیت مردان	۲۹۴۹۲	۵۰/۵۸	۳۲۹۲۲	۵۰/۰۸	۴۵۵۱۹	۵۰/۹۹	۳۷۳۷۵	۵۰/۶۹
جمعیت زنان	۲۸۸۱۴	۴۹/۴۲	۳۲۸۲۳	۴۹/۹۲	۴۳۷۴۶	۴۹/۰۱	۳۶۳۶۳	۴۹/۳۱

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار شماره ۷: تحولات جمعیت شهرستان بردسیر ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

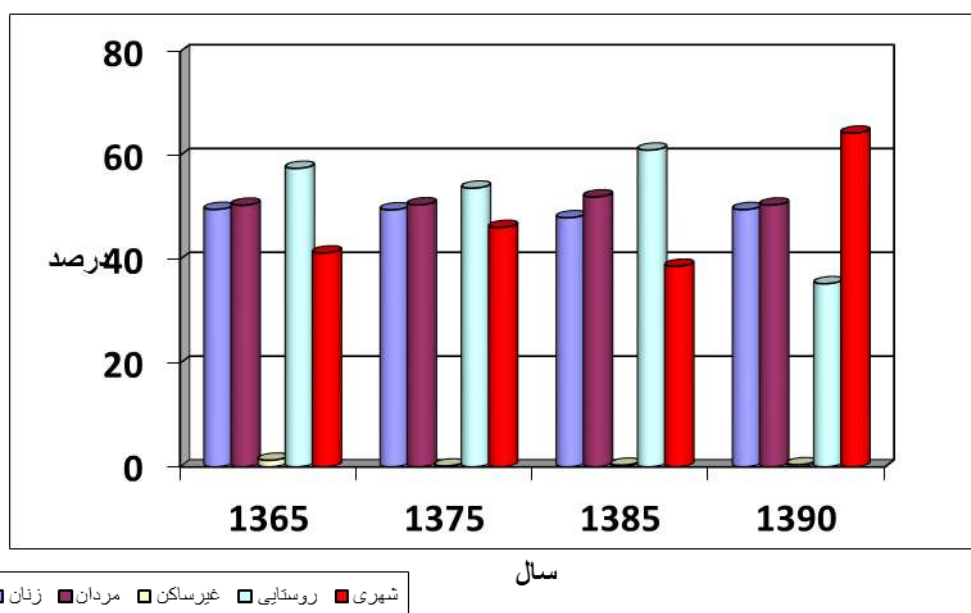
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان بردسیر درده های ۱۳۷۸ و ۱۳۸۵ کل جمعیت، جمعیت مردان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی روند کاهشی داشته است. در سال ۱۳۹۰ جمعیت این شهرستان کاهش داشته و این کاهش در جمعیت روستایی بیشتر از جمعیت شهری بوده است.

جدول ۱۲: تحولات جمعیت در شهرستان بزم ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان بزم	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	۱۶۶۷۰۱	۱۰۰	۱۹۸۴۳۵	۱۰۰	۲۸۲۳۱۱	۱۰۰	۱۹۵۶۰۳	۱۰۰.۰۰
شهری	۶۸۶۹۶	۴۱/۲۱	۹۱۵۳۸	۴۶/۱۳	۱۰۹۱۰۴	۳۸/۶۵	۱۲۵۷۶۴	۶۴/۳۰
روستایی	۹۵۸۶۸	۵۷/۵۱	۱۰۶۵۵۲	۵۳/۷۰	۱۷۲۲۸۹	۶۱/۰۳	۶۹۰۳۸	۳۵/۲۹
غیر ساکن	۲۱۳۷	۱/۲۸	۳۴۵	۰/۱۷	۹۱۸	۰/۳۲	۸۰۱	۰/۴۱
جمعیت مردان	۸۴۰۲۲	۵۰/۴۰	۱۰۰۱۷۹	۵۰/۴۸	۱۴۶۸۲۸	۵۲/۰۱	۹۸۶۶۴	۵۰/۴۴
جمعیت زنان	۸۲۶۷۹	۴۹/۶۰	۶۸۲۵۶	۴۹/۵۲	۱۳۵۴۸۳	۴۷/۹۹	۹۶۹۳۹	۴۹/۵۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۸: تحولات جمعیت در شهرستان بم ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

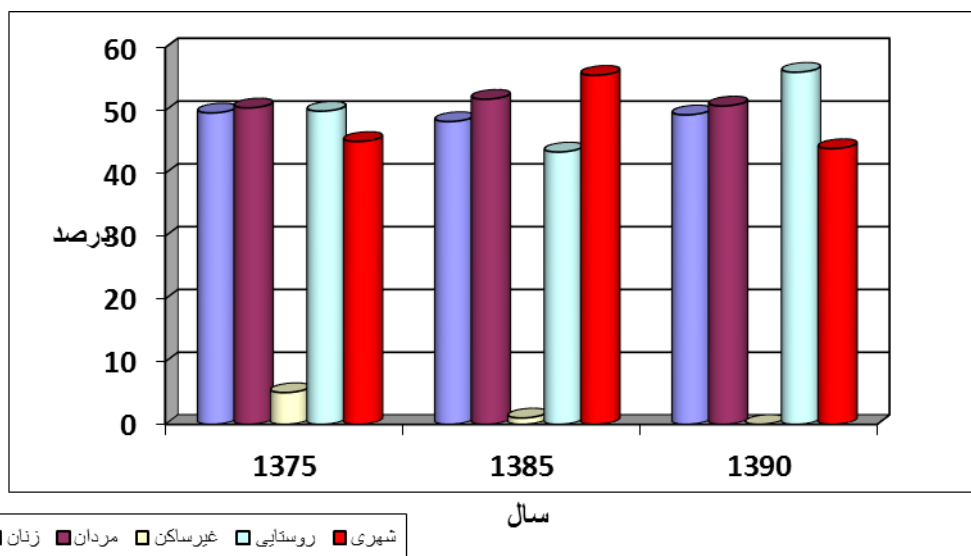
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان بم در دهه های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت افزایش یافته، در این میان سهم جمعیت شهری از کل جمعیت از ۴۱/۲۱ درصد در سال ۱۳۶۵ به ۴۶/۱۳ درصد در سال ۱۳۷۵ افزایش یافته اما در دهه اخیر به ۳۸/۶۵ درصد کاهش یافته است، که وقوع زلزله دلخراش بم و از بین رفتن بسیاری از ساکنان شهر بم و بروات در این پدیده نقش داده است. در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت روستایی آن کاهش داشته است. اما میزان جمعیت شهری آن نسبت به سال ۱۳۸۵ از رشد مثبت برخوردار بوده است.

جدول ۱۳: تحولات جمعیتی شهرستان جیرفت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان جیرفت
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۷۷۷۴۸	۱۰۰.۰۰	۱۸۷۵۹۵	۱۰۰	۱۳۱۳۸۲	۱۰۰	۱۷۴۵۸۴	۱۰۰	کل
۱۲۱۹۸۸	۴۳.۹۲	۱۰۴۳۱۱	۵۵/۶	۵۹۲۰۱	۴۵/۰۶	۴۵۱۴۲	-	شهری
۱۵۵۷۶۰	۵۶.۰۸	۸۱۳۷۷	۴۳/۳۸	۶۵۵۲۹	۴۹/۸۸	۱۱۹۵۵۶	-	روستایی
۰	۰.۰۰	۱۹۰۷	۱/۰۲	۶۶۵۲	۵/۰۶	۹۸۸۶	-	غیر ساکن
۱۴۰۸۳۶	۵۰.۷۱	۹۷۱۳۰	۵۱/۷۸	۶۶۲۲۱	۵۰/۴۰	-	-	جمعیت مردان
۱۳۶۹۱۲	۴۹.۲۹	۹۰۴۶۵	۴۸/۲۲	۶۵۱۶۱	۴۹/۶	-	-	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۹: تحولات جمعیتی شهرستان جیرفت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان جیرفت در دهه های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی و زنان روند کاهشی داشته است. طبق آخرین سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت شهری و روستایی و جمعیت زنان و مردان شهرستان افزایش یافته است. میزان رشد جمعیت روستایی از جمعیت شهری در این شهرستان بیشتر بوده است.

جدول ۱۴: جمعیت شهرستان رابر ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان رابر
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۳۴۳۹۲	۱۰۰.۰۰	-	-	-	-	-	-	کل
۱۱۶۵۷	۳۳.۸۹	-	-	-	-	-	-	شهری
۲۲۲۰۵	۶۴.۵۶	-	-	-	-	-	-	روستایی
۵۳۰	۱.۵۴	-	-	-	-	-	-	غیر ساکن
۱۶۷۶۷	۴۸.۷۵	-	-	-	-	-	-	جمعیت مردان
۱۷۶۲۵	۵۱.۲۵	-	-	-	-	-	-	جمعیت زنان

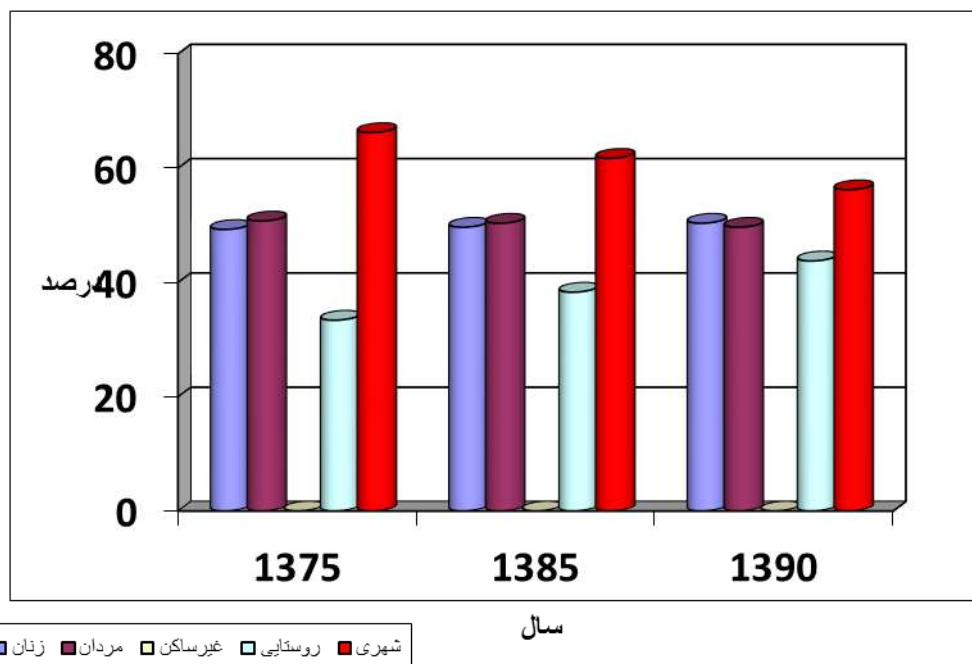
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

جدول ۱۵: تحولات جمعیتی در شهرستان راور ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان راور	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	۳۷۳۸۰	۱۰۰	۳۹۴۶۲	۱۰۰	۴۰۲۹۵	۱۰۰	۴۰۲۹۵	۱۰۰
شهری	۲۴۹۰۳	۶۶/۲۲	۲۴۳	۰/۰۶	۲۲۶۵۱	۵۶/۲۱	۲۲۶۵۱	۵۶/۲۱
روستایی	۱۲۴۷۷	۳۳/۳۸	۱۵۱۱۱	۳۸/۲۹	۱۷۶۴۴	۴۳/۷۹	۱۷۶۴۴	۴۳/۷۹
غیر ساکن	-	-	-	-	۰	۰	۰	۰
جمعیت مردان	۱۸۹۶۶	۵۰/۷۴	۱۹۸۷۱	۵۰/۳۵	۲۰۰۰۶	۴۹/۶۵	۲۰۰۰۶	۴۹/۶۵
جمعیت زنان	۱۸۴۱۴	۴۹/۲۶	۱۹۵۹۱	۴۹/۶۵	۲۰۲۸۹	۵۰/۳۵	۲۰۲۸۹	۵۰/۳۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۰: تحولات جمعیتی در شهرستان راور ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

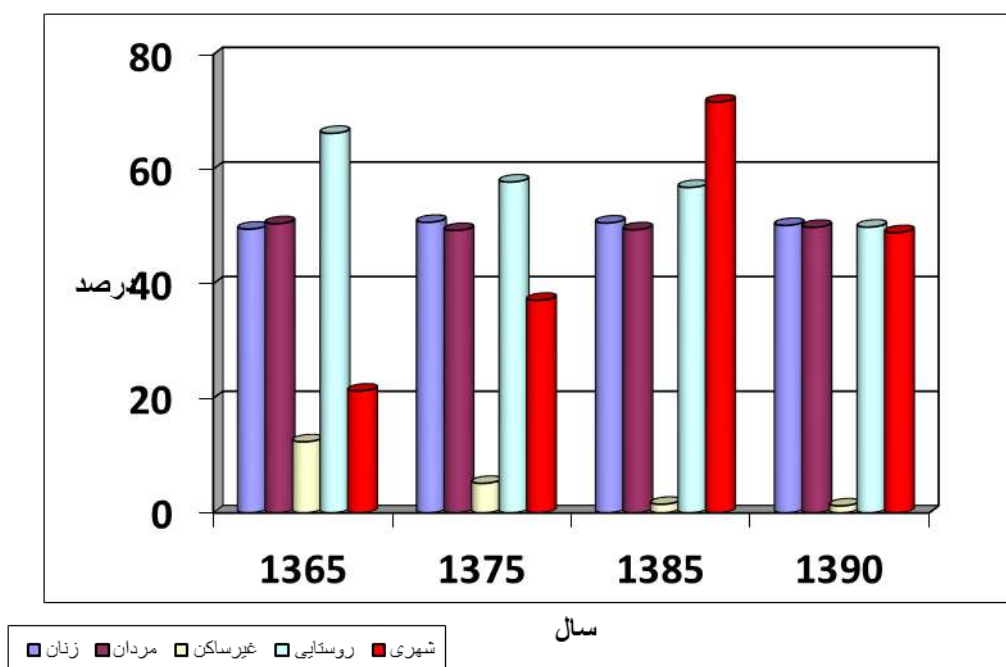
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان راور در دهه های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان و جمعیت شهری روند کاهشی داشته اما جمعیت روستایی و زنان روند افزایشی داشته است. شهرستان راور پس از شهرستان کرمان جدا و به عنوان شهرستان مستقل محسوب گردید لذا اطلاعات مربوط به سال ۱۳۷۵ این شهرستان از طریق منطبق سازی محدوده تعریف شده باز سازی گردیده است. در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت روستایی روند افزایشی داشته است. جمعیت شهری نسبت سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است. همچنین جمعیت زنان و مردان نیز روند افزایشی داشته است.

جدول ۱۶: تحولات جمعیت در شهرستان رفسنجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان رفسنجان	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	۱۷۸۹۱۷	۱۰۰	۲۴۰۲۱۱	۱۰۰	۲۹۵۱۷۵	۱۰۰	۲۸۷۹۲۱	۱۰۰.۰۰
شهری	۷۴۰۳۹	۴۱/۳۴	۱۲۸۶۷۷	۵۳/۵۷	۱۷۵۳۷۲	۵۹/۴۱	۱۷۱۱۹۷	۵۹.۴۶
روستایی	۱۰۴۸۶۸	۵۸/۶۱	۱۱۱۵۳۴	۴۶/۴۳	۱۱۹۸۰۳	۴۰/۵۹	۱۱۵۱۱۴	۳۹.۹۸
غیر ساکن	۱۰	۰/۰۱	-	-	-	-	۱۶۱۰	۰.۵۶
جمعیت مردان	۹۲۰۵۰	۵۱/۴۵	۱۲۳۳۴۲	۵۱/۳۵	۱۵۲۰۷۴	۵۱/۵۲	۱۴۶۹۵۴	۵۱.۰۴
جمعیت زنان	۸۶۸۶۷	۴۸/۵۵	۱۱۶۸۶۹	۴۸/۶۵	۱۴۳۱۰۱	۴۸/۴۸	۱۴۰۹۶۷	۴۸.۹۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۱: تحولات جمعیت در شهرستان رفسنجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

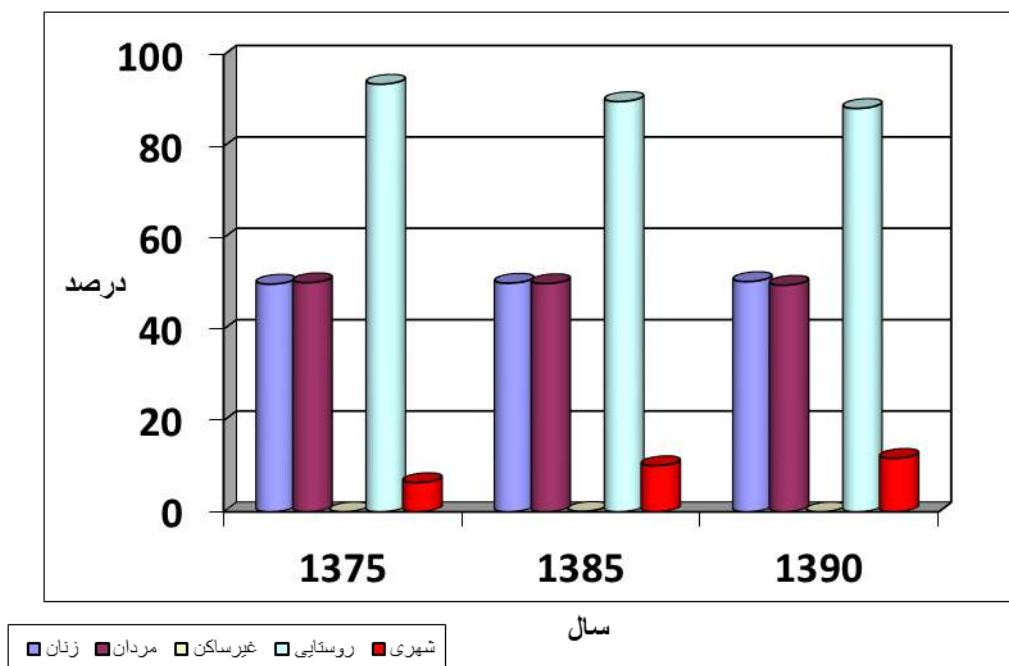
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان رفسنجان در ده های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی و زنان با کمی نوسان روند کاهشی داشته است. در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت شهری و روستایی آن کاهش یافته است. جمعیت زنان و مردان نیز کاهش داشته است اما میزان کاهش در جمعیت مردان از زنان بیشتر بوده است.

جدول ۱۷: تحولات جمعیتی در شهرستان رودبار ۱۳۶۵-۱۳۸۵

شهرستان رودبار	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	۴۱۵۶۵	۱۰۰	۸۷۵۹۴	۱۰۰	۱۰۴۴۲۱	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
شهری	۲۶۶۰	۶/۴۰	۸۸۴۳	۱۰/۱	۱۲۲۲۳	۱۱/۷۱		
روستایی	۳۸۹۰۵	۹۳/۶۰	۷۸۶۵۹	۸۹/۸	۹۲۱۹۸	۸۸/۲۹		
غیر ساکن	-	-	۹۲	۰/۱	۰	۰/۰		
جمعیت مردان	۲۰۸۵۰	۵۰/۱۶	۴۳۷۵۰	۴۹/۹۵	۵۱۷۹۱	۴۹/۶۰		
جمعیت زنان	۲۰۷۱۵	۴۹/۸۴	۴۳۸۴۴	۵۰/۰۵	۵۲۶۳۰	۵۰/۴۰		

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۲: تحولات جمعیتی در شهرستان رودبار ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان رودبار در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت شهری و روستایی روند افزایشی داشته است. میزان افزایش در جمعیت شهری از جمعیت روستایی بیشتر بوده است. در این سال جمعیت شهری از ۸۸۴۳ در سال ۱۳۸۵ به ۱۲۲۲۳ نفر در سال ۱۳۹۰ رسیده و جمعیت روستایی از ۷۸۶۵۹ به ۹۲۱۹۸ نفر رسیده است. دو دهه ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت زنان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی و مردان روند کاهشی داشته است. لازم به توضیح است که افزایش مطلق جمعیت روستایی در این شهرستان بسیار بالا می باشد، به طوری که طی این دهه جمعیت روستایی از ۳۸۹۰۵ نفر به ۷۸۶۵۹ نفر افزایش یافته که علی رغم آن، سهم جمعیت روستایی از ۹۳/۶ در سال ۱۳۷۵ به

۸۹/۸ درصد در سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است. شهرستان رودبار در سال های اخیر از شهرستان کهنوج منتزع و به عنوان شهرستان جدید مستقل محسوب گردیده است.

جدول ۱۸: جمعیت شهرستان ریگان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان ریگان
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۶۶۳۳۵	۱۰۰.۰۰	-	-	-	-	-	-	کل
۹۶۶۴	۱۴.۵۷	-	-	-	-	-	-	شهری
۵۶۶۷۱	۸۵.۴۳	-	-	-	-	-	-	روستایی
۰	۰.۰۰	-	-	-	-	-	-	غیر ساکن
۳۲۸۰۱	۴۹.۴۵	-	-	-	-	-	-	جمعیت مردان
۳۳۵۳۴	۵۰.۵۵	-	-	-	-	-	-	جمعیت زنان

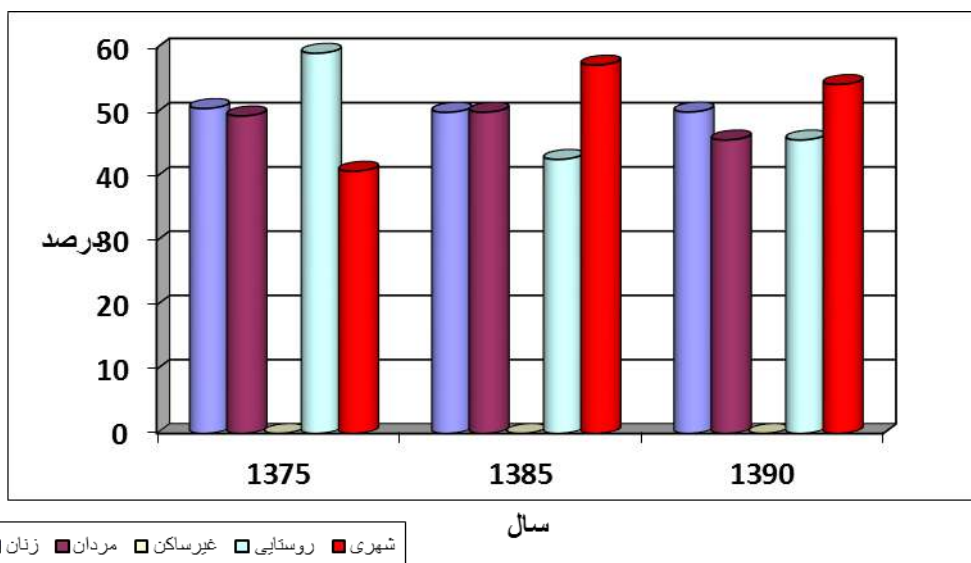
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

جدول ۱۹: جمعیت سرشماری شهرستان زرنند ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان زرنند
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۲۹۱۰۴	۱۰۰.۰۰	۱۲۰۸۱۱	۱۰۰	۱۰۸۰۷۹	۱۰۰	-	۱۲۶۹۸۶	کل
۷۰۱۳۵	۵۴.۳۲	۶۹۲۷۴	۵۷/۳۴	۴۰/۸۲	۴۴۱۱۴	-	۳۸۲۶۰	شهری
۵۸۹۶۹	۴۵.۶۸	۵۱۵۳۷	۴۲/۶۶	۵۹/۱۸	۶۳۹۶۵	-	۸۸۷۲۶	روستایی
۰	۰.۰۰	-	-	-	-	-	-	غیر ساکن
۵۸۹۶۹	۴۵.۶۸	۶۰۸۰۰	۵۰/۰۱	۴۹/۴۲	۵۳۴۱۸	-	-	جمعیت مردان
۶۴۶۰۳	۵۰.۰۴	۶۰۰۱۱	۴۹/۹۹	۵۰/۵۸	۵۴۶۶۱	-	-	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۳: جمعیت سرشماری شهرستان زرنند ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

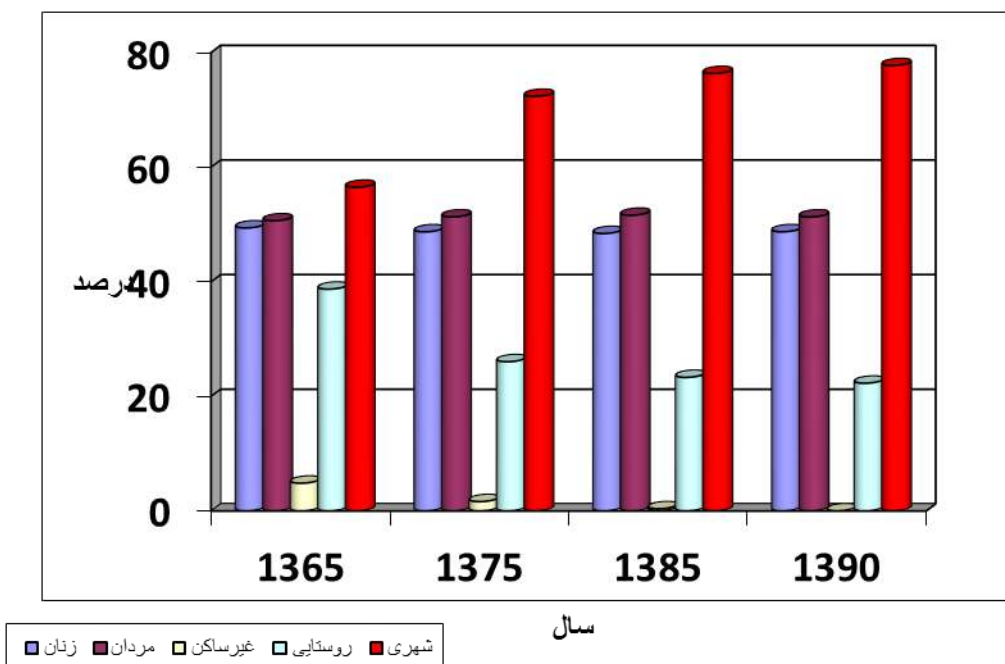
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان زرنند در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت روستایی و شهری افزایش داشته است. میزان افزایش در جمعیت روستایی از جمعیت شهری بیشتر بوده است. در دو ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ نیز جمعیت مردان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی و زنان روند کاهشی داشته است.

جدول ۲۰: تحولات جمعیت در شهرستان سیرجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان سیرجان
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۶۷۶۹۷	۱۰۰.۰۰	۲۴۵۸۱۲	۱۰۰	۱۹۸۶۲۷	۱۰۰	۱۵۹۴۷۶	۱۰۰	کل
۲۰۸۰۳۳	۷۷.۷۱	۱۸۷۶۲۷	۷۶.۳۳	۱۴۳۷۰۹	۷۲.۳۵	۹۰۰۷۲	۵۶.۴۸	شهری
۵۹۶۵۳	۲۲.۲۸	۵۷۲۷۶	۲۳/۳	۵۱۷۰۲	۲۶/۰۳	۶۱۷۰۲	۳۸/۶۹	روستایی
۱۱	۰.۰۰	۹۰۹	۰/۳۷	۳۲۱۶	۱/۶۲	۷۷۰۲	۴/۸۳	غیر ساکن
۱۳۷۳۰۴	۵۱.۲۹	۱۲۶۸۲۵	۵۱/۵۹	۱۰۱۹۰۲	۵۱/۳۰	۸۰۷۳	۵۰/۶۲	جمعیت مردان
۱۳۰۳۹۳	۴۸.۷۱	۱۱۸۹۸۷	۴۸/۴۱	۹۶۷۲۵	۴۸/۷	۷۸۷۴۶	۴۹/۳۸	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۴: تحولات جمعیت در شهرستان سیرجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

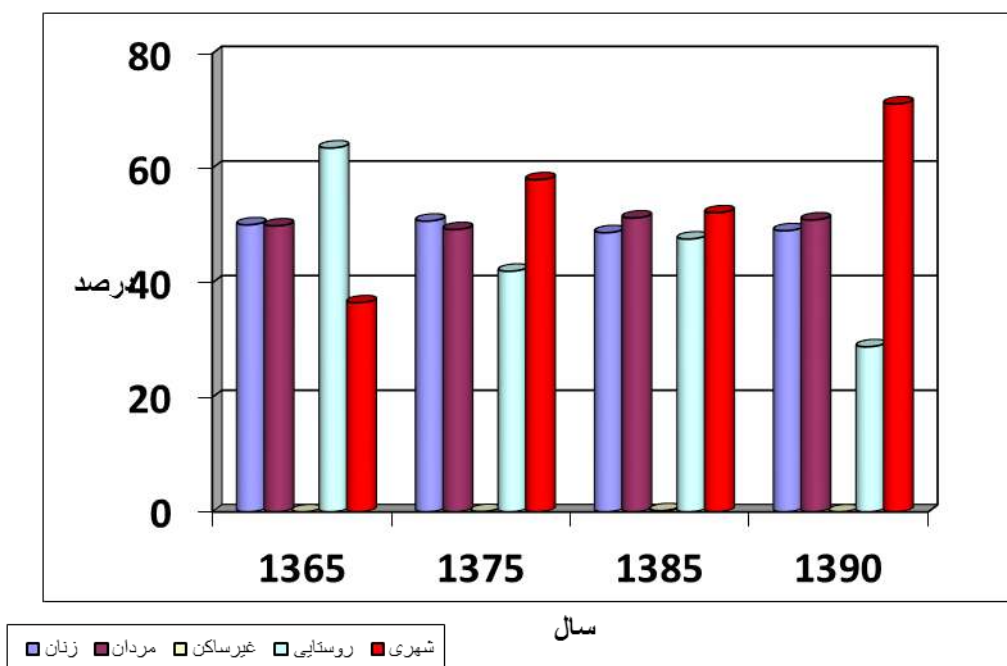
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان سیرجان در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان جمعیت روستایی و شهری افزایش یافته است. در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان با کمی نوسان و جمعیت شهری روند افزایشی داشته اما سهم جمعیت روستایی و زنان روند کاهشی داشته است.

جدول ۲۱: تحولات جمعیت در شهرستان شهربابک ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان شهربابک
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۹۰۴۹۵	۱۰۰.۰۰	۱۰۲۵۳۷	۱۰۰	۶۱۶۵۲	۱۰۰	۵۴۹۶۵	۱۰۰	کل
۶۴۴۲۴	۷۱.۱۹	۵۳۵۱۱	۵۲/۱۹	۳۵۷۲۶	۵۷/۹۶	۲۰۰۶۳	۳۶/۵	شهری
۲۶۰۷۱	۲۸.۸۱	۴۸۸۱۷	۴۷/۶۱	۲۵۸۸۷	۴۱/۹۹	۳۴۹۰۲	۶۳/۵	روستایی
۰	۰.۰۰	۲۰۹	۰/۲	۳۹	۰/۰۶	-	-	غیر ساکن
۴۶۰۹۶	۵۰.۹۴	۵۲۵۸۳	۵۱/۲۸	۳۰۳۶۹	۴۹/۲۶	۲۷۴۳۲	۴۹/۹۱	جمعیت مردان
۴۴۳۹۹	۴۹.۰۶	۴۹۹۵۴	۴۸/۷۲	۳۱۲۸۳	۵۰/۷۴	۲۷۵۳۳	۵۰/۰۹	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۵: تحولات جمعیت در شهرستان شهربابک ۱۳۹۰-۱۳۶۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

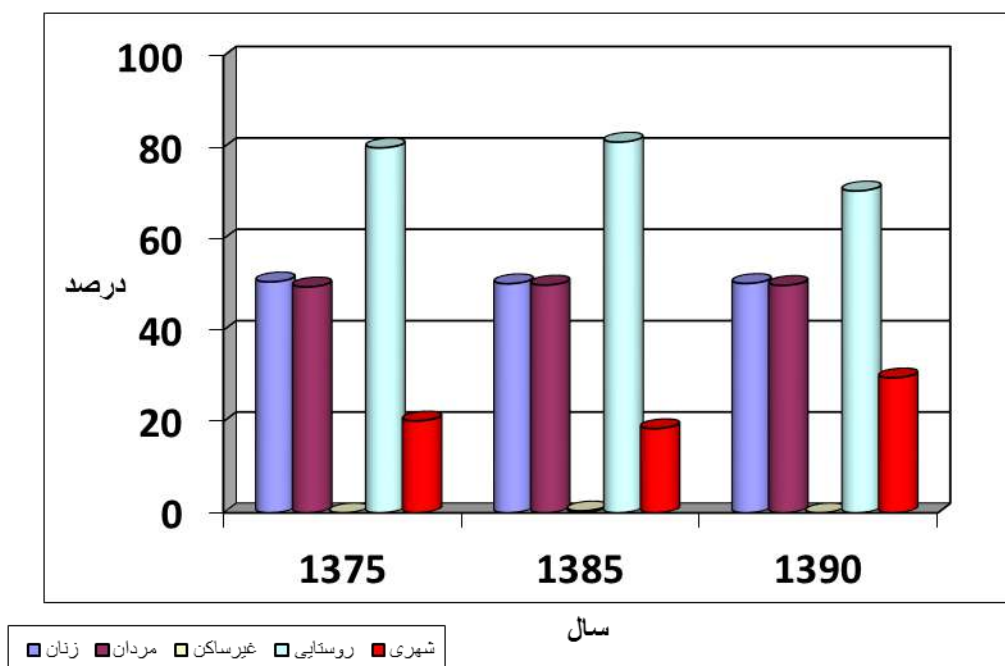
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان شهربابک در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان نسبت به سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است. جمعیت شهری استان نسبت به دوره قبل سرشماری افزایش یافته است. درحالیکه جمعیت روستایی کاهش یافته است. در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان با کمی نوسان روند افزایشی و جمعیت زنان روند کاهشی داشته است. جمعیت شهری و روستایی در سال ۱۳۷۵ نسبت به سال ۶۵ افزایش داشته اما در سال ۱۳۸۵ دوباره کاهش یافته است.

جدول ۲۲: تحولات جمعیت در شهرستان عنبر آباد ۱۳۹۰-۱۳۶۵

شهرستان عنبر آباد	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	۷۷۴۹۲	۱۰۰	۱۱۴۹۶۴	۱۰۰	۸۵۹۴۲	۱۰۰	۱۰۰.۰۰	
شهری	۱۵۵۸۹	۲۰/۱۲	۲۱۱۸۸	۱۸/۴۳	۲۵۳۹۷	۲۹/۵۵		
روستایی	۶۱۹۰۳	۷۹/۸۸	۹۳۲۹۰	۸۱/۱۵	۶۰۵۴۵	۷۰/۴۵		
غیر ساکن	-	-	۴۸۶	۰/۴۲	۰	۰/۰۰		
جمعیت مردان	۳۸۳۲۲	۴۹/۴۵	۵۷۳۰۹	۴۹/۸۵	۴۲۷۸۸	۴۹/۷۹		
جمعیت زنان	۳۹۱۷۰	۵۰/۵۵	۵۷۶۵۵	۵۰/۱۵	۴۳۱۵۴	۵۰/۲۱		

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۶: تحولات جمعیت در شهرستان عنبر آباد ۱۳۹۰-۱۳۶۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان عنبر آباد در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت روستایی و جمعیت زنان و مردان کاهش یافته است. با وجود کاهش جمعیت کل شهرستان جمعیت شهری استان افزایش یافته است.

جدول ۲۳: تحولات جمعیت در شهرستان فاریاب ۱۳۹۰-۱۳۶۵

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان فاریاب
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۰۰.۰۰	۳۴۴۱۷	-	-	-	-	-	-	کل
۱۷.۵۱	۶۰۲۵	-	-	-	-	-	-	شهری
۸۲.۴۹	۲۸۳۹۲	-	-	-	-	-	-	روستایی
۰.۰۰	۰	-	-	-	-	-	-	غیر ساکن
۴۹.۶۹	۱۷۱۰۳	-	-	-	-	-	-	جمعیت مردان
۵۰.۳۱	۱۷۳۱۴	-	-	-	-	-	-	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

جدول ۲۴: تحولات جمعیت در شهرستان فهرج ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان فهرج	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	-	-	-	-	-	-	۶۸۰۳۸	۱۰۰.۰۰
شهری	-	-	-	-	-	-	۱۱۹۳۹	۱۷.۵۵
روستایی	-	-	-	-	-	-	۵۵۲۸۹	۸۱.۲۶
غیر ساکن	-	-	-	-	-	-	۸۱۰	۱.۱۹
جمعیت مردان	-	-	-	-	-	-	۳۳۸۳۶	۴۹.۷۳
جمعیت زنان	-	-	-	-	-	-	۳۴۲۰۲	۵۰.۲۷

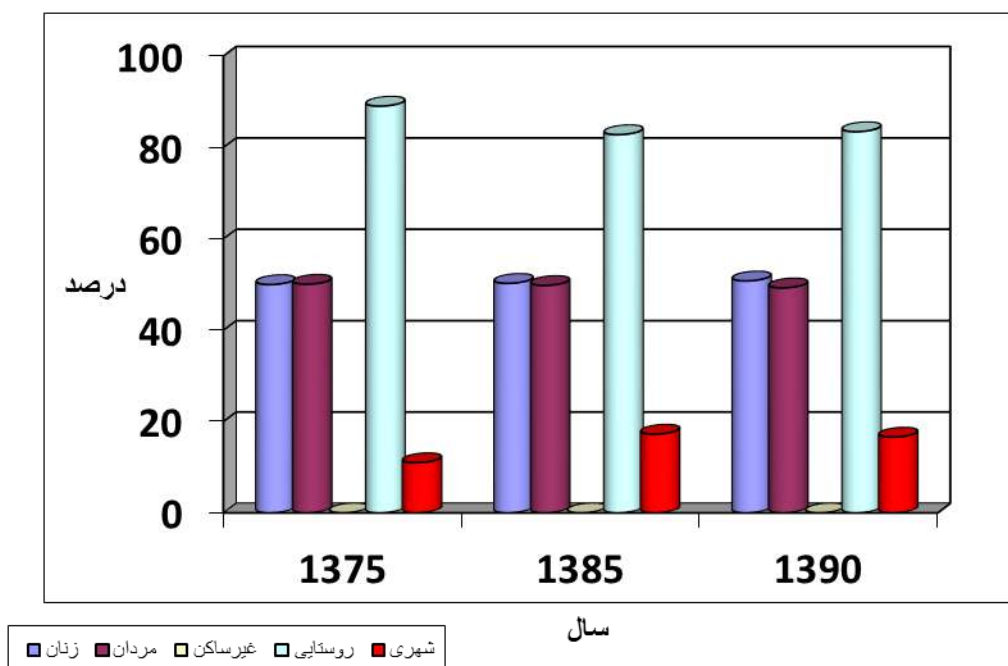
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

جدول ۲۵: تحولات جمعیت در شهرستان قلعه گنج ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان قلعه گنج	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	-	-	-	-	۷۰۲۹۲	۱۰۰	۷۶۳۷۶	۱۰۰.۰۰
شهری	-	-	-	-	۱۲۱۰۸	۱۰/۹۸	۱۲۶۶۳	۱۶.۵۸
روستایی	-	-	-	-	۵۸۱۸۴	۸۹/۰۲	۶۳۷۱۳	۸۳.۴۲
غیر ساکن	-	-	-	-	-	-	۰	۰.۰۰
جمعیت مردان	-	-	-	-	۳۴۹۸۷	۵۰/۰۴	۳۷۶۰۴	۴۹.۲۴
جمعیت زنان	-	-	-	-	۲۱۲۲۴	۴۹/۹۶	۳۸۷۷۲	۵۰.۷۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۷: تحولات جمعیت در شهرستان قلعه گنج ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

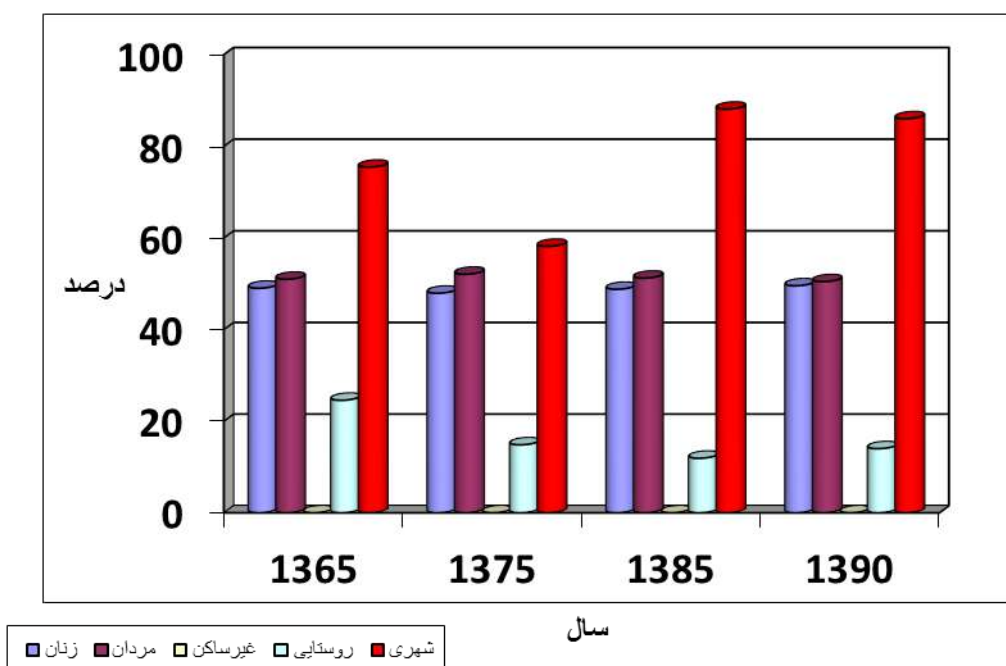
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان قلعه گنج در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان، جمعیت شهری، جمعیت روستایی، و سهم جمعیت مردان افزایش یافته است. اما جمعیت زنان کاهش شدیدی نسبت به سال ۱۳۸۵ داشته است. دو دهه ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت شهری و جمعیت زنان روند افزایش و سهم جمعیت روستایی و جمعیت زنان روند کاهشی داشته است. این شهرستان در سال های اخیراً از شهرستان کهنوج جدا و بعنوان شهرستان مستقل محسوب گردیده است.

جدول ۲۶: تحولات جمعیت در شهرستان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		بازسازی شده		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان کرمان
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۷۲۲۴۸۴	۱۰۰.۰۰	۶۷۷۶۵۰	۱۰۰	۵۴۰۲۹۹	۱۰۰	۴۱۱۶۱۱	۱۰۰	کل
۶۲۱۳۷۴	۸۶.۰۱	۵۹۶۹۷۶	۸۸/۱	۴۶۰۱۴۷	۵۸/۱۷	۳۱۰۵۷۵	۷۵/۴۵	شهری
۱۰۱۱۱۰	۱۳.۹۹	۸۰۶۶۵	۱۱/۹۰	۸۰۱۵۲	۱۴/۸۳	۱۰۱۰۳۶	۲۴/۵۵	روستایی
۰	۰.۰۰	۹	۰	-	-	-	-	غیر ساکن
۳۶۴۵۲۱	۵۰.۴۵	۳۴۷۱۰۹	۵۱/۲۲	۲۸۱۳۴۹	۵۲/۰۷	۲۰۹۸۴۴	۵۰/۹۸	جمعیت مردان
۳۵۷۹۶۳	۴۹.۵۵	۳۳۰۵۴۱	۴۸/۷۸	۲۵۸۹۵۰	۴۷/۹۳	۲۰۱۷۶۷	۴۹/۰۲	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۸: تحولات جمعیت در شهرستان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

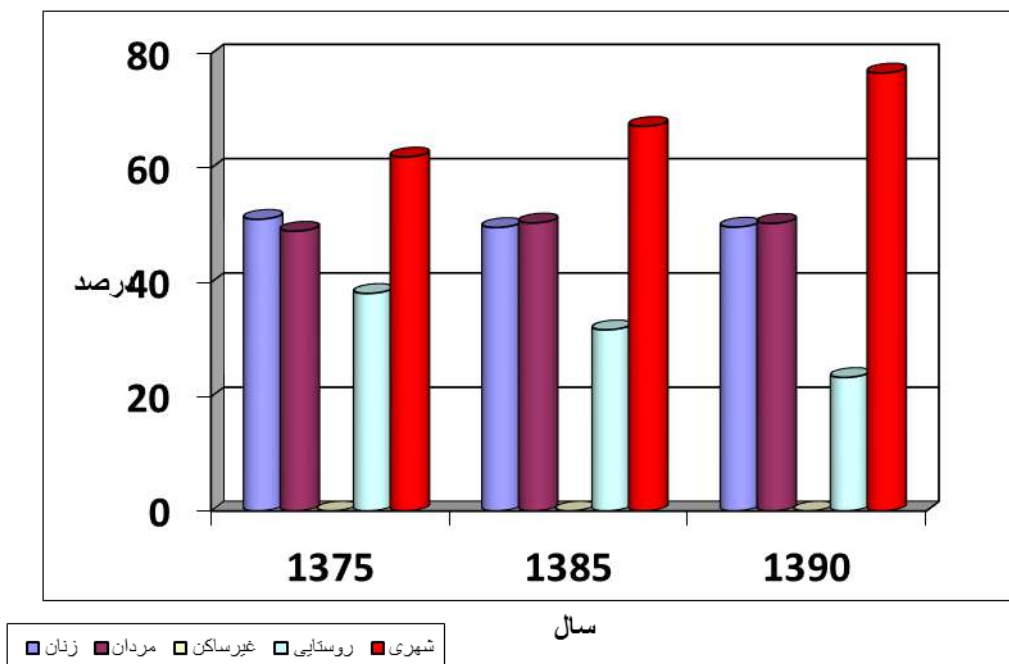
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان کرمان در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان و جمعیت روستایی و جمعیت شهری همچنین سهم جمعیت زنان و مردان روندی افزایشی داشته است. در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان روند افزایشی و جمعیت روستایی و جمعیت زنان روند کاهشی داشته است. سهم جمعیت شهری در این شهرستان در سال ۱۳۷۵ کاهش یافته و در سال ۱۳۸۵ مجدداً افزایش داشته است.

جدول ۲۷: تحولات جمعیت شهرستان کوهبنان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان کوهبنان
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۱۷۲۱	۱۰۰.۰۰	۲۴۸۷۹	۱۰۰	۲۷۱۲۳	۱۰۰	۱۶۷۹۹	۶۱/۹۴	کل
۱۶۶۴۸	۷۶.۶۴	۱۶۹۹۴	۶۷/۳۱	۱۶۷۹۹	۶۱/۹۴	۱۶۷۹۹	۶۱/۹۴	شهری
۵۰۳۷	۲۳.۳۶	۷۸۸۵	۳۱/۶۹	۱۰۳۲۴	۳۸/۰۶	۱۰۳۲۴	۳۸/۰۶	روستایی
۰	۰.۰۰	-	-	-	-	-	-	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته
۱۰۹۳۲	۵۰.۳۳	۱۲۵۳۸	۵۰/۴	۱۳۲۸۱	۴۸/۹۶	۱۳۲۸۱	۴۸/۹۶	جمعیت مردان
۱۰۷۸۹	۴۹.۶۷	۱۲۳۴۱	۴۹/۶	۱۳۸۴۲	۵۱/۰۴	۱۳۸۴۲	۵۱/۰۴	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۱۹: تحولات جمعیت شهرستان کوهبنان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

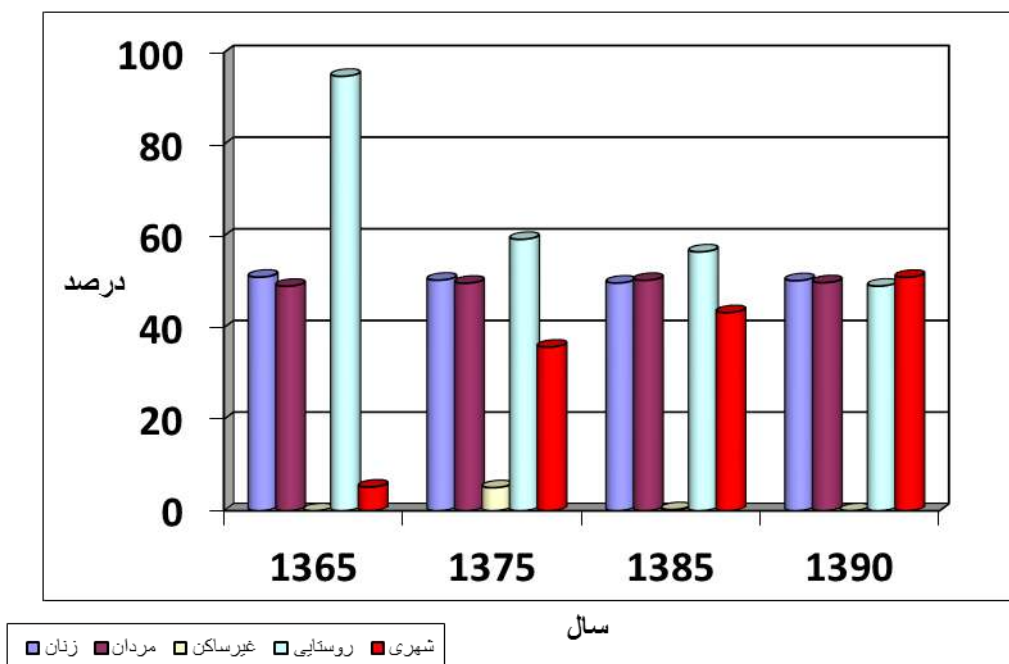
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان کوهبنان در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان، جمعیت شهری و روستایی و سهم جمعیت شهری و روستایی نسبت به سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است. در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان شهری روند افزایشی و سهم جمعیت روستایی و جمعیت زنان روند کاهشی داشته است. این شهرستان در سال های اخیر با جدا شدن از شهرستان زرنند به عنوان شهرستان مستقل محسوب گردیده است.

جدول ۲۸: تحولات جمعیت شهرستان کهنوج ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		باز سازی شده		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان کهنوج
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۰۰.۰۰	۸۶۲۹۰	۱۰۰	۱۰۵۲۰۷	۱۰۰	۶۳۱۳۵	۱۰۰	۱۷۶۶۸۱	کل
۵۰.۹۶	۴۳۹۷۷	۴۳/۲۵	۴۵۵۰۲	۳۵/۷۳	۲۲۵۵۸	۵/۱۷	۹۱۳۰	شهری
۴۹.۰۴	۴۲۳۱۳	۵۶/۵۱	۵۹۴۵۶	۵۹/۲۴	۳۷۴۰۱	۹۴/۸۳	۱۶۷۵۵۱	روستایی
۰.۰۰	۰	۰/۲۴	۲۴۹	۵/۰۳	۳۱۷۶	-	-	غیر ساکن
۴۹.۷۸	۴۲۹۵۹	۵۰/۲۹	۵۲۹۰۶	۴۹/۶۷	۳۱۳۵۷	۴۹/۰۱	۸۶۵۸۴	جمعیت مردان
۵۰.۲۲	۴۳۳۳۱	۴۹/۷۱	۵۲۳۰۱	۵۰/۳۳	۳۱۷۷۸	۵۰/۹۹	۹۰۰۹۷	جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۲۰: تحولات جمعیت شهرستان کهنوج ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

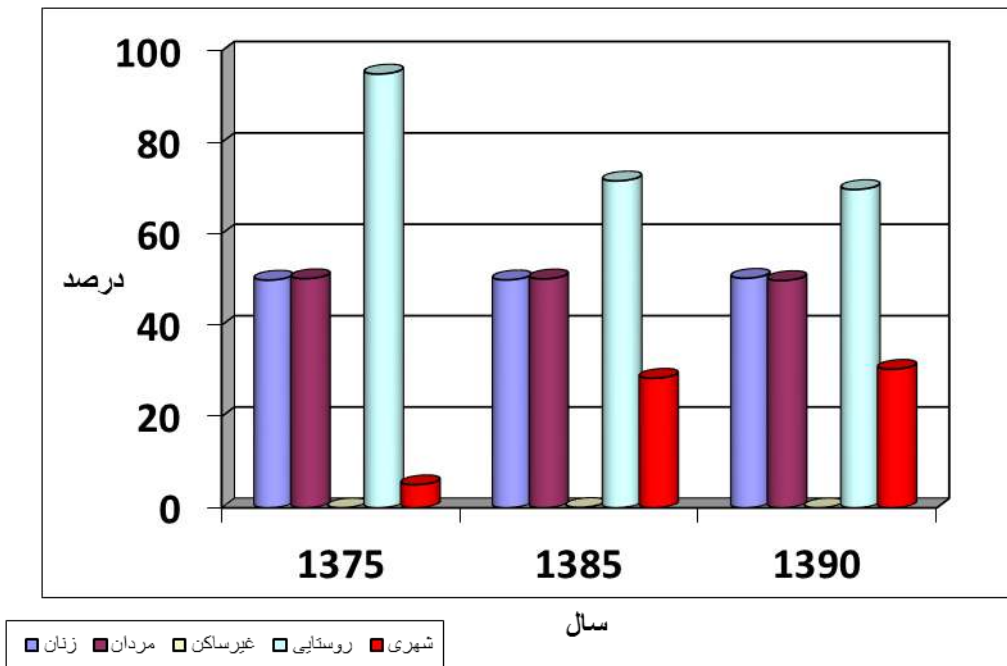
جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان کهنوج در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان، جمعیت شهری و روستایی و سهم جمعیت شهری و روستایی نسبت به سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است. طی سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت مردان و جمعیت شهری روند افزایشی و سهم جمعیت زنان روند کاهشی داشته است.

جدول ۲۹: تحولات جمعیت در شهرستان منوجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۶۵		شهرستان قلعه گنج
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۶۴۵۲۸	۱۰۰.۰۰	۶۳۸۴۵	۱۰۰	۴۷۷۵۵	۱۰۰			کل
۱۹۵۷۰	۳۰.۳۳	۱۸۱۱۲	۲۸/۳۷	۲۴۱۳	۵/۰۵			شهری
۴۴۹۵۸	۶۹.۶۷	۴۵۶۷۹	۷۱/۵۵	۴۵۳۴۲	۹۴/۹۵			روستایی
۰	۰.۰۰	۵۴	۰/۰۸	-	-	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته		غیر ساکن
۳۲۱۰۱	۴۹.۷۵	۳۱۹۹۰	۵۰/۱۱	۲۳۹۵۴	۵۰/۱۶			جمعیت مردان
۳۲۴۲۷	۵۰.۲۵	۳۱۸۵۵	۴۹/۸۹	۲۳۸۰۱	۴۹/۸۴			جمعیت زنان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

نمودار ۲۱: تحولات جمعیت در شهرستان منوجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول فوق نشان می دهد که در شهرستان منوجان در سال ۱۳۹۰ جمعیت کل شهرستان جمعیت شهری و جمعیت زنان و مردان افزایش یافته است. اما جمعیت روستایی نسبت به سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است. در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت شهری و جمعیت زنان روند افزایش و سهم جمعیت روستایی و جمعیت مردان روند کاهشی داشته است.

جدول ۳۰: تحولات جمعیت در شهرستان نرماشیر ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان نرماشیر	سرشماری ۱۳۶۵		سرشماری ۱۳۷۵		سرشماری ۱۳۸۵		سرشماری ۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کل	-	-	-	-	-	-	۵۸۲۲۹	۱۰۰.۰۰
شهری	-	-	-	-	-	-	۸۲۱۶	۱۴.۱۱
روستایی	-	-	-	-	-	-	۵۰۰۱۳	۸۵.۸۹
غیر ساکن	-	-	-	-	-	-	۰	۰.۰۰
جمعیت مردان	-	-	-	-	-	-	۳۰۴۷۹	۵۲.۳۴
جمعیت زنان	-	-	-	-	-	-	۲۷۵۵۰	۴۷.۶۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های مختلف

جدول زیر تحولات رشد جمعیت هر یک از شهرستان های استان و به تفکیک نقاط شهری و روستایی را در مقاطع ۷۵-۱۳۶۵ و ۸۵-۱۳۷۵ و ۹۰-۱۳۸۵ نشان می دهد، اطلاعات موجود در این جدول با توجه به اطلاعات سرشماری مقاطع مورد بررسی و بازسازی بر اساس محدوده جغرافیایی سال ۱۳۹۰ با توجه به تقسیمات جدید اداری می باشد.

جدول ۳۱: نرخ رشد جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی

نام شهرستان	نرخ رشد	۱۳۶۵-۷۵	۱۳۷۵-۸۵	۹۰-۱۳۸۵
ارزوئیه	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
انار	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
بافت	کل جمعیت	۰/۷	۱/۶۶	-۴۷.۶
	جمعیت شهری	۶/۴۱	۲/۸۶	-۳۸.۶
	جمعیت روستایی	-۰/۶۸	۱/۴۹	-۵۴.۰
بردسیر	کل جمعیت	۱/۲۱	۳/۱۱	-۱۷.۴
	جمعیت شهری	۶/۷۱	۳/۳۸	-۹.۹
	جمعیت روستایی	-۲/۳۳	۲/۵۸	-۲۵.۹
بم	کل جمعیت	۱/۷۶	۵۹۳	-۳۰.۷
	جمعیت شهری	۲/۹۱	۱/۷۷	۱۵.۳
	جمعیت روستایی	۱/۰۶	۴/۹۲	-۵۹.۹
جیرفت	کل جمعیت	-۳/۸	۳/۶۳	۴۸.۱
	جمعیت شهری	۲/۷۵	۵/۸۳	۱۶.۹
	جمعیت روستایی	-۵/۸۴	۲/۱۹	۹۱.۴
راير	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
راور	کل جمعیت	-	۰/۵۴	۲.۱
	جمعیت شهری	-	-۰/۲۲	۹.۴
	جمعیت روستایی	-	۱/۹۳	۱۶.۸
رفسنجان	کل جمعیت	۲/۹۹	۲/۰۸	-۲.۵
	جمعیت شهری	۵/۶۸	۳/۱۴	-۲.۴
	جمعیت روستایی	۰/۶۲	۶	-۳.۹

مأخذ: سرشماری سال های مختلف و بازسازی بر اساس محدوده سال ۱۳۹۰

نام شهرستان	نرخ رشد	۱۳۶۵-۷۵	۱۳۷۵-۸۵	۹۰-۱۳۸۵
رودبار جنوب	کل جمعیت	-	۷/۷۴	۱۹.۲
	جمعیت شهری	-	۱۲/۷۶	۳۸.۲
	جمعیت روستایی	-	۷/۲۹	۱۷.۲
ریگان	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
زرند	کل جمعیت	-۱/۶	۱/۱۲	۶.۹
	جمعیت شهری	۱/۴۳	۴/۶۲	۱.۲
	جمعیت روستایی	-۳/۲۲	-۲/۱۴	۱۴.۴
سیرجان	کل جمعیت	۲/۲۲	۲/۱۵	۸.۹
	جمعیت شهری	۴/۷۸	۲/۷	۰.۹
	جمعیت روستایی	-۱/۷۵	۱/۰۳	۴.۲
شهربابک	کل جمعیت	۱/۱۵	۵/۲۲	-۱۱.۷
	جمعیت شهری	۵/۹۴	۴/۱۲	۲۰.۴
	جمعیت روستایی	-۲/۹۴	۶/۵۵	-۴۶.۶
عنبر آباد	کل جمعیت	-	۴/۰۲	-۲۵.۲
	جمعیت شهری	-	۳/۱۲	۱۹.۹
	جمعیت روستایی	-	۴/۱۹	-۳۵.۱
فاریاب	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
فهرج	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
قلعه گنج	کل جمعیت	-	۵/۱۶	۸.۷
	جمعیت شهری	-	۱۰/۰۱	۴.۶
	جمعیت روستایی	-	۴/۴	۹.۵
کرمان	کل جمعیت	۲/۷۶	۲/۲۹	۶.۶
	جمعیت شهری	۴/۰۱	۲/۶۴	۴.۱
	جمعیت روستایی	-۲/۲۹	۰/۰۶	۲۵.۳
کوهبنان	کل جمعیت	-	-۰/۸۶	-۱۲.۷
	جمعیت شهری	-	۰/۱۲	-۲
	جمعیت روستایی	-	-۲/۶۶	-۳۵.۷

نام شهرستان	نرخ رشد	۱۳۶۵-۷۵	۱۳۷۵-۸۵	۹۰-۱۳۸۵
کهنوج	کل جمعیت	-۹/۷۸	۵/۲۴	-۱۸
	جمعیت شهری	۹/۴۷	۷/۲۷	-۳
	جمعیت روستایی	-۱۳/۶۷	۴/۷۴	-۲۸.۸
منوجان	کل جمعیت	-	۲/۹۵	۱.۱
	جمعیت شهری	-	۲۲/۳	۸
	جمعیت روستایی	-	۰/۰۷	-۱.۶
نرماشیر	کل جمعیت	-	-	-
	جمعیت شهری	-	-	-
	جمعیت روستایی	-	-	-
کل استان	کل جمعیت	۲/۱۳	۲/۸۴	۱۰.۸
	جمعیت شهری	۴/۹۵	۳/۲	۸.۸
	جمعیت روستایی	-۰/۳۸	۲/۵۲	۱۳

مأخذ: سرشماری سال‌های مختلف و بازسازی بر اساس محدوده سال ۱۳۹۰

در سال ۱۳۹۰ شهرستان‌های ارزوئیه، انار، رابر، ریگان، فاریاب، فهرج و نرماشیر به شهرستان‌های استان افزوده شده است. طبق اطلاعات جدول فوق در این سال جمعیت کل شهرستان‌های بافت، بردسیر، بم، رفسنجان، شهر بابک، عنبرآباد، کوهبنان، کهنوج نرخ رشد منفی داشته‌اند. شهرستان‌های جیرفت، راور، رودبار، زرنده، سیرجان، قلعه گنج، کرمان، منوجان رشد مثبتی را نسبت به سال ۱۳۸۵ داشته‌اند.

نرخ رشد مناطق شهری در شهرستان‌های رودبار جنوب با ۳۸/۲ درصد، شهر بابک با ۲۰/۴، عنبرآباد ۱۹/۹، جیرفت ۱۶/۹، سیرجان ۱۰/۹، راور ۹/۴، منوجان ۸، قلعه گنج با ۴/۶، کرمان ۱/۴، زرنده ۱/۲ در سطح مثبت قرار دارد. شهرستان‌های جیرفت با ۹۱/۴ درصد، رودبار جنوب ۱۷/۲، راور با ۱۶/۸ درصد، زرنده با ۱۴/۴، سیرجان ۴/۲، قلعه گنج ۹/۵ درصد رشد جمعیت روستایشان مثبت بوده است.

در دهه ۱۳۶۵-۷۵ همان گونه که در جدول ۳۱ دیده می‌شود، نرخ رشد جمعیت روستایی در اغلب شهرستان‌های استان منفی و یا در سطح بسیار پایینی قرار دارد. در دهه ۱۳۷۵-۸۵ این وضعیت به صورت اساسی دگرگون گردیده و در یک طبقه بندی کلی موارد زیر قابل مشاهده می‌باشد:

۱- نرخ رشد مناطق روستایی در شهرستان‌های بردسیر (۲/۵ درصد) بم (۴/۹۲ درصد)، جیرفت (۲/۱۹)، رفسنجان (۲۶ درصد)، رودبار جنوب (۷/۲۹ درصد)، شهر بابک (۶/۵۵ درصد) عنبرآباد (۴/۱۹ درصد)، قلعه گنج (۴/۴ درصد)، کهنوج (۴/۷۲ درصد) در سطح بالایی قرار دارد.

۲- شهرستان‌های منوجان، کهنوج، قلعه گنج، شهر بابک، زرنده، رودبار جنوب رفسنجان از نرخ رشد بالاتری در جمعیت شهری برخوردارند.

مقایسه اطلاعات فوق حکایت از آن دارد که در برخی از شهرستان‌ها از قبیل شهرستان‌های جنوبی نرخ رشد بالایی هم در جمعیت شهری و هم روستایی دیده می‌شود، که در خصوص مناطق شهری با توجه به تعریف سکونت گاههای شهری بعنوان مراکز شهرستان‌های جدید التاسیس در افزایش سطح جمعیت این مناطق تاثیر عمده ای داشته است، بخصوص این که بخش زیادی از این سکونت گاهها از پایه جمعیتی پایینی برخوردار و افزایش جمعیت در این مراکز موجب بروز نرخ رشد بسیار بالایی جمعیتی می‌گردد.

نرخ رشد بالا در مناطق روستایی نیز با توجه به این که در سال‌های گذشته نرخ رشد طبیعی بالایی در منطقه وجود داشته است، که جوانی جمعیت را موجب گردیده است، در حال حاضر علی‌رغم عدم افزایش نرخ باروری، بدلیل قرار گرفتن شمار زیادی از زنان در سن باروری و ازدواج جوانان، نرخ رشد طبیعی، جمعیت از افزایش قابل ملاحظه‌ای برخوردار گردیده است. علاوه بر این به نظر می‌رسد محدودیت ناشی از اعمال و پوشش کامل مناطق در سرشماری سال ۱۳۷۵ و مرتفع شدن نسبی این مشکل در سال ۱۳۸۵، در افزایش بی‌رویه جمعیت روستایی این مناطق بی‌تاثیر نبوده به عبارت دیگر تحلیل مشاور آن است که بخشی از افزایش بی‌رویه جمعیتی در این مناطق را می‌توان در عدم پوشش کامل سرشماری سال ۱۳۷۵ در مقایسه با سال ۱۳۸۵ نسبت داد. این مسئله با توجه به بروز خشکسالی‌های پیاپی و کاهش سطح درآمد روستاییان و کشاورزان که بیش از ۸۰ درصد منابع درآمدی و اشتغال آنان وابسته به کشاورزی می‌باشد (در مقایسه با تحولات جمعیت روستایی در دهه قبل از آن) کمی غیر منطقی به نظر می‌رسد.

جدول ۳۲: جمعیت استان و شهرستان‌ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۶۵

نام شهرستان	کل جمعیت	سهم از استان	شهری	سهم از استان	روستایی	سهم از استان
بافت	۱۱۴۷۳۱	۷.۰۷	۲۴۵۰۶	۳.۵۱	۷۵۹۹۵	۸.۶۱
بردسیر	۵۸۳۰۶	۳.۵۹	۱۸۲۷۲	۲.۶۱	۳۶۹۱۴	۴.۱۸
بم	۱۶۶۷۰۱	۱۰.۲۷	۶۸۶۹۶	۹.۸۳	۹۵۸۶۸	۱۰.۸۷
جیرفت	۱۷۴۵۸۴	۱۰.۷۶	۴۵۱۴۲	۶.۴۶	۱۱۹۵۵۶	۱۳.۵۵
راور	-	-	-	-	-	-
رفسنجان	۱۷۸۹۱۷	۱۱.۰۲	۷۴۰۳۹	۱۰.۶۰	۱۰۴۸۶۸	۱۱.۸۹
رودبار جنوب	-	-	-	-	-	-
زرنند	۱۲۶۹۸۶	۷.۸۲	۳۸۲۶۰	۵.۴۸	۸۸۷۳۶	۱۰.۰۶
سیرجان	۱۵۹۴۷۶	۹.۸۳	۹۰۰۷۲	۱۲.۸۹	۶۱۷۰۲	۶.۹۹
شهربابک	۵۴۹۶۵	۳.۳۹	۲۰۰۶۳	۲.۸۷	۳۴۹۰۲	۳.۹۶
عنبرآباد	-	-	-	-	-	-
قلعه گنج	-	-	-	-	-	-
کرمان	۴۱۱۶۱۱	۲۵.۳۶	۳۱۰۵۷۵	۴۴.۴۵	۱۰۱۰۳۵	۱۱.۴۵

-	-	-	-	-	-	کوهبنان
۱۸.۴۴	۱۶۲۷۰۹	۱.۳۱	۹۱۳۰	۱۰.۸۹	۱۷۶۶۸۱	کهنوج
-	-	-	-	-	-	منوجان
۱۰۰	۸۸۲۲۷۵	۱۰۰	۶۹۸۷۵۵	۱۰۰	۱۶۲۲۹۵۸	کل استان
	۲۲۳۴۹۳۵۱		۲۶۸۴۴۵۶۱		۴۹۴۴۵۰۱۰	کل کشور
	۳.۹۵		۲.۶۰		۳.۲۸	سهم استان از کشور

* جمعیت روستایی بدون جمعیت غیر ساکن است.

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۶۵

جدول فوق نشان می دهد که در سال ۱۳۶۵ بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از کل جمعیت استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کرمان با ۲۶.۳۶ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان شهربابک با ۳.۳۹ درصد. همچنین بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از جمعیت شهری استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کرمان با ۴۴.۴۵ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان کهنوج با ۱.۳۱ درصد و بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از جمعیت روستایی استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کهنوج با ۱۸.۴۴ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان شهربابک با ۳.۹۶ درصد.

جدول ۳۳: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی ۱۳۷۵

نام شهرستان	کل جمعیت	سهم از استان	شهری	سهم از استان	روستایی	سهم از استان
بافت	۱۲۲۹۶۷	۶.۱۴	۴۵۶۲۱	۴.۰۳	۷۱۰۱۰	۸.۳۶
بردسیر	۶۵۷۴۵	۳.۲۸	۳۴۹۶۸	۳.۰۹	۲۹۱۷۱	۳.۴۳
بم	۱۹۸۴۳۵	۹.۹۰	۹۱۵۳۸	۸.۰۸	۱۰۶۵۵۲	۱۲.۵۴
جیرفت	۱۳۱۳۸۲	۶.۵۵	۵۹۲۰۱	۵.۲۲	۶۵۵۲۹	۷.۷۱
راور	۳۷۳۸۰	۱.۵۸	۲۴۹۰۳	۲.۲۰	۱۲۴۷۷	۱.۴۷
رفسنجان	۲۴۰۲۱۱	۱۱.۹۸	۱۲۸۶۷۷	۱۱.۳۵	۱۱۱۵۳۴	۱۳.۱۳
رودبار جنوب	۴۱۵۶۵	۲.۰۷	۲۶۶۰	۰.۲۳	۳۸۹۰۵	۴.۵۸
زرنند	۱۰۸۰۷۹	۵.۳۹	۴۴۱۱۴	۳.۸۹	۶۳۹۶۵	۷.۵۳
سیرجان	۱۹۸۶۲۷	۹.۹۱	۱۴۳۷۰۹	۱۲.۶۸	۵۱۷۰۲	۶.۰۸
شهربابک	۶۱۶۵۲	۳.۰۸	۳۵۷۲۶	۳.۱۵	۲۵۸۸۷	۳.۰۵
عنبرآباد	۷۷۴۹۲	۳.۸۷	۱۵۵۸۹	۱.۳۸	۶۱۹۰۳	۷.۲۹
قلعه گنج	۴۲۴۸۱	۲.۱۲	۴۶۶۵	۰.۴۱	۳۷۸۱۶	۴.۴۵
کرمان	۵۴۰۲۹۹	۲۶.۹۶	۴۶۰۱۴۷	۴۰.۶۰	۸۰۱۵۲	۹.۴۳
کوهبنان	۲۷۱۲۳	۱.۳۵	۱۶۷۹۹	۱.۴۸	۱۰۳۲۴	۱.۲۲
کهنوج	۶۳۱۳۵	۳.۱۵	۲۲۵۵۸	۱.۹۹	۳۷۴۰۱	۴.۴۰

۵.۳۴	۴۵۳۴۲	۰.۲۱	۲۴۱۳	۲.۳۸	۴۷۷۵۵	منوجان
۱۰۰	۸۴۹۶۷۰	۱۰۰	۱۱۳۳۲۸۸	۱۰۰	۲۰۰۴۳۲۸	کل استان
-	۲۳۰۲۶۲۹۳	-	۳۶۸۱۷۷۸۹	-	۶۰۰۵۵۴۸۸	کل کشور
-	۳.۶۹	-	۳.۰۸	-	۳.۳۴	سهم استان از کشور

* جمعیت روستایی بدون جمعیت غیر ساکن است.

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵

جدول فوق نشان می دهد که در سال ۱۳۷۵ بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از کل جمعیت استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کرمان با ۲۶.۹۶ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان کوهبنان با ۱.۳۵ درصد. همچنین بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از جمعیت شهری استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کرمان با ۴۰.۶ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان کهنوج با ۰.۲۱ درصد و بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از جمعیت روستایی استان به ترتیب مربوط است به شهرستان رفسنجان با ۱۳.۱۳ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان کوهبنان با ۱.۲۲ درصد.

جدول ۳۴: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۸۵

نام شهرستان	کل جمعیت	سهم از استان	شهری	سهم از استان	روستایی	سهم از استان
بافت	۱۴۵۰۱۴	۵.۵	۶۰۴۶۹	۳.۹	۸۲۳۶۶	۷.۶
بردسیر	۸۹۲۶۵	۳.۴	۴۸۷۷۷	۳.۱	۳۷۳۵۴	۳.۴
بم	۲۸۲۳۱۱	۱۰.۶	۱۰۹۱۰۴	۷.۰	۱۷۲۲۸۹	۱۵.۸
جیرفت	۱۸۷۵۹۵	۷.۱	۱۰۴۳۱۱	۶.۷	۸۱۳۷۷	۷.۵
راور	۳۹۴۶۲	۱.۵	۲۴۳۵۱	۱.۶	۱۵۱۱۱	۱.۴
رفسنجان	۲۹۵۱۷۵	۱۱.۱	۱۷۵۳۷۲	۱۱.۳	۱۱۹۸۰۳	۱۸.۳
رودبار جنوب	۸۷۵۹۴	۳.۳	۸۸۴۳	۰.۶	۷۸۶۵۹	۷.۲
زرنند	۱۲۰۸۱۱	۴.۶	۶۹۲۷۴	۴.۵	۵۱۵۳۷	۴.۷
سیرجان	۲۴۵۸۱۲	۹.۳	۱۸۷۶۲۷	۱۲.۱	۵۷۲۷۶	۵.۳
شهرابک	۱۰۲۵۳۷	۳.۹	۵۳۵۱۱	۳.۴	۴۸۸۱۷	۴.۵
عنبرآباد	۱۱۴۹۶۴	۴.۳	۲۱۱۸۸	۱.۴	۹۳۲۹۰	۸.۶
قلعه گنج	۷۰۲۹۲	۲.۷	۱۲۱۰۸	۰.۸	۵۸۱۸۴	۵.۳
کرمان	۶۷۷۶۵۰	۲۵.۵	۵۹۶۹۷۶	۳۸.۵	۸۰۶۶۵	۷.۴
کوهبنان	۲۴۸۷۹	۰.۹	۱۶۹۹۴	۱.۱	۷۸۸۵	۰.۷
کهنوج	۱۰۵۲۰۷	۴.۰	۴۵۵۰۲	۲.۹	۵۹۴۵۶	۵.۵
منوجان	۶۳۸۴۵	۲.۴	۱۸۱۱۲	۱.۲	۴۵۶۷۹	۴.۲
کل استان	۲۶۵۲۴۱۳	۱۰۰.۰	۱۵۵۲۵۱۹	۱۰۰.۰	۱۰۸۹۷۴۸	۱۰۰.۰

کل کشور	۷۰۴۷۲۸۴۶	-	۴۸۲۴۵۰۷۵	-	۲۲۱۲۳۰۵۴	-
سهم استان از کشور	-	۳۸	-	۳.۲	-	۴.۹

* جمعیت روستایی بدون جمعیت غیر ساکن است.

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۸۵

جدول فوق نشان می دهد که در سال ۱۳۸۵ بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از کل جمعیت استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کرمان با ۲۵.۵ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان کوهبنان با ۰.۹ درصد. همچنین بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از جمعیت شهری استان به ترتیب مربوط است به شهرستان کرمان با ۳۸.۵ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان رودبار جنوب با ۰.۶ درصد و بیشترین سهم شهرستان های استان کرمان از جمعیت روستایی استان به ترتیب مربوط است به شهرستان رفسنجان با ۱۸.۳ درصد و کمترین مربوط است به شهرستان کوهبنان با ۰.۷ درصد.

جدول ۳۵: جمعیت استان و شهرستان ها به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۰

نام شهرستان	کل جمعیت	سهم از استان	شهری	سهم از استان	روستایی	سهم از استان
ارزوئیه	۴۱۹۷۹	۱.۴	۷۵۵۵	۰.۴	۳۴۴۲۴	۲.۸
انار	۳۵۲۹۵	۱.۲	۱۷۶۴۴	۱.۰	۱۷۶۵۱	۱.۴
بافت	۷۵۹۴۰	۲.۶	۳۷۱۴۱	۲.۲	۳۷۸۷۳	۳
بردسیر	۷۳۷۳۸	۲.۵	۴۳۹۵۷	۲.۶	۲۷۶۶۷	۲.۲
بم	۱۹۵۶۰۳	۶.۷	۱۲۵۷۶۴	۷.۴	۶۹۰۳۸	۵.۶
جیرفت	۲۷۷۷۴۸	۹.۵	۱۲۱۹۸۸	۷.۲	۱۵۵۷۶۰	۱۲.۵
راير	۳۴۳۹۲	۱.۲	۱۱۶۵۷	۰.۷	۲۲۲۰۵	۱.۸
راور	۴۰۲۹۵	۱.۴	۲۲۶۵۱	۱.۳	۱۷۶۴۴	۱.۴
رفسنجان	۲۸۷۹۲۱	۹.۸	۱۷۱۱۹۷	۱۰.۱	۱۱۵۱۱۴	۹.۳
رودبار جنوب	۱۰۴۴۲۱	۳.۶	۱۲۲۲۳	۰.۷	۹۲۱۹۸	۷.۴
ریگان	۶۶۳۳۵	۲.۳	۹۶۶۴	۰.۶	۵۶۶۷۱	۴.۶
زرنند	۱۲۹۱۰۴	۴.۴	۷۰۱۳۵	۴.۲	۵۸۹۶۹	۴.۷
سیرجان	۲۶۷۶۹۷	۹.۱	۲۰۸۰۳۳	۱۲.۳	۵۹۶۵۳	۴.۸
شهربابک	۹۰۴۹۵	۳.۱	۶۴۴۲۴	۳.۸	۲۶۰۷۱	۲.۱
عنبرآباد	۸۵۹۴۲	۲.۹	۲۵۳۹۷	۱.۵	۶۰۵۴۵	۴.۹
فاریاب	۳۴۴۱۷	۱.۲	۶۰۲۵	۰.۴	۲۸۳۹۲	۲.۳
فهرج	۶۸۰۳۸	۲.۳	۱۱۹۳۹	۰.۷	۵۵۲۸۹	۴.۵
قلعه گنج	۷۶۳۷۶	۲.۶	۱۲۶۶۳	۰.۷	۶۳۷۱۳	۵.۱
کرمان	۷۲۲۴۸۴	۲۴.۶	۶۲۱۳۷۴	۳۶.۸	۱۰۱۱۱۰	۸.۱

۰.۴	۵۰۷۳	۱	۱۶۶۴۸	۰.۷	۲۱۷۲۱	کوهبنان
۳.۴	۴۲۳۱۳	۲.۶	۴۳۹۷۷	۲.۹	۸۶۲۹۰	کهنوج
۳.۶	۴۴۹۵۸	۱.۲	۱۹۵۷۰	۲.۲	۶۴۵۲۸	منوجان
۴.۰	۵۰۰۱۳	۰.۵	۸۲۱۶	۲.۰	۵۸۲۲۹	نرماشیر
۱۰۰	۱۲۴۲۳۴۴	۱۰۰	۱۶۸۹۸۴۲	۱۰۰	۲۹۳۸۹۸۸	کل استان
	۴۸۲۴۵۰۷۵		۴۸۲۹۹۹۶۴		۷۵۱۴۹۶۶۹	کل کشور
۲.۶		۳/۵		۳.۹		سهم استان از کشور

*جمعیت روستایی بدون جمعیت غیر ساکن است.

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۹۰

طبق اطلاعات جدول فوق در سال ۱۳۹۰ بیشترین سهم جمعیت استان به ترتیب مربوط به شهرستان‌های کرمان با ۲۴/۶ درصد، رفسنجان با ۹/۸ درصد، جیرفت ۹/۵ درصد، سیرجان ۹/۱ درصد، بم ۶/۷ درصد، زرنند ۴/۴ درصد، رودبار جنوب ۳/۶ درصد و شهر بابک با ۳/۱ درصد بوده است. و شهرستان‌های دیگر از نظر سهم از جمعیت استان در مراتب بعدی قرار دارند. شهرستان‌های کرمان با ۳۶/۸ درصد، سیرجان با ۱۲/۳ درصد و رفسنجان با ۱۰/۱ درصد مرتبه اول تا سوم از جمعیت شهری استان را به خود اختصاص داده‌اند. شهرستان جیرفت با ۱۲/۵ درصد و کرمان با ۸/۱ درصد بیشترین سهم جمعیت روستایی در استان را از آن خود کرد است.

و هوای معتدل و مرطوب غربی می باشد. همچنین بهبود وضعیت اقلیمی از عرض جغرافیایی پایین به بالا موجب شده است که درصد قابل توجهی از جمعیت شهری کشور در عرض جغرافیایی ۳۵ تا ۴۰ درجه استقرار یابند.

طی ۶۵ سال گذشته، نسبت شهرنشینی در ایران از ۳۱ درصد در سال ۱۳۳۵ به ۶۴/۲ درصد یعنی دو برابر در سال ۱۳۹۰ افزایش یافت و این روند همچنان ادامه دارد. افزایش نسبت شهرنشینی ناشی از دو عامل تبدیل سکونتگاههای روستایی به شهر از یک سو و مهاجرت روستائیان به شهرها از سوی دیگر می باشد. اقتصاد تک محصولی متکی به نفت و اختلاط اقتصاد ایران با اقتصاد سرمایه داری جهانی به ویژه از زمان سلطنت پهلوی دوم و به تبع آن پیشرفت فنون موجب آزاد شدن بخش قابل توجهی از نیروی کار در روستاها شد و لذا روستائیان برای کسب معاش روانه شهرها شدند که پیامد آن شهرنشینی شتابان و مواجه شدن شهرهای بزرگ با مشکلات عدیده بوده است. شهرنشینی شتابان در دهه‌های اخیر خاص کشور ایران نیست و در کشورهای همجوار نیز، که عمدتاً کشورهایی با اقتصاد تک محصولی می‌باشند، همین اتفاق افتاده است. مقایسه نسبت شهرنشینی چند کشور در سالهای ۱۹۶۰ و ۱۹۹۰ مؤید این نکته است. براساس گزارش توسعه انسانی سازمان ملل متحد، نسبت شهرنشینی در ایران در سال ۱۹۶۰ معادل ۳۴ درصد بوده است که در سال ۱۹۹۲ به ۵۸ درصد افزایش یافته است. در میان کشورهای همجوار در سال ۱۹۹۲، افغانستان کمترین نسبت شهرنشینی (۱۹ درصد) و کویت بیشترین نسبت شهرنشینی (۹۶ درصد) را دارا بوده اند.

۳-۱-۱-۲-۱- تحلیل پراکندگی جمعیت بر حسب اندازه گروههای سنی

علاوه بر حجم تحولات جمعیتی، تحولات مربوط به ساختار سنی جمعیت نیز از اهمیت بسیار بالایی در مباحث مربوط به برنامه ریزی امور توسعه در ابعاد مختلف آن دارا می باشد. از آنجا که نیازهای هر مقطع سنی متفاوت می باشد، لذا در تعیین میزان و نوع نیازهای مختلف مسکن، آموزش، بهداشت، اشتغال و ... برای ساکنان یک منطقه آگاهی از ساختار سنی و گرایشات کلی حاکم بر تحولات آن از جایگاه بالایی برخوردار می باشد.

تقسیم بندی سنی جمعیت به سه گروه عمده زیر به لحاظ کاربرد آن در مباحث اقتصادی و همچنین تفاوت در نوع نیازها و خواست ها حائز اهمیت می باشد.

الف: گروه سنی ۰-۱۴ ساله

این گروه سنی که به لحاظ اقتصادی افراد غیر فعال اقتصادی را شامل می شوند در بر گیرنده افراد در سن قبل از کار به طور عمده می باشند. در مباحث اقتصادی معمولاً این گروه سنی غیر فعال محسوب می شوند و عملاً نقشی در تولید ندارند و صرفاً مصرف کننده می باشند. نیازهای این گروه سنی علاوه بر مباحث پوشاک، تغذیه، بهداشت و درمان شامل آموزش و تعلیم و تربیت می باشد. سهم جمعیت این گروه سنی از کل جمعیت را تحت عنوان ضریب جوانی جمعیت می شناسیم. یکی از شاخص های توسعه ضریب جوانی جمعیت است. بر اساس تست ورتهایم چنانچه نسبت جمعیت ۰-۱۴ ساله بر کل جمعیت بیشتر یا مساوی ۴۰ درصد باشد، آن منطقه دارای جمعیت جوان است و افزایش ضریب مذکور بیانگر سطح توسعه یافتگی پایین تر است. به عبارت دیگر به هر میزان که سهم نسبی جمعیت جوان منطقه ای کمتر باشد، سطح توسعه یافتگی آن منطقه

بالتر است. به عبارت دیگر سطح توسعه یافتگی با جوانی جمعیت رابطه ی معکوس و با سالخوردگی جمعیت رابطه مستقیم دارد. در کشورهای پیشرفته به دلیل توسعه یافتگی سطح بهداشت و آموزش و امکانات، باروری قابل کنترل است بنابراین در چنین جامعه ای از جوانی جمعیت کاسته می شود و چون متوسط عمر افراد بیشتر می شود، درصد سالخوردگی جمعیت افزایش می یابد.

ب: گروه سنی ۱۵-۶۴ ساله

این گروه سنی که به لحاظ اقتصادی افراد فعال اقتصادی (بالقوه فعال) را در بر می گیرد، معمولاً در سن کار قرار دارند، و بجز زنان خانه دار، افراد معلول و محصلین و دانشجویان واقع در این طبقه سنی مابقی افراد معمولاً به صورت جمعیت فعال خود نمایی می کنند که یا قادر به یافتن شغل می گردند و به اصطلاح شاغل می شوند و یا به صورت افراد بیکار تلقی می گردند. بخش عمده تقاضای مسکن در این طبقه سنی قرار دارد، که معمولاً به طور مشخص افراد بالای ۲۵ سال سن را در بر می گیرد (با توجه به اعلام سن متوسط ازدواج برای مردان توسط مرکز آمار ایران در سرشماری سال ۱۳۸۵) این گروه سنی هم بلحاظ نقش تولیدی آن و هم نوع نیازها و خواسته ها از سایر گروههای سنی متمایز می باشند، افراد واقع در این گروه سنی غالباً بر نیاز و تقاضای عمومی انسان ها از قبیل تغذیه، پوشاک، بهداشت و درمان دارای اساسی ترین تقاضای شغل و مسکن می باشند، معمولاً افراد دارای سنین بالاتر از میانه این گروه سنی تشکیل خانواده داده اند و دارای فرزندان نیز می باشند، از شغل و مسکن (اگر چه در مواردی نامناسب) برخوردارند، اما افراد واقع در سنین زیرمیانه سنی آن طبقه معمولاً دارای اساسی ترین نیاز و تقاضا برای مسکن می باشند.

ج: افراد ۶۵ ساله بیشتر

این گروه سنی به لحاظ تئوریک جزء بازنشسته ها و غیر فعال محسوب می گردند، اما در ایران و همچنین استان کرمان وضعیت افراد مذکور حکایت از فعالیت اقتصادی افراد تا زمان ناتوانی دارد، این مسئله عمدتاً به دلیل ضعف در پوشش بیمه های حمایتی مناسب و همچنین مشکلات معیشتی خانوارها و در مواردی بر دوش داشتن بار اقتصادی فرزندان که به هر دلیل قادر به تشکیل زندگی مستقل اقتصادی نشده اند دارد.

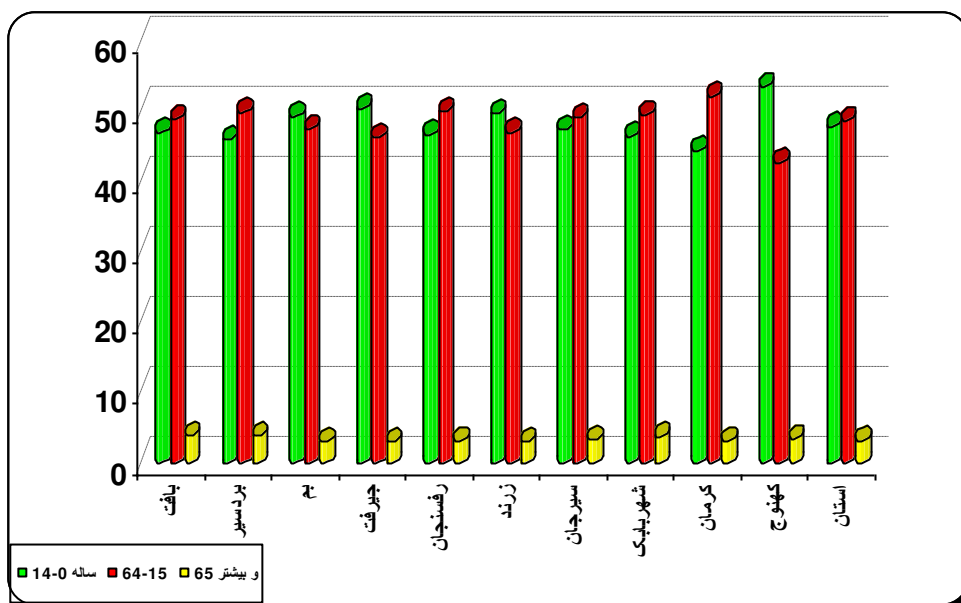
جدول ۳۶: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۹۰-۱۳۶۵

شهرستان	۱۳۶۵			۱۳۷۵			۱۳۸۵			۱۳۹۰		
	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰
ارزوئیه	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
انار	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بافت	۳.۹	۴۹	۴۷.۱	۵.۷	۴۹.۳	۴۴.۹	۷.۱	۶۶.۷	۲۶.۶	۵۷.۵۳	۵۳۴۲۵	۱۶۷۶۲
بردسیر	۳.۹	۵۰	۴۶.۱	۵.۰۶	۵۱.۹	۴۳.۰۴	۴.۶	۶۶.۷	۲۷.۸	۴۴۵۰	۵۰۷۱۹	۱۸۵۶۹

۱۳۹۰			۱۳۸۵			۱۳۷۵			۱۳۶۵			شهرستان
۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰ ساله	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰ ساله	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰ ساله	۶۵ و بیشتر	۱۵-۶۴	۱۴-۱۰ ساله	
۷۲۷۹	۱۳۵۳۴۳	۵۲۹۸۱	۳.۹	۶۵	۳۱.۳	۳.۷	۵۱.۳	۴۵	۳	۴۷.۶	۴۹.۴	بم
۱۲۰۸۹	۱۹۰۳۳۸	۷۵۳۱۳	۵.۱	۶۶.۶	۲۸.۶	۴.۲	۵۰.۲	۴۵.۶	۳	۴۶.۴	۵۰.۵	جیرفت
۲۵۶۸	۲۳۶۴۵	۸۱۷۹										رابر
۲۵۹۳	۲۷۳۷۰	۱۰۳۳۲	۷.۵	۶۷.۷	۲۶.۵	۳.۹	۵۷.۵	۳۸.۴	-	-	-	راور
۱۶۲۲۴	۲۰۲۰۷۰	۶۹۶۲۷	۵.۲	۶۷.۶	۲۷.۳	۴.۲	۵۵.۱	۳۰.۷	۳.۱	۵۰.۱	۴۶.۸	رفسنجان
۳۷۵۷	۶۴۳۴۶	۳۶۳۱۸	۳.۶	۵۶.۷	۳۹.۷	۳.۳	۵۶.۱	۴۰.۶	-	-	-	رودبار جنوب
۲۰۸۳	۴۰۵۲۵	۲۳۷۲۷	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ریگان
۷۵۰۷	۸۷۱۵۸	۳۴۴۳۹	۵.۲	۶۸.۳	۲۶.۵	۳.۳	۵۵.۶	۴۱.۱	۳	۴۷.۱	۴۹.۸	زرند
۱۳۵۹۲	۱۸۶۵۵۶	۶۷۵۴۹	۵.۱	۶۸.۳	۲۶.۶	۶.۲	۵۳.۷	۴۰.۱	۳.۳	۴۹.۲	۴۷.۵	سیرجان
۵۹۴۲	۶۲۷۲۴	۲۱۸۲۹	۵.۸	۶۹.۳	۲۴.۹	۶	۵۳.۱	۴۰.۹	۳.۸	۴۹.۶	۴۶.۵	شهربابک
۳۵۴۶	۵۶۳۹۹	۲۵۹۹۷	۵.۸	۶۹.۳	۲۴.۹	۶	۵۳.۱	۴۰.۹	-	-	-	عنبرآباد
۱۴۴۸	۲۲۳۷۹	۱۰۵۹۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	فاریاب
۲۷۵۱	۴۲۹۵۶	۲۲۳۳۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	فهرج
۳۵۷۰	۴۸۶۹۵	۲۴۱۱۱	۴.۶	۵۹.۲	۳۶.۲	۳.۳	۵۶.۱	۴۰.۶	-	-	-	قلعه گنج
۳۳۹۴۴	۵۱۰۵۴۲	۱۷۷۹۹۸	۴.۴	۷۰.۳	۲۵.۳	۳.۹	۵۱.۸	۴۴.۳	۳.۱	۵۲.۲	۴۴.۶	کرمان
۱۵۰۶	۱۴۲۸۶	۵۹۲۹	۶.۹	۶۷.۵	۲۷.۶	-	-	-	-	-	-	کوهبنان
۳۰۱۱	۵۷۳۱۴	۲۵۹۶۵	۳.۵	۶۳.۲	۳۳.۳	۳.۵	۵۱.۵	۴۵	۳.۴	۴۲.۹	۵۳.۶	کهنوج
۳۲۹۲	۴۲۹۰۵	۱۸۳۳۱	۵.۱	۶۲	۳۲.۹	۵	۵۲.۵	۴۲.۵	-	-	-	منوجان
۲۴۷۶	۳۸۶۶۵	۱۷۰۸۸	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نرماشیر
۱۴۳۱۸۷	۲۰۱۱۷۱۱	۷۸۴۶۸۰	۴.۷۱	۶۶.۹۸	۲۸.۳۲	۴.۲۹	۵۳.۴۷	۴۲.۲۴	۳.۲۳	۴۸.۷۶	۴۷.۹۳	استان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

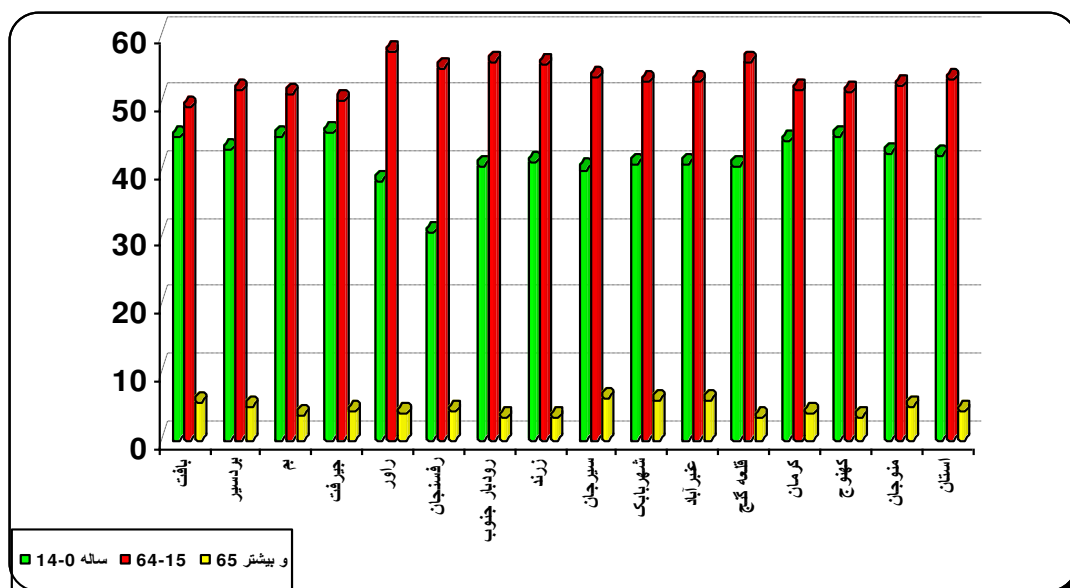
نمودار ۲۳: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۶۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵

نمودار فوق جمعیت گروههای سنی بزرگ شهرستان ها و استان کرمان را برای سال ۱۳۶۵ نشان می دهد. باروری بالای دهه ۶۵-۱۳۵۵ خود را در این نمودار نشان می دهد زیرا جمعیت ۱۴-۰ ساله در بسیاری از شهرستان ها از جمعیت فعال بیشتر است. در این نمودار شهرستان هایی که در سال ۶۵ وجود نداشتند دیده نمی شوند.

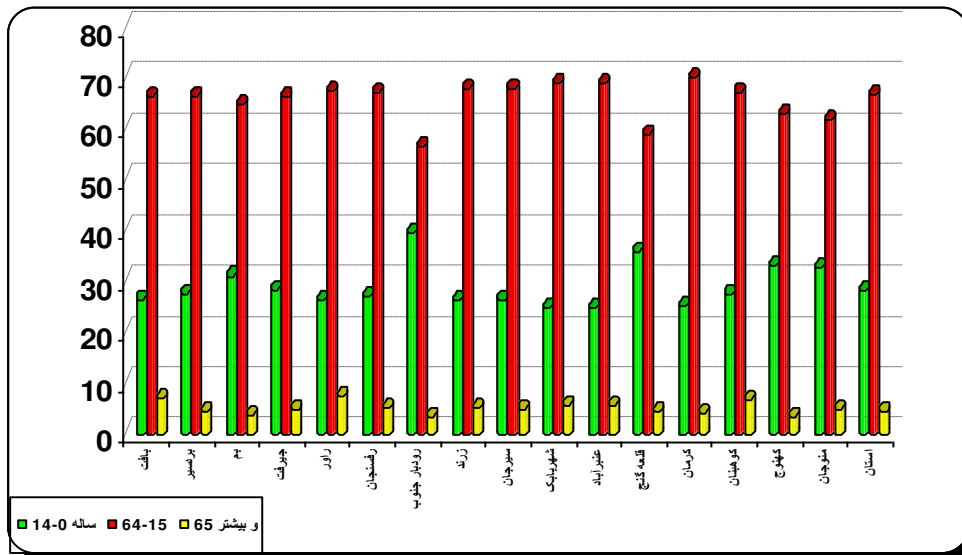
نمودار ۲۴: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۷۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵

نمودار فوق جمعیت گروههای سنی بزرگ شهرستان ها و استان کرمان را در سال ۱۳۷۵ نشان می دهد. کنترل باروری در دهه ۷۵-۱۳۶۵ خود را در این نمودار نشان می دهد زیرا جمعیت ۱۴-۰ ساله در بسیاری از شهرستان ها از جمعیت فعال کمتر شده است. در این نمودار شهرستان هایی که در سال ۷۵ وجود نداشتند دیده نمی شوند.

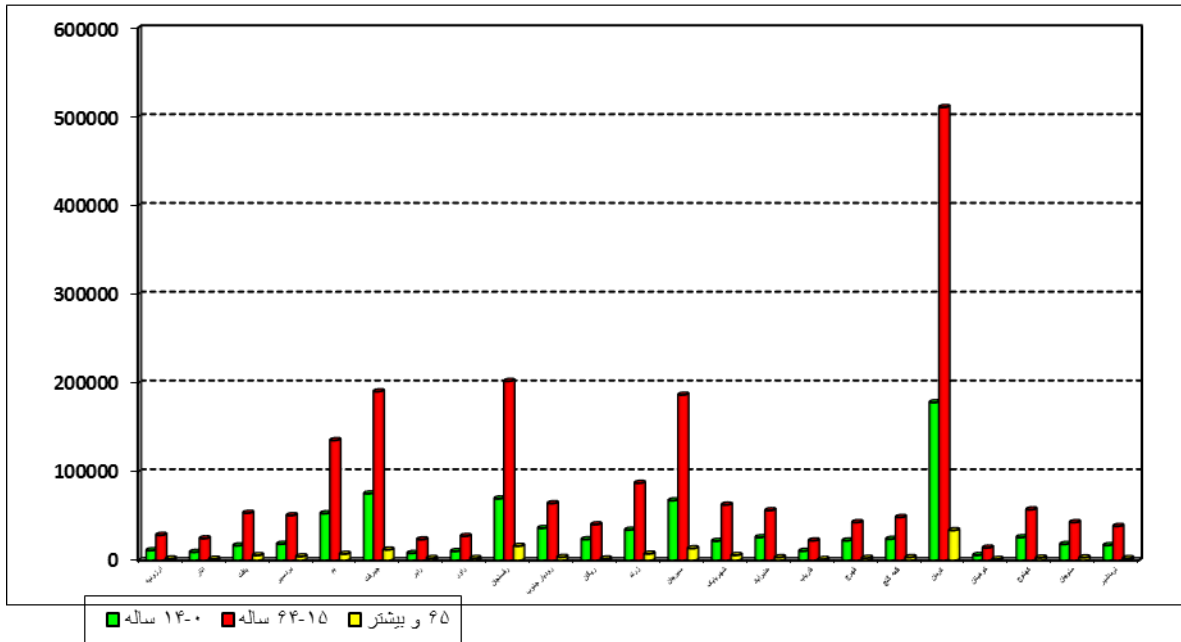
نمودار ۲۵: جمعیت گروههای سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۸۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۸۵

نمودار فوق جمعیت گروههای سنی بزرگ شهرستان ها و استان کرمان را در سال ۱۳۸۵ نشان می دهد. ادامه کنترل باروری که از دهه ۷۵-۱۳۶۵ شروع شده خود را در این نمودار نیز نشان می دهد زیرا جمعیت ۱۴-۰ ساله در بسیاری از شهرستان ها از جمعیت فعال کمتر و درصد جمعیت فعال در تمام شهرستان ها رشد قابل ملاحظه ای داشته است. در این سال تعداد شهرستان های استان ۱۶ شهرستان می باشد.

نمودار ۲۶: جمعیت گروه‌های سنی بزرگ به تفکیک شهرستان ۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۹۰

نمودار فوق جمعیت گروه‌های سنی بزرگ شهرستان ها و استان کرمان را در سال ۱۳۹۰ نشان می دهد. ادامه کنترل باروری که از دهه ۷۵-۱۳۶۵ شروع شده خود را در این نمودار نیز نشان می دهد زیرا جمعیت ۱۴-۰ ساله در همه ی شهرستان ها از جمعیت فعال کمتر و درصد جمعیت فعال در تمام شهرستان ها رشد قابل ملاحظه ای داشته است. در این سال تعداد شهرستان های استان ۲۳ شهرستان می باشد.

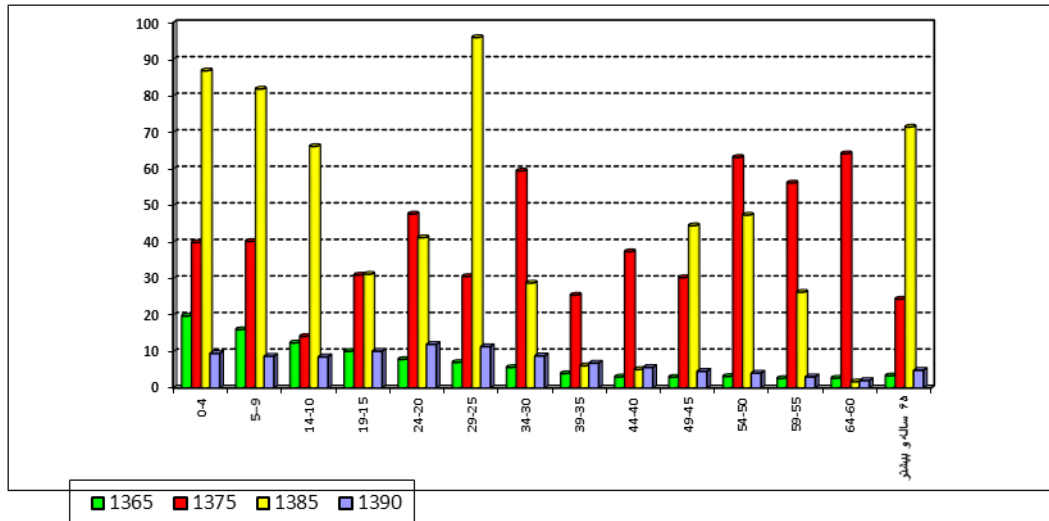
جدول ۳۷: سهم هر یک از گروه‌های سنی از کل جمعیت استان کرمان ۹۰-۱۳۶۵

گروه سنی	سال ۱۳۶۵		سال ۱۳۷۵		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۹۰	
	نفر	درصد	نفر	درصد	نفر	درصد	نفر	درصد
۰-۴	۳۱۹۱۰۷	۱۹.۶۶	۲۲۲۴۷۵	۸/۳۹	۲۳۴۹۷۶	۸/۸۶	۲۷۷۸۸۵	۹.۴۶
۵-۹	۲۵۸۸۳۷	۱۵.۹۵	۳۰۲۲۹۱	۱۱/۴۰	۲۳۳۶۴۷	۸/۸۱	۲۵۵۶۹۰	۸.۷
۱۰-۱۴	۱۹۹۹۳۴	۱۲.۳۲	۳۲۱۸۸۸	۱۲/۱۴	۲۸۲۶۳۴	۱۰/۶۶	۲۵۱۱۰۵	۸.۵۴
۱۵-۱۹	۱۶۲۴۶۵	۱۰.۰۱	۲۴۶۶۷۹	۹/۳۰	۳۵۳۱۴۹	۱۳/۳۱	۲۹۶۲۱۸	۱۰.۰۸
۲۰-۲۴	۱۲۶۸۷۹	۷.۸۲	۱۷۱۵۸۰	۶/۴۷	۳۵۵۵۹۸	۱۳/۴۱	۳۵۱۱۲۳	۱۱.۹۵
۲۵-۲۹	۱۱۳۳۲۶	۶.۹۸	۱۴۰۵۰۲	۵/۳۰	۲۶۳۹۶۸	۹/۹۵	۳۳۳۲۸۶	۱۱.۳۴
۳۰-۳۴	۹۱۲۷۵	۵.۶۲	۱۲۱۶۳۳	۴/۵۹	۱۹۳۱۹۰	۷/۲۸	۲۵۸۶۹۰	۸.۸
۳۵-۳۹	۶۴۱۳۲	۳.۹۵	۱۱۲۸۴۷	۴/۲۵	۱۶۱۳۶۲	۶/۰۸	۲۰۰۴۰۷	۶.۸۲
۴۰-۴۴	۴۸۸۱۴	۳.۰۱	۸۹۳۲۲	۳/۳۷	۱۳۴۳۴۰	۵/۰۶	۱۶۶۰۸۷	۶.۶۵
۴۵-۴۹	۴۷۷۷۰	۲.۹۴	۶۰۹۲۹	۲/۳۰	۱۱۷۶۳۷	۴/۴۴	۱۳۵۰۶۶	۴.۶
۵۰-۵۴	۵۱۱۸۱	۳.۱۵	۴۳۳۴۷	۱/۶۳	۹۲۰۸۰	۳/۴۷	۱۲۰۰۷۳	۴.۰۹

۳۰۷	۹۰۳۱۷	۲/۲۶	۵۹۹۱۵	۱/۵۶	۴۱۲۹۶	۲.۶۰	۴۲۱۷۳	۵۵-۵۹
۲۰۴	۵۹۸۴۶	۱/۷	۴۵۱۰۲	۱/۶۴	۴۳۴۹۵	۲.۶۷	۴۳۳۸۰	۶۰-۶۴
۴.۸۷	۱۴۳۱۹۵	۴/۷۱	۱۲۴۸۱۵	۳/۲۴	۸۵۸۲۵	۳.۳۱	۵۳۷۱۵	۶۵ ساله و بیشتر
۱۰۰	۲۹۳۸۹۸۸	۱۰۰	۲۶۵۲۴۱۳	۱۰۰	۲۰۰۴۳۲۸	۱۰۰	۱۶۲۲۹۵۸	جمع

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۲۷: سهم هر یک از گروههای سنی از کل جمعیت ۹۰-۱۳۶۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

۴-۱-۱-۲-۱- تحلیل تراکم جمعیت

شاخص تراکم نسبی نشان می دهد که در هر کیلومتر مربع چند نفر زندگی می کنند. جدول ذیل نشان می دهد که از بین شهرستان های استان در طول دو دهه ۶۵-۷۵ و ۸۵-۷۵ شهرستان رفسنجان دارای بیشترین تراکم بوده است و تراکم جمعیت در این شهرستان در سال های ۶۵، ۷۵ و ۸۵ به ترتیب ۱۸/۳، ۲۴/۶ و ۲۷/۸ نفر در هر کیلومتر مربع بوده است. و کمترین تراکم در سال ۶۵ و ۷۵ متعلق به شهرستان کهنوج به ترتیب با ۵/۵ و ۶/۱ نفر در هر کیلومتر مربع، در سال ۸۵ متعلق به راور با ۲/۹ نفر در هر کیلومتر مربع می باشد. در سال های ۹۰-۱۳۸۵ بیشترین تراکم جمعیت مربوط به شهرستان کهنوج با ۴۰/۸ نفر در هر کیلومتر مربع و کمترین تراکم جمعیت مربوط به شهرستان راور با ۲/۹ نفر در هر کیلومتر مربع بوده است.

تراکم جمعیت استان در سال ۶۵ برابر ۸/۷، سال ۷۵ برابر ۱۰/۸، در سال ۱۳۸۵ برابر ۱۵ نفر در هر کیلومتر مربع و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱۶/۲ نفر می باشد.

از نظر وسعت شهرستان کرمان با مساحت ۴۴۱۹۲.۸۳ کیلومتر مربع (۲۴.۳۱ درصد از کل استان) بزرگترین و شهرستان کوهبنان با مساحت ۳۱۹۰.۱۱ کیلومتر مربع (۲.۲۴ درصد از کل استان) کوچکترین شهرستان استان می باشند.

از نظر مسافت نزدیکترین شهرستان به مرکز استان شهرستان بردسیر با ۶۳.۷۴ کیلومتر و شهرستان منوجان با ۳۲۳.۰۳ کیلومتر دورترین شهرستان به مرکز استان می باشند.

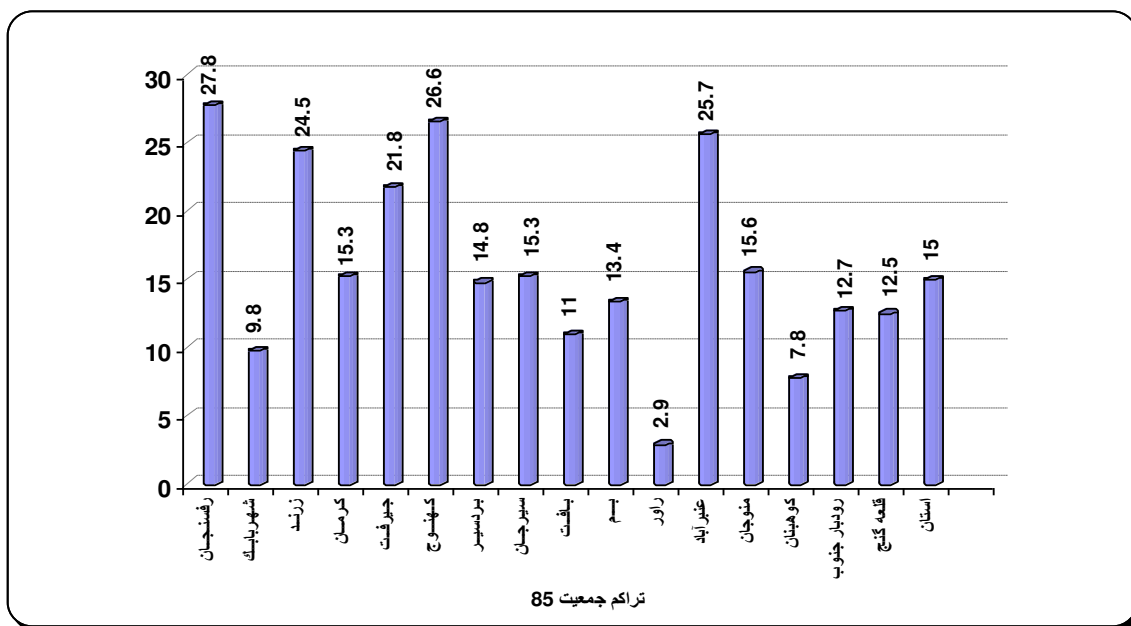
روند تراکم جمعیت در استان و شهرستان های آن افزایشی بوده و از سال ۶۵ تا ۷۵ سیر صعودی داشته است.

جدول ۳۸: تراکم نسبی جمعیت شهرستان های استان کرمان در طی سه سرشماری عمومی نفوس و مسکن

شهرستان	مساحت (km^2)	۱۳۶۵		۱۳۷۵		۱۳۸۵		۱۳۹۰	
		تراکم نسبی	جمعیت	تراکم نسبی	جمعیت	تراکم نسبی	جمعیت	تراکم نسبی	جمعیت
ارزوئیه	۴۸۹۰	-	-	-	-	-	-	۸.۶	۴۱۹۷۹
انار	۲۱۴۰	-	-	-	-	-	-	۱۶.۵	۳۵۲۹۵
بافت	۶۴۹۴	۹/۱	۱۱۴۷۳۱	۹/۷۴	۱۲۲۹۶۷	۱۱	۱۴۵۰۱۴	۱۱.۷	۷۵۹۴۰
بردسیر	۶۱۳۹	۹/۶	۵۸۳۰۶	۱۰/۸	۶۵۷۴۵	۱۴/۸	۸۹۲۶۵	۱۲	۷۳۸۳۷
بم	۵۱۷۰	۸/۶	۱۶۶۷۰۱	۱۰/۲	۱۹۸۴۳۵	۱۳/۴	۲۸۲۳۱۱	۳۷.۸	۱۹۵۶۰۳
جیرفت	۹۶۵۳	۱۰/۲	۱۷۴۵۸۴	۱۲/۲	۲۰۸۸۷۴	۲۱/۸	۱۸۷۵۹۵	۲۸.۸	۲۷۷۷۴۸
رابر	۱۸۵۳	-	-	-	-	-	-	۱۸.۶	۳۴۳۹۲
راور	۱۳۹۳۷	-	-	-	-	۲/۹	۳۹۴۶۲	۲.۹	۴۰۲۹۵
رفسنجان	۸۲۸۸	۱۸/۳	۱۷۸۹۱۷	۲۴/۶	۲۴۰۲۱۱	۲۷/۸	۲۹۵۱۷۵	۳۴.۷	۲۸۷۹۲۴
رودبار	۶۸۶۴	-	-	-	-	۱۲/۷	۸۷۵۹۴	۱۵.۲	۱۰۴۴۲۱
ریگان	۸۶۸۳	-	-	-	-	-	-	۷.۶	۶۶۳۳۵
زرنند	۵۴۷۷	۱۱	۱۲۶۹۸۶	۱۱/۷۴	۱۳۵۲۰۲	۲۴/۵	۱۲۰۸۱۱	۲۳.۶	۱۲۹۱۰۴
سیرجان	۱۳۱۲۹	۸/۷	۱۵۹۴۷۶	۱۰/۸	۱۹۸۶۲۷	۱۵/۳	۲۴۵۸۱۲	۲۰.۴	۲۶۷۶۹۷
شهربابک	۱۴۰۹۶	۵/۶	۵۴۹۶۵	۶/۳	۶۱۶۵۲	۹/۸	۱۰۲۵۳۷	۶.۴	۹۰۴۹۵
عنبرآباد	۳۴۰۸	-	-	-	-	۲۵/۷	۱۱۴۹۶۴	۲۵.۲	۸۵۹۴۲
فاریاب	۲۵۶۴	-	-	-	-	-	-	۱۳.۴	۳۴۴۱۷
فهرج	۴۵۶۰	-	-	-	-	-	-	۱۴.۹	۶۸۰۳۸
قلعه گنج	۱۰۴۳۷	-	-	-	-	۱۲/۵	۷۰۲۹۲	۷.۳	۷۶۳۷۶
کرمان	۴۴۶۳۰	۸/۴	۴۱۱۶۱۱	۱۱/۸۴	۵۷۷۶۷۹	۱۵/۳	۶۷۷۶۵۰	۱۶.۲	۷۲۲۴۸۴
کوهبنان	۲۲۳۶	-	-	-	-	۷/۸	۲۴۸۷۹	۹.۷	۲۱۷۲۱
کهنوج	۲۱۰۹	۵/۵	۱۷۶۶۸۱	۶/۱	۱۹۴۹۳۶	۲۶/۶	۱۰۵۲۰۷	۴۰.۸	۸۵۹۴۲
منوجان	۳۵۴۶	-	-	-	-	۱۵/۶	۶۳۸۴۵	۹.۷	۳۴۴۱۷
نرماشیر	۲۹۹۳	-	-	-	-	-	-	۱۹.۵	۵۸۲۹۹
کل	۱۸۳۵۰۶	۸/۷	۱۶۲۲۹۵۸	۱۰/۸	۲۰۰۴۳۲۸	۱۵	۲۶۵۲۴۱۳	۱۶	۲۹۳۸۹۸۸

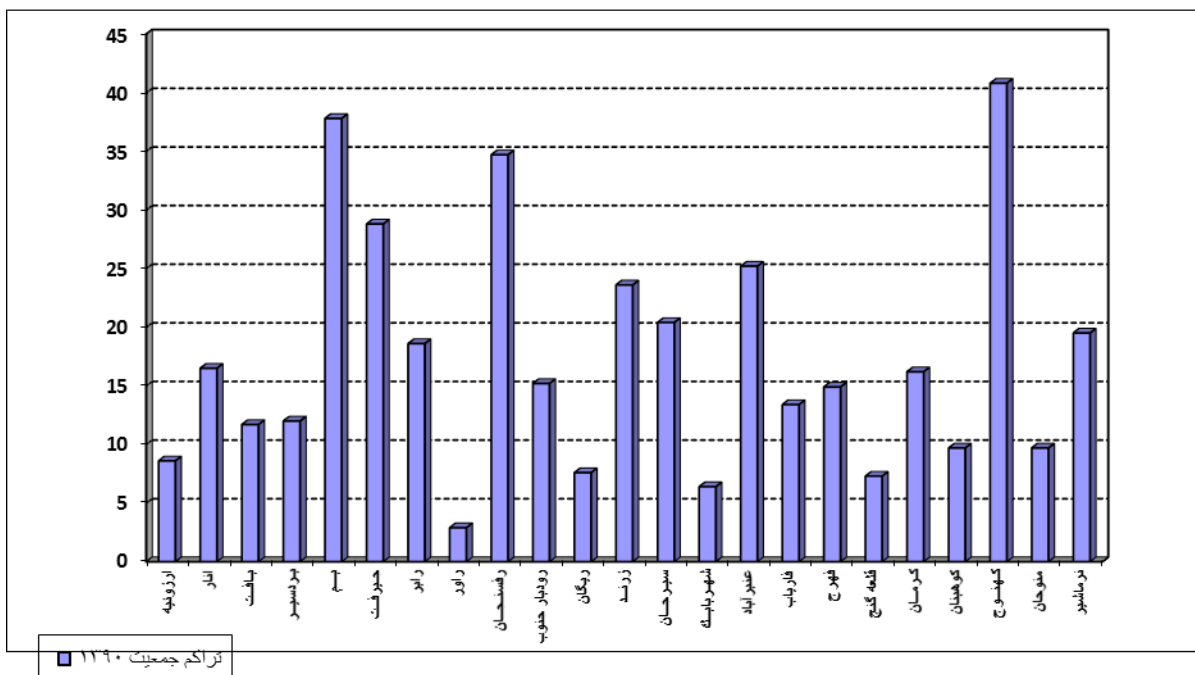
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۲۸: تراکم نسبی جمعیت شهرستان‌های استان کرمان ۱۳۸۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۸۵

نمودار ۲۹: تراکم نسبی جمعیت شهرستان‌های استان کرمان ۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

شاخص تراکم نسبی نشان می‌دهد که در هر کیلومتر مربع چند نفر زندگی می‌کنند. از بین شهرستان‌های استان در طول دهه- های اخیر شهرستان رفسنجان دارای بیشترین تراکم بوده است و کمترین تراکم در سال ۶۵ و ۷۵ متعلق به شهرستان کهنوج، و در سال ۸۵ متعلق به راور می‌باشد.

و به طور کلی روند تراکم جمعیت در استان و شهرستان‌های آن افزایشی بوده و یکی از دلایل آن می‌تواند افزایش نرخ رشد جمعیت باشد و دلیل دیگر آن ایجاد شهرستانهای جدید است که موجب جذب جمعیت از سایر نقاط شده است.

تحلیل بخش ۱-۲-۱-۱- بررسی جمعیت و پراکندگی

کمیت و کیفیت مسایل جمعیتی و تصور از آینده جمعیت، روی مسایل اقتصادی تأثیر خواهد گذاشت. از اینرو، برای انجام برنامه‌ریزی‌های اقتصادی مؤثر نیاز مبرمی به آگاهی از تعداد و آینده جمعیت احساس می‌شود. در ضمن آگاهی از تعداد و ترکیب جمعیت، نخستین گام در هر برنامه‌ای است.

افزایش شتابان باروری و رشد سریع جمعیت در دهه بعد از انقلاب اسلامی و کنترل موالید در دو دهه اخیر منجر به تغییرات بنیادی در ترکیب سنی جمعیت کشور شده است و شرایط خاص جمعیتی ایجاد کرده است، به طور خلاصه بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ جمعیت استان برابر ۲۹۳۸۹۸۸ نفر بوده است که از این تعداد ۵۰/۴۴ درصد مرد و ۴۹/۵۶ درصد زن بوده‌اند. سال ۱۳۷۵ تعداد جمعیت استان کرمان برابر ۲۰۰۴۳۲۸ نفر بوده است. نتایج سرشماری سال ۱۳۸۵ نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۵ جمعیت استان برابر ۲۶۵۲۴۱۳ نفر بوده است که از این تعداد ۵۱ درصد مرد و ۴۹ درصد زن بوده‌اند.

شواهد و مدارک زیادی وجود دارد که روند کاهش میزان‌های باروری را در استان تأیید می‌کند اما با وجود این شاهد افزایش نسبت جمعیت ۱۴-۰ ساله در سال‌های آتی خواهیم بود. این افزایش نسبت جمعیت در گروه سنی ۱۴-۰ ساله به دلیل افزایش تعداد موالید، ناشی از ورود متولدان دهه ۶۵-۵۵ (که هم زمان با انفجار جمعیتی در کشور بود)، به سنین ازدواج و باروری است، که در ادامه به بررسی دقیق تغییرات پرداخته شده است.

استان پهناور کرمان با مساحتی حدود ۱۸۱۷۱۴ کیلومتر مربع در جنوب شرق فلات ایران واقع شده. بر اساس آخرین تقسیمات کشوری این استان شامل ۲۳ شهرستان ۵۸ بخش، ۶۵ شهر و ۱۵۱ دهستان می‌باشد.

لازم به ذکر است که، استان کرمان در سال ۱۳۶۵ دارای ۱۰ شهرستان، ۲۳ بخش، ۲۲ شهر و ۱۲۲ دهستان بوده که در سال ۱۳۷۵ به ترتیب دارای ۱۰ شهرستان، ۳۱ بخش، ۲۷ شهر و ۱۴۱ دهستان گردیده است. افزایش تعداد شهرستان‌های استان و شکل‌گیری شهرستان‌های جدید که عمدتاً در مناطق جنوبی شکل گرفته‌اند، از عمده‌ترین تحولات تقسیمات سیاسی اداری استان محسوب می‌شوند همچنین بعد از سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ شهرستان ریگان نیز به عنوان شهرستان جدید از شهرستان بم تفکیک شد اما جمعیت و مناطق آن تحت پوشش این شهرستان هنوز به صورت رسمی اعلام نشده است.

در مورد جمعیت استان می‌توان گفت: جمعیت استان کرمان در سرشماری ۱۳۶۵ برابر ۱۶۲۲۹۵۸ نفر، سال ۱۳۷۵ برابر ۲۰۰۴۳۲۸ نفر، سال ۱۳۸۵ برابر با ۲۶۵۲۴۱۳ و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲۹۳۸۹۸۸ بوده است. نرخ رشد جمعیت در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۱۳، دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر ۲.۸۴ درصد در سال بوده است و در سال‌های ۱۳۸۵-۹- برابر با ۲/۱۶ درصد در هر سال بوده است. نرخ رشد جمعیت استان کرمان در این سال‌ها همواره بیش از نرخ رشد جمعیت کل کشور بوده است.

پدید آمدن چنین وضعیتی ناشی از مهاجرپذیر شدن استان است. عمده ترین دلایل بالا بودن نرخ رشد جمعیت در استان کرمان را می توان به صورت زیر طبقه بندی نمود.

- جنگ داخلی افغانستان باعث شد تا سیل مهاجران از این کشور به سوی ایران سرازیر گردند و استان کرمان به دلیل مجاورت با استان های مرزی ناگزیر از پذیرش بخشی از مهاجران شد.

- رونق اقتصادی در استان که همراه با ایجاد شهرک ها و نواحی صنعتی، ایجاد کارخانجات بزرگ و نیز راه اندازی مناطق ویژه اقتصادی در شهرهایی نظیر سیرجان و بم بود.

- توجه ویژه به بخش کشاورزی خصوصاً محصولات نظیر پسته که سرمایه فراوانی را وارد استان نمود.

- بالا رفتن سطح بهداشت که نتیجه مستقیم آن کاهش مرگ و میر بخصوص مرگ و میر اطفال بوده است.

- بالا بودن نسبی میزان موالید به ویژه در مناطق جنوبی استان.

- کاهش سن ازدواج (در دهه اول و دوم).

در مورد پراکندگی جمعیت در استان باید گفت که میزان شهرنشینی در استان کرمان از ۴۳.۱ درصد به ۵۷.۵ درصد رسیده است. در مقابل میزان روستانشینی در استان از ۵۶.۹ درصد برای سال ۱۳۶۵ به ۴۲.۵ درصد برای سال ۱۳۹۰ کاهش داشته است. ارقام فوق نشان می دهد که نقش کشاورزی و روستانشینی در زندگی مردم استان همچنان قابل توجه می باشد اما روند تغییرات حاکی از آن است که در آینده نه چندان دور در غیاب توجه به روستائیان، در این استان نیز مانند سایر نقاط کشور اکثریت ساکنان در نقاط شهری بسر خواهند برد.

که در کشورهای در حال توسعه افزایش جمعیت در شهرها همراه با توسعه شهری نبوده است و در بیشتر موارد باعث به وجود آمدن پدیده حاشیه نشینی شده است و واضح است که چه تبعاتی را به دنبال دارد. در استان کرمان نیز همین روند طی می شود مضاف بر این که واقع شدن استان کرمان در کویر و نیز سال های متوالی خشکسالی در استان کرمان، مهاجرت روستا- شهری را افزایش داده است، همچنین کم توجهی به توسعه روستایی، نبودن فرصت های شغلی مناسب در روستاها، وقوع زلزله های سال های اخیر از عوامل دافعه بوده و باعث مهاجرت روستائیان به شهرها و خصوصاً به مرکز استان شده است. افزایش تعداد شهرهای استان از ۲۲ شهر به ۵۸ شهر نیز باعث افزایش نرخ رشد جمعیت شهری شده است.

شهرستان های جدید التاسیس طی دهه (۱۳۷۵-۸۵) به ترتیب عبارتند از: شهرستان راور، عنبرآباد، منوجان، کوهبنان، رودبار جنوب و قلعه گنج و در سال های (۱۳۸۵-۹۰) شهرستان های ارزوئیه، انار، رابر، ریگان، فاریاب، فهرج و نورماشیر. به دلیل تحولات در تقسیمات اداری و افزایش شمار شهرستان های استان انجام مقایسه تحولات جمعیتی بین سه دهه مورد بررسی مشکل می باشد. لذا در این بررسی سعی گردیده با استفاده از همگون سازی (بازسازی بر اساس محدوده جدید) توزیع جمعیت سال های مذکور بر اساس تقسیمات سال ۱۳۹۰ تحولات جمعیتی مورد بررسی قرار گیرد.

در ادامه با جزئیات بیشتری به بررسی جمعیت و پراکندگی آن پرداخته شده است.

کل جمعیت استان طی دوره ۷۵-۶۵ از نرخ رشد متوسط ۲/۱۳ درصد برخوردار بوده است که در دهه ۸۵-۱۳۷۵ این نرخ به ۲/۸۴ درصد افزایش یافته است. و در سال‌های ۹۰-۸۵ به ۲/۱۶ درصد کاهش یافته است. به لحاظ تحولات جمعیت شهری و روستایی طی سال‌های مورد بررسی تفاوت قابل ملاحظه‌ای مشاهده می‌شود. به عبارت دیگر نرخ شهرنشینی در سال ۶۵ برابر ۴۳/۰۵ در سال ۷۵ برابر ۵۲/۸۹، در سال ۸۵ برابر ۵۸/۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۵۷/۵ بوده است. در این ارتباط دو عامل عمده در تحولات بالای جمعیتی در نقاط شهری موثر بوده اند:

۱- افزایش تعداد نقاط شهری استان

۲- مهاجرت بالای روستاییان به مناطق شهری

دو عامل فوق‌الذکر باعث شده اند علی‌رغم پایین‌تر بودن نرخ رشد طبیعی جمعیت در مناطق شهری استان، نرخ رشد کل جمعیت در این مناطق در سطح به مراتب بالاتری در مقایسه با نقاط روستایی قرار می‌گیرد. در دهه ۸۵-۱۳۷۵ و و سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ این وضعیت دگرگون گردیده و نرخ رشد جمعیت مناطق روستایی نسبت به دهه قبل از آن به حدود ۸ برابر بالغ گردیده است. این در حالی است که از متوسط نرخ رشد جمعیت شهری استان کاسته شده است.

۲-۱-۲-۱- تحلیل روند تحولات جمعیت استان و گرایش‌های غالب بر آن

میزان جمعیت و تحولات مربوط به آن پایه و اساس کلیه برنامه‌ریزی‌های شهری و منطقه‌ای محسوب می‌گردد. به طوری که میزان و گرایش حاکم بر تحولات کلی جمعیت در یک منطقه میزان تقاضای مسکن و سایر امکانات، خدمات و زیرساخت‌های لازم برای حیات ساکنان منطقه را تحت تاثیر قرار می‌دهد. این مساله از آن جهت دارای اهمیت است که با توجه به افق برنامه‌ریزی‌های توسعه مناطق، علاوه بر سطح جمعیت فعلی، میزان و ترکیب جمعیت در سال‌های مورد نظر در افق برنامه‌ریزی نیز از پارامترهای عمده و اساسی در تبیین و شناخت نیازمندی‌های مختلف ساکنان منطقه محسوب می‌گردد. این نیازمندی‌ها محدود به تقاضای مسکن نبوده و کلیه ابعاد آموزشی، بهداشتی و درمانی، رفاهی و تربیتی، معیشتی و درآمدی، حمل و نقل و ارتباطات و ... را در بر می‌گیرد. از این روست که شناخت مراکز جمعیت‌پذیر و قطب‌های اصلی رشد جمعیت از اهمیت بسیار بالایی در تبیین سیاست‌ها و تبیین نیازمندی‌های کلی جمعیت برخوردار می‌باشد.

بررسی تحولات کلی جمعیت در استان کرمان سال‌های گذشته همان‌گونه که در مباحث گذشته نیز بیان گردید، به لحاظ توزیع جغرافیایی جمعیت بر حسب تقسیمات اداری - سیاسی استان و همچنین تفکیک مناطق شهری و روستایی از تغییرات عمده‌ای برخوردار می‌باشد. عمده این تغییرات اساسی، تغییر در گرایش‌های کلی تحول جمعیت در مناطق روستایی را نشان می‌دهد، که در دهه اخیر بر خلاف دهه قبل از آن با افزایش غیرمنتظره رشد جمعیت مناطق روستایی استان روبرو بوده است. این مساله با توجه به تفاوت ماهوی بین نیاز ساکنان شهری و روستای از اهمیت عمده‌ای برخوردار می‌باشد. به نظر می‌رسد، علاوه بر تغییرات مربوط به نرخ رشد طبیعی جمعیت که غالباً در سطح مناطق روستایی از درجه اهمیت بالاتری برخوردار می‌باشد، تغییر تقسیمات سیاسی - اداری استان نیز در تغییر گرایش‌های حاکم بر تحولات مکانی جمعیت نیز تاثیر بسزایی داشته است.

میزان جمعیت و تحولات مربوط به آن پایه و اساس کلیه برنامه‌ریزی‌های شهری و منطقه‌ای محسوب می‌گردد. با توجه به افق برنامه‌ریزی‌های توسعه مناطق، علاوه بر سطح جمعیت فعلی، میزان و ترکیب جمعیت در سال‌های مورد نظر در افق برنامه‌ریزی نیز از پارامترهای عمده و اساسی در تبیین و شناخت نیازمندی‌های مختلف ساکنان منطقه محسوب می‌گردد. این نیازمندی‌ها تقاضای مسکن و کلیه ابعاد آموزشی، بهداشتی و درمانی، رفاهی و تربیتی، حمل و نقل و ... را در بر می‌گیرد. از این روست که شناخت مراکز جمعیت‌پذیر و قطب‌های اصلی رشد جمعیت از اهمیت بسیار بالایی در تبیین سیاست‌ها و تبیین نیازمندی‌های کلی جمعیت برخوردار می‌باشد. برای این منظور یکی از شاخص‌های مورد استفاده ضریب جذب جمعیتی می‌باشد، این ضریب بیانگر قدرت جذب جمعیتی شهرستان مورد نظر در دوره زمانی مورد بررسی می‌باشد. این ضریب با استفاده از نسبت افزایش جمعیت شهرستان افزایش کلی جمعیت در سطح استان در مقایسه با نسبت جمعیت شهرستان مزبور به کل جمعیت استان در سال پایه محاسبه می‌گردد، بیانگر قدرت جذب جمعیتی شهرستان مورد نظر در دوره زمانی مورد بررسی می‌باشد. در این بررسی دوره مورد نظر سال‌های (۱۳۸۵-۹۰) در نظر گرفته شده و با استفاده از شاخص ضریب جذب جمعیتی به محاسبه آن در سطح هر یک از شهرستان‌ها پرداخته شده است. نتایج حاصل از این محاسبه در جدول یک به تفکیک هر شهرستان نشان داده شده است. بر اساس این شاخص شهرستان‌هایی که دارای ضریب جذب زیر یک هستند معمولاً در تحولات استانی جمعیت در سهم پایین تری از میانگین تحولات برخوردار بوده و به مفهوم کاهش سهم جمعیتی مناطق مزبور طی سال‌های آتی می‌باشد.

در دوره ۹۰-۱۳۸۵ شهرستان‌های جیرفت و رودبار ضریب جذب بالاتر از یک دارند.

و شهرستان‌های زرنند، سیرجان، راور، کرمان، قلعه گنج دارای ضریب زیر یک هستند. بقیه شهرستان‌ها به دلیل کاهش جمعیتشان در این دوره ضریب جذب منفی داشته‌اند.

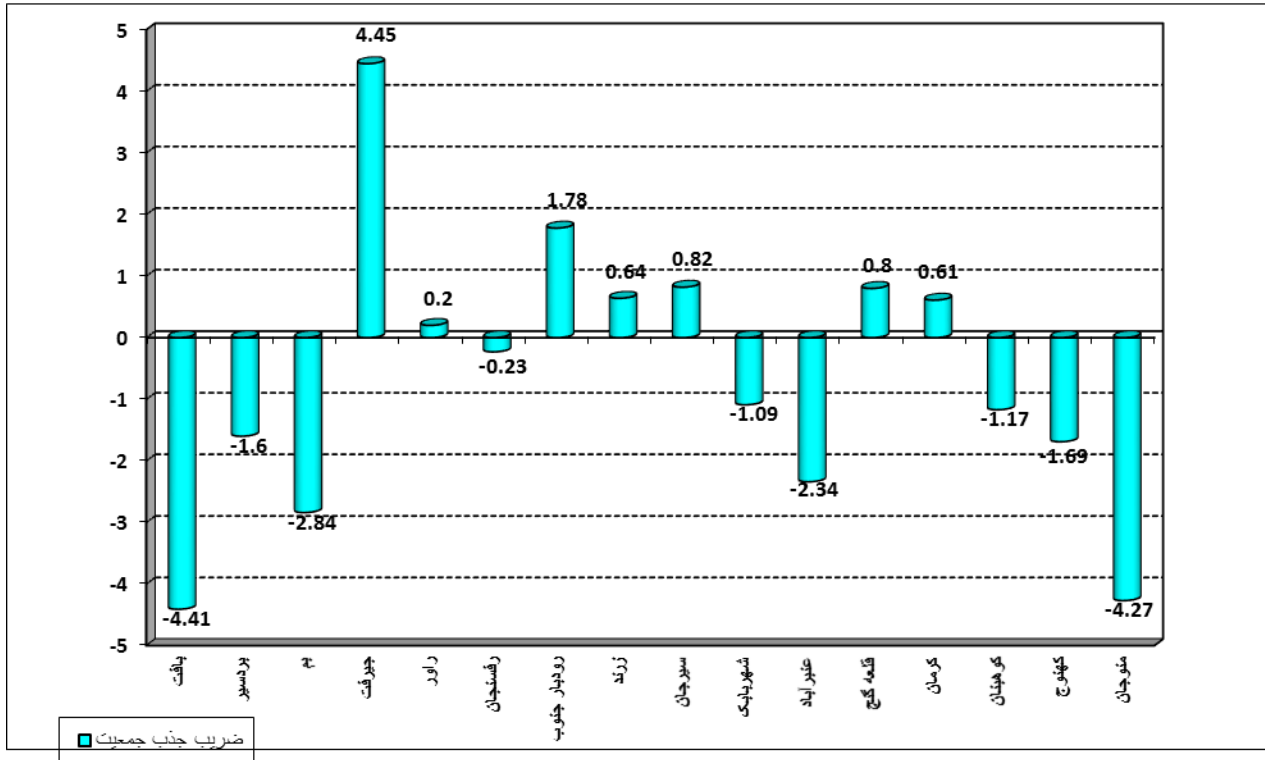
بررسی نتایج حاصل از محاسبات فوق حکایت از آن دارد که بالاترین ضریب جذب جمعیتی متعلق به شهرستان‌های جنوبی و عمدتاً محروم استان می‌باشند که عمده‌ترین ویژگی آنها در اغلب موارد محرومیت و جدیدالتاسیس بودن آنها می‌باشد. با توجه به ساختار مفهومی شاخص ضریب جذب جمعیتی به دلیل در نظر گرفتن افزایش‌های نسبی جمعیت در مناطق مختلف شاخص مناسبی که واقعیت‌های مورد نظر در این پژوهش را نشان دهد نمی‌باشد، زیرا در مواردی که پایه و سطح اولیه جمعیتی پایین می‌باشد، افزایش مطلق جمعیتی در سطح پایین موجبات بروز نرخ‌های نسبی بالا می‌گردد، به عنوان مثال شهرستان کرمان به دلیل بالا بودن میزان مطلق جمعیت علی‌رغم افزایش بیش از ۱۳۰ هزار جمعیت در طول این دهه در مقایسه با افزایش ۲۰ تا ۳۰ هزار نفری شهرستان‌های کوچک، از شاخص ضریب جذب جمعیتی پایین تری برخوردار می‌گردد، که در امر برنامه‌ریزی توسعه این مناطق باید به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

جدول ۳۹: شاخص ضریب جذب جمعیتی به تفکیک شهرستان در استان کرمان (۱۳۸۵-۹۰)

محل جغرافیایی	ضریب جذب جمعیت
ارزوئیه	-
انار	-
بافت	-۴.۴۱
بردسیر	-۱.۶
بم	-۲.۸۴
جیرفت	۴.۴۵
رابر	-
راور	۰.۲
رفسنجان	-۰.۲۳
رودبار جنوب	۱.۷۸
ریگان	-
زرنند	۰.۶۴
سیرجان	۰.۸۲
شهر بابک	-۱.۰۹
عنبرآباد	-۲.۳۴
فاریاب	-
فهرج	-
قلعه گنج	۰.۸
کرمان	۰.۶۱
کوهبنان	-۱.۱۷
کهنوج	-۱.۶۹
منوجان	-۴.۲۷
نرماشیر	-

مأخذ: محاسبه مشاور بر اساس سرشماری مقاطع ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۳۰: شاخص ضریب جذب جمعیتی به تفکیک شهرستان در استان کرمان

مأخذ: محاسبه شده بر اساس سرشماری مقاطع ۱۳۸۵-۱۳۹۰

ساختار سنی و تحولات آن

علاوه بر حجم تحولات جمعیتی، تحولات مربوط به ساختار سنی جمعیت نیز از اهمیت بسیار بالایی در مباحث مربوط به برنامه ریزی امور توسعه در ابعاد مختلف آن دارا می باشد. از آنجا که نیازهای هر مقطع سنی متفاوت می باشد، لذا در تعیین میزان و نوع نیازهای مختلف مسکن، آموزش، بهداشت، اشتغال و ... برای ساکنان یک منطقه آگاهی از ساختار سنی و گرایشات کلی حاکم بر تحولات آن از جایگاه بالایی برخوردار می باشد.

تقسیم بندی سنی جمعیت به سه گروه عمده زیر به لحاظ کاربرد آن در مباحث اقتصادی و همچنین تفاوت در نوع نیازها و خواست ها حائز اهمیت می باشد.

الف: گروه سنی ۱۴-۰ ساله

این گروه سنی که به لحاظ اقتصادی افراد غیر فعال اقتصادی را شامل می شوند در بر گیرنده افراد در سن قبل از کار به طور عمده می باشند. در مباحث اقتصادی معمولاً این گروه سنی غیر فعال محسوب می شوند و عملاً نقشی در تولید ندارند و صرفاً مصرف کننده می باشند. نیازهای این گروه سنی علاوه بر مباحث پوشاک، تغذیه، بهداشت و درمان شامل آموزش و تعلیم و تربیت می باشد. سهم جمعیت این گروه سنی از کل جمعیت را تحت عنوان ضریب جوانی جمعیت می شناسیم. یکی از شاخص های توسعه ضریب جوانی جمعیت است. بر اساس تست ورتهایم چنانچه نسبت جمعیت ۱۴-۰ ساله بر کل جمعیت بیشتر یا مساوی ۴۰ درصد باشد، آن منطقه دارای جمعیت جوان است و افزایش ضریب مذکور بیانگر سطح توسعه

یافتگی پایین تر است. به عبارت دیگر به هر میزان که سهم نسبی جمعیت جوان منطقه ای کمتر باشد، سطح توسعه یافتگی آن منطقه بالاتر است. به عبارت دیگر سطح توسعه یافتگی با جوانی جمعیت رابطه ی معکوس و با سالخوردگی جمعیت رابطه مستقیم دارد. در کشورهای پیشرفته به دلیل توسعه یافتگی سطح بهداشت و آموزش و امکانات، باروری قابل کنترل است بنابراین در چنین جامعه ای از جوانی جمعیت کاسته می شود و چون متوسط عمر افراد بیشتر می شود، درصد سالخوردگی جمعیت افزایش می یابد.

ب: گروه سنی ۱۵-۶۴ ساله

این گروه سنی که به لحاظ اقتصادی افراد فعال اقتصادی (بالقوه فعال) را در بر می گیرد، معمولاً در سن کار قرار دارند، و بجز زنان خانه دار، افراد معلول و محصلین و دانشجویان واقع در این طبقه سنی مابقی افراد معمولاً به صورت جمعیت فعال خود نمایی می کنند که یا قادر به یافتن شغل می گردند و به اصطلاح شاغل می شوند و یا به صورت افراد بیکار تلقی می گردند. بخش عمده تقاضای مسکن در این طبقه سنی قرار دارد، که معمولاً به طور مشخص افراد بالای ۲۵ سال سن را در بر می گیرد. این گروه سنی هم بلحاظ نقش تولیدی آن و هم نوع نیازها و خواسته ها از سایر گروههای سنی متمایز می باشند، افراد واقع در این گروه سنی غالباً بر نیاز و تقاضای عمومی انسان ها از قبیل تغذیه، پوشاک، بهداشت و درمان دارای اساسی ترین تقاضای شغل و مسکن می باشند، معمولاً افراد دارای سنین بالاتر از میانه این گروه سنی تشکیل خانواده داده اند و دارای فرزندان نیز می باشند، از شغل و مسکن (اگر چه در مواردی نامناسب) برخوردارند، اما افراد واقع در سنین زیرمیانه سنی آن طبقه معمولاً دارای اساسی ترین نیاز و تقاضا برای مسکن می باشند.

ج: افراد ۶۵ ساله بیشتر

این گروه سنی به لحاظ تئوریک جزء بازنشسته ها و غیر فعال محسوب می گردند، اما در ایران و همچنین استان کرمان وضعیت افراد مذکور حکایت از فعالیت اقتصادی افراد تا زمان ناتوانی دارد، این مسئله عمدتاً به دلیل ضعف در پوشش بیمه های حمایتی مناسب و همچنین مشکلات معیشتی خانوارها و در مواردی بر دوش داشتن بار اقتصادی فرزندان که به هر دلیل قادر به تشکیل زندگی مستقل اقتصادی نشده اند دارد.

علاوه بر حجم تحولات جمعیتی، تحولات مربوط به ساختار سنی جمعیت نیز از اهمیت بسیار بالایی در مباحث مربوط به برنامه ریزی امور توسعه در ابعاد مختلف آن دارا می باشد. تقسیم بندی سنی جمعیت به سه گروه عمده (۱۴-۶۴، ۰-۱۵ ساله و ۶۵ به بالا) به لحاظ کاربرد آن در مباحث اقتصادی و همچنین تفاوت در نوع نیازها و خواسته ها حائز اهمیت می باشد.

نسبت جنسی

جمعیت از جنس مرد و زن تشکیل می شود. معمولاً در هنگام تولد نسبت موالید پسر به موالید دختر مساوی ۱/۰۵ است. بدین معنی که در مقابل ۱۰۰ تولد دختر ۱۰۵ تولد پسر وقوع می یابد. لیکن این نسبت همیشه مساوی ۱/۰۵ نیست و تفاوت های ناچیز در زمان و مکان از این لحاظ به چشم می خورد. نسبت موالید پسر به دختر را در اصطلاح دموگرافی نسبت جنسی در هنگام تولد می نامند.

نسبت جنسی در سنین اولیه بویژه در گروه سنی ۴-۰ ساله نزدیک به مقدار طبیعی آن است و از آن به بعد تحت تأثیر عوامل متعددی تغییر می‌یابد. سطح بهداشت، نوع اشتغال و چگونگی باروری زنان از عوامل مهم در تغییرات مربوط به نسبت جنسی بر حسب سن در جمعیت‌های بسته (جمعیت‌های پر کنار از جریانات مهاجرتی) است. در سطوح بهداشت و طول عمر بالاتر که معمولاً با سطح باروری پایین‌تری نیز همراه است احتمال بقای زنان بیشتر و در نتیجه نسبت جنسی با بالا رفتن سن رو به کاهش می‌گذارد. در مقابل در جمعیت‌هایی که باروری در آنها قویتر و سطح بهداشت و طول عمر پایین‌تر باشد مرگ‌ومیرهای شدید دوران زایمان باعث کاهش تعداد زنان و در نتیجه افزایش نسبت جنسی می‌شود. در این شرایط نسبت جنسی با بالا رفتن سن افراد افزایش می‌یابد. عوامل دیگری مثل اضافه مرگ‌ومیرهای شغلی تعداد مردان را کاهش می‌دهد و نوعی تعادل بین تعداد زنان و مردان ایجاد می‌کند. مهاجرت بعنوان یک عامل خارجی نظم طبیعی توزیع جنسی جمعیت در سنین مختلف را بهم می‌زند و بسته به نوع آن اثرات متفاوت باقی می‌گذارد. در شرایطی که مهاجرت برای پیدا کردن کار و یا بهبود آن باشد معمولاً تعداد مردان جوان در بین مهاجران بیشتر بوده به همین دلیل موجب افزایش نسبت جنسی مخصوصاً در سنین کار و فعالیت می‌شود. در ارزیابی نسبت جنسی در جمعیت‌های مورد مطالعه باید به نکات زیر توجه نمود.

- ۱- در جمعیت‌های معمولی نسبت جنسی معمولاً نزدیک به ارقام طبیعی است.
- ۲- تغییرات نسبت جنسی از یک گروه سنی به گروه سنی دیگر چندان زیاد نیست.
- ۳- تغییرات نسبت جنسی در دوره‌های زمانی کوتاه مدت بسیار ناچیز است.
- ۴- در صورتی که از اثر مهاجرت‌های شدید صرف‌نظر شود معمولاً نسبت جنسی در سنین ۱۹-۱۵ ساله به جهت وجود محصلین پسر روستایی در جمعیت نقاط شهری بالاتر از نسبت طبیعی است.
- ۵- بالا بودن نسبت جنسی را نباید منحصرأً دلیل مهاجرپذیری و پایین بودن آن را دلیل مهاجر فرستی دانست. بلکه باید نخست به تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر بر آن پرداخت و حدود اثر مهاجرت در تغییرات نسبت جنسی را تعیین نمود.

۱-۲-۱-۲-۱- ساختار جنسی و تحولات آن در هر یک از شهرستان‌های استان

جدول ذیل تحولات شاخص نسبت جنسی استان و هر یک از شهرستان‌ها را نشان می‌دهد. همانطور که در این جدول دیده می‌شود، نسبت جنسی استان در سال ۱۳۶۵ برابر ۱۰۲/۷ بوده است که در سال ۱۳۷۵ به ۱۰۲/۴ نفر، در سال ۱۳۸۵ به ۱۰۴/۳ نفر و در سال ۱۳۹۰ به ۱۰۱/۸ نفر مرد در مقابل هر ۱۰۰ زن افزایش یافته است. در مباحث جمعیت‌شناسی با توجه به میزان متولدین مرد به زن در بدو تولد نسبت جنسی حدود ۱۰۵ طبیعی به نظر می‌رسد، و نزدیک شدن به این عدد بیانگر تعادل جمعیتی در یک الگوی متعادل منطقه ای خواهد بود. عواملی که به عنوان عوامل برون‌زا این تعادل جمعیتی را بهم می‌زنند معمولاً در بلند مدت و در سطح کلان از درجه تأثیر پایین‌تری برخوردار می‌گردند.

بررسی نسبت جنسی در سطح هر یک از شهرستان ها گویای آن است که وضعیت متفاوتی در این شاخص در هر یک از شهرستان ها دیده می شود. شهرستان بافت در سال ۱۳۶۵ دارای نسبت جنسی ۱۰۲ بوده اما دارای نسبت جنسی زیر ۱۰۰ در سال ۱۳۷۵ و هم در سال ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ می باشد که با توجه به دیگر عوامل اقتصادی و اجتماعی می توان اظهار داشت این مسئله بعلت مهاجرت بیشتر مردان در مقایسه با زنان و در نتیجه پایین بودن نسبت جنسی در این شهرستان می باشد. دیگر شهرستان هایی که دارای این وضعیت می باشند، می توان به ارزوئیه، رابر، راور، رودبار جنوب، ریگان، زرنده در سال ۱۳۷۵ و ۱۳۹۰، شهربابک در سال ۱۳۷۵، عنبر آباد، فاریاب، فهرج، قلعه گنج، کوهبنان در سال ۱۳۷۵ و کهنوج در سال ۱۳۷۵ و ۱۳۹۰، منوجان در سال ۱۳۹۰ اشاره نمود. همان گونه که بیان گردید اصلی ترین عامل در پایین بودن نسبت جنسی این مناطق مهاجرت نسبی بالاتر مردان در مقایسه با زنان از این شهرستان ها می باشد. شهرستان هایی که از وضعیت نسبی برابری بین زنان و مردان برخوردارند، می توان به راور، زرنده، کوهبنان و منوجان اشاره نمود.

شهرستان هایی که دارای نسبت جنسی بالاتری در مقایسه با شهرستان های فوق الذکر می باشند نیز می توان انار در سال ۱۳۹۰، بردسیر، بم، جیرفت، رفسنجان، زرنده در سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۸۵، سیرجان، شهربابک، کرمان و کهنوج در سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۸۵ و نورماشیر را نام برد.

بررسی نسبت جنسی و وضعیت اقتصادی اجتماعی شهرستان های فوق الذکر نشان دهنده آن است که این مناطق به دلیل وجود فعالیت های ویژه، متقاضی کار مردان بصورت نیروی کار یدی و کارگری (به طور عمده) می باشند و از قدرت جذب مردان مهاجر از دیگر مناطق استان، و دیگر استان های کشور و حتی خارج از کشور (افغانه) برخوردارند.

جدول ۴۰: جمعیت کشور و استان بر حسب جنس در نقاط شهری و روستایی ۱۳۹۰

شرح	کل مرد و زن	مرد	زن
کل	کل کشور	۳۷۹۰۵۶۶۹	۳۷۲۴۴۰۰۰
	استان کرمان	۲۹۳۸۹۸۸	۱۴۵۶۶۴۹
شهری	کل کشور	۵۳۶۴۶۶۶۱	۲۶۶۲۳۰۲۳
	استان کرمان	۱۶۸۹۸۴۲	۸۳۸۳۷۵
روستایی	کل کشور	۲۱۴۴۶۷۸۳	۵۶۲۲۵
	استان کرمان	۱۲۴۲۳۴۴	۶۱۴۹۵۴
غیر ساکن	کل کشور	۵۶۲۲۵	۲۷۴۱۱
	استان کرمان	۶۸۰۲	۳۳۲۰

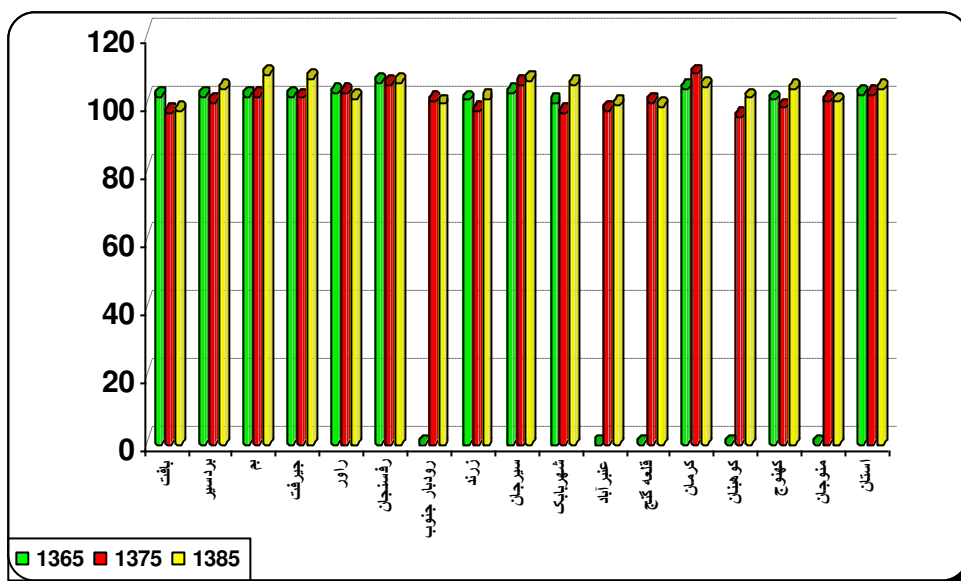
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

جدول ۴۱: شاخص نسبت جنسی به تفکیک شهرستان ۹۰-۱۳۶۵

شهرستان	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
ارزوئیه	-	-	-	۹۹.۴
انار	-	-	-	۱۰۵.۹
بافت	۱۰۲	۹۷	۹۷.۷	۹۹.۳
بردسیر	۱۰۲	۱۰۰.۲	۱۰۴.۱	۱۰۲.۸
بم	۱۰۲	۱۰۲	۱۰۸.۴	۱۰۱.۸
جیرفت	۱۰۲	۱۰۱.۶	۱۰۷.۴	۱۰۲.۹
رابر	-	-	-	۹۵.۱
راور	۱۰۳	۱۰۳	۱۰۱.۴	۹۸.۶
رفسنجان	۱۰۶	۱۰۵.۵	۱۰۶.۲	۱۰۴.۲
رودبار جنوب	-	۱۰۰.۷	۹۹.۸	۹۸.۴
ریگان	-	-	-	۹۷.۸
زرنند	۱۰۱	۹۷.۷	۱۰۱.۲	۹۱.۳
سیرجان	۱۰۳	۱۰۵.۴	۱۰۶.۶	۱۰۵.۳
شهربابک	۱۰۰	۹۷.۱	۱۰۵.۲	۱۰۳.۸
عنبرآباد	-	۹۷.۸	۹۹.۴	۹۹.۲
فاریاب	-	-	-	۹۸.۸
فهرج	-	-	-	۹۸.۹
قلعه گنج	-	۱۰۰.۲	۹۹.۱	۹۷
کرمان	۱۰۴	۱۰۸.۶	۱۰۵	۱۰۱.۸
کوهبنان	-	۹۵.۹	۱۰۱.۶	۱۰۱.۳
کهنوج	۱۰۱	۹۸.۷	۱۰۴.۲	۹۹.۱
منوجان	-	۱۰۰.۶	۱۰۰.۴	۹۹
نرماشیر	-	-	-	۱۰۹.۸
استان	۱۰۲.۷	۱۰۲.۴	۱۰۴.۲	۱۰۱.۸

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۳۱: شاخص نسبت جنسی به تفکیک شهرستان ۹۰-۱۳۶۵

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نسبت موالید پسر به دختر را در اصطلاح دموگرافی نسبت جنسی در هنگام تولد می نامند، که در حالت تعادل آن ۱۰۵ است. نسبت جنسی در سنین اولیه نزدیک به مقدار طبیعی آن است و از آن به بعد تحت تأثیر عوامل متعددی تغییر می یابد. چندین عامل نظم آن را تحت تأثیر قرار می دهند که به طور خلاصه عبارتند از: سطوح بهداشت و طول عمر، سطح باروری و مهاجرت.

تحولات نسبت جنسی استان در فاصله زمانی ۱۳۸۵-۱۳۶۵ به طور خلاصه چنین اند: نسبت جنسی استان در سال ۱۳۶۵ برابر ۱۰۲.۷ بوده است که در سال ۱۳۷۵ به ۱۰۲/۴ نفر، در سال ۱۳۸۵ به ۱۰۴/۳ نفر و در سال ۱۳۹۰ به ۱۰۸.۱ افزایش یافته است.

جدول ۴۲: جمعیت سرشماری استان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	استان کرمان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۲۹۳۸۹۸۸	۲۶۵۲۴۱۳	۲۰۰۴۳۲۸	۱۶۲۲۹۵۸	کل
۸۲۲۴۱۲	۱۳۵۳۸۶۵	۱۰۱۸۲۰۱	۸۲۲۴۱۲	جمعیت مردان
۸۰۰۵۴۶	۱۲۹۸۵۴۸	۹۸۶۱۲۷	۸۰۰۵۴۶	جمعیت زنان
۶۹۸۷۵۵	۱۵۵۲۵۱۹	۱۰۶۰۰۷۵	۶۹۸۷۵۵	شهری
۹۰۴۲۰۳	۱۰۸۹۷۴۸	۹۴۴۲۵۳	۹۲۴۲۰۳	روستایی
۷۸۴۶۸۰	۷۵۱۱۶۳	۸۴۶۶۵۴	۷۷۷۸۷۸	جمعیت ۱۴-۰ ساله
۲۰۱۱۷۱۱	۱۷۷۶۵۸۶	۱۰۷۱۶۳۰	۷۹۱۳۹۵	جمعیت ۶۴-۱۵ ساله
۱۴۳۱۸۷	۱۲۴۹۲۸	۸۶۰۴۴	۵۲۴۶۰	جمعیت ۶۵ ساله به بالا

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۴۳: جمعیت سرشماری استان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۶۵ (درصد)

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	استان کرمان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	کل
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمعیت مردان
۶۷.۵	۵۱	۵۰.۸	۵۰.۶۷	جمعیت زنان
۳۳.۵	۴۹	۴۹.۲۰	۴۹.۳۳	شهری
۴۳.۱	۵۸.۵	۵۲.۸۹	۴۳.۰۵	روستایی
۹۵.۶	۴۱.۱	۴۷.۱۱	۵۶.۹۵	جمعیت ۰-۱۴ ساله
۲۶.۷	۲۸.۳۲	۴۲.۲۴	۴۷.۹۳	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله
۶۸.۴	۶۶.۹۸	۵۳.۴۷	۴۸.۷۶	جمعیت ۶۵ ساله به بالا
۴.۸	۴.۷۱	۴.۲۹	۳.۲۳	

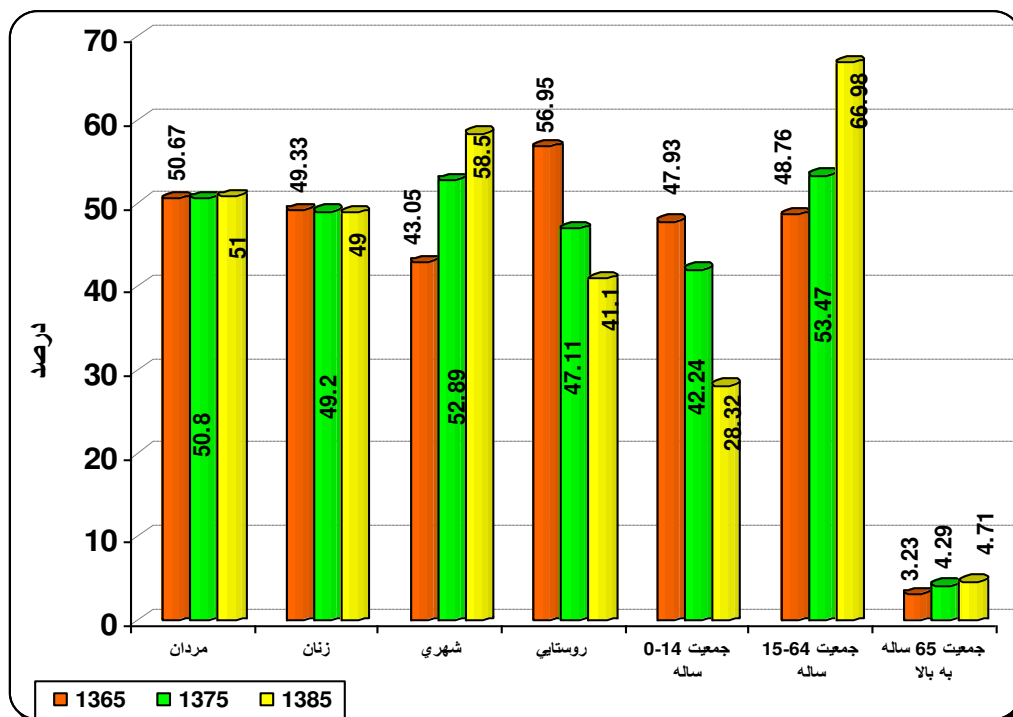
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

درصد شهرنشینی: نسبت تعداد جمعیت شهرنشین بر تعداد کل جمعیت

ضریب جوانی جمعیت: نسبت تعداد جمعیت ۰-۱۴ بر تعداد کل جمعیت

درصد جمعیت ۱۵-۶۴ ساله: نسبت تعداد جمعیت ۱۵-۶۴ بر تعداد کل جمعیت

نمودار ۳۲: درصد جمعیت استان کرمان به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی و گروههای سنی بزرگ ۱۳۶۵-۱۳۹۰

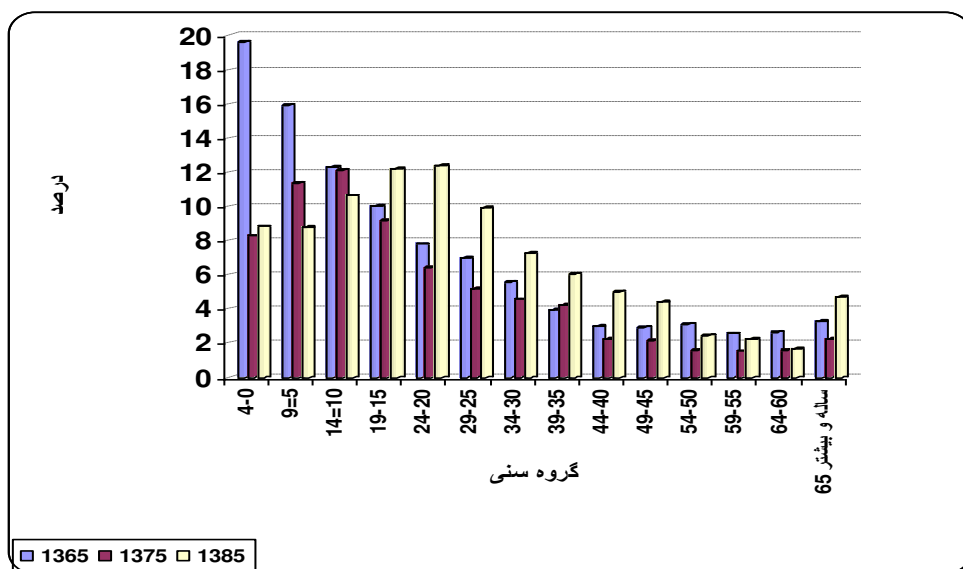
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۴۴: میزان و سهم هر یک از گروه‌های سنی جمعیت در مقاطع ۹۰-۱۳۶۵ استان کرمان

گروه سنی	سال ۱۳۶۵		سال ۱۳۷۵		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۹۰	
	نفر	درصد	نفر	درصد	نفر	درصد	نفر	درصد
۰-۴	۳۱۹۱۰۷	۱۹.۶۶	۲۲۲۴۷۵	۸/۳۹	۲۳۴۹۷۶	۸/۸۶	۲۷۷۸۸۵	۹.۴۶
۵-۹	۲۵۸۸۳۷	۱۵.۹۵	۳۰۲۲۹۱	۱۱/۴۰	۲۳۳۶۴۷	۸/۸۱	۲۵۵۶۹۰	۸.۷
۱۰-۱۴	۱۹۹۹۳۴	۱۲.۳۲	۳۲۱۸۸۸	۱۲/۱۴	۲۸۲۶۳۴	۱۰/۶۶	۲۵۱۱۰۵	۸.۵۴
۱۵-۱۹	۱۶۲۴۶۵	۱۰.۰۱	۲۴۶۶۷۹	۹/۳۰	۳۵۳۱۴۹	۱۳/۳۱	۲۹۶۲۱۸	۱۰.۰۸
۲۰-۲۴	۱۲۶۸۷۹	۷.۸۲	۱۷۱۵۸۰	۶/۴۷	۳۵۵۵۹۸	۱۳/۴۱	۳۵۱۱۲۳	۱۱.۹۵
۲۵-۲۹	۱۱۳۳۲۶	۶.۹۸	۱۴۰۵۰۲	۵/۳۰	۲۶۳۹۶۸	۹/۹۵	۳۳۳۲۸۶	۱۱.۳۴
۳۰-۳۴	۹۱۲۷۵	۵.۶۲	۱۲۱۶۳۳	۴/۵۹	۱۹۳۱۹۰	۷/۲۸	۲۵۸۶۹۰	۸.۸
۳۵-۳۹	۶۴۱۳۲	۳.۹۵	۱۱۲۸۴۷	۴/۲۵	۱۶۱۳۶۲	۶/۰۸	۲۰۰۴۰۷	۶.۸۲
۴۰-۴۴	۴۸۸۱۴	۳.۰۱	۸۹۳۲۲	۳/۳۷	۱۳۴۳۴۰	۵/۰۶	۱۶۶۰۸۷	۵.۶۵
۴۵-۴۹	۴۷۷۷۰	۲.۹۴	۶۰۹۲۹	۲/۳۰	۱۱۷۶۳۷	۴/۴۴	۱۳۵۰۶۶	۴.۶
۵۰-۵۴	۵۱۱۸۱	۳.۱۵	۴۳۳۴۷	۱/۶۳	۹۲۰۸۰	۳/۴۷	۱۲۰۰۷۳	۴.۰۹
۵۵-۵۹	۴۲۱۷۳	۲.۶۰	۴۱۲۹۶	۱/۵۶	۵۹۹۱۵	۲/۲۶	۹۰۳۱۷	۳.۰۷
۶۰-۶۴	۴۳۳۸۰	۲.۶۷	۴۳۴۹۵	۱/۶۴	۴۵۱۰۲	۱/۷	۵۹۸۴۶	۲.۰۴
۶۵ ساله و بیشتر	۵۳۷۱۵	۳.۳۱	۸۵۸۲۵	۳/۲۴	۱۲۴۸۱۵	۴/۷۱	۱۴۳۱۹۵	۴.۸۷
جمع	۱۶۲۲۹۵۸	۱۰۰	۲۰۰۴۳۲۸	۱۰۰	۲۶۵۲۴۱۳	۱۰۰	۲۹۳۸۹۸۸	۱۰۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۳۳: میزان و سهم هر یک از گروه‌های سنی جمعیت در مقاطع ۶۵ و ۱۳۹۰

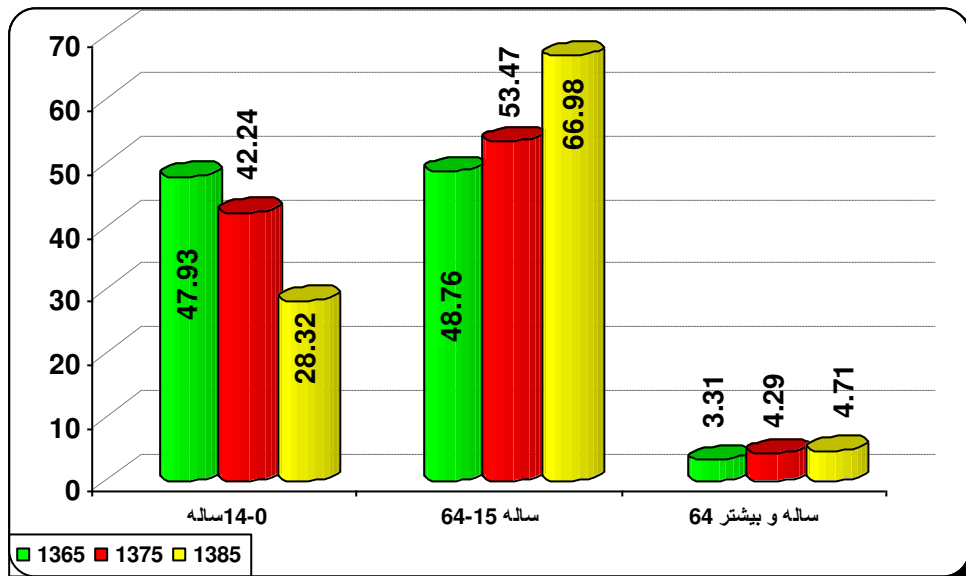
مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۴۵: گروههای عمده سنی جمعیت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

گروههای عمده سنی	۱۳۶۵		۱۳۷۵		۱۳۸۵		۱۳۹۰	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
افراد ۱۴-۰ ساله	۷۷۷۸۷۸	۴۷.۹۳	۸۴۶۶۵۴	۴۲.۲۴	۷۵۱۲۵۷	۲۸.۳۲	۷۸۴۶۸۰	۲۶.۷
افراد ۶۴-۱۵ ساله	۷۹۱۳۹۵	۴۸.۷۶	۱۰۷۱۸۴۹	۵۳.۴۷	۱۷۷۶۳۴۱	۶۶.۹۸	۲۰۱۱۷۱۱	۶۸.۴
افراد ۶۵ ساله و بیشتر	۵۳۶۸۵	۳.۳۱	۸۵۸۲۵	۴.۲۹	۱۲۴۸۱۵	۴.۷۱	۱۴۲۱۸۷	۴.۸
جمع	۱۶۲۲۹۵۸	۱۰۰	۲۰۰۴۳۲۸	۱۰۰	۲۶۵۲۴۱۳	۱۰۰	۲۹۳۸۹۸۸	۱۰۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۳۴: گروههای عمده سنی جمعیت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

همان گونه که جدول و نمودار فوق نشان می دهد در گروههای سنی بزرگ، درصد جمعیت ۱۴-۰ ساله از ۴۷.۹۳ درصد در سال ۶۵ به ۴۲.۲۴ درصد در سال ۷۵ و ۲۸.۳۲ درصد در سال ۸۵ و ۲۶/۷ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش داشته است. کاهش جمعیت جوان حاکی از آن است که باروری در استان کنترل شده و کاهش یافته به طوری که هرم سنی استان در حال تغییر شکل می باشد و این در حالی است که جمعیت فعال ۶۴-۱۵ ساله از ۴۷.۷۶ درصد در سال ۶۵ به ۵۳.۴۷ درصد در سال ۷۵، ۶۶.۹۸ درصد در سال ۸۵ و ۶۸/۴ درصد در حال افزایش بوده است و نیز جمعیت سالخورده از ۳.۳۱ درصد در سال ۶۵ به ۴.۲۹ درصد در سال ۷۵، ۴.۷۱ درصد در سال ۸۵ و ۴/۸ درصد در سال ۱۳۹۰ روند افزایشی داشته است.

جدول ۴۶: مقایسه درصد جمعیت گروههای عمده سنی کشور و استان ۱۳۹۰

شرح	جمع	۰ تا ۱۴ ساله	۱۵ تا ۶۴ ساله	۶۵ ساله و بیشتر
کشور	۱۰۰	۲۳.۴	۷۰.۹	۵.۷
استان کرمان	۱۰۰	۲۶.۷	۶۸.۴	۴.۸

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۹۰

مقایسه جمعیت گروههای سنی بزرگ کشور و استان در سال ۱۳۹۰ نشان می دهد که درصد جمعیت جوان (۰-۱۴) استان از کل کشور بیشتر است اما جمعیت فعال (۱۵-۶۴) و جمعیت سالخورده (۶۵ ساله و بیشتر) کل کشور از استان بیشتر نشان می دهد.

۱-۲-۱-۲-۲- ساختار سنی و تحولات آن در هر یک از شهرستان های استان

جداول ذیل شاخص های جمعیتی هر یک از شهرستان های استان را بر اساس سهم هر یک از گروههای عمده سنی، نسبت جنسی و تراکم در هر کیلومتر مربع نشان می دهند.

شهرستان ارزوئیه

جدول ۴۷: شاخص های جمعیتی شهرستان ارزوئیه ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان ارزوئیه
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت(درصد)
۱.۴۴				جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت)(درصد)
۱.۴۲				جمعیت ۱۵-۶۴ ساله(درصد)
۱.۴۴				جمعیت ۶۵ ساله به بالا(درصد)
۹۹.۴				نسبت جنسی
۸.۶				تراکم جمعیت(نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان ارزوئیه بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۴۱۹۷۹ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۵ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۱۷.۹۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۲ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۸۵ و جمعیت زنان ۵۰.۱۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱.۴ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰

سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۰.۴ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۲.۸ درصد می باشد.

شهرستان انار

جدول ۴۸: شاخص های جمعیتی شهرستان انار ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان انار
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت (درصد)
۱.۱۹				جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۱.۲۳				جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۱.۲۲				جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۱۰۵.۹				نسبت جنسی
۱۶.۵				تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان انار بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۳۵۲۹۵ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۱ بخش و ۲ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۴۹.۹۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۵۰ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۱.۴۳ و جمعیت زنان ۴۸.۵۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱.۲ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۱ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۱.۴ درصد می باشد.

شهرستان بافت

جدول ۴۹: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان بافت طی سال های مورد مطالعه

شهرستان بافت	۱۳۷۵-۱۳۶۵	۱۳۸۵-۱۳۷۵	۱۳۹۰-۱۳۸۵
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	۰.۷۰	۱.۶۶	-۹.۵
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۶.۴۱	۲.۸۶	-۷.۷
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-۰.۶۸	۱.۴۹	-۱۰.۸

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۵۰: شاخص های جمعیتی شهرستان بافت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان بافت
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت(درصد)
۲.۱۳	۲۶.۶	۴۴.۹	۴۷.۱	جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت)(درصد)
۲.۶۵	۶۶.۷	۴۹.۳	۴۹	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله(درصد)
۴.۰۱	۷.۱	۵.۷	۳.۹	جمعیت ۶۵ ساله به بالا(درصد)
۹۹.۳	۹۷.۷	۹۷	۱۰۲	نسبت جنسی
۱۱.۷	۱۱	۹.۷	۹.۱	تراکم جمعیت(نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان بافت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۵۹۴۰ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۲ بخش و ۶ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۴۸.۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۴۹.۸۷ درصد و جمعیت غیر ساکن ۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۸۳ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۱۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان بافت در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۰.۷ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به ۱.۶۶ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۹.۵۲- رسیده است. و از ۴.۹۹ در سال ۱۳۶۵ به ۵.۰۸ نفر در سال ۴.۴ نفر، و ۹.۵۲- در سال ۱۳۸۵ رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد و سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲/۶ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۸۵ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۲.۲ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۳ درصد می باشد.

شهرستان بردسیر

جدول ۵۱: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان بردسیر طی سال های مورد مطالعه

شهرستان بردسیر	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	۱.۲۱	۳.۱۱	-۳.۵
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۶.۷۱	۳.۳۸	-۲
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-۲.۳۳	۲.۵	-۵.۲

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۵۲: شاخص های جمعیتی شهرستان بردسیر ۱۳۷۵-۱۳۹۰

شهرستان بردسیر	سرشماری ۱۳۶۵	سرشماری ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۸۵	سرشماری ۱۳۹۰
کل جمعیت (درصد)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)	۴۶.۱	۴۳.۰۴	۲۷.۸	۲.۳۶
جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)	۵۰	۵۱.۹	۶۶.۷	۲.۵۲
جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)	۳.۹	۵.۰۶	۴.۶	۳.۱
نسبت جنسی	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴.۱	۱۰۲.۸
تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	۹.۶	۱۰.۸	۱۴.۸	۱۲

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان بردسیر بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۳۷۳۸ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۴ شهر، ۴ بخش و ۸ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۹.۶ درصد، جمعیت روستانشین ۳۷.۵۲ درصد و جمعیت غیر ساکن ۲.۸۸ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۶۹ درصد و جمعیت زنان ۴۹.۳۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان بردسیر در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۲۱ درصد بوده است در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۳.۴۷- درصد رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان بردسیر از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۳.۵۹ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۳.۲۸ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۳.۴ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲.۵ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بردسیر از کل جمعیت شهری استان ۲.۶ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بردسیر از کل جمعیت روستایی استان ۲.۲ درصد می باشد.

شهرستان بزم

جدول ۵۳: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان بزم طی سال های مورد مطالعه

شهرستان بزم	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	۱.۷۶	۳.۵۹	-۶.۱
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۲.۹۱	۱.۷۷	۳.۱
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	۱.۰۶	۴.۹۲	-۱۱.۹

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۵۴: شاخص های جمعیتی شهرستان بم ۱۳۹۰-۱۳۶۵

سرشماری ۱۳۹۰	سرشماری ۱۳۸۵	سرشماری ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۶۵	شهرستان بم
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت (درصد)
۶.۷۵	۳۱.۳	۴۵	۴۹.۴	جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۶.۷۲	۶۵	۵۱.۳	۴۷.۶	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۵.۰۸	۳.۹	۳.۷	۳	جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۱۰۱.۸	۱۰۸.۴	۱۰۲	۱۰۲	نسبت جنسی
۳۷.۸	۱۳.۴	۱۰.۲	۸.۶	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان بم بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۱۹۵۶۰۳ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین درصد، جمعیت روستانشین درصد و جمعیت غیر ساکن درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۴۴ درصد و جمعیت زنان ۴۹.۵۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان بم در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۲۱ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۶.۱۴- درصد رسیده است. سهم جمعیت کل شهرستان بردسیر از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۳.۵۹ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۳.۲۸ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۳.۴ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۶.۷ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بم از کل جمعیت شهری استان ۷.۴ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بردسیر از کل جمعیت روستایی استان ۵.۶ درصد می باشد.

شهرستان جیرفت

جدول شماره ۵۵: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان جیرفت طی سال های مورد مطالعه

۱۳۹۰-۱۳۸۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۶۵-۱۳۷۵	شهرستان جیرفت
۹.۶	۳.۶۳	-۲.۸۰	متوسط رشد سالانه کل جمعیت
۳.۴	۵.۸۳	۲.۷۵	متوسط رشد سالانه جمعیت شهری
۱۸.۳	۲.۱۹	-۵.۸۴	متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۵۶: شاخص های جمعیتی شهرستان جیرفت ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	همانند سازی شده	سرشماری	شهرستان جیرفت
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت (درصد)
۹.۵۹	۲۸.۶	۴۵.۶	۵۰.۵	جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۹.۴۶	۶۶.۶	۵۰.۲	۴۶.۴	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۸.۴۴	۵.۱	۴.۲	۳	جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۱۰۲.۹	۱۰۷.۴	۱۰۱.۶	۱۰۲	نسبت جنسی
۲۸.۸	۲۲	۱۲.۲	۱۰.۲	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

شهرستان جیرفت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۷۷۷۴۸ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۴ شهر، ۴ بخش و ۱۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۴۳.۹۲ درصد، جمعیت روستائین ۵۶.۰۷ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۷۱ و جمعیت زنان ۴۹.۲۹ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان جیرفت در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر منفی ۲.۸ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به ۳.۶۳ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۶۱.۹ درصد رسیده است. سهم جمعیت کل شهرستان جیرفت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۱۰.۷۶ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۵۵ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۷.۱ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۹.۵ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان جیرفت از کل جمعیت شهری استان ۷.۲ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان جیرفت از کل جمعیت روستایی استان ۱۲.۵ درصد می باشد.

شهرستان رابر

جدول ۵۷: شاخص های جمعیتی شهرستان رابر ۱۳۷۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	همانند سازی شده	سرشماری	شهرستان رابر
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۱۰۴	۲۶.۵	۳۸.۴		جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۱.۱۸	۶۷.۷	۵۷.۷		جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد)
۱.۷۹	۷.۵	۳.۹		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۵.۱	۱۰۱.۴	۱۰۳		نسبت جنسی
۱۸.۶	۲.۷	۲.۸		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان رابر بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۳۴۳۹۲ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۲۳.۸۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۶۴.۵۶ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۱۱.۵۵ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان جمعیت زنان ۴۸.۵۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱.۲ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۰.۷ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۱.۸ درصد می باشد.

شهرستان راور

جدول ۵۸: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان راور طی سال های مورد مطالعه

۱۳۹۰-۱۳۸۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	شهرستان راور
۰.۴	۰.۵۴	متوسط رشد سالانه کل جمعیت
	-۰.۲۲	متوسط رشد سالانه جمعیت شهری
۳.۴	۱.۹۳	متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۵۹: شاخص های جمعیتی شهرستان راور ۱۳۷۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	هماند سازی شده	سرشماری	شهرستان راور
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۱.۳۲	۲۶.۵	۳۸.۴		جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۱.۳۶	۶۷.۷	۵۷.۷		جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۱.۸۱	۷.۵	۳.۹		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۸.۶	۱۰۱.۴	۱۰۳		نسبت جنسی
۲.۹	۲.۷	۲.۸		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان راور بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۴۰۲۹۵ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۲ بخش و ۳ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۶۱.۷ درصد و جمعیت روستائین ۳۸.۳ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۶۵ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۳۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان راور در دهه ۹۰-۱۳۸۵ حدود ۰.۴۲ درصد بوده است. سهم جمعیت کل شهرستان راور از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۱.۸۶ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۱.۵ درصد می باشد و در سرشماری سال ۱۳۹۰ برابر با ۱.۴ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان راور از کل جمعیت شهری استان ۱.۳ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان راور از کل جمعیت روستایی استان ۱.۴ درصد می باشد.

شهرستان رفسنجان

جدول ۶۰: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان رفسنجان طی سال های مورد مطالعه

شهرستان رفسنجان	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	۲.۹۹	۲.۱	-۰.۵
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۵.۶۸	۳.۱۴	-۰.۵
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	۰.۶۲	۶	-۰.۸

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۶۱: شاخص های جمعیتی شهرستان رفسنجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان رفسنجان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت(درصد)
۸۸۷	۲۷.۳	۴۰.۷	۴۶.۸	جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت)(درصد)
۱۰.۰۴	۶۷.۶	۵۵.۱	۵۰.۱	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله(درصد)
۱۱.۳۳	۵.۲	۴.۲	۳.۱	جمعیت ۶۵ ساله به بالا(درصد)
۱۰۴.۲	۱۰۶.۳	۱۰۵.۵	۱۰۶	نسبت جنسی
۳۴.۷	۲۷.۸	۲۴.۶	۱۸.۳	تراکم جمعیت(نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان رفسنجان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۲۸۷۹۲۱ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۵ شهر، ۴ بخش و ۱۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۹.۴ درصد، جمعیت روستائین ۴۰.۶ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۱.۰۴ و جمعیت زنان ۴۸.۹۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان رفسنجان در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۹۹ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵، ۲.۱ درصد و در دوره ۰-۱۳۸۵ به ۰.۴۹- درصد رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان رفسنجان از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۱۱.۰۲ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۱۱.۹۸ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۱۱.۱ درصد و در سرشماری ۱۳۹۰ برابر با ۹.۸ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان رفسنجان از کل جمعیت شهری استان ۱۰.۱ درصد و سهم جمعیت روستایی و غیر ساکن شهرستان رفسنجان از کل جمعیت روستایی استان ۹.۳ درصد می باشد.

شهرستان رودبار جنوب

جدول ۶۲: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان رودبار جنوب طی سال های مورد مطالعه

۱۳۹۰-۱۳۸۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۶۵-۱۳۷۵	شهرستان رودبار جنوب
۳.۸	۷.۷۴	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	متوسط رشد سالانه کل جمعیت
۷.۶	۱۲.۷۶		متوسط رشد سالانه جمعیت شهری
۳.۴	۷.۲۹		متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۶۳: شاخص های جمعیتی شهرستان رودبار جنوب ۱۳۸۵-۱۳۶۵

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان رودبار جنوب
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۴۶۲	۳۹۷	۴۰۶		جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۳۱۹	۵۶۷	۵۶۱		جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد)
۲۶۲	۳۰۶	۳۰۳		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۸۴	۹۹۸	۱۰۰۷		نسبت جنسی
۱۵۰۲	۱۲۰۷	۶۰۱		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان رودبار جنوب بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۱۰۴۴۲۱ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۱۱۷ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۸۰۲۹ درصد و ۰۰۱ درصد جمعیت غیر ساکن این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹۰۶۰ و جمعیت زنان ۵۰۰۴۰ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان رودبار جنوب در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۳۸۴ درصد بوده است.

سهم جمعیت کل شهرستان رودبار جنوب از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۲۰۷ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۳۰۳ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۳۰۶ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان رودبار جنوب از کل جمعیت شهری استان ۰۷ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان رودبار جنوب از کل جمعیت روستایی استان ۷۰۴ درصد می باشد.

شهرستان ریگان

جدول ۶۴: شاخص های جمعیتی شهرستان ریگان ۱۳۹۰-۱۳۶۵

سرشماری	سرشماری	همانند سازی شده	سرشماری	شهرستان ریگان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت (درصد)
۳۰۲	۲۶۵	۴۱۱	۴۹۸	جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۲۰۱	۶۸۳	۵۵۶	۴۷۱	جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد)
۱۰۴۵	۵۰۲	۳۰۳	۳	جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۷۸	۱۰۱۰۳	۹۷۷	۱۰۱	نسبت جنسی
۷۰۶	۲۴۵	۲۴۰	۱۱	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان ریگان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۶۶۳۳۵ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۱۴.۵۶ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۵.۴۳ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۷ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان برابر با ۴۹.۴۵ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۵۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲.۳ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۰.۶ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۴.۶ درصد می باشد.

شهرستان زرنند

جدول ۶۵: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان زرنند طی سال های مورد مطالعه

شهرستان زرنند	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	-۱.۶	۱.۱	۱.۳۷
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۱.۴	۴.۶	۰.۲۵
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-۳.۲	-۲.۱	۲.۸۸

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۶۶: شاخص های جمعیتی شهرستان زرنند ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان زرنند	سرشماری ۱۳۶۵	همانند سازی شده ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۸۵	سرشماری ۱۳۹۰
کل جمعیت (درصد)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)	۴۹.۸	۴۱.۱	۲۶.۵	۴.۳۸
جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)	۴۷.۱	۵۵.۶	۶۸.۳	۴.۳۳
جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)	۳	۳.۳	۵.۲	۵.۲۴
نسبت جنسی	۱۰۱	۹۷.۷	۱۰۱.۳	۹۱.۳
تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	۱۱	۲۴.۱	۲۴.۵	۲۳.۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان زرنند بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۱۲۹۱۰۴ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۴ شهر، ۲ بخش و ۱۱ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۴.۳۲ درصد، جمعیت روستا نشین ۴۵.۶۸ درصد کل جمعیت این

شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۵.۶۸ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۴ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان زرنند در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۶ درصد منفی در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۱.۱۲ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۱.۳۷ درصد رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان زرنند از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۴.۶ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۴.۴ می باشد. همچنین در سال ۱۳۸۵ سهم جمعیت شهری شهرستان زرنند از کل جمعیت شهری استان ۴.۲ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان زرنند از کل جمعیت روستایی استان ۴.۷ درصد می باشد.

شهرستان سیرجان

جدول ۶۷: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان سیرجان طی سال های مورد مطالعه

شهرستان سیرجان	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	۲.۲۲	۲.۱۵	۱.۸
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۴.۷۸	۲.۷	۲.۲
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-۱.۷۵	۱.۰۳	۰.۸۳

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۶۸: شاخص های جمعیتی شهرستان سیرجان ۱۳۷۵-۱۳۹۰

شهرستان سیرجان	سرشماری ۱۳۶۵	سرشماری ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۸۵	سرشماری ۱۳۹۰
کل جمعیت (درصد)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)	۴۷.۵	۴۰.۱	۲۶.۶	۸.۶۰
جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)	۴۹.۲	۵۳.۷	۶۸.۳	۹.۲۷
جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)	۳.۳	۶.۲	۵.۱	۹.۴۹
نسبت جنسی	۱۰۳	۱۰۵.۳	۱۰۶.۶	۱۰۵.۳
تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	۸.۷	۱۰.۸	۱۵.۱	۲۰.۴

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان سیرجان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۰۸۰۳۳ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۵ شهر، ۵ بخش و ۱۰ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۷۷.۷۱ درصد، جمعیت روستانشین ۲۲.۲۸ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۱.۲۹ و جمعیت زنان ۴۸.۷۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان سیرجان در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۲۲ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۱.۷۸ رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان سیرجان از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۹.۸۳ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۹.۹۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۹.۳ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۹.۱ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان سیرجان از کل جمعیت شهری استان ۱۲.۳ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان سیرجان از کل جمعیت روستایی استان ۴.۸ درصد می باشد.

شهرستان شهربابک

جدول ۶۹: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان شهربابک طی سال های مورد مطالعه

شهرستان شهربابک	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	۱.۲	۵.۲	-۲.۳
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۵.۹	۴.۱	-۴.۱
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-۲.۹	۶.۶	-۹.۳

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۷۰: شاخص های جمعیتی شهرستان شهربابک ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان شهربابک	سرشماری ۱۳۶۵	سرشماری ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۸۵	سرشماری ۱۳۹۰
کل جمعیت (درصد)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)	۴۶.۵	۴۰.۹	۲۴.۹	۲.۷۸
جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد)	۴۹.۶	۵۳.۱	۶۹.۳	۳.۱۱
جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)	۳.۸	۶	۵.۸	۴.۱۵
نسبت جنسی	۱۰۰	۹۷.۱	۱۰۵.۳	۱۰۳.۸
تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	۵.۶	۶.۳	۹.۸	۶.۴

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان شهربابک بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۹۰۴۹۵ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۵ شهر، ۲ بخش و ۹ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۷۱.۱۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۲۸.۸ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۹۴ و جمعیت زنان ۴۹.۰۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان شهربابک در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۱۵ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۵.۲۲ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۲.۳۵ درصد رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان شهربابک از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۳.۴ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۳.۱ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۳.۹ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۳.۱ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۸۵ سهم جمعیت شهری شهرستان شهربابک از کل جمعیت شهری استان ۳.۸ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان شهربابک از کل جمعیت روستایی استان ۲.۱ درصد می باشد.

شهرستان عنبرآباد

جدول ۷۱: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان عنبرآباد طی سال های مورد مطالعه

شهرستان عنبرآباد	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	-	۴.۰۲	-۵.۰۴
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	-	۳.۱۲	۴
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-	۴.۱۹	-۷.۰۲

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۷۲: شاخص های جمعیتی شهرستان عنبرآباد ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شهرستان عنبرآباد	سرشماری ۱۳۶۵	همانند سازی شده ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۸۵	سرشماری ۱۳۹۰
کل جمعیت (درصد)	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	۱۰۰	۱۰۰	۳.۳۱
جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)		۴۰.۹	۲۴.۹	۲.۸۰
جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد)		۵۳.۱	۶۹.۳	
جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)		۶	۵.۸	۲.۴۷
نسبت جنسی		۹۷.۱	۹۹.۴	۹۹.۲
تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)		۱۷.۳	۲۵.۷	۲۵.۲

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان عنبرآباد بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۸۵۹۴۲ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۳ شهر، ۲ بخش و ۷ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۲۹.۵۵ درصد، جمعیت روستا نشین ۷۰.۴۵ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۹ و جمعیت زنان ۵۰.۲۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان عنبرآباد در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۵.۰۴- درصد بوده است.

سهم جمعیت کل شهرستان عنبرآباد از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۳.۸۷ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۴.۳ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۲.۹ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری

شهرستان عنبرآباد از کل جمعیت شهری استان ۱.۵ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان عنبرآباد از کل جمعیت روستایی استان ۴.۹ درصد می باشد.

شهرستان فاریاب

جدول ۷۳: شاخص های جمعیتی شهرستان فاریاب ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان فاریاب
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت(درصد)
۱.۳۵	۳۶.۲	۴۰.۶		جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت)(درصد)
۱.۱۱	۵۹.۲	۵۶.۱		جمعیت ۶۴-۱۵ ساله(درصد)
۱.۰۱	۴.۶	۳.۳		جمعیت ۶۵ ساله به بالا(درصد)
۹۸.۸	۹۹.۱	۱۰۰.۲		نسبت جنسی
۱۳.۴	۱۲.۵	۴.۱		تراکم جمعیت(نفر در کیلومتر مربع)

ماخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان فاریاب بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۳۴۴۱۷ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۱۷.۵ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۲.۴۹ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۶۹ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۳۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۱.۲ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۰.۴ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۲.۳ درصد می باشد.

شهرستان فهرج

جدول ۷۴: شاخص های جمعیتی شهرستان فهرج ۱۳۹۰-۱۳۶۵

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان فهرج
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۲۸۴	۳۶.۲	۴۰.۶		جمعیت ۱۴-۰ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۲.۱۳	۵۹.۲	۵۶.۱		جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد)
۱.۹۲	۴.۶	۳.۳		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۸.۹	۹۹.۱	۱۰۰.۲		نسبت جنسی
۱۴.۹	۱۲.۵	۴.۱		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان فهرج بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۶۸۰۳۸ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۱۷.۵۴ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۱.۲۶ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۱.۲ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۳ جمعیت زنان ۵۰.۲۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲.۳ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۰.۷ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۴.۵ درصد می باشد.

شهرستان قلعه گنج

جدول ۷۵: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان قلعه گنج طی سال های مورد مطالعه

۱۳۹۰-۱۳۸۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۶۵-۱۳۷۵	شهرستان قلعه گنج
۱.۷	۵.۱۶	-	متوسط رشد سالانه کل جمعیت
۰.۹	۱۰.۰۱	-	متوسط رشد سالانه جمعیت شهری
۱.۹	۴.۴	-	متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۷۶: شاخص های جمعیتی شهرستان قلعه گنج ۱۳۹۰-۱۳۶۵

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان قلعه گنج
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۳۰۷	۳۶۲	۴۰۶		جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۲۴۲	۵۹۲	۵۶۱		جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۲۴۹	۴۰۶	۳۰۳		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۷	۹۹.۱	۱۰۰.۲		نسبت جنسی
۷.۳	۱۲.۵	۴.۱		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان قلعه گنج بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۶۳۷۶ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۵ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین استان ۱۶.۵۷ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۳.۴۲ درصد این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۲۴ و جمعیت زنان ۵۰.۷۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان قلعه گنج در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۱.۷۳ درصد بوده است.

سهم جمعیت کل شهرستان قلعه گنج از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۲.۱۲ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۲.۷ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲.۶ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان قلعه گنج از کل جمعیت شهری استان ۰.۷ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان قلعه گنج از کل جمعیت روستایی استان ۵.۱ درصد می باشد.

شهرستان کرمان

جدول ۷۷: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان کرمان طی سال های مورد مطالعه

۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۶۵-۱۳۷۵	شهرستان کرمان
۱.۳۲	۲.۸	متوسط رشد سالانه کل جمعیت
۰.۸	۴.۰۱	متوسط رشد سالانه جمعیت شهری
۵.۰۶	-۲.۲۹	متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۷۸: شاخص های جمعیتی شهرستان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۸۵

سرشماری	سرشماری	سرشماری	سرشماری	شهرستان کرمان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت(درصد)
	۲۵.۳	۴۴.۳	۴۴.۶	جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت)(درصد)
	۷۰.۳	۵۱.۸	۵۲.۲	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله(درصد)
	۴.۴	۳.۹	۳.۱	جمعیت ۶۵ ساله به بالا(درصد)
۱۰۱.۸	۱۰۵	۱۰۸.۶	۱۰۴	نسبت جنسی
۱۶.۲	۱۵.۳	۱۱.۸	۸.۴	تراکم جمعیت(نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان کرمان بر اساس سرشماری سال ۱۹۰۵ دارای ۷۲۲۴۸۴ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱۳ شهر، ۶ بخش و ۱۶ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۸۶ درصد، جمعیت روستائین ۱۳.۹۹ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۴۵ و جمعیت زنان ۴۹.۵۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان کرمان در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۷۶ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۲.۲۹ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۱.۳۲ رسیده است.

سهم جمعیت کل شهرستان کرمان از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۲۵.۳۶ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۲۶.۹۶ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۲۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲۴.۶ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان کرمان از کل جمعیت شهری استان ۳۶.۸ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان کرمان از کل جمعیت روستایی استان ۸.۱ درصد می باشد.

شهرستان کوهبنان

جدول ۷۹: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان کوهبنان طی سال های مورد مطالعه

۹۰-۱۳۸۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۶۵-۱۳۷۵	شهرستان کوهبنان
-۲.۵۳	-۰.۸۶	-	متوسط رشد سالانه کل جمعیت
-۰.۴	۰.۱۲	-	متوسط رشد سالانه جمعیت شهری
-۷.۱۳	-۲.۶۶	-	متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۸۰: شاخص های جمعیتی شهرستان کوهبنان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری ۱۳۹۰	سرشماری ۱۳۸۵	همانند سازی شده ۱۳۷۵	سرشماری ۱۳۶۵	شهرستان کوهبنان
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۰.۷۵	۲۷.۶	-		جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۰.۷۱	۶۵.۵	-		جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۱.۰۵	۶.۹	-		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۱۰۱.۳	۱۰۱.۶	۹۵.۹		نسبت جنسی
۹.۷	۷.۸	-		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان کوهبنان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۱۷۲۱ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۲ بخش و ۳ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۷۶.۶۴ درصد، جمعیت روستا نشین ۲۳.۳۵ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۳۳ و جمعیت زنان ۴۹.۶۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان کوهبنان در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر ۲.۵۴- درصد بوده است. سهم جمعیت کل شهرستان کوهبنان از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۱.۳۵ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۰.۹ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۰.۷ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان کوهبنان از کل جمعیت شهری استان ۱ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان کوهبنان از کل جمعیت روستایی استان ۰.۴ درصد می باشد.

شهرستان کهنوج

جدول ۸۱: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان کهنوج طی سال های مورد مطالعه

شهرستان کهنوج	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۱۳۸۵-۱۳۹۰
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	-۹.۷۸	۵.۲۴	-۳.۵۹
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	۹.۴۷	۷.۲۷	-۰.۶۷
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-۱۳.۶۷	۴.۷۴	-۵.۷۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۸۲: شاخص های جمعیتی شهرستان کهنوج ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	همانند سازی شده	سرشماری	شهرستان کهنوج
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل جمعیت (درصد)
۳۳۰	۳۳۳	۴۵	۵۳۶	جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۲۸۴	۶۳۲	۵۱۵	۴۲۹	جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۲۰۱	۳۰۵	۳۰۵	۳۰۴	جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۹.۱	۱۰۱.۱۶	۹۸.۷	۱۰۱	نسبت جنسی
۴۰.۸	۲۶.۶	۶.۱	۵.۵	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان کهنوج بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۸۶۲۹۰ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۵ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۰.۹۶ درصد، جمعیت روستا نشین ۴۹.۰۳ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۸ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۲۲ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان کهنوج در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر منفی ۳.۵۹- درصد بوده است و این رشد منفی به دلیل تفکیک شهرستان کهنوج بوده است، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به ۵.۲۴ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به رسیده است. سهم جمعیت کل شهرستان کهنوج از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۱۰.۸۹ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۳.۱۵ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۴ درصد می باشد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲.۹ درصد بوده است. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان کهنوج از کل جمعیت شهری استان ۲.۶ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان کهنوج از کل جمعیت روستایی استان ۳.۴ درصد می باشد.

شهرستان منوجان

جدول ۸۳: متوسط نرخ رشد سالانه جمعیت شهرستان منوجان طی سال های مورد مطالعه

شهرستان منوجان	۱۳۶۵-۱۳۷۵	۱۳۷۵-۱۳۸۵	۹۰-۱۳۸۵
متوسط رشد سالانه کل جمعیت	-	۲.۹۵	۰.۲۱
متوسط رشد سالانه جمعیت شهری	-	۲۲.۳۳	۱.۶۰
متوسط رشد سالانه جمعیت روستایی	-	۰.۰۷	-۰.۳۱

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۸۴: شاخص های جمعیتی شهرستان منوجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	همانند سازی شده	سرشماری	شهرستان منوجان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۲.۲۳	۳۲.۹	۴۲.۵		جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۲.۱۳	۶۲	۵۲.۵		جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۲.۲۹	۵.۱	۵		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۹۹	۹۹/۳	۱۰۰/۶		نسبت جنسی
۹.۷	۱۵/۵	۱۱/۷		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان منوجان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۶۴۵۲۸ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۲ بخش و ۵ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشین ۳۰.۳۲ درصد، جمعیت روستا نشین ۶۹.۶۷ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۵ و جمعیت زنان ۵۰.۲۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان منوجان در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۰.۲۱ درصد بوده است.

سهم جمعیت کل شهرستان منوجان از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۲.۳۸ درصد، در سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۲.۴ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲.۲ درصد می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان منوجان از کل جمعیت شهری استان ۱.۲ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان منوجان از کل جمعیت روستایی استان ۳.۶ درصد می باشد.

شهرستان نرماشیر

جدول ۸۵: شاخص های جمعیتی شهرستان نرماشیر منوجان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

سرشماری	سرشماری	همانند سازی شده	سرشماری	شهرستان نرماشیر
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	سال ۱۳۶۵ این شهرستان وجود نداشته	کل جمعیت (درصد)
۲.۱۷	۳۲.۹	۴۲.۵		جمعیت ۰-۱۴ ساله (ضریب جوانی جمعیت) (درصد)
۱.۹۲	۶۲	۵۲.۵		جمعیت ۱۵-۶۴ ساله (درصد)
۱.۷۳	۵.۱	۵		جمعیت ۶۵ ساله به بالا (درصد)
۱۰۹.۸	۹۹/۳	۱۰۰/۶		نسبت جنسی
۱۹.۵	۱۵/۵	۱۱/۷		تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

شهرستان نرماشیر بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۵۸۲۲۹ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۲ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۱۴.۱۱ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۵.۸۹ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۲.۳۴ درصد و جمعیت زنان ۴۷.۶۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

سهم جمعیت کل شهرستان بافت از کل جمعیت استان بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ حدود ۷.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۷۵ حدود ۶.۱ درصد، سرشماری سال ۱۳۸۵ حدود ۵.۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۲ می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت شهری شهرستان بافت از کل جمعیت شهری استان ۰.۵ درصد و سهم جمعیت روستایی شهرستان بافت از کل جمعیت روستایی استان ۴ درصد می باشد.

توضیحاتی در مورد بعد خانوار

خانوار از چند نفر تشکیل می شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می کنند یا یکدیگر هم خرج هستند و معمولاً با هم غذا می خورند. فردی که به تنهایی زندگی می کند نیز خانوار تلقی می شود. بعد خانوار متوسط تعداد افراد یک خانوار را در یک منطقه و یک مقطع زمانی خاص نشان می دهد.

اکثر افراد جمعیت در واحدهای اجتماعی - اقتصادی - بیلوژیکی که بنام خانوار و خانواده معروف است گردهم زیست می کنند. خانوارها دارای شماری از افراد هستند که به این شمار بعد خانواده می گویند. این بعد از یک نفر شروع می شود و تا ده نفر و بیشتر نیز ممکن است برسد. در هر جامعه ای افزایش جمعیت باعث ازدیاد خانوار، بعد و تعداد واحدهای مسکونی می گردد. بعد متوسط خانوار کشور (متوسط افراد در خانوار) براساس سرشماری های انجام گرفته در سال ۱۳۵۵ برابر ۵/۲، سال ۱۳۶۵ برابر ۵/۵، سال ۱۳۷۵ برابر ۵/۲، سال ۱۳۸۵ برابر ۴/۳۶ و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۳.۵۵ بوده است. تنزل بعد متوسط خانوار در ایران از سال ۱۳۷۰ به بعد به احتمال قوی یکی از نتایج عملکرد برنامه تنظیم خانواده است.

جدول ۸۶: بعد خانوار (متوسط افراد در خانوار) به تفکیک استان

۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	نام استان
۳.۵۵	۴/۰۳	۴/۸۴	کل کشور
۳.۴	۳/۹۵	۴/۷۸	آذربایجان شرقی
۳.۷	۴/۳۸	۵/۳۰	آذربایجان غربی
۳.۷	۴/۳۶	۵/۴۶	اردبیل
۳.۴	۳/۷۲	۴/۴۱	اصفهان
۳.۴	-	-	البرز
۴.۱	۴/۸۹	۵/۹۲	ایلام
۴.۲	۴/۶۶	۵/۶۲	بوشهر
۳.۳	۳/۶۰	۴/۲۷	تهران
۳.۸	۴/۴۱	۵/۳۱	چهارمحال و بختیاری
۳.۶	۳/۹۸	۴/۴۷	خراسان جنوبی
۳.۵	۳/۹۲	۴/۷۱	خراسان رضوی
۳.۶	۴/۰۶	۴/۹۰	خراسان شمالی
۴.۱	۴/۹۳	۵/۸۱	خوزستان
۳.۵	۴/۰۹	۵/۱۰	زنجان
۳.۴	۳/۶۸	۴/۳۶	سمنان
۴.۲	۵/۱۲	۵/۹۰	سیستان و بلوچستان
۳.۷	۴/۲۴	۵/۰۵	فارس
۳.۴	۳/۸۸	۴/۸۹	قزوین
۳.۶	۳/۹۹	۴/۸۰	قم
۳.۷	۴/۲۶	۵/۲۵	کردستان
۳.۷	۴/۳۱	۵/۰۸	کرمان
۳.۷	۴/۲۲	۵/۱۳	کرمانشاه
۴.۲	۵/۰۱	۵/۸۵	کهگیلویه و بویر احمد
۳.۷	۴/۲۵	۵/۳۱	گلستان
۳.۲	۳/۵۹	۴/۳۸	گیلان
۳.۸	۴/۴۷	۵/۵۲	لرستان
۳.۳	۳/۷۳	۴/۵۷	مازندران
۳.۴	۳/۷۱	۴/۵۲	مرکزی
۴	۴/۶۱	۵/۴۴	هرمزگان
۳.۵	۳/۹۸	۴/۹۰	همدان
۳.۵	۳/۸۲	۴/۵۲	یزد

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۷۵، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

جدول ۸۷: تحولات تعداد خانوار به تفکیک شهرستان و نقاط شهری و روستایی ۱۳۶۵-۹۰

شهرستان	تعداد خانوار (کل)				تعداد خانوار شهری				تعداد خانوار روستایی			
	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
کشور	۹۶۷۳۹۳۱	۱۲۳۹۸۲۳۵	۱۷۴۹۵۶۴۶	۲۱۱۸۵۶۴۷	۵۵۲۸۵۴۲	۷۹۴۸۹۲۵	۱۲۴۲۰۱۲۵۰	۱۵۴۲۷۸۴۸	۴۱۴۵۳۵۹	۴۴۴۹۳۱۰	۵۰۷۲۹۹۳	۵۷۴۴۶۱۴
استان	۳۱۶۳۰۳	۳۹۴۱۷۹	۶۱۵۹۲۹	۷۸۶۴۰۰	۱۳۸۶۰۹	۲۱۱۲۷۶	۳۶۹۵۳۱	۴۵۱۳۲۲	۱۷۷۶۹۴	۱۸۲۹۰۳	۲۴۶۳۹۸	۳۳۳۲۴۸
ارزوئیه	-	-	-	۱۰۹۱۴	-	-	-	۱۸۸۸	-	-	-	۹۰۲۶
انار	-	-	-	۹۵۷۷	-	-	-	۴۸۰	-	-	-	۴۶۹۷
بافت	۲۲۹۹۴	۲۴۲۸۱	۳۲۸۰۹	۲۱۲۲۱	۴۸۵۳	۸۲۷۶	۱۳۴۳۷	۹۶۰۲	۱۸۱۴۱	۱۶۰۰۵	۱۹۳۷۲	۱۱۳۷۰
بردسیر	۱۰۵۷۲	۱۳۴۲۹	۱۹۲۱۰	۱۹۶۵۵	۳۶۰۰	۵۱۰۴	۱۰۱۶۵	۱۱۵۸۲	۶۹۷۲	۸۳۲۵	۹۰۴۵	۷۵۳۳
بم	۳۰۶۶۶	۳۶۲۷۴	۶۷۹۹۸	۵۷۴۱۶	۱۲۹۶۷	۱۶۰۶۵	۲۷۷۷۶	۳۵۰۹۸	۱۷۶۹۹	۲۰۲۰۹	۴۰۲۲۲	۲۲۰۹۷
جیرفت	۳۲۱۴۰	۳۷۷۳۷	۳۸۷۷۵	۶۸۶۶۱	۷۹۸۷	۱۳۲۷۷	۲۱۱۱۹	۲۸۲۶۰	۲۴۱۶۲	۲۴۴۶۰	۱۷۶۵۶	۴۰۴۰۱
رابر	-	-	-	۹۸۳۱	-	-	-	۳۰۱۶	-	-	-	۶۶۶۲
راور	-	-	۱۰۲۵۶	۱۱۹۷۱	-	-	۶۱۶۶	۶۴۷۸	-	-	۴۰۹۰	۵۴۹۳
رفسنجان	۳۴۶۸۸	۵۰۳۵۳	۷۱۹۰۵	۷۶۸۳۹	۱۴۸۲۲	۲۴۹۶۳	۴۲۴۷۷	۴۴۶۴۵	۱۹۸۶۶	۲۵۳۹۰	۲۹۴۲۸	۳۱۷۴۰
رودبار جنوب	-	-	۱۷۳۹۷	۲۴۵۲۵	-	-	۱۶۸۷	۲۸۱۸	-	-	۱۵۷۱۰	۲۱۷۰۷
ریگان	-	-	-	۱۷۶۰۸	-	-	-	۲۸۵۶	-	-	-	۱۴۷۵۲
زرنند	۲۴۶۱۰	۲۷۱۹۲	۲۸۷۸۷	۳۵۴۲۵	۷۳۵۱	۱۱۷۴۷	۱۵۹۸۰	۱۸۶۷۱	۱۷۲۵۹	۱۵۴۵۲	۱۲۸۰۷	۱۶۷۵۴
سیرجان	۳۱۰۰۸	۳۹۳۱۵	۵۸۵۴۱	۷۳۵۹۹	۱۷۴۰۲	۲۶۵۷۱	۴۴۷۷۱	۵۷۲۳۲	۱۳۶۰۶	۱۲۷۴۴	۱۳۷۷۰	۱۶۳۶۴

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

تعداد خانوار روستایی				تعداد خانوار شهری				تعداد خانوار (کل)				شهرستان
۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	
۷۵۷۵	۱۱۰۲۶	۶۶۴۵	۷۲۰۱	۱۷۰۰۱	۱۲۰۲۲	۶۲۰۲	۴۱۰۶	۲۴۵۷۶	۲۳۰۴۸	۱۲۸۴۷	۱۱۳۰۷	شهر بابک
۱۴۸۶۴	۱۹۵۶۲	-	-	۶۰۹۶	۴۴۱۵	-	-	۲۰۹۶۰	۲۳۹۷۷	-	-	عنبرآباد
۷۱۹۲	-	-	-	۱۳۶۹	-	-	-	۸۵۶۱	-	-	-	فاریاب
۱۴۲۳۷	-	-	-	۳۰۸۷	-	-	-	۱۷۵۳۴	-	-	-	فهرج
۱۵۵۵۹	۱۲۲۱۵	-	-	۳۰۳۴	۲۴۵۱	-	-	۱۸۵۹۳	۱۴۶۶۶	-	-	قلعه گنج
۲۷۹۳۳	۲۱۸۷۳	۲۳۷۷۹	۲۰۵۷۴	۱۷۱۳۸۹	۱۴۷۷۳۴	۹۴۲۴۳	۶۳۸۱۷	۱۹۹۳۲۲	۱۶۶۹۵۲	۱۱۸۰۲۲	۸۴۳۹۱	کرمان
۱۵۹۷	۲۱۷۱	-	-	۴۶۸۳	۴۱۸۷	-	-	۶۲۸۰	۶۳۵۸	-	-	کوهبنان
۱۰۴۷۱	۱۲۵۹۵	۲۹۸۹۴	۳۲۲۱۴	۱۰۷۱۸	۹۲۳۷	۴۸۲۸	۱۷۱۳	۲۱۱۸۹	۲۱۸۶۸	۳۴۷۲۲	۳۳۹۲۷	کهنوج
۱۱۶۵۵	۹۶۶۳	-	-	۴۷۹۵	۳۷۱۹	-	-	۱۶۴۵۰	۱۳۳۸۲	-	-	منوجان
۱۳۵۶۹	-	-	-	۲۱۲۴	-	-	-	۱۵۶۹۳	-	-	-	نرماشیر

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

همان گونه که نتایج نشان می‌دهند، درصد جمعیت ۱۴-۰ ساله کاهش داشته است. کاهش جمعیت جوان حاکی از آن است که باروری در استان کنترل شده و کاهش یافته و این در حالی است که جمعیت فعال ۶۴-۱۵ ساله در حال افزایش بوده است و نیز جمعیت سالخورده روند افزایشی داشته است. شاخص‌های جمعیتی هر یک از شهرستان‌های استان (از جمله جمعیت تفکیکی زنان، مردان، جمعیت شهری و روستایی) را به صورت مفصل می‌توانید در بخش ملاحظه فرمایید.

باید ذکر شود که بعد خانوار متوسط تعداد افراد یک خانوار را در یک منطقه و یک مقطع زمانی خاص نشان می‌دهد. بعد متوسط خانوار کشور (متوسط افراد در خانوار) براساس سرشماری ۱۳۹۰ برابر با ۳/۵۵ بوده است. تنزل بعد متوسط خانوار در ایران از سال ۱۳۷۰ به بعد به احتمال قوی یکی از نتایج عملکرد برنامه تنظیم خانواده است. روند تحولات بعد خانوار از سال ۶۵ تا ۸۵ در استان و شهرستان‌های استان برای کل مناطق، مناطق شهری و مناطق روستایی کاهشی بوده است. کاهش بعد خانوار به لحاظ اجتماعی و اقتصادی نشانگر موقعیت مطلوب است زیرا در چنین شرایطی کلیه امکانات اقتصادی، فرهنگی و حتی احساسی به نحو مساعد تری بین اعضای خانوار توزیع می‌شود. در این شرایط امکان رشد اجتماعی و عاطفی کودکان بهتر خواهد بود. از سوی دیگر این شاخص به صورت غیر مستقیم نشان دهنده کاهش بار تکفل نیز می‌باشد.

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت شهرستان‌های استان کرمان عبارتند از: ارزوئیه ۴۱۹۷۹ نفر، انار ۳۵۲۹۵ نفر، بافت ۷۵۹۴۰ نفر، بردسیر ۷۳۷۳۸ نفر، بم ۱۹۵۶۰۳ نفر، جیرفت ۲۷۷۷۴۸ نفر، رابر ۳۴۳۹۲ نفر، راور ۴۰۲۹۵ نفر، رفسنجان ۲۸۷۹۲۱ نفر، رودبار جنوب ۱۰۴۴۲۱ نفر، ریگان ۶۶۳۳۵ نفر، زرنند ۱۲۹۱۰۴ نفر، سیرجان ۲۶۷۶۹۷ نفر، شهربابک ۹۰۴۹۵ نفر، عنبرآباد ۸۵۹۴۲ نفر، قلعه گنج ۳۴۴۱۷ نفر، کرمان ۷۲۲۴۸۴ نفر، کوهبنان ۲۱۷۲۱ نفر، کهنوج ۸۶۲۹۰ نفر و منوجان ۶۴۵۲۸ نفر و نورماشیر ۵۸۲۲۹.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان‌های استان در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ به ترتیب عبارتند از: بافت ۹.۵۳- درصد، بردسیر ۴.۱ درصد، بم ۷.۲۶ درصد، ۹.۶۱ درصد، راور حدود ۰.۴۲ درصد، رفسنجان ۰.۴۹- درصد، رودبار جنوب ۳.۸۴ درصد، زرنند ۱.۳۷ درصد، سیرجان ۱.۷۸ درصد، شهربابک ۲.۳۵- درصد، عنبرآباد ۵.۰۵- درصد، قلعه گنج برابر با ۱.۷۳ درصد، کرمان ۱.۳۲ درصد، کوهبنان منفی ۲.۵۴- درصد، کهنوج ۳.۶- درصد و منوجان ۰.۲۱ درصد.

۳-۲-۱-۲-۱- روند تحولات جمعیت استان ناشی از باروری، مرگ و میر و مهاجرت به تفکیک شهرستان

• برآورد نرخ رشد طبیعی و خالص مهاجرت در هر یک از شهرستان ها

تحولات جمعیتی به طور عمده تحت تاثیر سه پارامتر اساسی زیر می باشند:

۱- تحولات نرخ باروری

۲- تحولات مربوط به مرگ و میر

۳- تحولات مکانی جمعیت (مهاجرت)

دو پارامتر نرخ باروری و میزان مرگ و میر تعیین کننده نرخ طبیعی جمعیت می باشند، نرخ باروری دارای تاثیر مثبت در افزایش جمعیتی و نرخ مرگ و میر دارای تاثیرات منفی می باشد، از این رو برآیند دو اثر مخالف جهت نرخ باروری و مرگ و میر، تعیین کننده نرخ رشد طبیعی جمعیت می باشد. علاوه بر نرخ رشد طبیعی جمعیت، تحولات مکانی جمعیت در افزایش و یا کاهش سطح جمعیتی یک منطقه نیز موثر می باشند، به گونه ای که خالص مهاجرت مثبت موجب افزایش نرخ رشد کلی جمعیت و بالعکس خالص مهاجرت منفی موجب کاهش نرخ رشد جمعیتی یک منطقه از سطح طبیعی آن می گردد.

به منظور دستیابی به نرخ رشد طبیعی جمعیت که حاصل تغییرات جمعیتی بدون لحاظ تحولات مکانی جمعیت (مهاجرت) در آن دوره می باشد، دو شیوه محاسباتی قابل تصور می باشد.

الف: برآورد نرخ رشد طبیعی به طور مستقیم که با استفاده از ارقام مربوط به میزان زاد و ولد و مرگ و میر صورت می پذیرد.

ب: برآورد نرخ رشد طبیعی جمعیت به طور غیرمستقیم که با استفاده از نرخ رشد کلی جمعیت منهای اثرات مهاجرت در آن دوره صورت می گیرد.

هر یک از روش های فوق دارای یکسری نقاط قوت و ضعف می باشند که در روش اول محدودیت اساسی از عدم اعتماد کامل به ارقام ثبتی مربوط به زاد و ولد و مرگ و میر ناشی می شود.

به عبارت دیگر با توجه به این که در مواردی ثبت اطلاعات مربوط به زاد و ولد و همچنین مرگ و میر به درستی و به موقع صورت نمی گیرد، لذا نتایج حاصله نیز با درصدی خطا همراه می باشند. این مساله در مناطق جنوبی استان کرمان که بخش قابل توجهی از جمعیت مناطق روستایی از امکانات و نگرش های فرهنگی لازم در این زمینه برخوردار نمی باشند، خودنمایی پررنگ تری دارد. به عنوان مثال وجود حجم گسترده ای از سکونت گاه های دورافتاده و زیر استانداردهای معمول در سطح ملی (کپرنشینان جنوب) موجب می گردد که ثبت ارقام حیاتی در زمان مناسب حداقل به موقع صورت نپذیرد.

جدول ۸۸: میزان باروری به تفکیک نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۰

شهرستان	تعداد متولدین شهری سال ۱۳۹۰	تعداد زنان درس ۱۵-۴۵ سالگی	تعداد متولدین سال روستایی ۱۳۹۰	تعداد زنان در سن ۱۵-۴۵ سالگی	میزان مرگ و میر در سال ۱۳۹۰
ارزوئیه	۱۲۴	۲۳۵۹	۴۸۸	۱۰۱۴۳	۱۶۸
اتار	۶۲۷	۵۰۰۹	۱۹	۴۹۳۰	۹۸
بافت	۸۵۹	۱۱۱۴۹	۲۴۳	۱۰۹۹۵	۴۲۹
بردسیر	۸۲۶	۱۲۹۵۳	۲۷۱	۷۵۷۸	۸۳۶
بم	۱۶۶۸	۳۹۵۳۴	۱۵۴۱	۲۸۹۴۱	۱۲۱۳
جیرفت	۲۳۹۱	۳۶۳۸۵	۲۰۱۰	۴۶۳۰۹	۷۸۴
رابر	۲۶۶	۳۵۶۰	۲۵۴	۶۴۰۷	۲۰۲
راور	۵۰۴	۶۵۴۵	۲۱۰	۷۲۶۲	۲۰۶
رودبار	۴۲۱۳	۳۶۶۳	۸۱۱	۲۶۲۷۵	۱۱۵۱
رفسنجان	۱۸۱	۵۲۸۵۳	۲۴۹۵	۳۱۶۰۷	۲۵۲
ریگان	۴۰۴	۳۰۴۷	۱۱۵۴	۱۴۵۶۰	۱۴۹
زرنند	۱۳۸۸	۲۰۳۶۵	۱۴۸۴	۱۶۶۵۹	۵۷۲
سیرجان	۴۳۵۳	۶۰۵۴۳	۸۹۵	۱۶۳۳۶	۱۲۰۶
شهربابک	۱۲۲۳	۱۸۷۸۶	۱۰۸	۶۹۶۲	۳۵۳
عنبرآباد	۶۴۱	۷۸۰۹	۱۳۲۹	۱۷۸۵۷	۲۵۱
فاریاب	۰	۱۷۲۰	۰	۸۲۸۱	۰
فهرج	۱۳۸	۳۵۶۶	۱۸۱۸	۱۵۶۴۷	۲۷۳
قلعه گنج	۳۳۳	۳۸۴۸	۱۵۴۴	۱۸۷۰۰	۱۷۱
کرمان	۱۳۳۰۷	۱۸۶۹۵۸	۱۲۶۴	۲۸۲۸۴	۳۴۵۹
کوهبنان	۳۱۰	۷۳۹۸	۱۱۵	۱۹۰۰	۱۲۷
کهنوج	۹۴۲	۲۱۴۵۶	۱۶۲۵	۱۹۹۱۷	۳۶۵
منوجان	۳۲۴	۶۰۷۹	۸۳۴	۲۱۳۰۷	۲۴۴
نرماشیر	۰	۳۶۶۱	۰	۲۳۵۷۶	۰
استان	۳۵۰۲۲	۶۹۵۰۱۹	۲۰۵۱۲	۳۵۳۷۰۴	۱۲۵۰۹

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و سالنامه آماری سال ۱۳۹۰

در سال ۱۳۹۰ میزان متولدین شهری استان برابر با ۳۵۰۲۲ نفر و میزان متولدین روستایی استان ۲۰۵۱۲ نفر بوده است. بیشترین تعداد متولدین شهری در استان مربوط به شهرستان کرمان با ۱۳۳۰۷ نفر و بیشترین تعداد متولدین روستایی مربوط به شهرستان رفسنجان با ۲۴۹۵ نفر بوده است.

تحولات جمعیتی به طور عمده تحت تاثیر سه پارامتر اساسی زیر می‌باشند: ۱- تحولات نرخ باروری ۲- تحولات مربوط به مرگ و میر ۳- تحولات مکانی جمعیت (مهاجرت). دو پارامتر نرخ باروری و میزان مرگ و میر تعیین کننده نرخ طبیعی جمعیت می‌باشند، علاوه بر نرخ رشد طبیعی جمعیت، تحولات مکانی جمعیت در افزایش و یا کاهش سطح جمعیتی یک منطقه نیز موثر می‌باشند. به گونه‌ای که خالص مهاجرت مثبت موجب افزایش نرخ رشد کلی جمعیت می‌گردد و بالعکس.

نرخ رشد طبیعی جمعیت

اختلاف بین تعداد مولید و متوفیات در یک سال نسبت به جمعیت پایه سال مورد نظر، نرخ رشد طبیعی جمعیت می‌گویند. اگر تفاضل مثبت باشد، با افزایش طبیعی جمعیت روبرو خواهیم بود، در صورتی که میزان مرگ و میر بر متولدین فزونی گیرد، شاهد کاهش طبیعی جمعیت خواهیم بود. امروز برخی از کشورهای توسعه یافته همچون آلمان، دانمارک و... با کاهش طبیعی جمعیت مواجه می‌باشند. به عبارت دیگر میزان نرخ رشد طبیعی جمعیت از تفاضل میزان مولید و مرگ و میر و تقسیم بر جمعیت سال ۱۳۹۰ محاسبه و در جدول ۸۹ نشان داده شده است.

$$\gamma = \frac{B - D}{P} \times 100$$

نرخ رشد طبیعی جمعیت

علی‌رغم این که این روش متداول می‌باشد، همانطور که قبلاً نیز اشاره شد نرخ رشد جمعیت را غیر واقعی نشان می‌دهد. این وضعیت در استان کرمان به شکل جدی‌تر قابل مشاهده می‌باشد. از این رو نرخ رشد طبیعی محاسبه شده در این بخش به طور اساسی با احتیاط کامل باید مورد استفاده قرار گیرد. به عبارت دیگر با توجه به آمار مربوط به متوفیات سال ۱۳۹۰ و متولدین ثبت شده آن آن سال محاسبه شده است که بیانگر نرخ رشد طبیعی پایین در اغلب نقاط استان می‌باشد، این در حالی است که نرخ‌های مذکور همخوانی با نرخ رشد جمعیتی استان ندارند.

نرخ رشد کلی استان کرمان بر اساس نتایج حاصل از سرشماری عمومی نفوس و مسکن طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ به طور متوسط سالانه برابر با ۲/۱۶ درصد می‌باشد که در مقایسه با متوسط کل کشور در این دوره به میزان ۰.۸۳ درصد، بالاتر می‌باشد، از سوی دیگر استان کرمان طی این دوره با خالص مهاجرت منفی به میزان ۶۳۸۲ نفر مواجه بوده است.

جدول ۸۹: محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت با استفاده از نرخ مرگ و میر و میزان مولید

(با استفاده از آمار مرگ و زاد و ولد)

شهرستان	جمعیت ۱۳۹۰	میزان مرگ و میر ۱۳۹۰	میزان مولید ۱۳۹۰	جمعیت ۱۳۸۵	نرخ رشد کلی جمعیت -۸۵ ۱۳۹۰	نرخ رشد طبیعی جمعیت ۱۳۹۰
ارزوئیه	۴۱۹۷۹	۱۶۸	۶۱۲	-	-	۱.۰۶
انار	۳۵۲۹۵	۹۸	۶۴۶	-	-	۱.۵۵
بافت	۷۵۹۴۰	۴۲۹	۱۱۰۲	۱۴۵۰۱۴	-۹.۵۳	۰.۸۹
بردسیر	۷۳۷۳۸	۸۳۶	۱۰۹۷	۸۸۹۵۴	۴.۱	۰.۳۵
بم	۱۹۵۶۰۳	۱۲۱۳	۳۲۰۹	۲۶۶۶۲۱	۷.۲۶	۱.۰۲
جیرفت	۲۷۷۷۴۸	۷۸۴	۴۴۰۱	۱۸۷۵۹۵	۹.۶۱	۱.۳
رابر	۳۴۳۹۲	۲۰۲	۵۲۰	-	-	۰.۹۲
راور	۴۰۲۹۵	۲۰۶	۷۱۴	۳۹۴۶۲	۰.۴۲	۱.۲۶
رفسنجان	۲۸۷۹۲۱	۱۱۵۱	۵۰۲۴	۲۹۵۱۷۵	-۰.۴۹	۱.۳۵
رودبار	۱۰۴۴۲۱	۲۵۲	۲۶۷۶	۸۷۵۹۴	۳.۸۴	۲.۳۲
ریگان	۶۶۳۳۵	۱۴۹	۱۵۵۸	-	-	۲.۱۲
زرند	۱۲۹۱۰۴	۵۷۲	۲۸۷۲	۱۲۰۸۱۱	۱.۳۷	۱.۷۸
سیرجان	۲۶۷۶۹۷	۱۲۰۶	۵۲۴۸	۲۴۵۸۱۲	۱.۷۸	۱.۵۱
شهربابک	۹۰۴۹۵	۳۵۳	۱۳۳۱	۱۰۲۵۳۷	-۲.۳۵	۱.۰۸
عنبرآباد	۸۵۹۴۲	۲۵۱	۱۹۷۰	۱۱۴۹۶۴	-۵.۰۵	۲
فاریاب	۳۴۴۱۷	۰	۰	۰	-	۰
فهرج	۶۸۰۳۸	۲۷۳	۱۹۵۶	-	-	۲.۴۷
قلعه گنج	۷۶۳۷۶	۱۷۱	۱۸۷۷	۷۰۲۹۲	۱.۷۳	۲.۲۳
کرمان	۷۲۲۴۸۴	۳۴۵۹	۱۴۵۷۱	۶۷۷۶۵۰	۱.۳۲	۱.۵۴
کوهناب	۲۱۷۲۱	۱۲۷	۴۲۵	۲۴۸۷۹	-۲.۵۴	۱.۳۷
کهنوج	۸۶۲۹۰	۳۶۵	۲۵۶۷	۱۰۵۲۰۷	-۳.۶	۲.۵۵
منوجان	۶۴۵۲۸	۲۴۴	۱۱۵۸	۶۳۸۴۵	۰.۲۱	۱.۴۲
نرماشیر	۵۸۲۲۹	۰	۰	-	-	۰.۰۰
استان	۲۹۳۸۹۸۸	۱۲۵۰۹	۵۵۵۳۴	۲۶۵۲۴۱۳	۲.۱۶	۱.۴۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ و سالنامه آماری ۱۳۹۰

نرخ رشد طبیعی جمعیت که حاصل تغییرات جمعیتی بدون لحاظ تحولات مکانی جمعیت (مهاجرت) در آن دوره می- باشد، عبارت است از: اختلاف بین تعداد مولید و متوفیات در یک سال نسبت به جمعیت پایه سال مورد نظر، اگر تفاضل مثبت باشد، با افزایش طبیعی جمعیت روبرو خواهیم بود.

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت شهرستان‌های استان کرمان عبارتند از: ارزوئیه ۴۱۹۷۹ نفر، اتار ۳۵۲۹۵ نفر، بافت ۷۵۹۴۰ نفر، بردسیر ۷۳۷۳۸ نفر، بم ۱۹۵۶۰۳ نفر، جیرفت ۲۷۷۷۴۸ نفر، رابر ۳۴۳۹۲ نفر، راور ۴۰۲۹۵ نفر، رفسنجان ۲۸۷۹۲۱ نفر، رودبار جنوب ۱۰۴۴۲۱ نفر، ریگان ۶۶۳۳۵ نفر، زرنند ۱۲۹۱۰۴ نفر، سیرجان ۲۶۷۶۹۷ نفر، شهربابک ۹۰۴۹۵ نفر، عنبرآباد ۸۵۹۴۲ نفر، قلعه گنج ۳۴۴۱۷ نفر، کرمان ۷۲۲۴۸۴ نفر، کوهبنان ۲۱۷۲۱ نفر، کهنوج ۸۶۲۹۰ نفر و منوجان ۶۴۵۲۸ نفر و نرماشیر ۵۸۲۲۹.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان‌های استان در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ به ترتیب عبارتند از: بافت ۹.۵۳- درصد، بردسیر ۴.۱ درصد، بم ۷.۲۶ درصد، ۹.۶۱ درصد، راور حدود ۰.۴۲ درصد، رفسنجان ۰.۴۹- درصد، رودبار جنوب ۳.۸۴ درصد، زرنند ۱.۳۷ درصد، سیرجان ۱.۷۸ درصد، شهربابک ۲.۳۵- درصد، عنبرآباد ۵.۰۵- درصد، قلعه گنج برابر با ۱.۷۳ درصد، کرمان ۱.۳۲ درصد، کوهبنان منفی ۲.۵۴- درصد، کهنوج ۳.۶- درصد و منوجان ۰.۲۱ درصد.

نرخ رشد کلی استان کرمان بر اساس سرشماری طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ به طور متوسط سالانه برابر با ۲/۱۶ درصد است. نگاهی به اطلاعات موجود نشان می‌دهد که این شاخص از شاخص کشوری بالاتر است که نشان دهنده سطح بالای مولید در استان می‌باشد. در واقع در شاخص رشد کلی جمعیت حتی مهاجر فرستی اغلب نقاط استان وضعیت رشد طبیعی را به حد متعادل تری کشانده است بررسی وضعیت نرخ رشد جمعیت در مناطق جنوبی استان حکایت از نرخ رشد بالای جمعیت در این مناطق دارد.

محاسبه نرخ رشد طبیعی با استفاده از خالص مهاجرت

در این بررسی با توجه به این که نرخ رشد کلی منطقه و هر یک از شهرستان‌ها بر اساس نتایج سرشماری سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ در دسترسی می‌باشد، لذا دسترسی به نرخ رشد کلی جمعیت به اساس آمار مستند امکان پذیر می‌باشد، از سوی دیگر بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ خالص مهاجرت در هر یک از شهرستان‌ها نیز قابل وصول می‌باشد، لذا بمنظور دسترسی به نرخ رشد طبیعی هر یک از شهرستان‌ها از رابطه زیر استفاده شده است.

(خالص مهاجرت) خالص تحولات مکانی جمعیت + تحولات جمعیت ناشی از رشد طبیعی جمعیت = تحولات جمعیتی
یک منطقه با استفاده از رابطه فوق با دسترس بودن اطلاعات مربوط به نرخ رشد کلی جمعیت و میزان خالص مهاجرت، امکان محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت نیز امکان پذیر خواهد بود.

نرخ رشد متوسط سالانه - نرخ رشد کلی منطقه = نرخ رشد طبیعی جمعیت (متوسط سالانه)

ناشی از خالص مهاجرت (متوسط سالانه)

بر اساس منطبق فوق الذکر اطلاعات مربوط به تحولات کلی جمعیت و خالص مهاجرت در جداول ۴، ۵ و ۶ به تفکیک هر شهرستان نشان داده شده است، پایه و اساس محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت هر یک از شهرستان‌ها مربوطه گردیده است.

جدول ۹۰: مهاجران داخلی وارد شده و خارج شده کشور و استان از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰

خالص مهاجرت		مهاجران خارج شده		مهاجران وارد شده		
درصد	تعداد (نفر)	درصد	تعداد (نفر)	درصد	تعداد (نفر)	
-	۰	۱۰۰	۱۹۸۵۹۲۷	۱۰۰	۱۹۸۵۹۲۷	کل کشور
-	-۶۳۸۲	۲.۲	۴۴۴۰۹	۱.۹	۳۸۰۲۷	استان کرمان

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

جدول ۹۱: مجموع مهاجرین وارد شده و خارج شده به تفکیک شهرستان طی سالهای ۹۰-۱۳۸۵

خالص مهاجرت (درصد)	جمعیت	محل جغرافیایی	تعداد مهاجران وارد شده	تعداد مهاجران خارج شده	خالص مهاجرت (نفر)
۰.۵۲	۴۱۹۷۹	شهرستان ارزوئیه	۸۹۹	۶۸۰	۲۱۹
۰.۶۳	۳۵۲۹۵	شهرستان انار	۹۴۴	۱۱۶۷	-۲۲۳
۴.۶۹	۷۵۹۴۰	شهرستان بافت	۱۹۰۹	۵۴۶۹	-۳۵۶۰
۰.۴۲	۷۳۷۳۸	شهرستان بردسیر	۲۱۸۷	۲۴۹۷	-۳۱۰
۰.۹۷	۱۹۵۶۰۳	شهرستان بم	۷۴۲۲	۵۵۲۱	۱۹۰۱
۱.۹۰	۲۷۷۷۴۸	شهرستان جیرفت	۳۳۱۰	۸۶۰۱	-۵۲۹۱
۱.۹۶	۳۴۳۹۲	شهرستان رابر	۵۸۶	۱۲۵۹	-۶۷۳
۰.۲۱	۴۰۲۹۵	شهرستان راور	۱۲۸۲	۱۳۶۵	-۸۳
۲.۴۳	۲۸۷۹۲۱	شهرستان رفسنجان	۱۴۷۵۴	۷۷۶۸	۶۹۸۶
۰.۲۰	۱۰۴۴۲۱	شهرستان رودبار جنوب	۳۲۴	۱۱۳	۲۱۱
۰.۵۴	۶۶۳۳۵	شهرستان ریگان	۲۷۸	۶۳۵	-۳۵۷
۱.۰۴	۱۲۹۱۰۴	شهرستان زرنند	۳۲۵۲	۴۵۹۵	-۱۳۴۳
۱.۱۳	۲۶۷۶۹۷	شهرستان سیرجان	۱۱۳۲۲	۸۲۹۴	۳۰۲۸
۰.۳۴	۹۰۴۹۵	شهرستان شهربابک	۲۹۹۲	۳۳۰۴	-۳۱۲
۰.۸۲	۸۵۹۴۲	شهرستان عنبرآباد	۲۸۲	۹۹۰	-۷۰۸
۰.۰۰	۳۴۴۱۷	شهرستان فاریاب	۴۸۶	۴۸۵	۱
۱.۰۸	۶۸۰۳۸	شهرستان فهرج	۱۳۴	۸۶۸	-۷۳۴
۰.۶۱	۷۶۳۷۶	شهرستان قلعه گنج	۲۲۰	۶۸۴	-۴۶۴
۰.۲۲	۷۲۲۴۸۴	شهرستان کرمان	۳۱۸۲۵	۳۳۴۵۰	-۱۶۲۵
۱۱.۵۵	۲۱۷۲۱	شهرستان کهنوج	۱۶۳۱	۴۱۴۰	-۲۵۰۹
۰.۱۴	۸۶۲۹۰	شهرستان کوهبنان	۱۰۳۰	۹۰۵	۱۲۵
۰.۴۳	۶۴۵۲۸	شهرستان منوجان	۹۱۶	۱۱۹۱	-۲۷۵
۰.۶۶	۵۸۲۲۹	شهرستان نرماشیر	۳۶۲	۷۴۸	-۳۸۶

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

جدول فوق نشان می دهد که شهرستان های ارزوئیه، بافت، بم، رفسنجان، رودبار جنوب سیرجان و کوهبنان تعداد مهاجر وارد شده ای بیش از مهاجران خارج شده داشته اند که این امر ناشی از شرایط اقتصادی خاص این استان ها و امکان کارایی در آنهاست. در شهرستان هایی مانند فاریاب و کرمان، بردسیر تعداد وارد شدگان و خارج شدگان به هم نزدیکند.

جدول ۹۲: مجموع مهاجرین وارد شده و خارج شده به تفکیک شهرستان طی سالهای ۸۵-۱۳۷۵

خالص مهاجرت (درصد)	جمعیت	محل جغرافیایی	تعداد مهاجران وارد شده	تعداد مهاجران خارج شده	خالص مهاجرت (نفر)
-۶/۹۷	۱۴۵۰۱۴	بافت	۶۲۲۷	۱۶۳۲۹	-۱۰۱۰۲
-۰/۵۷	۲۸۲۳۱۱	بم	۱۷۱۱۱	۱۸۷۳۳	-۱۶۲۲
-۲/۵۵	۱۸۷۵۹۵	جیرفت	۱۲۳۹۹	۱۷۱۸۹	-۴۷۹۰
۱/۶۸	۲۹۵۱۷۵	رفسنجان	۲۴۸۸۸	۱۹۹۳۵	۴۹۵۳
-۸/۲۳	۱۲۰۸۱۱	زرنند	۳۶۷۵	۱۳۶۲۲	-۹۹۴۷
۱/۴۸	۲۴۵۸۱۲	سیرجان	۲۴۰۸۴	۲۰۴۵۳	۳۶۳۱
۱/۲۰	۱۰۲۵۳۷	شهربابک	۹۶۲۱	۸۳۸۸	۱۲۳۳
۰/۰۰	۶۷۷۶۵۰	کرمان	۷۹۰۹۶	۷۹۱۰۸	-۱۲
-۰/۱۰	۱۰۵۲۰۷	کهنوج	۹۵۲۴	۹۶۲۷	-۱۰۳
-۰/۳۲	۸۹۲۶۵	بردسیر	۵۳۰۳	۵۵۸۵	-۲۸۲
۱/۰۷	۳۹۴۶۲	راور	۲۸۵۲	۲۴۳۱	۴۲۱
-۰/۳۸	۱۱۴۹۶۴	عنبرآباد	۲۳۳۹	۲۷۷۷	-۴۳۸
-۰/۸۸	۶۳۸۴۵	منوجان	۱۹۷۸	۲۵۴۰	-۵۶۲
۰/۰۸	۲۴۸۱۷۹	کوهبنان	۱۹۵۲	۱۹۳۱	۲۱
۲/۳۸	۸۷۵۹۴	رودبار جنوب	۲۶۶۳	۵۷۶	۲۰۸۷
-۰/۳۰	۷۰۲۹۲	قلعه گنج	۱۴۱۸	۱۶۳۲	-۲۱۴

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵

جدول ۹۳: مجموع مهاجرین وارد شده و خارج شده به تفکیک شهرستان طی سالهای ۷۵-۱۳۶۵

محل جغرافیایی	خالص مهاجرت (درصد)	جمعیت	تعداد مهاجران وارد شده	تعداد مهاجران خارج شده	خالص مهاجرت (نفر)
بافت	-۴.۹۲	۱۱۴۷۳۱	۴۲۶۳	۹۹۰۵	-۵۲۴۲
بردسیر	-۰.۲۵	۵۸۳۰۶	۸۴۹۶	۸۶۴۲	-۱۴۶
بم	-۰.۵۷	۱۶۶۷۰۱	۶۶۰۴	۷۵۶۰	-۹۵۶
جیرفت	-۱.۴۱	۱۷۴۵۸۴	۱۰۳۸۳	۱۲۸۳۹	-۲۴۵۶

محل جغرافیایی	خالص مهاجرت (درصد)	تعداد مهاجران وارد شده	تعداد مهاجران خارج شده	خالص مهاجرت (نفر)
رفسنجان	۴.۲۳	۱۷۸۹۱۷	۱۹۰۸۹	-۷۵۶۳
زرنند	-۲.۵۸	۱۲۶۹۸۶	۹۹۰۱	-۳۲۸۱
سیرجان	۱.۱۹	۱۵۹۴۷۶	۲۲۰۷۶	-۱۸۹۵
شهربابک	۱.۱۸	۵۴۹۶۵	۶۵۶۱	-۶۵۰
کرمان	-۰.۰۳	۴۱۱۶۱۱	۵۰۵۷۵	-۱۱۲
کهنوج	-۰.۰۴	۱۷۶۶۸۱	۷۵۱۸	-۶۲
جمع کل	-۴.۹۲	۱۶۲۲۹۵۸	۱۴۵۴۶۹	-۲۵۴۴

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ و ۱۳۶۵

جدول ۹۴: محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت طی دهه ۹۰-۱۳۸۵

نام شهرستان	نرخ رشد کلی جمعیت متوسط سالانه (درصد)	خالص مهاجرت (نفر)	تعدیل جمعیت سال ۱۳۹۰ بر مبنای خالص مهاجرت	جمعیت سال ۱۳۸۵	نرخ رشد طبیعی جمعیت (روش اول)
ارزوئیه	-	۲۱۹	۴۱۷۶۰	-	۱.۰۶
انار	-	-۲۲۳	۳۵۰۷۲	-	۱.۵۶
بافت	-۹.۵۳	-۳۵۶۰	۷۲۳۸۰	۱۴۵۰۱۴	۰.۹۳
بردسیر	-۱۴.۷۸	-۳۱۰	۷۳۴۲۸	۲۸۲۳۱۱	۰.۳۶
بم	۲۳.۸۳	۱۹۰۱	۱۹۳۷۰۲	۸۹۲۶۵	۱.۰۳
جیرفت	۹.۶۱	-۵۲۹۱	۲۷۲۴۵۷	۱۸۷۵۹۵	۱.۳۳
رابر	-	-۶۷۳	۳۳۷۱۹	-	۰.۹۴
راور	۰.۴۲	-۸۳	۴۰۲۱۲	۳۹۴۶۲	۱.۲۶
رفسنجان	-۰.۴۹	۶۹۸۶	۲۸۰۹۳۵	۲۹۵۱۷۵	۱.۳۸
رودبار	۳.۸۴	۲۱۱	۱۰۴۲۱۰	۸۷۵۹۴	۲.۳۳
ریگان	-	-۳۵۷	۶۵۹۷۸	-	۲.۱۴
زرنند	۱.۳۷	-۱۳۴۳	۱۲۷۷۶۱	۱۲۰۸۱۱	۱.۸
سیرجان	۱.۷۸	۳۰۲۸	۲۶۴۶۶۹	۲۴۵۸۱۲	۱.۵۳
شهربابک	-۲.۳۵	-۳۱۲	۹۰۱۸۳	۱۰۲۵۳۷	۱.۰۸
عنبرآباد	-۵.۰۵	-۷۰۸	۸۵۲۳۴	۱۱۴۹۶۴	۲.۰۲
فاریاب	-	۱	۳۴۴۱۶	۰	۰
فهرج	-	-۷۳۴	۶۷۳۰۴	-	۲.۵

نام شهرستان	نرخ رشد کلی جمعیت متوسط سالانه (درصد)	خالص مهاجرت (نفر)	تعدیل جمعیت سال ۱۳۹۰ بر مبنای خالص مهاجرت	جمعیت سال ۱۳۸۵	نرخ رشد طبیعی جمعیت (روش اول)
قلعه گنج	۱.۷۳	-۴۶۴	۷۵۹۱۲	۷۰۲۹۲	۲.۲۵
کرمان	۱.۳۲	-۱۶۲۵	۷۲۰۸۵۹	۶۷۷۶۵۰	۱.۵۴
کهنوج	-۲.۵۴	-۲۵۰۹	۱۹۲۱۲	۲۴۸۷۹	۱.۵۵
کوهبنان	-۳.۶	۱۲۵	۸۶۱۶۵	۱۰۵۲۰۷	۲.۵۶
منوجان	۰.۲۱	-۲۷۵	۶۴۲۵۳	۶۳۸۴۵	۱.۴۲
نرماشیر	-	-۳۸۶	۵۷۸۴۳	-	۰
استان	۲.۱۶	-۶۳۸۲	۲۹۳۲۶۰۶	۲۶۵۲۴۱۳	۱.۴۷

مأخذ: محاسبه بر اساس نتایج سرشماری سال های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نرخ رشد طبیعی جمعیت استان به طور متوسط طی دهه ۹۰-۱۳۸۵ در هر یک از شهرستان های استان با استفاده از روش فوق الذکر با واقعیت استان همخوانی بیشتری دارد و به واسطه خالص مهاجرت، استان در سطح بالاتری از نرخ رشد کلی جمعیت قرار دارد.

محاسبه نرخ رشد طبیعی با استفاده از خالص مهاجرت: فرمول آن عبارت است از: (خالص مهاجرت) خالص تحولات مکانی جمعیت + تحولات جمعیت ناشی از رشد طبیعی جمعیت = تحولات جمعیتی یک منطقه
با توجه به این که نرخ رشد کلی منطقه و هر یک از شهرستان ها در دسترس می باشد، لذا دسترسی به نرخ رشد کلی جمعیت به اساس آمار مستند امکان پذیر می باشد، و از سوی دیگر خالص مهاجرت در هر یک از شهرستان ها نیز قابل وصول می باشد، لذا به منظور دسترسی به نرخ رشد طبیعی هر یک از شهرستان ها از این روش استفاده شده است.

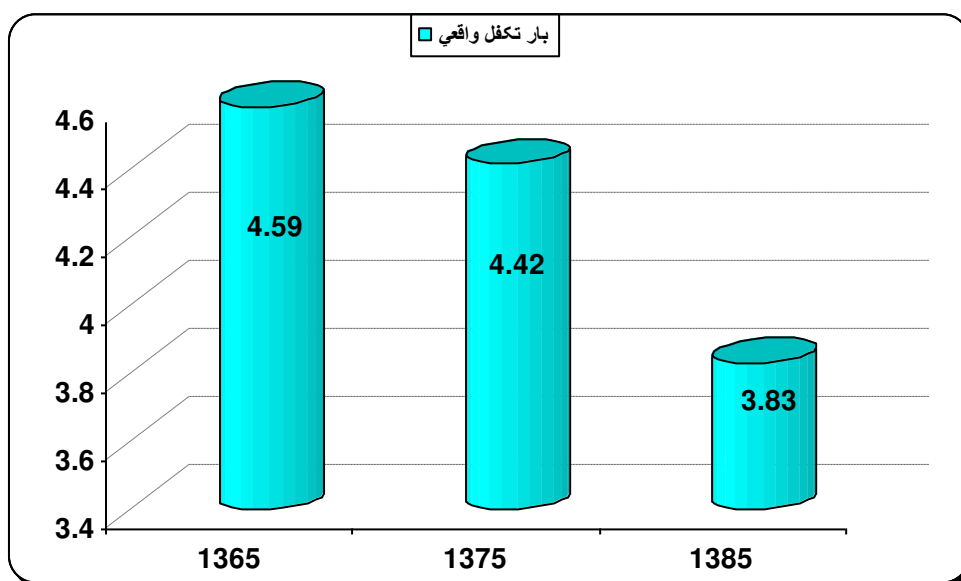
تحلیل بار تکفل

جدول ۹۵: بار تکفل استان ۱۳۶۵-۱۳۹۰

شرح	سال	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
کل جمعیت استان		۱۶۲۲۹۵۸	۲۰۰۴۳۲۸	۲۶۵۲۴۱۳	۲۹۳۸۹۸۸
جمعیت شاغل استان		۳۵۳۲۳۹	۴۵۳۵۸۱	۶۹۱۸۲۵	۷۵۵۱۰۲
بار تکفل واقعی		۴.۵۹	۴.۴۲	۳.۸۳	۳.۱۴

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

نمودار ۳۵: روند بار تکفل استان ۱۳۵۵-۱۳۹۰

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

این شاخص نشان می دهد که هر فرد شاغل بار هزینه چند نفر را به دوش می کشد. بدین ترتیب بزرگی این شاخص با اندازه بیکاری رابطه ای مستقیم دارد. این شاخص در سال ۱۳۶۵ بیشترین مقدار خود را دارد و نرخ بیکاری نیز در این سال بیشتر از سه سال دیگر بوده است.

با توجه به نمودار دیده می شود که میزان بار تکفل در حال کاهش است و این امر یکی از نتایج کنترل باروری است. با کاهش این شاخص اوضاع خانوارها از نظر اقتصادی بهتر می شود و افراد این فرصت را پیدا می کنند که میزانی از درآمد خود را در درآمد ملی هزینه کنند. میزان این شاخص در سال ۱۳۶۵ برابر با ۴.۵۹ بوده است که در سال ۱۳۹۰ به ۳.۱۴ رسیده است.

تحلیل بخش ۱-۲-۱-۲- تحلیل روند تحولات جمعیت استان و گرایش های غالب بر آن

همان گونه که در مباحث قبل گفته شد بررسی تحولات کلی جمعیت در استان کرمان در سال های گذشته، به لحاظ توزیع جغرافیایی جمعیت بر حسب تقسیمات اداری - سیاسی استان و همچنین تفکیک مناطق شهری و روستایی از تغییرات عمده - ای برخوردار می باشد. عمده این تغییرات اساسی، تغییر در گرایش های کلی تحول جمعیت در مناطق روستایی را نشان می - دهد، که در دهه (۱۳۷۵-۸۵) و در دوره ۵ ساله (۱۳۸۵-۹۰) بر خلاف دهه ۶۵-۱۳۷۵ و قبل از آن با افزایش غیر منتظره رشد جمعیت مناطق روستایی استان روبرو بوده است.

به نظر می رسد، علاوه بر تغییرات مربوط به نرخ رشد طبیعی جمعیت که غالباً در سطح مناطق روستایی از درجه اهمیت بالاتری برخوردار می باشد، تغییر تقسیمات سیاسی - اداری استان نیز در تغییر گرایش های حاکم بر تحولات مکانی جمعیت نیز تاثیر بسزایی داشته است. یکی از شاخص های مورد استفاده در مباحث جمعیتی برای سنجش گرایش های کلی تحولات

جمعیتی و تبیین مراکز اصلی رشد جمعیت، ضریب جذب جمعیتی می‌باشد، این ضریب بیانگر قدرت جذب جمعیتی شهرستان مورد نظر در دوره زمانی مورد بررسی می‌باشد. در این بررسی دوره مورد نظر دهه اخیر (۹۰-۱۳۸۵) در نظر گرفته شده، و نتایج حاصل از این محاسبه به تفکیک هر شهرستان نشان داده شده است. براساس این شاخص شهرستان هایی که دارای ضریب جذب زیر یک هستند معمولاً در تحولات استانی جمعیت در سهم پایین تری از میانگین تحولات برخوردار بوده و به مفهوم کاهش سهم جمعیتی مناطق مزبور طی سال‌های آتی می‌باشد. نتایج عبارتند از:

-شهرستان‌هایی که دارای ضریب جذب جمعیتی زیر یک می‌باشند: شهرستان زرنند، سیرجان، راور، کرمان، قلعه گنج و بقیه شهرستان‌ها به دلیل کاهش جمعیتشان در این دوره ضریب جذب منفی داشته اند.

-شهرستان‌هایی که دارای ضریب جذب جمعیتی بالاتر از یک می‌باشند: شهرستان جیرفت و رودبار بررسی نتایج حکایت از آن دارد که بالاترین ضریب جذب جمعیتی متعلق به شهرستان‌های جنوبی و عمدتاً محروم استان می‌باشند که عمده‌ترین ویژگی آنها در اغلب موارد محرومیت و جدید التاسیس بودن آنها می‌باشد. با توجه به شاخص ضریب جذب جمعیتی به دلیل در نظر گرفتن افزایش‌های نسبی جمعیت در مناطق مختلف در مواردی که پایه و سطح اولیه جمعیتی پایین می‌باشد، افزایش مطلق جمعیتی در سطح پایین موجبات بروز نرخ‌های نسبی بالا می‌گردد. که در امر برنامه ریزی توسعه مناطق باید به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ نیز نرخ رشد جمعیتی کشور به طور متوسط $1/32$ درصد در هر سال بیان شده که در مقایسه با نرخ رشد جمعیتی استان به میزان $2/16$ درصد در هر سال حکایت از بالاتر بودن نرخ رشد جمعیت استان کرمان در مقایسه با متوسط کشور دارد.

در دهه ۸۵-۱۳۷۵ نیز نرخ رشد جمعیتی کشور به طور متوسط $1/61$ درصد در هر سال بیان شده که در مقایسه با نرخ رشد جمعیتی استان به میزان $2/84$ درصد در هر سال حکایت از بالاتر بودن نرخ رشد جمعیت استان کرمان در مقایسه با متوسط کشور دارد.

نرخ رشد متوسط جمعیت استان طی دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر با $2/13$ درصد بوده که در مقایسه با نرخ $1/96$ درصدی کشور در این دوره در سطح بالاتری قرار دارد، بررسی میزان مهاجرت به استان و مهاجرت از استان نشان دهنده آن است که تاثیر این پدیده به طور خالص بر افزایش جمعیت استان ناچیز می‌باشد، لذا بالا بودن نرخ رشد نسبی جمعیت استان در این دهه در مقایسه با کشور حکایت از بالاتر نمودن نرخ رشد طبیعی جمعیت در این دهه می‌باشد.

جمعیت از جنس مرد و زن تشکیل می‌شود. معمولاً در هنگام تولد نسبت موالید پسر به موالید دختر مساوی $1/05$ است. بدین معنی که در مقابل ۱۰۰ تولد دختر ۱۰۵ تولد پسر وقوع می‌یابد. نسبت موالید پسر به دختر را در اصطلاح دموگرافی نسبت جنسی در هنگام تولد می‌نامند.

نسبت جنسی در سنین اولیه بویژه در گروه سنی ۴-۰ ساله نزدیک به مقدار طبیعی آن است و از آن به بعد تحت تاثیر عوامل متعددی تغییر می‌یابد. در سطوح بهداشت و طول عمر بالاتر که معمولاً با سطح باروری پایین تری نیز همراه است احتمال

بقای زنان بیشتر و در نتیجه نسبت جنسی با بالا رفتن سن رو به کاهش می‌گذارد. در مقابل در جمعیت‌هایی که باروری در آنها قوی‌تر و سطح بهداشت و طول عمر پایین‌تر باشد مرگ‌ومیرهای شدید دوران زایمان باعث کاهش تعداد زنان و در نتیجه افزایش نسبت جنسی می‌شود. مهاجرت بعنوان یک عامل خارجی نظم طبیعی توزیع جنسی جمعیت در سنین مختلف را بهم می‌زند. در شرایطی که مهاجرت برای پیدا کردن کار و یا بهبود آن باشد معمولاً تعداد مردان جوان در بین مهاجران بیشتر بوده به همین دلیل موجب افزایش نسبت جنسی مخصوصاً در سنین کار و فعالیت می‌شود.

با توجه به اهمیت این بحث به تحولات نسبت جنسی استان در فاصله زمانی ۱۳۹۰-۱۳۶۵ می‌پردازیم. نسبت جنسی استان در سال ۱۳۶۵ برابر ۱۰۲.۷ بوده است که در سال ۱۳۷۵ به ۱۰۲/۴ نفر، در سال ۱۳۸۵ به ۱۰۴/۳ نفر و در سال ۱۳۹۰ به ۱۰۱.۸ نفر مرد در مقابل هر ۱۰۰ زن کاهش یافته است.

بررسی نسبت جنسی در سطح هر یک از شهرستان‌ها گویای آن است که وضعیت متفاوتی در این شاخص در هر یک از شهرستانها دیده می‌شود. شهرستان بافت در سال ۱۳۶۵ دارای نسبت جنسی ۱۰۲ بوده اما دارای نسبت جنسی زیر ۱۰۰ در سال ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ می‌باشد که با توجه به دیگر عوامل اقتصادی و اجتماعی می‌توان اظهار داشت این مسئله به علت مهاجرت بیشتر مردان در مقایسه با زنان و در نتیجه پایین بودن نسبت جنسی در این شهرستان می‌باشد. بعلاوه مهاجرت بیشتر مردان در مقایسه با زنان و در نتیجه پایین بودن نسبت جنسی در این شهرستان می‌باشد.

دیگر شهرستان‌هایی که دارای این وضعیت می‌باشند، می‌توان به ارزوئیه، رابر، راور، رودبار جنوب، ریگان، زرنند در سال ۱۳۷۵ و ۱۳۹۰، شهربابک در سال ۱۳۷۵، عنبر آباد، فاریاب، فهرج، قلعه گنج، کوهبنان در سال ۱۳۷۵ و کهنوج در سال ۱۳۷۵ و ۱۳۹۰، منوجان در سال ۱۳۹۰ اشاره نمود. همان‌گونه که بیان گردید اصلی‌ترین عامل در پایین بودن نسبت جنسی این مناطق مهاجرت نسبی بالاتر مردان در مقایسه با زنان از این شهرستان‌ها می‌باشد.

شهرستان‌هایی که از وضعیت نسبی برابری بین زنان و مردان برخوردارند، می‌توان به راور، زرنند، کوهبنان و منوجان اشاره نمود.

شهرستان‌هایی که دارای نسبت جنسی بالاتری در مقایسه با شهرستان‌های فوق الذکر می‌باشند نیز می‌توان انار در سال ۱۳۹۰، بردسیر، بم، جیرفت، رفسنجان، زرنند در سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۸۵، سیرجان، شهربابک، کرمان و کهنوج در سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۸۵ و نورماشیر را نام برد.

بررسی نسبت جنسی و وضعیت اقتصادی اجتماعی شهرستان‌های نشان دهنده آن است که این مناطق به دلیل وجود فعالیتهای ویژه، متقاضی کار مردان بصورت نیروی کار یدی می‌باشند و از قدرت جذب مردان مهاجر از دیگر مناطق استان، کشور و حتی خارج از کشور (افاغنه) برخوردارند.

حال به ملاحظه ساختار سنی و تحولات آن در هر یک از شهرستانهای استان می‌پردازیم. همان‌گونه که نتایج نشان میدهند در گروههای سنی بزرگ، درصد جمعیت ۱۴-۰ ساله از ۴۷.۹۳ درصد در سال ۶۵ به ۴۲.۲۴ درصد در سال ۷۵، ۲۸.۳۲ درصد در سال ۸۵ و ۲۶.۷ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش داشته است. کاهش جمعیت جوان حاکی از آن است که باروری

در استان کنترل شده و کاهش یافته و این در حالی است که جمعیت فعال ۶۴-۱۵ ساله از ۴۷.۷۶ درصد در سال ۶۵ به ۵۳.۴۷ درصد در سال ۷۵، ۶۶.۹۸ درصد در سال ۸۵ و ۶۸.۴ درصد در سال ۱۳۹۰ در حال افزایش بوده است و نیز جمعیت سالخورده از ۳.۳۱ درصد در سال ۶۵ به ۴.۲۹ درصد در سال ۷۵، ۴.۷۱ درصد در سال ۸۵ و ۴.۸ درصد در سال ۱۳۹۰ روند افزایشی داشته است. مقایسه جمعیت گروههای سنی بزرگ کشور و استان در سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که درصد جمعیت جوان (۱۴-۰) استان از کل کشور بیشتر است اما جمعیت فعال (۱۵-۶۴) و جمعیت سالخورده (۶۵ ساله و بیشتر) کل کشور از استان بیشتر نشان می‌دهد.

در ذیل شاخص‌های جمعیتی هر یک از شهرستان‌های استان را بر اساس سهم هر یک از گروههای عمده سنی و نسبت جنسی بررسی می‌شود که نتایج به صورت خلاصه ذکر می‌شوند و نتایج مفصل در بخش آورده شده‌اند.

شهرستان ارزوئیه بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۴۱۹۷۹ نفر جمعیت می‌باشد. جمعیت شهرنشین ۱۷.۹۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۲ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می‌دهند. جمعیت مردان ۴۹.۸۵ و جمعیت زنان ۵۰.۱۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می‌دهند.

شهرستان ارزوئیه بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۴۱۹۷۹ نفر جمعیت می‌باشد. جمعیت شهرنشین ۱۷.۹۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۲ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می‌دهند. جمعیت مردان ۴۹.۸۵ و جمعیت زنان ۵۰.۱۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می‌دهند.

شهرستان بافت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۵۹۴۰ نفر جمعیت می‌باشد. جمعیت شهرنشین ۴۸.۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۴۹.۸۷ درصد و جمعیت غیر ساکن ۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می‌دهند. جمعیت مردان ۴۹.۸۳ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۱۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می‌دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان بافت در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۰.۷ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به ۱.۶۶ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۹.۵۲- رسیده است.

شهرستان بردسیر بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۳۷۳۸ نفر جمعیت می‌باشد. جمعیت شهرنشین ۵۹.۶ درصد، جمعیت روستانشین ۳۷.۵۲ درصد و جمعیت غیر ساکن ۲.۸۸ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می‌دهند. جمعیت مردان ۵۰.۶۹ درصد و جمعیت زنان ۴۹.۳۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می‌دهند.

متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان بردسیر در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۲۱ درصد بوده است در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۳.۴۷- درصد رسیده است.

شهرستان بم بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۱۹۵۶۰۳ نفر جمعیت می‌باشد. جمعیت شهرنشین درصد، جمعیت روستانشین درصد و جمعیت غیر ساکن درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می‌دهند. جمعیت مردان ۵۰.۴۴ درصد و جمعیت زنان ۴۹.۵۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می‌دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان بم در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۲۱ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۶.۱۴- درصد رسیده است.

شهرستان جیرفت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۷۷۷۴۸ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۴۳.۹۲ درصد، جمعیت روستانشین ۵۶.۰۷ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۷۱ و جمعیت زنان ۴۹.۲۹ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان جیرفت در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر منفی ۲.۸ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به ۳.۶۳ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۶۱.۹ درصد رسیده است.

شهرستان رابر بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۳۴۳۹۲ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۲۳.۸۹ درصد، جمعیت روستا نشین ۶۴.۵۶ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۱۱.۵۵ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان جمعیت زنان ۴۸.۵۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

شهرستان راور بر اساس سرشماری سال ۱۳۸۵ دارای ۴۰۲۹۵ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۶۱.۷ درصد و جمعیت روستانشین ۳۸.۳ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۶۵ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۳۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان راور در دهه ۹۰-۱۳۸۵ حدود ۰.۴۲ درصد بوده است.

شهرستان رفسنجان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۸۷۹۲۱ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۹.۴۶ درصد، جمعیت روستانشین ۳۹.۹۸ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۱.۰۴ و جمعیت زنان ۴۸.۹۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان رفسنجان در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۹۹ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵، ۲.۱ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۰.۴۹- درصد رسیده است.

شهرستان رودبار جنوب بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۱۰۴۴۲۱ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۱۱.۷ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۸.۲۹ درصد و ۰.۰۱ درصد جمعیت غیر ساکن این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۶۰ و جمعیت زنان ۵۰.۴۰ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان رودبار جنوب در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۳.۸۴ درصد بوده است.

شهرستان ریگان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۶۶۳۳۵ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۱۴.۵۶ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۵.۴۳ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۷ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان برابر با ۴۹.۴۵ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۵۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

شهرستان زرنند بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۱۲۹۱۰۴ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۴.۳۲ درصد، جمعیت روستا نشین ۴۵.۶۸ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۵.۶۸ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۴ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان زرنند در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۶ درصد منفی در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۱.۱۲ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۱.۳۷ درصد رسیده است.

شهرستان سیرجان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۰۸۰۳۳ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۷۷.۷۱ درصد، جمعیت روستانشین ۲۲.۲۸ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۱.۲۹ و جمعیت زنان ۴۸.۷۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان سیرجان در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۲۲ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۱.۷۸ رسیده است.

شهرستان شهربابک بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۹۰۴۹۵ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۷۱.۱۹ درصد، جمعیت روستانشین ۲۸.۸ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۹۴ و جمعیت زنان ۴۹.۰۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان شهربابک در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۱.۱۵ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۵.۲۲ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۲.۳۵- درصد رسیده است.

شهرستان عنبرآباد بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۸۵۹۴۲ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۲۹.۵۵ درصد، جمعیت روستانشین ۷۰.۴۵ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۹ و جمعیت زنان ۵۰.۲۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان عنبرآباد در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۵.۰۴- درصد بوده است.

شهرستان فاریاب بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۳۴۴۱۷ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشینی ۱۷.۵ درصد، جمعیت روستانشین ۸۲.۴۹ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۶۹ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۳۱ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

شهرستان فهرج بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۶۸۰۳۸ نفر جمعیت می باشد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۱ شهر، ۲ بخش و ۴ دهستان می باشد. جمعیت شهرنشینی ۱۷.۵۴ درصد، جمعیت روستانشین ۸۱.۲۶ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۱.۲ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۳ جمعیت زنان ۵۰.۲۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

شهرستان قلعه گنج بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۶۳۷۶ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین استان ۱۶.۵۷ درصد، جمعیت روستانشین ۸۳.۴۲ درصد این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۲۴ و جمعیت زنان ۵۰.۷۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان قلعه گنج در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۱.۷۳ درصد بوده است.

شهرستان کرمان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۷۲۲۴۸۴ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۸۶ درصد، جمعیت روستانشین ۱۳.۹۹ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۴۵ و جمعیت زنان ۴۹.۵۵ درصد

از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان کرمان در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر ۲.۷۶ درصد، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۲.۲۹ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به ۱.۳۲ رسیده است.

شهرستان کوهبنان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۱۷۲۱ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۷۶.۶۴ درصد، جمعیت روستا نشین ۲۳.۳۵ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۰.۳۳ و جمعیت زنان ۴۹.۶۷ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان کوهبنان در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر ۲.۵۴- درصد بوده است.

شهرستان کهنوج بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۸۶۲۹۰ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۵۰.۹۶ درصد، جمعیت روستا نشین ۴۹.۰۳ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۸ درصد و جمعیت زنان ۵۰.۲۲ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان کهنوج در دهه ۷۵-۱۳۶۵ برابر منفی ۳.۵۹- درصد بوده است و این رشد منفی به دلیل تفکیک شهرستان کهنوج بوده است، در دهه ۸۵-۱۳۷۵ به ۵.۲۴ درصد و در دوره ۹۰-۱۳۸۵ به رسیده است.

شهرستان منوجان بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۶۴۵۲۸ نفر جمعیت می باشد. جمعیت شهرنشین ۳۰.۳۲ درصد، جمعیت روستا نشین ۶۹.۶۷ درصد و جمعیت غیر ساکن ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۴۹.۷۵ و جمعیت زنان ۵۰.۲۵ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند. متوسط رشد سالانه جمعیت کل شهرستان منوجان در دهه ۹۰-۱۳۸۵ برابر با ۰.۲۱ درصد بوده است.

شهرستان نرماشیر بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۵۸۲۲۹ نفر جمعیت می باشد جمعیت شهرنشین ۱۴.۱۱ درصد، جمعیت روستا نشین ۸۵.۸۹ درصد و جمعیت غیر ساکن حدود ۰.۰۱ درصد کل جمعیت این شهرستان را تشکیل می دهند. جمعیت مردان ۵۲.۳۴ درصد و جمعیت زنان ۴۷.۶۶ درصد از کل جمعیت شهرستان را تشکیل می دهند.

حال در مورد بعد خانوار توضیحاتی را ارائه می دهیم. خانوار از چند نفر تشکیل می شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می کنند با یکدیگر هم خرج هستند و معمولاً با هم غذا می خورند. فردی که به تنهایی زندگی می کند نیز خانوار تلقی می شود. بعد خانوار متوسط تعداد افراد یک خانوار را در یک منطقه و یک مقطع زمانی خاص نشان می دهد. خانوارها دارای شماری از افراد هستند که به این شمار بعد خانواده می گویند. در هر جامعه ای افزایش جمعیت باعث ازدیاد خانوار، بعد و تعداد واحدهای مسکونی می گردد. بعد متوسط خانوار کشور (متوسط افراد در خانوار) براساس سرشماری های انجام گرفته در سال ۱۳۵۵ برابر ۵/۲، سال ۱۳۶۵ برابر ۵/۵، سال ۱۳۷۵ برابر ۵/۲، سال ۱۳۸۵ برابر ۴/۳۶ و در سال ۱۳۹۰ برابر با ۳.۵۵ بوده است. تنزل بعد متوسط خانوار در ایران از سال ۱۳۷۰ به بعد به احتمال قوی یکی از نتایج عملکرد برنامه تنظیم خانواده است. تحولات جمعیتی به طور عمده تحت تاثیر سه پارامتر اساسی زیر می باشند: ۱- تحولات نرخ باروری ۲- تحولات مربوط به مرگ و میر ۳- تحولات مکانی جمعیت (مهاجرت)

دو پارامتر نرخ باروری و میزان مرگ و میر تعیین کننده نرخ طبیعی جمعیت می‌باشند، علاوه بر نرخ رشد طبیعی جمعیت، تحولات مکانی جمعیت در افزایش و یا کاهش سطح جمعیتی یک منطقه نیز موثر می‌باشند، به گونه‌ای که خالص مهاجرت مثبت موجب افزایش نرخ رشد کلی جمعیت و بالعکس خالص مهاجرت منفی موجب کاهش نرخ رشد جمعیتی یک منطقه از سطح طبیعی آن میگردد.

به منظور دستیابی به نرخ رشد طبیعی جمعیت که حاصل تغییرات جمعیتی بدون لحاظ تحولات مکانی جمعیت (مهاجرت) در آن دوره می‌باشد، دو شیوه محاسباتی قابل تصور می‌باشد.

نرخ رشد طبیعی جمعیت: اختلاف بین تعداد مولید و متوفیات در یک سال نسبت به جمعیت پایه سال مورد نظر، نرخ رشد طبیعی جمعیت می‌گویند. اگر تفاضل مثبت باشد، با افزایش طبیعی جمعیت روبرو خواهیم بود، در صورتی که میزان مرگ و میر بر متولدین فزونی گیرد، شاهد کاهش طبیعی جمعیت خواهیم بود.

نرخ رشد کلی استان کرمان بر اساس نتایج حاصل از سرشماری عمومی نفوس و مسکن طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ به طور متوسط سالانه برابر با ۲/۱۶ درصد می‌باشد. بررسی وضعیت نرخ رشد جمعیت در مناطق جنوبی استان حکایت از نرخ رشد بالای جمعیت در این مناطق دارد، که با توجه به عدم تاثیر قابل توجه مهاجرت در افزایش نرخ رشد جمعیت مذکور انتظار می‌رود، نرخ رشد طبیعی منطقه در سطح بالایی قرار گیرد، این در حالی است که آمار مربوط به میزان مولید و مرگ و میر ثبت شده در منطقه با این مساله همخوانی ندارد، از این رو برای محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت هر یک از شهرستان‌های استان از روش غیرمستقیم که استفاده شد و نتایج آن در ادامه بیان گردیده است.

محاسبه نرخ رشد طبیعی با استفاده از خالص مهاجرت: در این بررسی با توجه به این که نرخ رشد کلی منطقه و هر یک از شهرستان‌ها بر اساس نتایج سرشماری سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ در دسترسی می‌باشد، لذا دسترسی به نرخ رشد کلی جمعیت بر اساس آمار مستند امکان پذیر می‌باشد، و از سوی دیگر بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ خالص مهاجرت در هر یک از شهرستان‌ها نیز قابل وصول می‌باشد، لذا بمنظور دسترسی به نرخ رشد طبیعی هر یک از شهرستان‌ها از این روش استفاده شده است.

بر اساس منطق فوق‌الذکر اطلاعات مربوط به تحولات کلی جمعیت و خالص مهاجرت به تفکیک هر شهرستان نشان داده شده است. موقعیت استان کرمان به لحاظ وضعیت خالص مهاجرت در مقایسه با دیگر استان‌های کشور طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ نشان می‌دهد، که از قدرت جذب بالاتر جمعیت از خارج از استان، برخوردار می‌باشد.

نرخ رشد طبیعی جمعیت استان به طور متوسط طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ در هر یک از شهرستان‌های استان با استفاده از روش فوق‌الذکر با واقعیت استان همخوانی بیشتری دارد و به واسطه خالص مهاجرت، استان در سطح بالاتری از نرخ رشد کلی جمعیت قرار دارد.

۳-۱-۲-۱- تحلیل چگونگی و دلایل جا به جایی های درون و برون استانی جمعیت

با توجه به گزارش مربوط به پیوندهای جمعیتی مشخص شد که مهاجرت یکی از عوامل اصلی تغییر و تحول جمعیت بوده و می‌تواند علاوه بر تغییرات بلند مدت، آثاری سریع و کوتاه مدت نیز در تعداد و ساختار جمعیت ایجاد کند. نتایج بررسی نشان داد که استان کرمان به دلیل پتانسیل‌های زیاد در زمینه کشاورزی، معدن و گردشگری دارای توانمندی نسبتاً خوبی در پیوندهای جمعیتی است. در این قسمت بر اساس گزارش مربوط به پیوندهای جمعیتی، و نیز منبع آمار رسمی، اطلاعات حاصل از سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مربوط به مهاجرت‌های درون استانی و کشوری مربوط به ۲۳ شهرستان استان کرمان بر حسب آخرین سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن کشور از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ بررسی شده است. جدول شماره ۹ تعداد مهاجرین وارد شده، خارج شده، تحرک جمعیتی و سهم از مهاجرت درون استانی و برون استانی شهرستان‌های استان کرمان گزارش شده است. لازم به ذکر است که تفاوت در مجموع مهاجرین خارج شده و مهاجرین وارد شده درون استانی مربوط به موارد مهاجرت‌های اظهار نشده در اطلاعات مرکز آمار ایران است. با توجه به اینکه آمار مهاجرت مربوط به یک دوره پنج ساله است، برای محاسبه تحرک جمعیتی، از تقسیم سهم کل مهاجرین (از کل جمعیت شهرستان) هر شهرستان به پنج به دست آمده است.

نتایج به دست آمده نشان از آن دارد که تعداد کل مهاجرین استان کرمان در دوره پنج ساله منتهی به ۱۳۹۰، حدود ۱۹۶ هزار نفر است که حدود ۱۱۵ هزار نفر (حدود ۵۹ درصد) مربوط به مهاجرت‌های درون استانی و حدود ۸۱ هزار نفر (حدود ۴۱ درصد) مربوط به مهاجرت‌های برون استانی است. در خصوص مهاجرت‌های درون استانی، نتایج به دست آمده نشان از آن دارد که به ترتیب شهرستانهای بافت، کوهبنان و بردسیر دارای بیشترین تحرک جمعیتی درون استانی در بین شهرستانهای ۲۳ گانه استان است. همچنین به ترتیب شهرستانهای رودبار جنوب، قلعه گنج و ریگان دارای کمترین تحرک جمعیتی درون استانی هستند.

جدول ۹۶: مهاجرین وارد شده، خارج شده، تحرک جمعیتی و سهم از مهاجرت درون استانی و برون استانی شهرستان‌های استان کرمان

شهرستان	درون استانی				برون استانی			
	مهاجرین وارد شده	مهاجرین خارج شده	تحرک جمعیتی	سهم از مهاجرت	مهاجرین وارد شده	مهاجرین خارج شده	تحرک جمعیتی	سهم از مهاجرت
ارزوئیه	۶۵۱	۵۵۸	۰.۵۸	۱.۰۵	۳۰۱	۱۲۲	۰.۲۰	۰.۵۲
انار	۷۳۷	۶۸۰	۰.۸۰	۱.۲۳	۱۷۹	۳۸۶	۰.۳۲	۰.۷۰
بافت	۱۶۵۲	۴۳۱۶	۱.۵۷	۵.۱۹	۴۹۰	۱۱۴۷	۰.۴۳	۲.۰۲
بردسیر	۱۸۸۵	۲۱۸۳	۱.۱۰	۳.۵۴	۵۲۵	۳۰۴	۰.۲۲	۱.۰۲
بم	۷۲۲۵	۳۲۹۲	۱.۰۸	۹.۱۵	۱۷۲۷	۲۱۳۹	۰.۴۰	۴.۷۸
جیرفت	۳۳۲۵	۵۹۱۹	۰.۶۷	۸.۰۴	۱۰۳۹	۲۶۴۸	۰.۲۷	۴.۵۶
رابر	۵۶۷	۱۱۲۷	۰.۹۹	۱.۴۷	۷۰	۱۳۲	۰.۱۲	۰.۲۵
راور	۹۷۲	۸۷۳	۰.۹۲	۱.۶۰	۴۶۰	۴۸۵	۰.۴۷	۱.۱۷

برون استانی				درون استانی				شهرستان
سهم از مهاجرت	تحرك جمعیتی	مهاجرین خارج شده	مهاجرین وارد شده	سهم از مهاجرت	تحرك جمعیتی	مهاجرین خارج شده	مهاجرین وارد شده	
۱۲.۱۴	۰.۶۸	۳۶۷۲	۶۱۴۶	۱۲.۸۰	۱.۰۲	۳۹۵۰	۱۰۷۶۰	رفسنجان
۰.۱۵	۰.۰۲	۳۴	۸۴	۰.۴۶	۰.۱۰	۷۹	۴۵۰	رودبار جنوب
۰.۱۹	۰.۰۵	۶۲	۹۳	۰.۷۵	۰.۲۶	۵۷۳	۲۸۹	ریگان
۲.۹۲	۰.۳۷	۱۲۴۲	۱۱۲۰	۵.۲۹	۰.۹۴	۳۲۶۹	۲۸۰۸	زرند
۱۳.۸۷	۰.۸۴	۴۵۵۰	۶۶۷۵	۸.۳۰	۰.۷۱	۳۷۰۰	۵۸۴۰	سیرجان
۳.۳۱	۰.۵۹	۱۲۸۸	۱۳۸۹	۳.۵۰	۰.۸۹	۲۰۰۲	۲۰۱۶	شهربابک
۰.۲۳	۰.۰۴	۱۲۴	۶۱	۱.۱۴	۰.۳۰	۸۶۵	۴۴۰	عنبرآباد
۰.۲۵	۰.۱۲	۷۸	۱۲۱	۰.۸۰	۰.۵۴	۴۰۷	۵۱۴	فاریاب
۰.۱۸	۰.۰۴	۷۹	۶۹	۰.۸۳	۰.۲۸	۷۸۶	۱۶۷	فهرج
۰.۴۵	۰.۱۰	۲۹۱	۷۳	۰.۵۵	۰.۱۷	۳۹۳	۲۳۹	قلعه گنج
۴۵.۹۸	۱.۰۳	۲۱۵۷۲	۱۵۶۳۱	۲۷.۹۱	۰.۸۹	۱۱۱۹۳	۲۰۸۹۰	کرمان
۰.۶۹	۰.۵۱	۲۷۰	۲۸۹	۱.۲۱	۱.۲۸	۶۰۰	۷۸۹	کوهبنان
۲.۹۴	۰.۵۵	۱۸۴۷	۵۲۹	۳.۲۸	۰.۸۷	۲۲۸۰	۱۴۸۵	کهنوج
۱.۵۱	۰.۳۸	۶۴۷	۵۷۵	۰.۹۸	۰.۳۵	۵۴۱	۵۸۱	منوجان
۰.۱۷	۰.۰۵	۱۴	۱۲۴	۰.۹۵	۰.۳۷	۷۳۴	۳۵۶	نرماشیر
۱.۰۰	۰.۵۵	۴۳۱۳۳	۳۷۷۷۰	۱.۰۰	۰.۷۸	۵۰۳۲۰	۶۴۶۳۸	کل

ماخذ: یافته‌های تحقیق

۱-۳-۱-۲-۱- تحلیل جا به جایی های درون استانی جمعیت

نتایج بررسی بیان کننده آن است که شهرستان کرمان بیشترین سهم از مهاجرت درون استانی را به خود اختصاص داده است و بیش از ۹۰۰۰ نفر در این دوره از شهرستانهای ۲۲ گانه استان سایر وارد شهرستان کرمان شده‌اند و حدود ۲۸ درصد از کل مهاجرین استان مربوط به این شهرستان است. بعد از شهرستان کرمان، شهرستانهای رفسنجان و بم بیشترین درصد از کل مهاجرین استان را به خود اختصاص داده‌اند و به ترتیب حدود ۷۰۰۰ و ۴۰۰۰ نفر در این دوره از شهرستانهای ۲۲ گانه استان سایر وارد شهرستانهای مذکور شده‌اند.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان ارزوئیه به ترتیب با شهرستانهای بافت، کرمان و سیرجان، هم در مهاجر فرستی و هم در مهاجر پذیری پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان انار به ترتیب با شهرستانهای رفسنجان، کرمان و شهربابک، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای رفسنجان، شهربابک و کرمان، در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان بافت به ترتیب با شهرستانهای کرمان، سیرجان و ارزوئیه، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای سیرجان، رفسنجان، بم، ارزوئیه و بردسیر، در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان بردسیر به ترتیب با شهرستانهای کرمان، سیرجان، بافت، رفسنجان و جیرفت، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، فسنجان، و بم، در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان بم به ترتیب با شهرستانهای کرمان جیرفت، نرماشیر و فهرج، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، رفسنجان، جیرفت، سیرجان و نرماشیر، در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان جیرفت به ترتیب با شهرستانهای کرمان، سیرجان و ارزوئیه، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای سیرجان، رفسنجان، بم، ارزوئیه و بردسیر، در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان رابر به ترتیب با شهرستانهای کرمان، سیرجان و ارزوئیه، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای سیرجان، رفسنجان، بم، ارزوئیه و بردسیر، در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان راور به ترتیب با شهرستانهای کرمان، سیرجان و ارزوئیه، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای سیرجان، رفسنجان، بم، ارزوئیه و بردسیر، در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان رفسنجان به ترتیب با شهرستانهای کرمان، سیرجان و ارزوئیه، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای سیرجان، رفسنجان، بم، ارزوئیه و بردسیر، در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان رودبار جنوب به ترتیب با شهرستانهای رفسنجان، کرمان و شهربابک، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای رفسنجان، شهربابک و کرمان، در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان ریگان به ترتیب با شهرستانهای بم، کرمان و فهرج، در مهاجر پذیری با شهرستان بم، در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد..

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان زرنند با شهرستان کرمان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، رفسنجان و کهنوج در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان سیرجان به ترتیب با شهرستانهای کرمان، بافت و رفسنجان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، رفسنجان شهربابک و بافت در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان شهربابک به ترتیب با شهرستانهای کرمان، رفسنجان، سیرجان و انار در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای رفسنجان کرمان و سیرجان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان عنبرآباد به ترتیب با شهرستانهای جیرفت و کرمان، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای جیرفت، کرمان و بم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان فاریاب به ترتیب با شهرستانهای کهنوج، جیرفت و کرمان، در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کوهبنان، جیرفت و کرمان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان فهرج به ترتیب با شهرستانهای کرمان، بم و ریگان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای بم و کرمان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان قلعه گنج به ترتیب با شهرستانهای کهنوج و کرمان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کوهبنان، کرمان و جیرفت در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان کرمان به ترتیب با شهرستانهای جیرفت، بم و رفسنجان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای رفسنجان، سیرجان، بم و زرنند در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان کوهبنان به ترتیب با شهرستانهای زرنند و کرمان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، زرنند، راور و رفسنجان در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان کهنوج به ترتیب با شهرستانهای فاریاب، قلعه گنج، منوجان و کرمان در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، جیرفت و بم در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان منوجان به ترتیب با شهرستانهای کهنوج، کرمان و جیرفت در مهاجر پذیری و به ترتیب با شهرستانهای کرمان، کهنوج و جیرفت در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

نتایج مهاجرت‌های درون استانی نشان داد که شهرستان نرماشیر به ترتیب با شهرستانهای بم، کرمان و جیرفت در مهاجر پذیری و با شهرستان بم در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد.

۳-۱-۲-۱- تحلیل جا به جایی های برون استانی جمعیت

در خصوص مهاجرت‌های برون استانی، نتایج به دست آمده نشان از آن دارد که به ترتیب شهرستانهای کرمان، سیرجان و رفسنجان دارای بیشترین تحرک جمعیتی درون استانی در بین شهرستانهای ۲۳ گانه استان است. همچنین به ترتیب شهرستانهای رودبار جنوب، فهرج و عنبرآباد دارای کمترین تحرک جمعیتی برون استانی هستند. شهرستان کرمان بیشترین سهم از مهاجرت برون استانی را به خود اختصاص داده است و حدود ۶۰۰۰ نفر در این دوره به سایر استانهای کشور مهاجرت کرده‌اند و حدود ۴۶ درصد از کل مهاجرین برون استانی استان کرمان مربوط به این شهرستان است. بعد از شهرستان کرمان، شهرستانهای سیرجان و رفسنجان بیشترین درصد از کل مهاجرین استان را به خود اختصاص داده‌اند. و به ترتیب حدود ۱۴ و ۱۲ درصد از سهم مهاجرت‌های برون استانی را تشکیل داده‌اند.

شهرستان ارزوئیه در مهاجرت‌های برون استانی، با استان هرمزگان هم در مهاجر فرستی و هم در مهاجر پذیری پیوند قوی دارد. همچنین با استان سیستان و بلوچستان و فارس در مهاجر پذیری و استان سیستان و بلوچستان و فارس در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان انار در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای یزد، سیستان و بلوچستان و تهران در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای یزد و فارس در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای هرمزگان، قم، فارس،

خراسان رضوی، خوزستان، و اصفهان در مهاجر پذیری و استانهای اصفهان، تهران، سیستان و بلوچستان و هرمزگان در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان بافت، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای هرمزگان، فارس و سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای هرمزگان، سیستان و بلوچستان یزد و فارس در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای اصفهان، تهران و آذربایجان غربی در مهاجر پذیری و استانهای تهران، اصفهان، خوزستان و خراسان رضوی در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان بردسیر در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای هرمزگان، و سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای هرمزگان، سیستان و بلوچستان و یزد در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای فارس، اصفهان، یزد و خوزستان در مهاجر پذیری و استانهای فارس، خراسان رضوی و تهران، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان بم، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان و فارس در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان و خراسان رضوی در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای یزد، تهران، اصفهان، خراسان رضوی و هرمزگان در مهاجر پذیری و استانهای یزد، اصفهان، هرمزگان و فارس، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان جیرفت، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای هرمزگان، فارس و سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان، یزد و هرمزگان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای گیلان، خراسان رضوی و تهران در مهاجر پذیری و استانهای اصفهان، فارس، خراسان رضوی و تهران در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان رابر، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای هرمزگان، فارس و سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان و هرمزگان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای خراسان رضوی، سمنان و کرمانشاه، در مهاجر پذیری و با استانهای و یزد در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان راور، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای هرمزگان، فارس و سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان و هرمزگان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای خراسان رضوی، سمنان و کرمانشاه، در مهاجر پذیری و با استانهای و یزد در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان رابر، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای فارس، یزد و تهران در مهاجر پذیری، و با استان یزد در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان، اصفهان و خراسان رضوی، در مهاجر پذیری و با استانهای اصفهان، تهران، فارس و خراسان رضوی، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان رودبار جنوب، در مهاجرت‌های برون استانی، جنوب به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان و هرمزگان، در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای فارس و قم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استان تهران، در مهاجر پذیری و با استانهای هرمزگان، یزد و سیستان و بلوچستان، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان ریگان، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان سیستان و بلوچستان هم در مهاجر پذیری، و هم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای تهران، گیلان و هرمزگان، در مهاجر پذیری و با استانهای هرمزگان، خوزستان و قم، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان زرنند، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با یزد، فارس و سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای یزد، و اصفهان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای خراسان رضوی، تهران و قم، در مهاجر پذیری و با استانهای سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی و تهران در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان سیرجان، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با هرمزگان و فارس در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای هرمزگان و فارس در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای خوزستان، تهران و سیستان و بلوچستان، در مهاجر پذیری و با استانهای یزد، تهران و اصفهان در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان شهربابک، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان یزد هم در مهاجر پذیری، و هم در مهاجر فرستی، پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای تهران، البرز و سیستان و بلوچستان، در مهاجر پذیری و با استانهای سیستان و بلوچستان و فارس در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان عنبرآباد، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای گیلان و هرمزگان، در مهاجر پذیری، و با استان سیستان و بلوچستان در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان، فارس، قم و تهران، در مهاجر پذیری و استانهای یزد، هرمزگان و خراسان رضوی در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان فاریاب، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای هرمزگان، در مهاجر پذیری، و با استانهای هرمزگان و بوشهر در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای سیستان و بلوچستان، و گیلان، در مهاجر پذیری و استانهای سیستان و بلوچستان، خوزستان و فارس در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان فهرج، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان سیستان و بلوچستان هم در مهاجر پذیری، و هم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین با استان فارس در مهاجر پذیری و به ترتیب با استانهای یزد، خراسان رضوی و قم در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان قلعه گنج، در مهاجرت‌های برون استانی، گنج با استان سیستان و بلوچستان هم در مهاجر پذیری، و هم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین با استان فارس در مهاجر پذیری و به ترتیب با استانهای یزد، خراسان رضوی و قم در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان کرمان، در مهاجرت‌های برون استانی، به ترتیب با استانهای تهران، سیستان و بلوچستان و فارس، در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای خراسان رضوی، تهران و فارس در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای خراسان رضوی، هرمزگان، و اصفهان، در مهاجر پذیری و با استانهای یزد، اصفهان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان کوهبنان، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان یزد هم در مهاجر پذیری و هم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای البرز و سیستان و بلوچستان، در مهاجر پذیری و با استانهای اصفهان، سیستان و بلوچستان و البرز، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان کهنوج، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان یزد هم در مهاجر پذیری و هم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای البرز و سیستان و بلوچستان، در مهاجر پذیری و با استانهای اصفهان، سیستان و بلوچستان و البرز، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان منوجان، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان هرمزگان هم در مهاجر پذیری و هم در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین با استان سیستان و بلوچستان هم در مهاجر پذیری و هم در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

شهرستان نماشیر، در مهاجرت‌های برون استانی، با استان سیستان و بلوچستان در مهاجر پذیری و پیوند قوی دارد. همچنین با استان فارس در مهاجر پذیری و سیستان و بلوچستان در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد.

همچنین در مهاجرت‌های برون استانی، کل استان کرمان به ترتیب با استانهای فارس، هرمزگان و سیستان و بلوچستان، در مهاجر پذیری، و به ترتیب با استانهای هرمزگان و یزد در مهاجر فرستی پیوند قوی دارد. همچنین به ترتیب با استانهای تهران، یزد و خراسان رضوی، در مهاجر پذیری و با استانهای خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان، فارس و تهران، در مهاجر فرستی، پیوند متوسط دارد. و به طور کلی مهاجرت‌ها از جنوب شرق به سمت شمال غرب است.

۴-۱-۲-۱- تحلیل شاخص توسعه انسانی

شاخصی ترکیبی است برای سنجیدن موفقیت در هر کشور، در سه معیار پایه از توسعه انسانی: زندگی طولانی و سالم، دسترسی به دانش و معرفت و سطح زندگی مناسب.

برای بررسی و تجزیه و تحلیل عوامل تسریع فرایند توسعه و شناخت موانع آن در استان کرمان از شاخص‌های مختلفی می‌توان استفاده کرد از آنجا که شاخص توسعه انسانی از مقبولیت بیشتری بین اندیشمندان برخوردار است خصوصاً اصلاحاتی در جهت بهبود این شاخص صورت گرفته و می‌گیرد و مقدار این شاخص توسط سازمان‌های بین‌المللی به شکل سالانه برای کشورهای مختلف جهان اعلام می‌گردد. در این بخش از شاخص توسعه انسانی برای مقایسه و توسعه اقتصادی شهرستان‌های استان کرمان استفاده شده است.

شاخص توسعه انسانی (HDI) این شاخص میانگین حسابی اندازه های سه شاخص دیگر با وزن های مساوی است این سه عبارتند از شاخص امید زندگی E، شاخص آموزش Ed و شاخص تولید ناخالص داخلی واقعی سرانه P.

$$HDI = (E + Ed + P) / 3$$

اندازه هر یک از این سه شاخص بین صفر و یک قرار دارد و بنابراین اندازه شاخص توسعه انسانی هم در هر جامعه عددی است بین ۰ و ۱ کشورهای که اندازه شاخص توسعه انسانی آنها ۰/۹ و بیشتر باشد دارای توسعه انسانی خیلی بالا، کشورهای که اندازه شاخص توسعه انسانی آنها بین ۰/۸ و ۰/۹ باشد دارای توسعه انسانی بالا، انتهایی که دارای اندازه ۰/۵ تا ۰/۸ هستند دارای توسعه انسانی متوسط و بقیه که دارای اندازه کمتر از ۰/۵ اند دارای توسعه انسانی پائین تلقی و نامیده شده اند.

هدف این بخش، محاسبه شاخص توسعه انسانی و مولفه های آن، برای استان کرمان و شهرستان های آن بوده است. محاسبه این شاخص برای محدوده شهرستان های کشور به دلیل فقر اطلاعات و آمارهای تفصیلی لازم به ویژه در مورد امید زندگی و تولید ناخالص داخلی در قالب شهرستان بسیار محدود بوده است. با وجودی که این مشکل همچنان پابرجاست، این گزارش به بررسی و مقایسه این شاخص در اندازه شهرستان های استان کرمان پرداخته است.

۱-۴-۱-۲-۱- شاخص امید زندگی

اگر اندازه شاخص امید زندگی در چند جامعه مورد مقایسه، حداکثر E_M ، حداقل E_m برای جامعه مورد نظر E_i باشد.

$$E_i = \frac{E_i - E_m}{E_M - E_m} \text{ شاخص امید زندگی این جامعه چنین به دست می آید:}$$

در سال ۱۹۷۷ آمارهای جهانی حداقل و حداکثر امید زندگی در کشورهای مورد مقایسه را ۸۵ و ۲۵ سال نشان می دهد که

$$\text{این ارقام تاکنون مورد استفاده هستند بنابراین همواره } E_i = \frac{E_i - 25}{60} \text{ می باشد.}$$

در این گزارش اندازه E_i برای استان و شهرستان های کرمان در پنج سال، با استفاده از ارقام گرفته شده از اداره ثبت و احوال استان کرمان و آمارهای سرشماری استان در سال های ۱۳۹۲-۱۳۸۸ به روش های کارشناسی جمعیت شناختی محاسبه شده است و نتایج در جدول های ۹۷ و ۹۸ ارائه گردیده است.

جدول ۹۷: امید به زندگی در روز تولد در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
کوهبنان	۶۳	۶۷	۶۴	۶۳	۷۰	۶۶
شهر بابک	۶۴	۶۶	۶۴	۶۴	۶۷	۶۵
بردسیر	۶۱	۶۰	۶۹	۶۴	۶۱	۶۳
رفسنجان	۶۱	۶۲	۶۲	۶۳	۶۴	۶۲
انار	۶۱	۶۳	۶۲	۶۳	۶۳	۶۲
راور	۶۱	۶۰	۶۲	۶۴	۶۵	۶۲
بافت	۶۰	۶۰	۶۲	۶۲	۶۴	۶۲
زرند	۵۸	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	۶۱
کرمان	۶۰	۶۱	۶۱	۶۱	۶۳	۶۱
راپر	۵۸	۵۹	۶۰	۶۳	۶۵	۶۱
سیرجان	۵۸	۶۰	۶۱	۵۹	۶۳	۶۰
بم	۵۴	۵۶	۵۸	۵۷	۵۷	۵۷
قلعه گنج	۵۹	۵۷	۵۱	۵۷	۵۴	۵۶
جیرفت	۵۴	۵۴	۵۶	۵۵	۵۸	۵۵
فهرج	۵۱	۵۳	۵۷	۵۴	۵۹	۵۵
منوجان	۵۲	۵۳	۵۳	۵۴	۵۵	۵۳
عنبرآباد	۵۲	۴۹	۵۲	۵۳	۵۵	۵۲
کهنوج	۵۲	۵۲	۵۱	۵۲	۵۱	۵۲
رودبار جنوب	۵۱	۵۰	۴۹	۴۸	۵۲	۵۰
ریگان	۴۸	۵۲	۵۲	۴۲	۵۰	۴۹
استان کرمان	۵۸	۵۹	۶۰	۵۹	۶۱	۵۹

ماخذ: محاسبات تحقیق

امید به زندگی در بدو تولد در استان کرمان حدود ۵۹ سال می باشد. مطابق جدول ۱ بیشترین میزان امید به زندگی در بدو تولد به طور میانگین طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲ متعلق به شهرستان های کوهبنان، شهر بابک، بردسیر، رفسنجان، انار، راور و بافت به ترتیب با ۶۶، ۶۵، ۶۳، ۶۲، ۶۲ و ۶۲ سال می باشد. کمترین میزان امید به زندگی نیز طی این دوران به رودبار جنوب و ریگان به ترتیب با ۵۰ و ۴۹ سال تعلق داشته است. لازم به ذکر است که تمامی شهرستانهای جنوب استان از لحاظ امید به زندگی در بدو تولد زیر میانگین سن استان قرار دارند.

جدول ۹۸: شاخص امید به زندگی در روز تولد در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
انار	۰.۵۹	۰.۶۳	۰.۶۱	۰.۶۴	۰.۶۳	۰.۶۲
بافت	۰.۵۹	۰.۵۸	۰.۶۲	۰.۶۱	۰.۶۴	۰.۶۱
بردسیر	۰.۵۹	۰.۵۸	۰.۷۳	۰.۶۴	۰.۶۰	۰.۶۳
بم	۰.۴۸	۰.۵۲	۰.۵۵	۰.۵۴	۰.۵۴	۰.۵۳
جیرفت	۰.۴۸	۰.۴۹	۰.۵۲	۰.۵۰	۰.۵۵	۰.۵۱
رابر	۰.۵۵	۰.۵۷	۰.۵۸	۰.۶۳	۰.۶۷	۰.۶۰
راور	۰.۶۰	۰.۵۸	۰.۶۲	۰.۶۵	۰.۶۶	۰.۶۲
رفسنجان	۰.۶۰	۰.۶۲	۰.۶۱	۰.۶۴	۰.۶۶	۰.۶۲
رودبار جنوب	۰.۴۴	۰.۴۱	۰.۴۰	۰.۳۸	۰.۴۴	۰.۴۱
ریگان	۰.۳۸	۰.۴۵	۰.۴۴	۰.۲۹	۰.۴۱	۰.۳۹
زرنند	۰.۵۵	۰.۶۱	۰.۶۱	۰.۶۲	۰.۶۲	۰.۶۱
سیرجان	۰.۵۵	۰.۵۸	۰.۶۰	۰.۵۶	۰.۶۳	۰.۵۹
شهربابک	۰.۶۵	۰.۶۸	۰.۶۶	۰.۶۶	۰.۶۹	۰.۶۷
عنبرآباد	۰.۴۵	۰.۴۰	۰.۴۵	۰.۴۷	۰.۵۰	۰.۴۵
فهرج	۰.۴۴	۰.۴۶	۰.۵۴	۰.۴۹	۰.۵۶	۰.۵۰
قلعه گنج	۰.۵۶	۰.۵۴	۰.۴۳	۰.۵۳	۰.۴۹	۰.۵۱
کرمان	۰.۵۸	۰.۶۰	۰.۶۰	۰.۶۰	۰.۶۳	۰.۶۰
کوهبنان	۰.۶۴	۰.۷۱	۰.۶۵	۰.۶۴	۰.۷۶	۰.۶۸
کهنوج	۰.۴۵	۰.۴۵	۰.۴۴	۰.۴۶	۰.۴۳	۰.۴۴
منوجان	۰.۴۴	۰.۴۷	۰.۴۶	۰.۴۸	۰.۴۹	۰.۴۷
استان کرمان	۰.۵۵	۰.۵۶	۰.۵۸	۰.۵۷	۰.۶۰	۰.۵۷

ماخذ: محاسبات تحقیق

طبق جدول ۹۸ به جز شهرستان قلعه گنج، رودبار جنوب و کهنوج تقریباً تمامی شهرستانها علیرغم نوساناتی در برخی سالها میزان شاخص امید به زندگی در سال ۱۳۹۲ آن‌ها نسبت به سال ۱۳۸۸ افزایش داشته است.

بر طبق بررسی‌های انجام گرفته در شهرهای شمال کرمان میزان امید به زندگی بیشتر از شهرهای جنوبی است که دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی و همچنین آب و هوا و غذای سالم بر افزایش این شاخص تاثیر دارد.

۲-۴-۱-۲-۱- شاخص آموزش

شاخص آموزش (Ed)، از ترکیب دو شاخص دیگر به دست می‌آید یکی شاخص درصد باسوادی بزرگسالان (L) و دیگری شاخص نسبت ترکیبی ثبت نام ناخالص در سطوح ابتدائی، متوسطه و عالی (R).

شاخص درصد باسوادی بزرگسالان

اگر در چند جامعه مورد مقایسه درصد یا شاخص باسوادی افراد ۲۵ ساله و بالاتر با ۱ نشان داده شود نظر به اینکه مقادیر حداکثر و حداقل این درصد برای همه جوامع ۱۰۰ و صفر می باشد بنابراین شاخص باسوادی برای یک جامعه $L_i = \frac{L_i - L_m}{L_M - L_m}$. در این گزارش درصد باسوادی افراد ۲۵ ساله و بالاتر با استفاده از ارقام سرشماری جمعیت در سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ به روش های کارشناسی جمعیت شناختی برای استان و شهرستان های کرمان در پنج سال محاسبه و در جدول ۹۹ ثبت شده است.

جدول ۹۹: درصد باسوادی افراد بالای ۲۵ سال در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
انار	۹۴.۶۱	۹۲.۶۴	۹۰.۷۰	۸۸.۷۴	۸۶.۸۲	۹۰.۷۰
بافت	۵۹.۷۷	۵۸.۵۲	۵۷.۲۹	۵۶.۰۶	۵۴.۸۴	۵۷.۳۰
بردسیر	۹۰.۳۹	۸۸.۵۰	۸۶.۶۵	۸۴.۷۸	۸۲.۹۴	۸۶.۶۵
بم	۶۹.۹۰	۶۸.۴۴	۶۷.۰۱	۶۵.۵۶	۶۴.۱۴	۶۷.۰۱
جیرفت	۹۰.۲۵	۸۸.۳۶	۸۶.۵۲	۸۴.۶۵	۸۲.۸۲	۸۶.۵۲
راور	۸۸.۷۱	۸۶.۸۶	۸۵.۰۴	۸۳.۲۰	۸۱.۴۰	۸۵.۰۴
راور	۹۴.۹۶	۹۲.۹۷	۹۱.۰۳	۸۹.۰۶	۸۷.۱۴	۹۱.۰۳
رفسنجان	۹۲.۷۷	۹۰.۸۳	۸۸.۹۳	۸۷.۰۰	۸۵.۱۲	۸۸.۹۳
رودبار جنوب	۶۶.۵۴	۶۵.۱۵	۶۳.۷۹	۶۲.۴۱	۶۱.۰۶	۶۳.۷۹
ریگان	۶۸.۴۶	۶۷.۰۳	۶۵.۶۳	۶۴.۲۱	۶۲.۸۲	۶۵.۶۳
زرنند	۷۰.۷۶	۶۹.۲۸	۶۷.۸۳	۶۶.۳۷	۶۴.۹۳	۶۷.۸۳
سیرجان	۹۴.۰۸	۹۲.۱۲	۹۰.۱۹	۸۸.۲۴	۸۶.۳۳	۹۰.۱۹
شهر بابک	۹۰.۸۸	۸۸.۹۸	۸۷.۱۲	۸۵.۲۴	۸۳.۳۹	۸۷.۱۲
عنبرآباد	۸۱.۹۸	۸۰.۲۶	۷۸.۵۸	۷۶.۸۹	۷۵.۲۲	۷۸.۵۹
فهرج	۷۷.۸۵	۷۶.۲۲	۷۴.۶۳	۷۳.۰۲	۷۱.۴۴	۷۴.۶۳
قلعه گنج	۷۱.۷۳	۷۰.۲۳	۶۸.۷۶	۶۷.۲۸	۶۵.۸۲	۶۸.۷۶
کرمان	۹۸.۴۱	۹۶.۳۵	۹۴.۳۳	۹۲.۲۹	۹۰.۳۰	۹۴.۳۴
کوهبنان	۹۷.۲۷	۹۵.۲۳	۹۳.۲۴	۹۱.۲۲	۸۹.۲۵	۹۳.۲۴
کهنوج	۶۰.۴۸	۵۹.۲۱	۵۷.۹۷	۵۶.۷۲	۵۵.۴۹	۵۷.۹۷
منوجان	۸۴.۳۸	۸۲.۶۱	۸۰.۸۸	۷۹.۱۴	۷۷.۴۲	۸۰.۸۹
استان کرمان	۷۲.۲۵	۷۰.۶۶	۷۲.۵۶	۷۰.۴۵	۶۸.۹۳	۸۱.۷۸

ماخذ: محاسبات تحقیق

به طور متوسط بیشترین درصد باسواد بالای ۲۵ سال طی سال های ۱۳۸۸-۱۳۹۲ متعلق به شهرستان های کرمان با ۹۴/۳۴ درصد، کوهبنان با ۹۳/۲۴ درصد و راور با ۹۱/۳ می باشد (جدول ۳) و کمترین درصد باسواد متعلق به شهرهای رودبار ۶۳/۷۹ درصد، کهنوج ۵۷/۹۷ درصد و بافت ۵۷/۳۰ درصد می باشد. همچنین درصد باسواد شهرهای، کرمان، کوهبنان، راور، انار، سیرجان، رفسنجان، شهر بابک، بردسیر، جیرفت و راور بیشتر از متوسط استان می باشند.

شاخص نسبت ترکیبی ثبت نام ناخالص

میانگین حسابی درصدها یا شاخص های تعداد دانش آموزان در هریک از سه دوره تحصیلی نامبرده، به جمعیت در سن تحصیل در آن دوره به عنوان نسبت ترکیبی ثبت نام ناخالص در مجموع سه دوره فوق به کار رفته است. اگر این میانگین درصدها را با I نشان دهیم مقادیر حداکثر و حداقل آن در همه جامعه ها می تواند ۱۰۰ و صفر باشد بنابراین شاخص برای

جامعه I ام چنین به دست می آید: $R_i = \frac{R_i - R_m}{R_M - R_m}$. که نتایج برآورد شده در جدول ۱۰۰ ارائه شده است.

جدول ۱۰۰: نسبت ترکیبی ثبت نام ناخالص در سطوح مختلف در شهرستانهای استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
انار	۴۹.۵۳	۴۷.۶۷	۵۷.۱۹	۵۳.۰۵	۵۲.۴۰	۵۱.۹۷
بافت	۴۶.۸۶	۴۵.۴۴	۵۰.۴۸	۴۸.۲۰	۴۴.۴۳	۴۷.۰۸
بردسیر	۴۴.۵۲	۴۳.۱۲	۵۲.۳۲	۴۹.۰۵	۴۷.۸۶	۴۷.۳۸
بم	۳۶.۵۶	۳۶.۰۴	۴۵.۰۰	۴۵.۳۳	۴۶.۰۷	۴۱.۸۰
جیرفت	۴۲.۱۸	۴۰.۳۰	۴۵.۵۳	۴۱.۵۸	۴۰.۷۹	۴۲.۰۸
رابر	۴۰.۲۸	۳۸.۶۲	۳۷.۱۵	۳۶.۷۵	۳۳.۹۷	۳۷.۳۶
راور	۴۲.۶۴	۳۸.۵۹	۴۸.۸۵	۴۵.۹۹	۴۵.۳۴	۴۴.۲۸
رفسنجان	۴۷.۹۱	۴۵.۶۵	۵۴.۳۶	۵۴.۵۰	۵۲.۶۷	۵۱.۰۲
رودبار جنوب	۶۵.۸۴	۶۰.۹۷	۷۳.۳۰	۶۴.۴۵	۶۳.۷۰	۶۵.۶۵
ریگان	۳۶.۲۰	۳۵.۲۳	۴۴.۲۰	۴۲.۶۲	۴۳.۰۰	۴۰.۲۵
زرنند	۳۷.۳۸	۳۶.۶۸	۴۴.۸۵	۴۳.۴۲	۴۴.۰۴	۴۱.۲۷
سیرجان	۴۸.۶۴	۴۹.۳۷	۵۷.۳۹	۵۵.۵۲	۵۵.۷۵	۵۳.۳۳
شهر بابک	۴۱.۸۱	۳۹.۴۲	۴۸.۵۰	۴۵.۱۳	۴۴.۴۴	۴۳.۸۶
عنبرآباد	۴۱.۱۰	۳۹.۶۸	۴۶.۱۹	۴۶.۳۷	۴۳.۹۱	۴۳.۴۵
فهرج	۲۶.۲۶	۲۵.۵۱	۳۴.۹۲	۳۳.۶۲	۳۰.۷۴	۳۰.۲۱
قلعه گنج	۵۸.۹۰	۵۶.۶۶	۶۹.۷۲	۶۰.۵۵	۵۷.۰۰	۶۰.۵۷
کرمان	۴۸.۱۴	۴۷.۵۳	۵۹.۷۱	۵۶.۳۰	۵۵.۳۱	۵۳.۴۰
کوهبنان	۶۳.۳۱	۶۰.۲۹	۷۲.۲۶	۵۹.۷۵	۵۹.۰۹	۶۲.۹۴
کهنوج	۵۷.۳۱	۵۶.۵۴	۶۶.۸۰	۶۲.۳۷	۵۷.۱۲	۶۰.۰۳
منوجان	۵۵.۰۲	۵۴.۷۷	۶۰.۴۶	۵۲.۹۶	۵۱.۹۴	۵۵.۰۳
استان کرمان	۴۶.۱۲	۴۴.۹۵	۵۴.۱۲	۵۱.۳۳	۵۰.۲۴	۴۹.۳۵

ماخذ: محاسبات تحقیق

مطابق جدول ۱۰۰ به طور میانگین بیشترین نرخ ثبت نام در سنین مدرسه و دانشگاه متعلق به شهرهای رودبار جنوب ۶۵/۶۵، کوهبنان ۶۲/۹۴، قلعه گنج ۶۰/۵۷ و کهنوج ۶۰/۰۳ درصد می باشد و کمترین نرخ ثبت نام متعلق به ریگان ۴۰/۲۵، رابر ۳۷/۳۶ و فهرج ۳۰/۲۱ درصد می باشد. متوسط نرخ ثبت نام استان کرمان طی این دوره ۴۹/۳۵ می باشد.

برای محاسبه شاخص آموزش (Ed)، L_i با ضریب ۲ و R_i با ضریب ۱ با یکدیگر جمع شده و به ۳ تقسیم می شوند. نتیجه برای کل استان و شهرستان های کرمان در جدول ۱۰۱ ارائه شده است.

جدول ۱۰۱: شاخص آموزش در شهرستان های استان کرمان طی سال های ۱۳۸۸-۱۳۹۲

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
انار	۰.۸۰	۰.۷۸	۰.۸۰	۰.۷۷	۰.۷۵	۰.۷۸
بافت	۰.۵۵	۰.۵۴	۰.۵۵	۰.۵۳	۰.۵۱	۰.۵۴
بردسیر	۰.۷۵	۰.۷۳	۰.۷۵	۰.۷۳	۰.۷۱	۰.۷۴
بم	۰.۵۹	۰.۵۸	۰.۶۰	۰.۵۹	۰.۵۸	۰.۵۹
چیرفت	۰.۷۴	۰.۷۲	۰.۷۳	۰.۷۰	۰.۶۹	۰.۷۲
رابر	۰.۷۳	۰.۷۱	۰.۶۹	۰.۶۸	۰.۶۶	۰.۶۹
راور	۰.۷۸	۰.۷۵	۰.۷۷	۰.۷۵	۰.۷۳	۰.۷۵
رفسنجان	۰.۷۸	۰.۷۶	۰.۷۷	۰.۷۶	۰.۷۴	۰.۷۶
رودبار جنوب	۰.۶۶	۰.۶۴	۰.۶۷	۰.۶۳	۰.۶۲	۰.۶۴
ریگان	۰.۵۸	۰.۵۶	۰.۵۸	۰.۵۷	۰.۵۶	۰.۵۷
زرنند	۰.۶۰	۰.۵۸	۰.۶۰	۰.۵۹	۰.۵۸	۰.۵۹
سیرجان	۰.۷۹	۰.۷۸	۰.۷۹	۰.۷۷	۰.۷۶	۰.۷۸
شهر بابک	۰.۷۵	۰.۷۲	۰.۷۴	۰.۷۲	۰.۷۰	۰.۷۳
عنبرآباد	۰.۶۸	۰.۶۷	۰.۶۸	۰.۶۷	۰.۶۵	۰.۶۷
فهرج	۰.۶۱	۰.۵۹	۰.۶۱	۰.۶۰	۰.۵۸	۰.۶۰
قلعه گنج	۰.۶۷	۰.۶۶	۰.۶۹	۰.۶۵	۰.۶۳	۰.۶۶
کرمان	۰.۸۲	۰.۸۰	۰.۸۳	۰.۸۰	۰.۷۹	۰.۸۱
کوهبنان	۰.۸۶	۰.۸۴	۰.۸۶	۰.۸۱	۰.۷۹	۰.۸۳
کهنوج	۰.۵۹	۰.۵۸	۰.۶۱	۰.۵۹	۰.۵۶	۰.۵۹
منوجان	۰.۷۵	۰.۷۳	۰.۷۴	۰.۷۰	۰.۶۹	۰.۷۲
استان کرمان	۰.۷۲	۰.۷۱	۰.۷۳	۰.۷۰	۰.۶۹	۰.۷۱

ماخذ: محاسبات تحقیق

متوسط شاخص آموزش در شهر کرمان، ۰/۷۱ درصد می باشد که شهرستان های کوهبنان ۰/۸۳، کرمان ۰/۸۱، انار ۰/۷۸، سیرجان ۰/۷۸ و رفسنجان ۰/۷۶ به ترتیب دارای بیشترین شاخص آموزش و شهرستان های زرنند، کهنوج، ریگان و بافت دارای کمترین شاخص آموزش طی دوره ۱۳۸۸-۱۳۹۲ بوده اند (جدول ۱۰۱).

۳-۴-۱-۲-۱- تولید ناخالص سرانه

در بحث تولید ناخالص سرانه، اطلاعات بصورت استانی و به تفکیک بخش‌های اقتصادی، کشاورزی و ماهیگیری، معدن و غیره وجود دارد که باید به نحوی با استفاده از این امار تولید ناخالص شهرستانی محاسبه گردد. به این منظور لازم است مانند تحقیق انجام گرفته توسط شکیبایی (۱۳۷۸)، برای هر بخش یک متغیر به عنوان وزن سهم در نظر گرفته شود تا با توجه به این وزن سهم هر شهرستان از تولید ناخالص آن بخش استخراج گردد. نکته مهم، انتخاب این متغیرها به گونه ای است که از یک سو تا حد امکان نماینده مناسبی برای این کار بوده و از سوی دیگر امار مربوط به آنها موجود و یا قابل محاسبه و استخراج باشد. در این روش با استفاده از متغیر سهم کننده سهم هر شهرستان در هر یک از پانزده زیر گروه اقتصادی تفکیک شده در منابع اماری بدست می آید. بعنوان مثال با استفاده از سطح زیر کشت محصولات کشاورزی در شهرستان کرمان از مجموع سطح زیر کشت محصولات کشاورزی استان، سهم تولید کشاورزی شهرستان کرمان در بخش کشاورزی استان کرمان بدست می آید پس از محاسبه تولید ناخالص واقعی هر شهرستان با توجه به ارزش افزوده هر بخش، اعداد مربوط به هر شهرستان بصورت جداگانه با یکدیگر جمع شده و تولید ناخالص واقعی هر شهرستان بدست خواهد آمد. در گام بعد با تقسیم این عدد بر جمعیت شهرستان مربوطه تولید ناخالص سرانه داخلی واقعی محاسبه می گردد. سپس برای بدست آوردن شاخص تولید سرانه از فرمول زیر استفاده می شود.

$$P = \frac{\log(G_i) - \log(100)}{\log(40000) - \log(100)}$$

طبق قرارداد حداکثر و حداقل درآمد سرانه کشورها برابر ۴۰۰۰۰ دلار و ۱۰۰ دلار گرفته می شود.

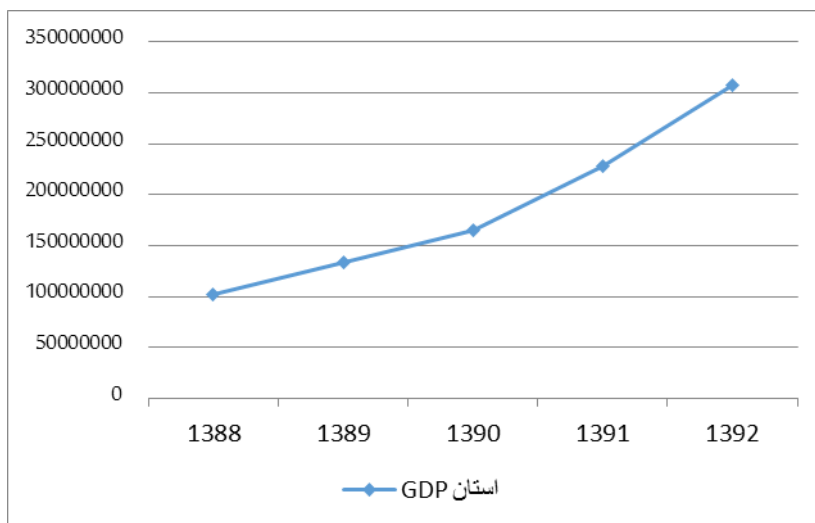
جدول ۱۰۲: متغیرهای سهم کننده برای هر بخش اقتصادی

بخش اقتصادی	متغیر سهم کننده	بخش اقتصادی	متغیر سهم کننده
کشاورزی، شکار و جنگلداری	سطح زیر کشت باغی و زراعی	هتل و رستوران	تعداد اقامتگاهها صرف غذا
معدن	میزان استخراج معدن	واسطه‌گری‌های مالی	تعداد شعب بانکها
صنعت	مصرف برق در صنعت	آموزش	هزینه جاری آموزش و پرورش
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر و وسایل نقلیه و کالاها	تعداد کارگاههای عمده فروشی، خرده فروشی و ...	اداره امور عمومی، دفاعی و تامین اجتماعی	تعداد دادگاه ها
ساختمان	زیربنای ساختمان های شهری در دست ساخت	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	تعداد معاملات ثبت شده
برق، گاز، آب	مصرف آب و برق	بهداشت و مددکاری اجتماعی	هزینه جاری بهزیستی
حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات	تعداد سفرهای درون و برون استانی	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	هزینه های خدمات شهری

منبع: شکیبایی (۱۳۷۸)

روند تولید ناخالص داخلی استان نشان می دهد که تولید استان در سال ۹۲ نسبت به سال ۱۳۸۸ به طور متوسط هر ساله رشد ۴۰ درصدی داشته است و تولید افزایش یافته است.

نمودار ۳۶: روند تولید ناخالص داخلی استان طی دوره ۱۳۸۸-۱۳۹۲

اطلاعات تولید و شاخص تولید یا درآمد هر شهرستان به ترتیب در جدول ۱۰۳ و ۱۰۴ ارائه شده است.

جدول ۱۰۳: تولید جاری هر شهرستان استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲ واحد: میلیون ریال

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
کرمان	۲۶۹۴۱۶۰۳	۳۸۸۰۰۶۸۲	۴۹۱۷۰۸۰۰	۶۷۱۶۳۵۱۵	۸۶۰۴۵۱۳۳	۵۳۶۲۴۳۴۶
رفسنجان	۸۰۲۹۳۸۶	۱۳۶۳۳۵۵۶	۱۶۵۷۵۸۶۷	۲۱۲۱۳۵۲۰	۲۸۷۶۵۸۷۳	۱۷۶۴۳۶۴۰
سیرجان	۹۳۱۱۹۸۴	۱۲۳۰۶۱۶۹	۱۵۰۹۰۶۲۷	۲۰۱۱۸۲۲۲	۲۷۶۱۸۱۲۷	۱۶۸۸۹۰۲۶
جیرفت	۵۷۳۵۹۹۹	۸۰۹۳۸۵۹	۹۷۷۵۳۲۹	۱۲۹۳۶۳۱۰	۱۸۵۲۹۱۲۰	۱۱۰۱۴۱۲۳
رودبار جنوب	۵۳۴۹۵۹۵	۶۴۲۲۴۳۰	۷۵۴۹۵۵۲	۱۱۳۸۷۸۶۶	۱۸۸۱۲۵۹۷	۹۹۰۴۴۰۸
بم	۴۰۸۶۷۵۱	۶۲۵۷۸۳۵	۷۶۹۶۹۱۶	۱۰۰۰۳۸۰۶	۱۳۲۳۷۰۳۲	۸۲۵۶۴۶۸
بافت	۴۱۹۸۸۵۲	۵۶۷۴۷۷۱	۶۸۳۹۵۱۲	۹۲۱۳۴۹۹	۱۳۷۰۱۱۸۸	۷۹۲۵۵۶۴
شهر بابک	۴۸۰۹۲۴۴	۴۴۰۶۵۲۰	۵۵۶۹۸۲۴	۷۹۷۳۴۴۸	۱۰۹۰۰۶۶۹	۶۷۳۱۹۴۱
زرنند	۳۰۸۹۵۸۳	۴۸۷۷۳۶۱	۶۰۴۸۹۵۹	۷۹۰۶۷۹۱	۱۰۶۷۶۲۰۷	۶۵۱۹۷۸۰
بردسیر	۲۹۵۸۷۲۱	۳۸۱۱۹۹۲	۴۶۷۳۵۹۹	۶۴۷۸۰۵۰	۹۲۲۳۷۴۹	۵۴۲۹۲۲۲
عنبرآباد	۲۳۱۶۳۴۵	۳۱۸۵۶۴۴	۳۷۲۷۰۵۴	۵۱۹۳۰۱۴	۷۸۹۳۱۳۸	۴۴۶۳۰۳۹
کهنوج	۲۱۲۰۷۰۵	۳۵۸۶۷۱۰	۴۳۲۳۰۲۰	۵۲۴۴۸۳۰	۷۰۲۹۴۵۰	۴۴۶۰۹۴۳

میانگین	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	شهرستان
۳۸۲۱۰۷۱	۷۰۸۲۶۲۳	۴۳۸۳۲۶۱	۲۹۹۹۹۶۶	۲۵۴۵۴۹۹	۲۰۹۴۰۰۵	قلعه گنج
۳۰۷۲۴۷۲	۵۱۷۶۸۱۲	۳۶۸۱۰۱۲	۲۵۴۵۲۰۵	۲۰۸۳۰۲۴	۱۸۷۶۳۰۴	انار
۲۴۵۰۳۸۷	۴۴۶۰۶۳۲	۳۱۴۳۹۰۶	۲۱۱۷۱۲۱	۱۷۲۵۲۶۹	۸۰۵۰۰۸۳	ریگان
۲۱۰۶۲۴۷	۳۴۲۶۲۰۳	۲۵۴۴۴۸۷	۱۹۰۶۱۱۷	۱۵۰۸۹۳۵	۱۱۴۵۴۹۲	راور
۱۹۱۰۸۳۹	۳۴۱۶۵۹۱	۲۲۰۲۸۲۵	۱۵۷۵۳۱۴	۱۲۸۸۷۴۹	۱۰۷۰۷۱۸	کوهبنان
۱۸۴۵۶۵۴	۳۰۳۷۸۴۸	۲۰۸۱۰۹۸	۱۶۵۲۹۷۰	۱۴۱۵۲۶۱	۱۰۴۱۰۹۳	منوجان
۱۵۹۲۳۳۳	۲۹۰۹۸۳۷	۱۸۲۲۹۷۸	۱۲۹۶۳۲۹	۱۰۸۱۶۷۲	۸۵۰۸۴۸۴	رابر
۱۲۴۰۵۳۹	۲۱۷۰۹۳۲	۱۴۰۶۹۴۱	۱۰۷۱۸۶۶	۹۴۵۳۴۵۲	۶۰۷۶۱۳۲	فهرج
۱۸۷۴۱۱۶۴۴	۳۰۷۵۹۷۲۶۸	۲۲۸۳۵۹۷۴۸	۱۶۵۱۳۴۹۵۲	۱۳۳۹۳۰۴۸۸	۱۰۲۰۳۵۷۶۶	استان کرمان

ماخذ: محاسبات تحقیق

مطابق جدول ۱۰۳ به طور میانگین بیشترین تولید طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲ به ترتیب متعلق به شهرستان کرمان با ۵۳۲۳۳۵۴۰ میلیون ریال، رفسنجان با ۱۷۵۵۲۷۷۵ میلیون ریال، سیرجان با ۱۶۸۱۱۹۳۲ میلیون ریال، جیرفت با ۱۰۹۳۰۲۴۹ میلیون ریال می باشد و کمترین تولید به طور متوسط طی این دوران متعلق به شهرستانهای کوهبنان با ۲۰۰۳۴۶۴ میلیون ریال، منوجان با ۱۹۰۸۶۲۴ میلیون ریال، رابر با ۱۶۷۶۲۶۷ میلیون ریال و فهرج با ۱۳۰۱۰۱۸ میلیون ریال می باشد.

جدول ۱۰۴: شاخص تولید (درآمد) هر شهرستان استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲

میانگین	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	شهرستان
۰.۶۰	۰.۶۶	۰.۵۹	۰.۵۵	۰.۵۵	۰.۶۳	انار
۰.۵۵	۰.۶۲	۰.۵۵	۰.۵۱	۰.۵۲	۰.۵۶	بافت
۰.۵۷	۰.۶۳	۰.۵۷	۰.۵۳	۰.۵۳	۰.۵۸	بردسیر
۰.۴۳	۰.۴۹	۰.۴۳	۰.۴۱	۰.۴۱	۰.۴۲	بم
۰.۴۶	۰.۵۳	۰.۴۶	۰.۴۳	۰.۴۳	۰.۴۷	جیرفت
۰.۴۹	۰.۵۷	۰.۴۸	۰.۴۴	۰.۴۵	۰.۵۰	رابر
۰.۵۱	۰.۵۷	۰.۵۱	۰.۴۸	۰.۴۸	۰.۵۲	راور
۰.۵۴	۰.۵۹	۰.۵۴	۰.۵۱	۰.۵۲	۰.۵۲	رفسنجان
۰.۶۰	۰.۶۹	۰.۶۰	۰.۵۵	۰.۵۶	۰.۶۲	رودبار جنوب
۰.۴۴	۰.۵۳	۰.۴۶	۰.۴۱	۰.۴۲	۰.۳۸	ریگان
۰.۴۶	۰.۵۲	۰.۴۶	۰.۴۳	۰.۴۳	۰.۴۴	زرنند
۰.۵۴	۰.۶۰	۰.۵۴	۰.۵۱	۰.۵۱	۰.۵۵	سیرجان
۰.۵۷	۰.۶۳	۰.۵۷	۰.۵۲	۰.۵۲	۰.۶۲	شهر بابک
۰.۵۱	۰.۵۸	۰.۵۰	۰.۴۶	۰.۴۸	۰.۵۱	عنبرآباد
۰.۳۳	۰.۴۰	۰.۳۲	۰.۳۰	۰.۳۱	۰.۳۳	فهرج
۰.۵۰	۰.۵۸	۰.۴۹	۰.۴۵	۰.۴۶	۰.۵۲	قلعه گنج
۰.۵۷	۰.۶۲	۰.۵۷	۰.۵۴	۰.۵۴	۰.۵۷	کرمان
۰.۶۰	۰.۶۷	۰.۵۹	۰.۵۵	۰.۵۵	۰.۶۱	کوهبنان
۰.۴۵	۰.۵۰	۰.۴۵	۰.۴۳	۰.۴۴	۰.۴۴	کهنوج

منوجان	۰.۴۳	۰.۳۹	۰.۳۸	۰.۴۰	۰.۴۷	۰.۴۱
استان کرمان	۰.۵۵	۰.۵۱	۰.۵۱	۰.۵۴	۰.۶۰	۰.۵۴

ماخذ: محاسبات تحقیق

در جدول ۱۰۴ شاخص تولید داخلی برای هر شهرستان ارائه شده است که نتایج چون به صورت سرانه است تغییر محسوسی نسبت به رتبه بندی میزان تولید هر شهرستان (جدول ۱۰۳) داشته است. به طوریکه از لحاظ سرانه رودبار جنوب ۰/۶۰، انار ۰/۵۹۶ و کوهبنان ۰/۵۹۵ در رتبه های اول تا سوم شاخص تولید قرار دارند و شهرهای بم، منوجان و فهرج در انتهای این جدول از لحاظ رتبه بندی قرار می گیرند. همچنین روند این شاخص به طور متوسط طی دوره ۱۳۸۸-۱۳۹۲ برای استان نوسانی بوده است.

تحلیل بخش ۱-۲-۱-۴- تحلیل شاخص توسعه انسانی (HDI) به تفکیک شهرستان

اندازه شاخص توسعه انسانی از روی سه شاخص معرفی شده محاسبه می شود. که نتایج در جدول ۱۰۵ ارائه شده است. که به طور متوسط طی دوره ۱۳۸۸-۱۳۹۲ شاخص توسعه برای استان کرمان ۰/۶۱ می باشد. با توجه به اینکه در بازه ۰/۵-۰/۸ قرار دارد در رده توسعه یافتگی در حد متوسط قرار می گیرد. روند این شاخص تقریباً طی این سالها ثابت بوده است و در سال ۹۲ مقداری بهبود یافته است.

جدول ۱۰۵: شاخص توسعه انسانی هر شهرستان استان کرمان طی سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۲

شهرستان	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میانگین
انار	۰.۶۷	۰.۶۵	۰.۶۵	۰.۶۷	۰.۶۸	۰.۶۷
بافت	۰.۵۷	۰.۵۵	۰.۵۶	۰.۵۶	۰.۵۹	۰.۵۷
بردسیر	۰.۶۴	۰.۶۱	۰.۶۷	۰.۶۵	۰.۶۵	۰.۶۴
بم	۰.۵۰	۰.۵۰	۰.۵۲	۰.۵۲	۰.۵۴	۰.۵۱
جیرفت	۰.۵۶	۰.۵۵	۰.۵۶	۰.۵۵	۰.۵۹	۰.۵۶
رابر	۰.۵۹	۰.۵۷	۰.۵۷	۰.۶۰	۰.۶۳	۰.۵۹
راور	۰.۶۳	۰.۶۰	۰.۶۲	۰.۶۴	۰.۶۵	۰.۶۳
رفسنجان	۰.۶۳	۰.۶۳	۰.۶۳	۰.۶۵	۰.۶۷	۰.۶۴
رودبار جنوب	۰.۵۷	۰.۵۴	۰.۵۴	۰.۵۴	۰.۵۸	۰.۵۵
ریگان	۰.۴۵	۰.۴۸	۰.۴۸	۰.۴۴	۰.۵۰	۰.۴۷
زرنند	۰.۵۳	۰.۵۴	۰.۵۵	۰.۵۶	۰.۵۷	۰.۵۵
سیرجان	۰.۶۳	۰.۶۲	۰.۶۳	۰.۶۳	۰.۶۶	۰.۶۴
شهربابک	۰.۶۷	۰.۶۴	۰.۶۴	۰.۶۵	۰.۶۷	۰.۶۶
عنبرآباد	۰.۵۵	۰.۵۱	۰.۵۳	۰.۵۵	۰.۵۸	۰.۵۴
فهرج	۰.۴۶	۰.۴۶	۰.۴۸	۰.۴۷	۰.۵۱	۰.۴۸
قلعه گنج	۰.۵۹	۰.۵۵	۰.۵۲	۰.۵۶	۰.۵۷	۰.۵۶
کرمان	۰.۶۶	۰.۶۵	۰.۶۵	۰.۶۶	۰.۶۸	۰.۶۶
کوهبنان	۰.۷۰	۰.۷۰	۰.۶۹	۰.۶۸	۰.۷۴	۰.۷۰
کهنوج	۰.۵۰	۰.۴۹	۰.۴۹	۰.۵۰	۰.۵۰	۰.۴۹
منوجان	۰.۵۴	۰.۵۳	۰.۵۳	۰.۵۳	۰.۵۵	۰.۵۳
استان کرمان	۰.۶۱	۰.۵۹	۰.۶۰	۰.۶۱	۰.۶۳	۰.۶۱

ماخذ: محاسبات تحقیق

نتایج حاصل از برآورد شاخص HDI مطابق جدول ۱۰۵ نشان می دهد که طی دوره مورد نظر شهرستان کوهبنان همواره در رتبه اول قرار داشته است و به طور متوسط طی این دوره شهرستان انار و کرمان و شهرابکک به ترتیب در رتبه های بعدی قرار دارند و شهرستانهای کهنوج، فهرج و ریگان در رتبه های آخر از لحاظ شاخص توسعه انسانی قرار گرفته اند. شهرستانهای کوهبنان، انار، کرمان، شهرابکک، بردسیر، رفسنجان، سیرجان و راور بالاتر از میانگین شاخص توسعه انسانی استان کرمان قرار دارند و تقریباً تمامی شهرستانهای جنوب استان زیر میانگین شاخص توسعه انسانی استان قرار گرفته اند و شهرستانهای فهرج، کهنوج و ریگان نیز به دلیل قرار گرفتن در بازه کوچکتر از ۰/۵ در محدوده شاخص توسعه انسانی حد پایین قرار دارند.